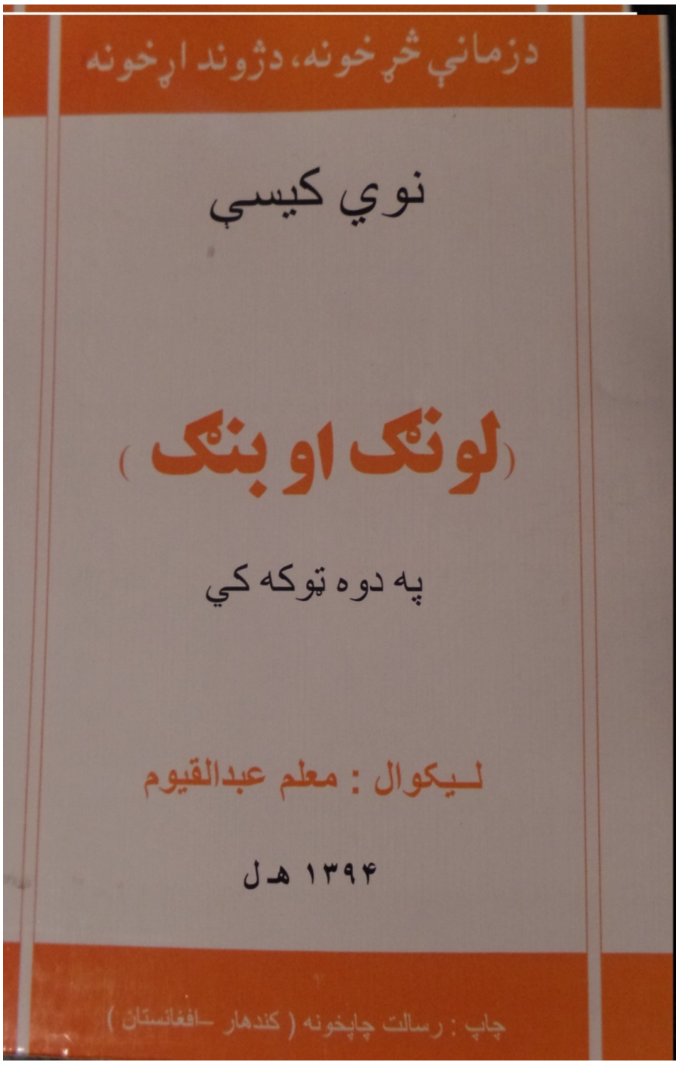

www.ketabton.com
Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلیکوال لنده پیژندنه :

په کال ۱۳۲۸هـ ش کي د کندهار ولایت د پنجوائي ولسوالی په مرکز کي زوکړی.لومړنی اومنځنی زده کړي ئې د شمس الدین کاکړ په منځنی ښوونځی کي تر سره کړي او په کال ۱۳۴۹هـ ش د دوولسم ټولګی څخه فارغ ، په ۱۳۵۰ هـ ش کي زنداني سوی اوپه ۱۳۵۲هـ ش کي د کندهار د عالي د ارالمعلمین څخه فارغ او وروسته د ښوونکي په حیث اوبیا په بیلا بیلو د نده ګمارل سوی چي د همدې دندو د اجراء په لړکي د وخت د واکداروسره د سیاسي مخالفت په وجه څوځله اوزیات کلونه په زندان کي پاته سوی د ی .

د لیکوال نور چاپ سوي اثار:

۱ - " استبداد" په ۳۹۳ صفحو کي.
۲- " محبس او قفس" په ۴۵۰ صفحو کي.
۳- " د کندهار غبنتلي" په ۱۴۱ صفحو کي

New Stories
Lawung and Bung

Volume Tow
Writer: "Malım" Abdul Qayum

2015

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب په اړه

دکتاب نوم:--------- نوي کیسې(لونګ او بنګ).

لیکوال:----------------------- معلم عبدالقوم

د کمپیوټرچاري:--------------------- لیکوال

دچاپ شمیره:--------------------- زر ټوکه

چاپ ځاي: --رسالت چاپخونه(کندهار—کابل)

E:mail

Aqauym7@gmail.com

Nasirdec91@gmail.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوي کـــــيسې

د

لونګ اوبنګ

په دوه ټوکه کې

ليکوال: معلم عـــــبدالقيوم

۱۳۹۴هـ ل

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست: صفحه

۱ ـ مننه-- ۵--- ۶
۲ ـ د مقدمې پر ځای------------------------------ ۱۰---۷
۳ ـ تقریظ--۱۱------- ۱۵
۴ ـ لمړی توک، اوله کیسه" لونګ-----------------۱۷--۳۰
۵ ـ د لونګ سُنتي--------------------------------- ۳۱--- ۳۷
۶ ـ د وندې غوښنه------------------------------- ۳۹--- ۵۳
۷ ـ لونګ او ښوونځی----------------------------- ۵۵---۷۳
۸ ـ د ښوونځی، ښوونکي او کتاب سوځنه---------۷۵- ۹۵
۹ ـ پلرنۍ مینه خوشي کول. -------------------- ۹۷ ـ ۱۱۷
۱۰ ـ د قوماندان ښځه ورکه سوه. ----------- ۱۱۹ ـ ۱۳۳
۱۱ ـد تښتېدلي ښځي برخلیک ------------- ۱۳۵ ـ ۱۳۸
۱۲ ـ کوتره. -------------------------------- ۱۳۹ ـ ۱۴۸
۱۳ ـ د کوتري او لونګ لیونی مینه-----------۱۴۹—۱۶۷
۱۴ ـ د کوز دې په شپه د کوتري تېښته------۱۶۹ ـ ۱۷۸
۱۵ ـ سهار د قوماندان په کورکي----------۱۷۹---—۱۸۶
۱۶ ـ لونګ سر تیر سو-------------------۱۸۷---—۲۰۵
۱۷ ـ سمندر، سر تیر سوو---------------۲۰۷---—۲۳۰
۱۸ ـ زخمي پیره دار و تښتاوه--------------۲۳۱---—۲۵۵
دوهم تول---۱۵۷
۱۹ ـ د یوه کلیوال ژوند--------------------۲۵۹----۳۹۴
۲۰ ـ یوه ضمني خبرتیا--------------۳۹۵-------—۴۰۵

پای

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

مننه:

په سرکي غواړم له هغو ښاغلو او قدرمنو دوستانو څخه مننه وکړم چي زما دغه څو لیکلي جملې ئې تر چاپ کولو مخکي په خورا مینه سره و لوستې، دوی هر یوه جلا جلا زه دې ته هڅولی یم چي لیکلنې ته دوام ورکړم. هم ئې د دې لیکنې د ښه والي او تکمیلولو د پاره لار ښوونې راته کړېدي. هغوی هر یوه:ښاغلي ډاکترصاحب "وطندار"، ښاغلي عبدالرحمن " بسام " صاحب ،ښاغلي پوهنمل حاجي محمد "نوزادي" صاحب، ښاغلی استاد عبدالرحمان "رحماني " صاحب ، دکابل پوهنتون مخکني استاد ښاغلي محمد شریف "هیواد دوست" صاحب، تکړه لیکوال او شاعر محمد عاریف "خزان " صاحب. پدې توګه ښاغلي عبدالقیوم "نورزي" صاحب څخه مننه چي هر وخت به ئې د تلیفون دلاري زما د لیکنې په باب معلومات او وضاحت غوښتی، تر هغه وروسته به ئې په تفصیل سره خپل نظر راسره شریکوی. بلې ښاغلي "خزان " صاحب د دې لیکنې د لیک دود د درست والي په برخه کي ډېره خواري کړېده.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دوی ټولوڅخه د مننې علاوه هریوه ته د ښه ژوند غوښتونکی یم.

چې را څخه پاته نسي دلته د خپلې میرمنې دهمکاریو یاد کوم چې د ګډ ژوند له هغه لمړۍ ورځې څخه په هوښیارۍ اومړانه زما د ځو ځو ځله تبدیلیو ،بې کاریو ،څو ځلې زخمي کیدو، څوځله او په کلونو بندي ګیریوچې هرځل به مې دخلاصون اوژوندی پاته کیدو تمه نه وه، اوبیاڅوځلي فرار کیدو په داټولو سختو شپوکې ئې هیڅ وخت راته ونه ویل چې نوره ستړې یم.

بلکې خپله دمعلمی وظیفه ئې پر مخ وړل،زه ئې په محبسونو کې هم چا ته محتاج نه یم پرې ایښئ، او لویه خبره ئې لا دا چې اولادونه ئې ساتل،او مکتبونه ئې په لوستل.د خپلو څلوروو واړو اولادونو څخه ترحد زیات خوښ یم چې اوس ئې د ژوند کولو مناسب شرایط راته برابر کړي او هم مې د کتابونو د چاپ لګښت هر ځل ورکوي.خدای دې زما هر دوست ته همداسې اولادونه ورکړي.

په زیات درنښت!

عبدالقیوم

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مقدمې پرځای

دا به ډېر سخت کار وي ما او هر بل کس ته چې په یوه نا برابره ټولنه کې، هلته چې بیوزله ولسونه یې د خپل ژوند په هره برخه کې لکه: فکر ،مذهب،سیاست، حکومت، اقتصاد، کلتور او نور ... هر څه ئې، د پردو پرستو ټوپکوالو، مافیائي او جاسوسو کړیو تر سخت ظلم، وحشت او وحشیانه بیرېدونکي او زیا تیدونکي فشار لاندي په سختۍ نفس کاږي. په داسي پیچلو او مغلقو شرایطو کي راګیر یو لیکوال به څنګه وکولاي سي، د ظالمانو له خوا د هغوی د غیر انساني،غیري اسلامي او غیر اخلاقي کړنود سرته رسولو څخه بشپړه پرده پورته او دهغوي څېرې ولسونو ته لڅي او بر بندي کړي؟

یا دي دهغوی"ناروا وي"د کاغذ پر مخ د لیکني په ښه تر خلګو پوري ورسولای سي.

په ټولنه کي لرو ډېر شمیر لیکوال، چې هیله ئې ده که وکولای سي د خپلو خلګو ذهنیتونه په واقعیت ویلو او لیکلو سره څه روښانه کړي، پدې هیله، که دوی و کولای سي،خپل هیوادوال وپوهوي، چې څنګه هغوی په بې خبري کي د دښمنانو د دسیسو همیشه ښکار وې.

موږ افغانان په یوه غریبه او د علمه لیري پا ته ساتل سوې ټولنه کي ژوند لرو تر څو چي د پردو په مټ ولاړ

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خائین ،جاسوس او د خدایه نه بیرېدونکي ظالمان پر واک وي نو لیکوالو ته د حقیقتونو را لڅول ستونزمن کار دئ.

د زماني د ټګانو، جاسوسانو، ظالمانو، خاېنانو او وژونکو د مخه پرده پورته کول او د هغوي اصلي څیرې خلګو ته ښودل، هغه وخت ښه کیدای سي چې ولسونه وېښ وي. لا تر اوسه زموږ لیکوال مجبور دي په خپلو لیکنو کي د زمانې د ټګانو نومونه مستعار ولیکي، مخامخ ګوته چا ته نه سي نیولای، د کیسې سیمه او ځاي نه سي ښوولای. دا ټولي ستونزې د لیکوال مخې ته پرتې دي.

که څه چې زموږ په ټولنه کې له پخوا څخه هم زورواکو خپل ظلمونه د هیچا د سترګو څخه پټ نه تر سره کول. ځکه هغوی هیڅ بیره ئې د چا نه لرل، زورور او جابر د خپلو ظالمانه کړنو د توجیه کولو، عملي کولو او ځانو ته د برأت د پاره هغه وسله په لاس کي لرل اولري، چې هر وخت به ئې د هغي په مرسته د ټولني د پرمختګ لاره په اسانی سره بندوله.

د دوی د دې وسلې په وړاندي هیڅ بله "وسله " مقابله او سیالي نسي کولای. یوازنۍ "وسله "چې د دوی د وسلې په وړاندي باید و کارول سي هغه علم او پوهه ده چي ولسونه باندي سمبال سي، چي په خواشنی سره موږ داسي" وسله " لا تر اوسه هم په ولس کي نه ده وېشل سوې.لا مو ولسونه بې وسلې(بې زده کړو) دي.

په هغو بشري ټولنو کي چي اقتصادي او تولیدي زېر بناوي ئې په څو اشخاصو او یا د ټولني په ځانګړو کړیو پوري تړلي وي؛ هلته په ژوند پوري تړلي ټولي مسلي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ټولنيزی، سياسی، مذهبي او کلتوری) د اقتصاد پر لور خپله ور لغړي او جوت د اقتصاد تر اغيزي لاندي وي.
پس د مظالمو او ظلمونو مخالف احساس لرونکي ليکوال هم د دغسي ټولني غړی دی. هغوی له دې کبله چي دوی هم ځانته ژوند او ټولنيزي اړيکي لري او دهغو تر اغيزي لاندي وي. دا چي ليکوال د ټولني د عادي انسانانو په نسبت د خپلي هغه لړ او يا ډېري پوهي په برکت د ظالم په پټو او لوڅو موخونو چي د بيوزلو ولسونو سره ئې خائنين کوي پوهيږي. دوی د خپلي پوهي په اندازه تر عادي خلګو په ټولنه کي د بي عدالتيو څخه زيات ځوريږي. هغه پدې چي دا ئې درک کړې وي چي ظلمونه ظلمان کوي نه د خدای تعالی لخوا را باندي نازل ، پس د خپلي ځوربدني او د ظالم څخه د کرکي د څرګندوني وسيله ئې خپل قلم وي. په يوه شکل د شکلونو خپل زړونه خالي کوي.
څوک خپل نظريات د شعر په قالب کي د قلم تر څوکه راباسي او څوک ئې د نثر په شکل. ماهر اشخاص په ښکلو بيتو او پخو جملو کي خپله موخه را نغاړي او د خلګو تر غوږو ئې رسوي. ما په خپله دې ليکنه کي کوښښ کړې دئ د خپلي ټولني او ټوليز ژوند څخه يو عکس واخلم او تاسي ته ئې در وښيم چي زموږ پر ولس څه په څه چل تير سول اوڅه تيريږي دکمه دغه بدبختئ راځي او څوک ئې چاغوي. چي ورور دورور،زوی د پلار په وړاندي جنګيږي؟ په کيسوکي خيالي څه نسته واقعي پيښي دي. ماغوندي خلګ چي خپل مطلب ترتا سو پوري رسول غواړی، هرڅوک د خپل

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

توان په پيمانه يو څه ليکي، د ليکلو د پند او هنر کمزوري به ئې لوستونکي ورته بخښي.
دنيک بخته راتلونکي ژوند خاوندان سئ!

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تقریظ:
د دوو کیسو په باب:

هر انسان د خپل فکري وس په اندازه د یو نه یوه کمال او هنر خاوند وي. کولاي سي د ځان، ټولني او ان دا چي د نړۍ په اړه یو څه فکر وکړي.
د ښو او بدو څخه ئې په خپلو فکرونو کي د ښو او بدو پدیدو خاطرې واړوي او راواړوي او کله نا کله د ټولني او خپل ژوندانه ناخوالي یا په ویلو او یا هم په لیکلو کي په ډېر هنري شکل څرګند کړي.
نو ځکه کله همدا راز انسانان د خپلو خیالونو په بهیر کي په نوښتو ډکو لیکنو او څېړنو لاس پوري کوي. دا هغه انسانان دي چي نه یوائې د کمال او هنر خاوندان به وي. بلکي د کسبي کمالاتو تر څنګ ځښتن تعالي فطرتي او قدرتي وړتیا هم ور په برخه کړې وي. نو ځکه بیا همدا لیکوالان، ادیبان او پوهان دي چي د ټولني ناخوالو ته ځیر کیږي په انسان مین وي او د مظلومو انسانانو د ملاتړ په ترڅ کي په مبارزو، لیکنو او ویناوو پیل کوي، چي په ټولنه کي د نوښت او د یون سبب ګرځي.
یو له داسي انسانانو څخه پرته له مبالغي څخه ویلي شم چي پوخ علمي او ادبي لیکوال ښاغلي عبدالقیوم دی.
کله چي مي د لومړي ځل لپاره د ده له درو چاپ شوو اثارو څخه دوه چاپ شوي اثرونه "استبداد" او"د کندهارغښتلي نامیان" په نامه ولوستل، بیخي راته جوته

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوه چې دی یو پوخ لیکوال دی او په خپله ټولنه کې یو پوخ سیاستوال هم.
لیکوال د خپلو لیکنو په بهیر کې د ټولنې ټول رنځونه، کړاوونه او هر راز ناخوالي په خورا دقت او مهارت سره ځرګندي کړي دي. خپله لیکوال هم په خپل ژوندانه کې له خورا سختو کړاوونو، ربړونو او ناخوالو سره مخامخ شوئ،خو خپلې مبارزې او حوصله مندی ته ئې دوام ور کړی دئ. وګورئ سراسر "استبداد" د لیکونو اثر ته؛ تاسي ته به هر څه په خپله ځرګند شي.
کله چې ما ته د نوموړي دوست د یو بل اثر پانې " دوې کیسې" چې د دوو داستانونو پخه لیکنه ده، لاس ته راغلی، هغه راته وویل، چې دا به ولولې او یو څه به پرې ولیکې. د محترم لیکوال په دې خبره خوشاله شوم چې دا پاڼې ولولم، خو وارخطا په دې شوم چې د داسي پیاوړي لیکوال په لیکنه به زه کمزوری څه ولیکم. خو خیر، په لوستلو مې پیل وکړ. لوستلو ئې سخت له ځان سره یوړم، ځکه ډېر خوندور لیکل شوي و، او که رښتیا ووایم، هره پاڼه مې چې لوستله، ورسره جوخت مې اوښکي له سترګو بې اختیاره تویيدې.
دومره ئې لیوال شوم چې درې ځله مې په مینه او وینه په شوق سره ولوست او که لنډه ئې کړم نو د لوستلو په ترڅ کې دغه لاندې څو ټکي چې زما په اند سره د داستان د پیاوړتیا او ادبي خوځښت په کې له ورایه ځلیږي، ولیکم:
۱. که چیرې وغواړو د داستانونو د لوستلو په ترڅ کې د دغه اثر د لیکوال، ادبي او د لیکنو هنري پیاوړتیا

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څرګنده او ثابته کړو نو ګورو چې خپله لیکوال د خپلو هنري لیکنو په هره کلمه او په هر توري خورا ټینګ تسلط او لاس بری لري او د داستان په کانفلکس"confelex" او غوټه خلاصولو کې دومره پیاوړی تللی چې هر لوستونکی داسي له ځانه سره اخلي چې خامخا به ئې تر پایه په مینه سره لولي.
بله خبره دا چې لیکوال دومره په خپلو لیکنو پوخ او حاکم دی چې د ټولني او کلیوالي ژوندانه لوړي او ژوري ئې او هر راز ناخوالي ئې د بیلو بیلو سیاسي رژیمونو په لړ کي په خورا ادبي او هنري قوت سره څېړلي او هر څه ئې روښانه کړي دي.
۲. دغه ادبي اثر په خورا سلیس او روانه توګه د خلګو په ژبه لیکل شوی چې لږ څیز پوهه کسان ئې هم ولولي، د داستان په موخه او مفهوم اوچته پوهیږي او سرئې پرې خلاصیږي چې ټولنه کي په تیره بیا زموږ په ټولنه کي څه بیلا بیلو ناخوالو او کړاونو تر چتر لاندي زموږ بیوزله ولس کړیږي او له منځه ځي.
۳. هر لوستونکی د داستان په لوستلو داسي فکر کوي چې دی پخپله د داستان غړی دی، چې دا د لیکني ادبي ځانګړتیا او قوت ښئي.
۴. داستان کي مبالغه بیخي نشته، هر څه ریالیستکي بڼه لري او داسي ښکاري چې لیکوال په خپلو سترګو هر څه لیدلي او کټ مټ ئې په خپلو لیکنو کي په هنري چوکاټ کي ځاي ورکړی دی.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵. څنګه چې پورته ورته اشاره وشوه، داستان په غوڅه توګه ریالستیکي اړخ لري او د ادبي ریالیزم له ښوونځی څخه په علمي توګه برخمن دی.
۶. ځینې لوستونکي ښائي داسې فکر وکړي چې لیکوال یو کلیوالي لیکوال دی او هسې په کلیوالي کیسو بوخت شوی مګر زه په ډاګه وایم چې هنري او ادبي ځانګړتیا او پیاوړتیا په همدغي ټکي کې نغښتې، چې لیکوال په خپلو لیکنو کي دومره ماهر دی چې د یوه کلي استبداد او کړاونه او ناخوالي ئې داسې انځور کړي چې په ټول هیواد او ان دا چې په نړۍ کې ئې استبداد او استبدادي رژیمونو ته خوله ماتوونکی جواب ورکړی دی.
نو ځکه د لیکني ځانګړتیا په دې کي هم پرته ده چې داستان د ټولني په ژبه او خوږه لهجه په امانت داری سره لیکل شوی.
۷. تر کومه وسه چې ما د محترم معلم صاحب عبدالقیوم خان دغه اثر چې دوو داستانونو کي نغښتی "دوې کیسې" "لونګ وبنګ" ولوستې، نه یوازي یو ادبي او هنري لیکنه ده بلکي که چیري د سینمایي هنرمندانو او فلم جوړونکو شخصیتونو لاس ته ولویږي او د فلم او سینما په هنر کي ځای ورکړي، خورا قوي سینمایي داستان به پرې جوړ شي، چې حتا هنرمندان به ئې د سینما او فلم په اسمان کي لکه ستوري وځلیږي.
په همدې ځاي خپلې خبرې لنډوم، ګران لوستونکي به ئې په خپله ولولِي چي دغه دوه داستانونه څومره انقلابي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوځښت او څومره په تولنه کي د بدلون یون په جوشیدو راولي.

نو زه په پاي کي د ښاغلي معلم صاحب عبدالقیوم د لیکنو ادبي نړۍ، نه یوازي ستایم او په دې لار کي د ده زیات بریالیتوب او پیاوړتیا غواړم، بلکي ترې هیله لرم چي تل خپل قلم همدا راز ځغلنده او پیاوړي وساتي او په خپلو لیکنو خپل لوستونکي په لوستولو بوخت کړي. دا احسان به ئې ابده تر ابده زموږ په غاړه وي.

په خورا درنښت
د کابل پوهنتون مخکني استاد،
محمد شریف" هیواد دوست"
2015،12،6 م

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوي کیسې

لمړی ټوک

اوله کیسه

لونګ

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يـوازې پنځـوس کالـه پخـوا وښـار تـه نـژدې د ډېـرو بيوزلو کورنيو په شان د لونګ پلار اکبر هم په يوې غريبې کورنۍ کې د ژمي په يوه سړه او تياره شپه کې چې نـه څـراغ و، نـه دوا، نـه ډاکټر و، نـه روغتـون؛ پـر سپيره ډاګ، لڅه مځکه، خړو خاورو له موره وزيږېدی.

اکبر د خپلي زوکړي لـه هغه لومړنۍ ورځـي څخـه پـه لوږه او خواريو کې راګيرغټيدئ. د هيواد د نـورو غريبـو انسـانانو پـه ډول د ژونـد سـختيو، سـتونزو، خواريـو او نيستيو داسي وټکاوه، چې په وروسته کې د جوشي خښتي غوندي پوخ او کلک سو.

لا پوره غټ سوی هم نه و، چې پلار ئې ورتـه د يوه بل تر ځان لا هم غريب سړی وړه لـور ورپـه نامـه کړه. اکبر او پلار ئې لا په ګډه، د ولور يوه څنډه ادا کړې نـه وه چي په بلي پيښي واوښتل.

متل دی وائي چي ډېره د يتيم له سره نه چپيږي. دا دئ د اکبر مور او پلار غبرګ د وبا په کال د وبا ناروغۍ

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ووهل او مړه سول. اکبر يوازي او يتيم پاته سو. خسر ئې چي د اکبر د پلار رښتونی يار او اشنا و، ويی ليدل چي زوم ئې يتيم پاته سوی، هغه ئې خپل کور ته راووست، او خپله لور ئې بې له ولور اخيستلوڅخه ور واده کړه.

اکبر او ښځي ئې تر واده وروسته ډېر اولادونه وزېږول، مګر اولادونه ئې نه پاييدل.

په کليوالو کي عام او مسلط ذهنيت داسي را جوړ و، د هغو بيوزله خلګو چي اولادونه به ئې نه پاېيدل، پر هغوی به يو بل زياتي تور او تومت تړل کيدئ.

ويل کيده به چي پر دوی د رب قهر نازل سوی دئ؛ پر دوی د پټو بلاوو، پيريانو او خبيثه ارواوو اثر پروت دئ. دا ښځه او سړی پر درانه ځای ختلي دي... او داسي نور نور تورونه.

په کليوالو کي د دغه ډول پاخه منفي ذهنيتونو اغيزي موجودي وي، چي اکبر او ښځه ئې مجبوره سول، د خپل اولاد د پايښت په هيله هره ورځ پر فرضو لمونځونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

سربیره نفلي لمونځونه هم وکړي. بیا به دواړه جوړه پر زیارتونو، تعویذګرو، سیدانو او پیرانو باندي هم ګرځیدل. هر چیري او د هر چا څخه به ئي دا یو خواست او یوه غوښتنه لرله:

- د اولاد د پاینښت له پاره دعا، دم، چوف، تعویذونه، څاښتونه، پلیتي او توبندونه.

د ټولو هغو مړو د قبرونو له سرو څخه د خوردې اخیستل، د ډېرو هغو پیرانو دربارونو ته په هیله ورتګ چي نومونه به ئي د خلګو په خولو کي وو، او خلکو به د هغو په باب داسي ویل:

- هغه پلانی پیر نه دی! اه، د ده قربان سم، د رب نازولئ دی، ټول پیریان ده مسخر او تابع کړي دي!

یا هغو پیرانو ته چي لوی لوی لنګرونه ئي چلیدل، له مځکي او اسمانه به خلګو ورته پیسي، غوائي، پسونه، چرګان، اسان، اوښان او حتا لوړني د دروړو په نوم ور وړلي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اکبر او ښځې ته به ئې چې څه لاس ته ورتلل، ودغسي لويو پيرانو ته ور وړل.

د هغو په دربار کي به ئې شپې او ورځې تيرولې. په دربار کي به ئې د دربار کارونه سر ته رسول، څو د پير ښه پاملرنه ځان ته را واړوي او خدای هم ځيني راضي سي.

بالاخره، په ډېرو بې ګټو ګرځيدو، راګرځيدو، دروږو او شکرانو ورکولو باندي ستړي، مفلس او ناهيلي سول. وروسته له ډېرو ستړياوو، سرګردانيو او خواشينيو ګالو په ولس کي د منل سوي متل سره سم ئې تن وتقدير ته وسپاره. پر دې خبره په ظاهره دواړه سره سلا سول: "چي نه کوي حبيب، نو څه به وکي خوار طبيب."
نور نو اکبر او ښځې ئې د فکر د خرابوالي، لوږو او کم ځواکو خوړو او خواريو په سبب مايوسه او د مينې، محبت، د ميړه او مايني تر منځ د اړيکو چلونه يو مخ هيره کړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اکبر بـه هلتـه نـورهم خولـک تنـګ سـو، چـي د خپـل کور د باندي په کوڅه کي به ئې د خپلو تربرونو، خان، ملک، او پیر اولادونه لیدل چي هر یوه بـه سـور او سپین مخ ناست و، او یا بـه ګرځیدل. او هر کـال بـه ئـې یـو بـل کوچنی هم زیږاوه.

د غریبـۍ او ډیـرو نـورو خواریـو سـربیره، د اولاد نـه لرلو ئې له ژوند څخه زړه ور تور کړی و. په مغزو کـي چي ئې هر څـه و، هغـه بـه و، خـو کلـه نـا کلـه بـه ئـې تـر خوله یوه د خواشینی خبره هم را ووتله:

ـ خدایه! دا موږ بیوزله بنده ګان دي یوازي خواریو او غمو ته پیدا کړي یو؟

په دغه ډول ښځي چي ئـې وخپـل یـو وزری نـاروغ میړه ته کتل، ډیره زوکلیدله. سربیره پر هغه چي اولاد ئي نه لاره، د خپل راتلونکی ژوند څخه ئـې وهم او بیـره هم درلودل او د ځانه سره به ئې ګروم کـاوه. هر وخـت بـه د ځانه سره ګډه وه:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ که خدای مه کړه، سبا مې د ا میړه نه وي، د میړه تربرونه او میراث خواره به زما سره څه وکي؟ ایا زما سره به هم داسي وکي لکه د "ببوګلي خاله" سره چي میراث خورو وکړل؟ یا، یا، زما خدایه! مه مي سر توره وه، که به سر توره کیږم، ما ته نو مرګ راکړه.

وخت ناوخته خو به ئې خپل سر، سر تورکړ، او غبرګ لاسونه به ئې پورته کړل، اسمان ته به ئې خوله ونیوله. هیڅوک نه پوهیدل چي هغې به لا څه ویل؟ خو یوه خبره ښکاره وه چي ښځه د اولاد په نه لرلو زوریده او ورځ تر بلي ئې خپل وزن بایلی او د بدن غوښه به ئې توی او اوبه کیده.

د میړه او مایني دواړو څخه خوب له سترګو الوتی و، شپه او ورځ په فکر او سودا کي وو. دوه درې کاله اکبر او ښځه ئې یو له بل څخه جلا بیدیدل.

یوه ورځ سهار وختي چي ښځه له خوبه را پورته سوه، ډېره خوشحاله ښکارېده .اکبر ولیدل چي ښځه ئې نن خوشحاله ده، غوښتل ئې د خوشحالی په سبب ئې

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوه سي. هغه لا ښځه نه وه پوښتلې، چي ښځي خپل میړه ته داسي وویل:

- اه سړیه! واوره؛ یوه خبره درته کوم، ته به نو وائې چي څه خبره به وي؟ او یا بل ډول فکر و نه کې. که څه هم ما او تا خو ژبه کړې وه، چي نور به اولادونه نه زیږوو. مګر یو اولاد به پیدا کوو، هغه په دې چي برائې شپه، په خوب کي یوه نورانی سپین ږیري سړي داسي را ته وویل:

- د الله (ج) له درباره نا امیده نه سي، تا ته به لونګ درکړي او هغه به د خیره سره لوی سي.

د اکبر ښځي زیاته کړه:

- زه باور لرم چي دې نوراني سړي به رښتیا را ته ویلي وي. وګوره! که دا ځل په رښتیا الله (ج) ما او تا ته زوی را کړئ، فکر دي وي چي هیر ئې نه کړي، هغه وخت چي ملا صاحب ئې په غوږ کي اذان ورکوي، نو سمدستي ورته ووایه چي د لونګ نوم پرې کښیږدي. هیر دي نه سي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغې بیا پر اکبر تاکید وکړ:

- ګوره، هیر ئې نه کړې!

اکبر هم د سپیڅلی او کلکي عقیدې خاوند ؤ، د خپلې ښځې خبره ئې زړه ته تیره سوه او ټینګ باوري سو، چې خدای به زوی ورکړي.

کال داسي تیر سو، لکه یو ګړی. د ښځې زوی وسو. دا دئ وروسته له ډېرو کلونو له تیرېدو پس یو ځل بیا د اکبر د خوني پر بام سهار وختي درې نارې وسوې:

- د خدای له داده، د مړو له یاده، د اکبر زوی وسو!

دا درې نارې ټول کلي واورېدې. دا هیله خو د دوی پوره سوه. خدای (ج) دوی ته زوی ورکړی. سهار چې د نوي پیدا سوي هلک پلار اکبر خپل زوی په خپلو ډنګرو لاسونو په غیږه کي نیولی مسجد ته په دې نیت وروړئ، چې ملا صاحب به ئې په غوږ کي اذان ور وکي. خو ملا صاحب چې سهار تر اذان مخکي د اکبر د زوی د زیږېدو ناره اورېدلې وه، نو د اکبر په لیدو پوه سو، چې د مسجد پر لور ئې نوی پیدا سوی زوی را اخیستی دئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مګر بل څه ورسره نسته، مانا دا چي اکبر په خالي لاس ور روان دئ.

ملا خپل یوه چړي ته وربړغ کړه، ورته وئي ویل:

- هلکه ورسه، د "اکبرګي" د زوی په غوږ کي اذان ور وکړه.

اکبر چي د ملا صاحب سپکه لفظ "اکبرګي" واورېدی، خو څه ئي ونه ویل. چړي د هلک په غوږ کي آذان وکئ. که څه هم چي اکبر د ملا په کړو خپه سوی و، بیا هم د ملا پر خوا ورغلي، هغه ته ئي په عاجزانه او کمینی سره وویل:

- ملا صاحب، زما او د مور ئي د هلک دپاره د لونګ نوم خوښ دی، دغه نوم پر کښېږده.

خو ملا صاحب له دې کبله چي اکبر تش لاس ورغلی و، خپه و. هغه پر هلک باندي د نوم له ایښولو څخه انکار وکړ.

اکبر د ملا څخه پوښتنه وکړه چي ولي نوم نه باندي ږدې؟ ملا ورته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-اکبره! د هلک په غوږ کې خو مو اذان مفت درته وکړئ، بس دي نه دي؟ د نوم اینسولو میوه او شیرینې دي هم نه ده راوړې او بل د لونګ د نوم سره خو د "عبدال" او "محمد" توري نسته.

اکبر ته هغه د پښتو متلونه چي تربرو به ئې هر وخت په قصدي توګه د ده مخ ته تکرارول: "هستي کوي مستي"، "چې نه لري سړي، نه دي کورت خوري نه غوړي" وریاد سول. اکبر په پټه خوله او خپه زړه هلک کور ته راوړی او د خپلي ښځي څخه ئې خبره پټه وساتله.

اکبر خپلي ښځي ته وویل:

- الحمدالله چي خدای پاک ما و تا ته زوی را کئ، نور نو زموږ پر مینه میراث خور پیدا سو، که زه مړ هم سم، په تا به مي فکر خراب نه وي او ستا پر لور به مي سترګي کږې نه وي.

اکبر خو هر څه په غوږو اورېدل او د سر په سترګو لیدل. کوم وخت چي به د کلي د یوه ماړه په کور کي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلک وزیږېدئ، سهار وختي پر بام تر درو نارو سربیره، ځاښت به د ټوپکو ډزونه کیدل، خوشحالی به وي، ملا صاحب او چړیان به تر لمانځه وروسته د یو شمیر مړو سره یو ځا ی د خان سراچې ته ورتلل، د هلک په غوږ کي به ئې هلته اذان ور کاوه، ماښام به نشره ویل کیده، نوم به اېښول کیدی، مبارکی به وې، او شیرېنی به وېشل کیدې.

اکبر به وویل:

-ای زموږ خدایه! موږ دي په کومه گناه او د چاه په گناه نیولي یو؟

خیر، اکبر خپل زوی د لونگ په نوم ونوماوه. اکبر چي په دوو لاسونو یو څه گټل، هغه ئې په خپل زوی لگول. لونگ د "لونگ" په شان د مور په مهربانه او پاکه غیږه کي او د خپل پلار تر سیوری لاندي راوغوړیدئ. له مور او پلار څخه ئې د ژوند کولو لومړي حرکات او ډولونه لکه خوړل، خبري کول، شفقت او مهربانی زده کړل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ په خاورو کي تر خاړپوڅو کولو وروسته، ولاړ سو او قدم ئې واخيست؛ يوه نيمه خبره ئې زده کړه. ژر د کوره کوڅې ته راووت. په خاورو او ختو کي د نورو کوچنيانو سره په ټولنه ورګډ سو؛ د همزولو سره په خبرو او لوبو بوخت سو. هغه په کوڅه کي داسي څه زده کړل چي په کور کي د هغو زده کړه ممکن نه و.

لونګ به لا شپږ کلن سوی نه و، چي د ژوندی پاته کيدو او نفقی پيدا کولو لپاره د کليو د نورو بيوزلو کورنيو د ماشومانو په شان د خپل کمکي بشري وس او ځواک سره برابر د خپل مور او پلار سره په خواريو کي بوخت سو.

لونګ تر پلار د خپلي موره سره ډېره مرسته کوله.

پدې ډول د مور ئې لاس په خلاص و. د لونګ پلار ناروغ او يو وزری سړی و. د اقتصادی کمزورتيا په وجه ئې ښځي ورسره ملا وتړله. هغې له هيڅ کاره مخ نه ګرځاوه. د لو او لور پر وخت، د کودو، د درمندونو پر وخت ئې په فصلونو او وډنوکي وړي ټولول.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هرکس او ناکس د کورونو کارونه به ئې کول. اکبر به بیا هم په دې شکرونه کښل او ویل به ئې:

- د خدای تعالی مهرباني ده، د ښځي مي اوس د خپل زوی سره خوله پرې سول، هغه نوره له یوازیتوب او بې کسۍ راووته.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لونګ سُنتي

د لونګ پلار یوه ورځ د خپل زوی خوا ته تر کټلو وروسته، خپلې ښځې ته مخ ور واړاوه، او ورته وې وویل:

-ښځې! سږکال خو باید له خیره سره لونګ هم "سنت" کړو.

د ښځې هم د خپل خاوند خبره خوښه سوه. مګر د لونګ پلار ته ئې داسي وویل:

-سړیه! ګوره، دغه یو زوی لرو، نه مو د هغه د نوم اېښولو ښادي جوړه کړه، نه مو پر زوی چا نشره وویل، نه مو د اووم شپه پر رونه کړل، نه مو غاښ کوچه وکړل او نه مې د سر کلی (سرخریلو) ورځ په درییو او خوشحالی ولمانځله.

اکبر وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- وسه مونه لرل، که نه د چا نه خوښيږي چي په خپل زوی هوس او خوشحالي و نه کړي.

د اکبر ښځي وويل:

- پر سنتي به ئې نو د خيره سره يوه ښادي نيسو؛ زه خپل هوس په کوم. پرېږده چي د تربرو ئې زړونه وچوي. ته ئي وينی سږکال مي چرگه پوره ۱۲چرگوړي لري؛ ما خوويل چي ټول به خرڅ کم، گوندي څو روپۍ په جوړي کړم، کله چي د بلوڅو کډي په دوبي د رېگه کلي ته راشيوه سي، د چرگي د چيچانو په پيسو به د هغو څخه يوه سيرلۍ رانيسم، زما او لونگ جان به سات په تير وي، که خدای کول بل کال به هغه لو بزه او لنگه سي، حلق به مو په لوند وي. خير، سنتي ئي تر هر څه ضرور ده، نو ټول د چرگي چيچيان به تر خپل لونگ جار کړم، ټول په يوه شپه حلالوم، د کلي ښځي خبروم، ټوله شپه ښې د ريې پر وهم او خوشحالي په کوم.

په داسي وخت کي چي د اکبر ماينه (ښځه) ښه پر جوش راغلي وه، اکبر د ټوکي په ډول پر ور درسته کړه:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- هو، هو! ښه اواز خو دي هم دی!

ښځې ئې ورته وويل:

- تر خوله دي تيره يم، خود مي ښه اواز دی.

پر اکبر نه يوازي لونګ ګران و، د هغه مور هم پر ګرانه وه. هغه خپلي ښځې ته وويل:

- ښه خبره دي وکړه، خو ته لږ صبر وکړه چي منی را ورسيږي، دا کارونه د مني دي.

اکبر د دې خبري کولو سره په فکر کي ډوب سو.

اکبر پدې په فکر کي ډوب سو، چي د خپلي ښځې دغه هيله به څنګه پوره کوي؟ له لږ ځنډ وروسته ئې سر راپورته کړ او بيا ئې خپلي ښځې ته وويل:

-ښځې! ټول خلګ خپل زامن په مني ځکه سنت کوي چي له يوی خوا هوا سړه وي، له بلی خوا مچان هم کم وي. په سړه هوا کي زخم ژر وچيږي. بل، زه به پوښتنه کوم، کله چي په کلي کي ونډۍ کيدله، او باور مي راځي، ان شاءالله د مني په لومړيو شپو او ورځو کي به کليوال يوه ونډۍ وکړي. ولي چي کليوال ټول زړه خوږي سوي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي. زه به د ونډې په ورځ پوره دوه چاریکه (چارکه) غوښه د ښادۍ جوړولو له پاره درته راوړم.

اکبر له لږ. ځنډ وروسته زیاته کړه:

- ته تلوار مه کوه، ستا د چرګي چیچیان لا اوس کوچني دي. هغه پرېږده چي څه نور غټ سي، بیا به هغه خرڅ کړو. یوازي مو په مخکي د هلک سنتی نه ده، اختر هم را روان دی. اختر ته به ستا د چرګي چیچیان ښه غټ سوي وي، هغه به په ښو پیسو خرڅ کړو. د چرګانو په پیسو به د اختر له پاره زوی ته یو کمیس او پرتوګ وکړو. پخوا مو زوی ته یو کمیس بسنه کوله، خو سږکال د خیره سره تر پخوا څه زیات ټوکر په کار دئ، ولي چي وهلک ته تر سنتی وروسته پرتوګ هم ضرور دئ.

اکبر بیا په خندا د یوې ټوکي په ډول خپلي ښځي ته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ستا خو به ښه ياد وي، څه ښې وختي وې، کله چې زه هلک وم، مور همزولو تر ۱۵ او ۱۶کالو پوري پرتوګان نه لرل، کميسونه مو اغوستل او بس.

ښځې ئې وويل:

- خاوري څه شي ښه وختونه و، لوی لوی سړی به واست لڅه... به ګر ځيده لاست.

اکبر وويل:

- څنګه ئې کوې ښځي، د زمانی سره به ځو.

اکبر بيا زياته کړه:

- ښځي، بل سبب همدغه و، چي ما به تل درته ويل، لږ صبر وکړه، ځکه زما په دغه لږو پيسو خو د کميس او پرتوګ دواړو د پاره ټوکر نه کيږی.

د لونګ مور د ميره خبره ومنله، ميره ته ئې وويل:

- سړيه، ته ربښتيا وائې، زما دې خبري ته والله که هيڅ پام و، چي پرتوګ هم غوښت غواړي. ولچی (والله چي) لونګ جان به کله کله را ته ويل چي موري، په جومات کي مو يو شمير هلکان اوس پرتوګونه لري.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- وګوره ښځې! رښتیا یوه بله خبره رایاده سوه. دا استاد فیضو خو هم یو څه خشمږي غواړي، مفت خو هغه هم دا ستا د زوی "بلاګی" نه پرې کوي.

د لونګ مور پرته له ځنډه په خندا ځواب ورکړ:

- ځه ورک سه، د شي د پرې کیدو پر وخت بیا زما زوی سو، ستا نه؟

تر ټوکي وروسته ښځي خپل میړه ته داسي اطمینان ورکړ:

- غم مه کوه، هر څه به سم سي. دا ځل چي هګۍ والا کلي ته را شوه کیږي، ما به ان شاء الله د خیره سره ۲۰ هګۍ دخپلو چرګو څخه ټولي کړي وي، هغه به خرڅي کړم، پوره لس روپۍ کیږي. د هغه تیر ځل هګیو لس روپۍ مي هم ټینګي ساتلي دي، یو څه پلمیټ او پټاسې چي مي د خلګو له کورونو راوړي دي، هغه به په ټوکر کي ورسره غوټه کړم، د استاد فیضو اکا مخ ته ئې کښیږده، تر یوه تومن (پخوا یو تومن شلو افغانیو ته ویل کیدل. لیکوال) خو به دا زوی مړۍ هم زیاتي نه غواړي؟

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لونګ پلار د خپلي ښځي د خبرو په اورېدو ډېر خوشحال سو.

*** *** ***

یوه ورځ مسجد ته چا داسي خبر راوړ:

- د جمعې په نیکه شپه د غرګي د کلي عبدالله لالا خپله وچه غوا ونډۍ کوي.

د خبر په اورېدو سره د کلي مشر وویل:

- هر څوک چي په ونډۍ کي ونډه غواړي، یوه ورځ د مخ دي ملا صاحب ته ووائي.

د لونګ پلار چي د همدغسي خبراورېدو ته ئې غوږ اړولی و، ژر ئې ملا صاحب ته وویل:

- زه هم غواړم په ونډۍ کي ځان شریک کړم.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ونډې غوښنه

دا دی د ونډې ورځ را ورسیدله؛ سهار چې اکبر د مسجد څخه کور ته راغی، خپلې ښځې ته ئې وویلې:

هله، ژر سه؛ هغه دوه شلې (څلویښت) افغانۍ چې مې په تا ساتلې وې، نن ئې د لګښت ورځ ده، هغه را که چې ځم، ونډې درته راوړم.

د دې خبرې په اورېدو د لونګ مور په ډېره خوشحالۍ سره چسته له خپله ځایه ولاړه سوه؛ د تاخچې غوټې او غوړاشې ئې د خونې په منځ کې سره راچپه کړې، په ډېر مشکل ئې په غوټو کې هغه څو کاله مخکې ساتلې او د خپلې خولې سپمولې دوه شلګون نوټونه پیدا کړل.

اکبر نو د کلونو ذخیره او سپمولې پیسې د ځانه سره واخیستې، د غرګې د کلي پر لور ور روان سو. په هغه کلي کې د اوبو د ژرندې مخ ته د غټې پنبیې توت سره پر ختینه سوپه (تنګاچه) ونډی وال عبدالله لالا د څو نورو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سړو سره پيتاوي ته ناست و. چړې او ساتول ئې مخ ته ايښي وه، غوا ئې هم را وستلي او هلته تړلې وه.

عبدالله لالا انتظار و، چي په ونډۍ شريک ټول کليوال راسي. دا دئ يو په ونډۍ شريک اکبر هم ځان ور ورساوه. اکبر وناستو کليوالو ته سلام وا چوه. تر سلام او روغبړ وروسته، اکبر وعبدالله لالا ته ورنږدې سو، په کراره اوعاجزانه توګه ئې هغه ته خواست وکئ. داسي چي که ده ته د دوه نيم شلو ونډه ورکړي. دوه شلي لرم او پاته ۱۰ افغانی به ان شاء الله څو ورځي وروسته درکړم.

عبدالله لالا چي د ځوانی ښخه يو خرابات او مناجات سړی و، او اکبر هم په ځوانی کي وخت ناوخته د هغه سره کښېنستی، کله کله چي به پره کي راغلی، نو خپل روڼ ئې تيراوه، يو دم مم ئې ورسره واهه. په هغه يارۍ ئې يو ځل بيا د اکبر وچ، ژړ مخ او ډنګرو لاسو ته وکتل، زړه ئې پر وسو. د اکبرخبره ئې ومنله، ورته وئې ويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- اکبر جانه! پروا نه کوي، لس ګون دي ستا بلا واخلي ته خو مي پخوانی یار یې.

بیا نو اکبر په داډه زړه هلته خپل پټو تر ځان لاندي کړ او پر کښېنستی. په ونډی شریک سړي څوک راغلي او څوک را روان وو. ټول په ونډی شریک ونډه وال او د مسجد ملا صاحب سره راجمع سول.

عبدالله لالا پر ملا صاحب ږغ وکئ:

- ملا صاحب، ان شاء الله څوک به نورپاته نه وي، ته لاس پورته کوه، دعا کوه.

ملا صاحب تر اعوذ بالله او بسم الله وروړسته یو لنډ سورت ولوست، او دعا ئې وکړه. تر دعا وروسته، عبدالله لالا پر خپلو اولادو ږغ وکئ:

- هلکو! غوا را ولی.

زامنو ئې غوا راوستله.

نا ستو خلګو یو د بله سره ویل:

- د پلاني د لاس غوښه به ښه خوږه وي.

بل پر بل سړي لاس کښېښود.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځو عبدالله وملا صاحب ته وویل:

-په چا غوا حلاله کړو؟

ملا صاحب خلکو ته مخ ور واړاوه، وئې ویل:

- زما په باور خپله دي عبدالله لالا غوا حلاله کړي، دی خپله ښه تقوا داره مسلمان دی.

خلکو د ملاصاحب په خبره کي ځه ونه ویل. د غوا پښې ئې وتړلې، بیا ئې را چپه کړه، ځو تنو ټینګه ورته ونیوله. ملا صاحب، عبدالله لالا او ناستو ټولو الله اکبر، الله اکبر ووایه. عبدالله دغوا پر غاړه چاړه راکش کړه. ژر ژر ئې په ګډه سره پوست کړه. کوټې، پښې او دیلبند ئې هغو ته ورکړل، چي وختي ئې پیسې پرېکړي وې. د غوښو د سرجمع ځخه ئې ملا صاحب ته دوې کټوي غوښه ورکړه. تر هغه وروسته د حلالي غوا پر ځرمن، غوښې لس کوټې کښېښول سوې. له کلیو راغلی خلګ زړه خوړي (هغه سړی چي زیات وخت ئې غوښه نه وي خوړلې) وو. هر چا د اوموغوښو له لیدو خوند اخیست.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غوښو هره کوټه د لسو تومنو وه. اوس نو د هغو ونډه چې پنځه تومنه ده، هغو په دوو نفرو یوه کوټه د غوښو واخیستله. نوري برخي په څلورو، پنځو، شپږو او حتا اتو نفرو سره شریکي وې. خو د محمد اکبر ونډه د دوه نیم شلو افغانیو وه، چې په غریبو کي نو اکبر لوی برخه وال و.

ټول خلک ورته حیران وه، چې اکبر څونه ډېره غوښه کور ته وړي؟ اکبر د یوې کوټي څلورمه برخه کور ته وړي. دا وخت لمر پرسر اوغرمه نژدې وه.

اکبرغوښه را واخیسته، ډېرخوشحاله و، لڅی پښي په مټنو کوڅو کي د کور پر خوا داسي په مینه را روان و، لکه یوه لویه فتحه چي ئې کړې وي. په فکرونو کي غرق دی، دځانه سره وائې: چي کور ته ورسم ښځه او لونګ جان به غوښه و ویني څونه به خوشحاله سي. د جمعې شپه خو لا لیري ده، ښځه به مي د غوښو څخه لغړ را وباسي او یوه خوندوره ښوروا به ځیني راپخه کړي. په دغه فکر او خوشحالی کي په یوه چارناله (د ځغاستي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ډول ته وائې چې تر تیز تللو تیز او د سیالیو تر ځغستلو کراره وي) کور ته راورسیدی.

په لوی اواز ئې ښځي ته ناره کړه غوښي مي راوړې. دا د اکبر او د هغه د ښځي په ژوند کي لومړی ځل و، چي دونه زیاتي غوښي د هغو کور ته راځي. ښځي ئې په ډېر هوس د غوښو څخه هډوکي را وایستل او پر نوره غوښه ئې مالګه وشندله. غوښي ئې په یوه وچه او کلکه لښته وپیيلي. بیا ئې د لرګی دوه سرونه په پړي وتړل، د خپلو خونو مخ ته د ولاړي وني په یو ښاخ را وځړولي.

د لغړو څخه ئې ماښام ته خوندوره ښوروا پخه کړه، دا نو د اکبر، ښځي او لونګ هغه د خوښی څخه ډکه شپه وه چي شاهانو به دغسي شپه نه وي لیدلی. تر ښورا خوړلو وروسته چي شپه پخه سوه، لونګ بیده سو، ښځي او میړه په تیاره کي دغه خبره سره اړوله او را اړوله، څو د خبرو په پای کي د لونګ مور خپل میړه ته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– د جمعې مباره کې شپې ته استاد فیضو کاکا (هغه کلیوال ماهر سړی، چې هلکان ئې سُنت کول) را وغواړه، زه به سبا سهار لا ښځې خبري کړم.

تر دی خبري کولو او تصمیم وروسته دواړو سرونه کښیښول او بیده سول. د لونګ مور سبا اومه غرمه کې خپل لوی پړنی پر سر کې، له کوره ووته، چې کلیوالي ښځې خبري کړي، او هغوی ته ووايي، څو د جمعې شپې ته د دې کور ته ورسي او د لونګ د سُنتی په ښادئ کې ګډون ورسره وکړي. او له هغو کورو څخه چې دریې ئې لرلي، هغه هم راټولي کړې. ښځه تر ګونګو ماښام پوري په کورونو وګرځیده. هغه په ستړیا ځکه نه پوهیدله چې زیاته خوشحاله وه.

کله چې کورته راغله، خاوند ئې اکبرهم پر کور و. بیا سره کښینستل، مجلس ئې ډېر خوږ و، یو بل ته ئې وویل، چې دیګ، کاسې او هغه څه چې په کارېږي، د فلانې او یا فلانې له کوره به ئې را وړو. د شپې تر ناوخته ئې پر دغه خبرو خوند اخیستی او پام ئې په بله

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وو. هر سهار به ئې غوښي د خوني څخه دباندي د ونـي په ښاخ ځړولې او د شپې به ئې په خونه کي ساتلې.

اکبر او ښځې ئې په کور کي لږ غلمين اوړه ساتلي و. خپلـه ئـې اوربشينه پخولـه او خوړلـه. څـه وړي چـي ئـې ميده کړي او پاک کړي ئې لا نه و، لازمه ئې وګڼل چي د لونګ د سُنتی په ښادی کي د هغو څخه کار واخلي. نو د لونګ پـلار هغـه څـه وړي چـي دوی د کودو د ټولولـو پـر وخت په پرديو وډونو کي ټول کړي و، هغه ئـې وټکول، پاک ئې کړل، ټول ټال يو مشتک (يومټ)غنم سول.

د لونـګ پـلار تـر ژرنـدي پـوري د مشـتک د وړلـو لـه پاره کوم مردارهډی (خر) نـه لاره. مجبور سو، مشتک ئې په شا کړ او تر ژرندي ئې يووړ. ستړی ستومانه پـه ژرنده کي د روڼ (نوبت) رسيدو تر وختـه هلتـه د ژرنـدي په يو کونج کي په خاورو کي پرېووت. ناوختـه د مشتک د اوړه کولـو وار ور ورسـيدی. د مشـتک تـر اوړه کولـو وروسـتـه، اسـيوان (اسـيابوان) مـزد اوشـکردانه(يـوئې" مـزد" مـزدوری غوښـتی او بـل "شـکرانه" شـاګردانه)

(c) ketabton.com: The Digital Library

شيرينى او په غربى رواج "تيپ". د اکبر د مشتک ځخه چې ځه اوړه د مزد په نوم او ځه د شکرداني په نوم واخيستل سول، بار ئې نور هم سپک سو. هغه ئې را په شا کړل، ماښام ناوخته سترى کور ته را ورسيدى.

د شپې ئې د ښځې سره مجلس ډېر خوږ و، دواړه سترى وو؛ په خبرو، خبرو کي بيده سوى وو. د ښځې ئې غوښي د باندي په ونه ځړولي هيري سوي وي، چي دشپې ئې خوني ته راوړي. خو اکبر تر بيدېدو مخکي غوښي وليدلي او خوني ته ئې را دننه کړې.

ښځه چي سهار له خوبه راويښه سوه، تر لمانځه وروسته ئې د نغرى په کومي کي پر هغه برنى په پرونډو کي پټ کړي اور باندي ځه پروړ، خاشي او خځلي واچولي؛ په پو، پو کولو تر زيات دود پورته کيدو وروسته اور بل سو. بيا ئې د اوبو ډکه توره ګډوه پر دېګدان کښيښوله. کله چي د ګډوې اوبه پر اېشيدو سوې، د جوارو اوړه ئې په خاورين کاشنه کي واخښل. پر اور ئې تبخى کښيښود، د جوارينو اوړو ځخه ئې ټکى

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړي کړې، يو مخ او بل مخ ئې پر تاوده تبخي باندي ځه وچ وکړل. بيا ئې سوړسکان د اور په پړوندو کي ښخ کړل، چي په مغز پاخه سي.

ميړه او مانديني بيا هغه د ښادئ جوړولو او خوشحالئ خبري سره پيل کړې. اکبر خپلي مايني ته ويل:

- ترنارې کولو وروسته به ځي، ديگ او کاسي به د همسايه گانو له کورونو را ټولوي.

په همدې وخت کي يو دم د لونگ د مور ورپه ياد سول، چي غوښي خو ئې د شپې د باندي د ياده وتلي د ي. يو اه ئې تر خوله ووت، ژرئې وځغستل، تر خوني ووتله، ژرئې وني ته وکتل، وئې ليدل چي غوښه نه سته. د خفگانه ئې سر پر له وگرځيدئ، پر سترگو ئې توره شپه سوه، ډوبه پر مځکه ولوېده.

اکبر په خونه کي د ننه د هغې پر مځکه د لوېدو درز واورېدئ. اکبر چي له خوني راووت، گوري ښځه ئې د سرای په غولي کي په خاورو کي ليته پيته بې حاله پرته ده. ژر ژر ئې له خاورو څخه خپله ښځه را پورته کړه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او پـه کش کش ئـې تـر خونـي ورسـوله. لونـګ د دوی پـه دربی له خوبـه را وېښ سو، وئـي ليدل چې مور ئـې بـې سده پرته ده، په ژړا سو.

اکبر پـه وارخطـائي کلـه لونـګ ارامـوی او کلـه د خپلـي ښـځي لاس، پښـو او تنـدي تـه لاس ور وړي. پـر مـخ ئـې اوبه ور وپاشی، بيا ئـې اوبو تـه دوه پلمیتـه واچـول، دغـه خوړی اوبه ئې د ښځي په خوله کي ور واچولې، د خدای فضل و، ښځه پر سد راغله.

د کلمی تر ويلو د مخه ئې اوله خبره دا وه:

-غوښي، غوښي، غوښي!!!

ميړه ئې ورته وويل:

– څه وائې، غوښي، غوښـي، څـه در پيښ سـول؟ څـه وسول، څه وائې؟

ښځي بيا په نيولي او خفه اواز خبره درسته کړه:

- غوښي نه سته!

اکبر چي غوښي ئې په خونه کي مخته ځړېدلې، ورتـه وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-هغه دې ځرېږي. ته بيده وي، ما د شپې غوښې خوني ته راوړې.

د دې خبري په اورېدو سره ښځه کرا کرا، عادی حالت ته را وګرځيده. هغې چي غوښي وليدی، نو وروسته ئې کلمه و ويله او شکر ئې وکښی.

څه شيبه وروسته، اکبر ورته وويل:

- زه به د حا جي مراد لالا د کوره ديګ او کاسې درته راوړم. ته ولاړه سه، څه غلمين اوړه لانده که.

د لونګ مور ولاړه سوه، مګر لاسونه او پښې ئې ريږديدل. اکبر د اوړو کاشين، په ګډوه کي اوبه، د مالګي کنډولی او د مشتک څخه لږ غلمين اوړه ورته را نژدې کړل، او بيا ئې وويل:

- اول به ديګ او د ښوروا د پاره کاسې در ته راوړم. بيا نو ځم استاد فيضو کاکو به را ولم. ته لونګ خوشحاله ساته او خونه هم جارو که.

ښځي په ډېر مشکل سره اوړه لانده او واخښل، او د استاد فيضو اکا د راتګ له پاره ئې په خونه کي د کالو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

منځلو خاورېن تشت سر چپه کښېښود، پر سر ئې نغاړکۍ ورهواره کړه. د دې له پاره چي لونګ د سُنتۍ پر وخت پر دغه لوړ ځای کښېنوي.

اکبر ژر، ژر د همسايګانو څخه پيټلي او خورېني کاسي او کا شينان کور ته راوړل.

بيا اکبر له کوره ووت، او تر لږ وخت تيرولو وروسته، اکبر د استاد فيضو اکا سره جوړه کور ته راننووت. لونګ چي د خپل پلاره سره استاد فيضو اکا او بيا د هغه په بغل کي کوچنۍ د چړو، امبور او پلاس څخه ډکه درنه بغل ځولی وليدله، په ځان وپوهيدی. ځکه استاد فيضو کاکا دکلي ټول ماشومان پدې پيژانده چی هغه ماشومان سُنته وي.

خو پلار او مور ئي لونګ په چل چل سره هغې خوني ته ورووست، چي د ده د سنتی د ناستي ځای پکښي جوړ کړل سوی و. استا د فيضو اکا د کوچنيانو د تيرايستو او بوخت کيدو په لاره کي ډېرمهارت لاره .هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهیده چې څنګه یو هلک تر خپل تاثیر لاندې را ولي فکر ئې بل لورته واړوي او ژر ئې سنت کړي.

استاد فیضو اکا نور لونګ ته وخت ورنه کی چې ځان دورې دورې کي، د سترګو په رپ کي ئې لونګ سنت کي او د کوره څخه ووتی.

*** *** ***

نور نو لونګ پروت و، یوه اړخ او بل اړخ ته ئې مور بالښتونه ورته کښیښول .سپین ټوکر ئې پر پښو هوار او هغه د بلا ګي پرې کړې ټوټه ئې په زرغون تار کي اچولې تر چپه پښه غوټه وه. پلار ئې اړخ ته ورته کښینوست، مچان ئې ځیني شړل. مور ئې سره له دې چې د سهار غوځاریدو څخه ئې بدن درد کوی، د ډوډۍ او ښوروا په پخولو اخته وه.

د ماښام تر لمانځه وروسته د کلي ښځې، نجوني او د لونګ همزولي هلکان د خپلو میندو سره د لونګ کور ته راغلل. ښځو خپلې دولاغي،برقي او پړوني له سرو ایسته کړل، کشرانو د لونګ د مور سره په ښه مینه او اخلاص

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ډوډۍ پـه سـمولو او اچولـو کـې مرسـته وکـړه. تـر ډوډۍ خوړلـو وروسـته، ټولـو کليوالوښـځو، نجونـو او خپلـه د لونګ مور په شريکه سره د شپې تر نيمائې پوري ګډي او جلا جلا بدلي وويلې، هم شلې وکړې،هم اتنونـه. ټولـو شپه ئې په ډېره خوښۍ سره سبا کړه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ او ښووونځی

دا هغه کال و چې د ثور د میاشتې پر اوومه نیټه ئې د افغانستان په حکومت کې یو خورا لوی او اساسي بدلون راغلی و. هغه دا چې د یوې تنبلۍ او عیاشۍ کورنۍ واکدارۍ ته د تل لپاره د پای ټکی ایښول سوی و. ورسره سم وحکومت ته د سرکار د نوم پر ځای د خلقي حکومت نوم ورکړل سوی و. خو بیا هم په حکومت کې وظیفه لرونکو او کار کونکو سړو ته ولسي وګړو د سرکاري سړو خطاب کوئ.

د یوې ورځې تر پایه د هیواد په لیرې پرتو سیمو کې هم خلګ خبر سول چې په مملکت کې پاچا ګښتې راغلې ده. د ډېرو خلګو په زړونو کې د پخوانیو کورنیو حکومتونو څخه د کرکې او بیرې پر ځای د خلقي حکومت سره د نژدېوالي مینه را پیدا سوې وه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خلکو مینـه دښـوونځۍ سـره راپیـدا سـول، ولسـونه باورمند سول، پدې چې پاچا نـه خدای دی او نـه د خدای سیوری. هر څه چي دی، هغه خپلـه هم دغه خلک دي. د هیواد پـه هر ګوټ کي د ښـوونځیو جوړولـو لـه پاره علم دوستو خلکو خپل حکومت ته وړیـا ځمکـي پـه اختیـار کـي ورکړې، حکومت د ښوونځیو جوړولو تر څنګ هر ځای د لیک او لوست د زده کړي وړیا کورسونه پرانیستل.

خلکو د لیک لوست د زدکړو کورسونو ته مخه کړه؛ د هغو خلکو لـه جملـي څخـه یو تـن اکبرکـاکو هم و، چـي د خپل اخښي ملا نیک محمد په تشویق ئي د لیک او لوست د زده کولو په کورس کي ځان شامل کړی و. او هم ئـي خپل یوازنی لونګ زوی وښوونځی ته ورکړ.

په عامو اوغریبو ولسونو کي وحکومت تـه د ورنـژدې کیدو روحیه را وخوټیدله، خو پـه هیواد کـي د دې بـدلون راتلو سره سم د هیواد دننـه د مفتخـورو او پـردو پرسـتو خلکو او له هیواده بهر ئي د افغان دښمنو قهر هم را وپارا وه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدې وخت کي لونګ نژدې اته کاله عمر لاره. هغه ته به خپل مور او پلار په ګډه دا خبره کوله:

- لونګ زويه، ښوونځی به ووايې، د خير سره به لوی سرکاري سړی در څخه جوړسي، او که نور هيڅ هم نه سوې، نو معلم خو به سې. بيا به نو د خيره سره پيسې لرې پيسې، عزت به لرې، واده به درته وکړو. زموږ هيله خو همدا ته ئې، مور او پلار دي دواړه ستا بلا واخلي.

لونګ د خپل مور او پلار پدې مهربانه او له محبته ډک نصيحته زيات خوشحاليدئ. ماما ئې هم دغه يو خوره ئې لونګ درلود. پر ماما باندي خوره ئې زيات ګران وي. د اکبر کور ته نژدې يوه کليوالي ښوونځی پرانستل سوه، چي يو ښوونکی ئې درلود. ملا نيک محمد د لونګ ماما د مسجد د ملائې په څنګ کي ئې د ښوونکي وظيفه هم لرل، د دغي ښوونځی ښوونکی سو.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لونګ پلار اکبر د خپل اخښي ملا نیک محمد په مرسته چې په ملا نیکو سره مشهور و، سږکال نوی په ښوونځی کې چپراسي مقرر سو.

په وطن کې د نوي حکومت په منځ ته را تلو سره په خلګو کې د ښوونځی سره د کرکې پرځای مینه زیاته سوه. ډېرو خلګو چې پخوا خپل اولادونه ښوونځیو ته نه ورکول او یا به ئې په رشوتونو ورکولو له ښوونځیو اېستل، اوس ئې په ډېره مینه خپل اولادونه ښوونځیو ته شامل کړل.

دا دی لونګ په خیر وښوونځی ته روان سو. کلیوالي ښوونځی د دوی له کور څخه لږ لیري په یوه زاړه سرای کې چې د وې خوني ئې لرلې، پرانیستل سوی و.

ملا نیکو چې یو قراردادي ښوونکی و. وښوونځی ته نژدې د مسجد امامت هم کاوه، کلیوال دې ته را بلل چې خپل اولادونه په ښوونځی کې شامل کړي؛ څکه هغه په ښوونځی کې شاګردانو ته سپاره، پښتو کتاب، حساب او

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خــط پــه هغــه خپــل ډول چــي د ده زده وه، هلكــانو تــه ورښودل.

كله چي ښوونځی پيل سو، د لونګ پلار اكبر تـه هم تنخـوا چـالان سـوه. د هـري مياشـتي پـه وروسـتيو كـي ئـې ۵۵۰ افغـانۍ پخـه تنخـوا وه، چـي ۵ افغـانۍ تحويلـدار صاحب ګرځولې او ۵۴۵ افغانۍ ئې كور ته را وړې.

مهـم لا دا وه چـي پـه دغـو شـپو او ورځـو كـي نـوی حكومـــت وحكـــومتي ســـړو، معلمينـــو، پـــوځي خلكو،مـامورينو، كـارګرو او اجيروتـه كوپـون وركـړی. (واده لرونكو ته د كابل په وزن اته مني كوپون او واده نه لرونكو ته څلور مني كوپون) د دې امرسره سم اكبر هم د اته سيره كوپون خاوند سو.

هغـه پـه خپل تير ژونـد كـي هيڅ وخـت پـر يـو ځـای د غلمينو اوړو اته سيره كور تـه نـه و راوړي. اوس د هري مياشتي په وروستيوكي اوړه، بوره، چـای او غوړي كـور تـه را وړي. پـه كـور كـي ئـې اوړه، بـوره او غوړي پيدا

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سول، حلق ئې لوند سو. کورنی ژوند ئې لږ ښه سو. دی هم اوس يو سرکاري سړی و.

دا لومړی کال ئې په خير او خوشحالۍ سره تير کړ.

لونګ د ښوونځی لومړی کال په خوښی پای ته ورسوی، په ښه نمره بريالی سو .هغه خپله دري مياشتنۍ رخصتي د مور او پلاره سره په کارونو کي مرسته کوله او په څنګ کي ئې د خپل ماما څخه د پښتو کتاب، حساب او خط ليکل زده کول او قران مجيد ئې لوستۍ. نيکو ډېر ژر په لونګ د دوهم ټولګی پښتو کتاب او حساب ولوستل. لونګ اوس د دوهم ټولګۍ پيل کيدو ته ښه تياري لرله.

رخصتي مخ په پای ته رسيدلو وه، په څو ورځو کي چي بيا ښوونځی شروع کيدل، اکبرهم خوشحاله و. يوه ورځ معلم نيکو د لونګ پلار ته وويل:

- اکبره! د ښوونځی تر پرانستلو يوه هفته مخکي به د خيره سره ښوونځی ته ورسي، د ښوونځی د سرای پرغولي انګړ چي سره زوزان، چغک او زومی را شنه سوي دي، هغه به وکاږي، سرای به دخاشو څخه ښه پاک

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې، د خونو دیوالونه به ځروبی کې، اوبیا بـه نـو د سرای غولي ښه خیشت او او پاشي کړي.

ملا نیکو زیاته کړه:

- سر معلم صـاحب تیره ورځ راتـه وویـل، چـي پـدې شپو او ورځو کي مفتیش صـاحب لـه ښـاره راځـي، ان شـا الله موږ دواړه درځو، د ښوونځی سرای او خوني د نژدې ګورو.

لونګ چي هوښیار هلک و، د خپل پلار، مور او ماما هره خبره ئي تل په غوراوربده، نو ئي د ماما تر هدایت او خبرو وروسته خپل پلار ته وویل:

-بابا جانه، دا د ښـوونځـی جـارو کـول خـو نـو تـر هغو پردیو مزدوریو لکه د غنمو لو کولو، د ویالو تر اشـرونو، د دیوالونو تر وهلو، د خښتو تر مښلو، انګور کښیو، یـوي کولـو، غوبـل کولـو، ګـوروانی او چوپـانی ټولوڅخـه ډېـره اسانه نه دي؟ اکبر وخندل او وئې ویل:

-هو، زویه! دونه فرق لري لکه مځکه او اسمان.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- لونګ ته چې د خبرو نوره موقع په لاس ورغلې وه، خپلو خبرو ته ئې ادامه ورکړه:

- پلار جانه! زما هغه ورځې چې تا به په سرو او تکنده غرمو کې د کور او کلي څخه لیري فصلونوکي لوونه کول، ما او مور به د غرمې ډوډۍ سوړسک او د خیروګي ماما د کور شلومبې په کونجۍ کي در وړلې، نه هیرېږي.

د لونګ مور د خپل زوی خبره ونیوله او میړه ته ئې وویل:

- لونګ جان زوی مې شکر دی هوښیار هلک دی، هر څه ئې په یاد دي. رښتیا په هغه سره اهاړ کي چې لمر به پر سر یو نیزه را کښته ولاړ و، په هغه ګرمی کې به ما او لونګ لڅي پښې د کلي لیري فصلونو ته وتا ته اوبه او خواړه نه دروړل؟

زما غمجني خو پښې څه پخې او سختې وې، مګر د لونګ جان د پښو نازکي ګوتي به تناکي او د سرو زوزانو به ډکي سوې. زما هغه ستا په دوړو، ګرزونو او خاورو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لړلی سپیره مخ، وچ حلق، تناکي او د سرو زوزانو ډک لاسونه او پښې، په لاره (لور) پرې کړي ګوتي چي اکثر وخت به دي لاسونه په سرو وینو لړلي وو، ځیري ځیري کالي د ناړیو او لشو ځخه ډکه ږیره لـه یاده نـه دي وتلـي. هغو کارونو ته ناروغ کړې.

اکبر وویل:

-هو، زموږ ژوند خو په هوکه او یا سوکه تیرېدئ، ملا نیکو ته دی خدای خیر ورکړي چي سرکاري خواري ئـې را پیدا کړه او زه ئې سرکاري نوکر کړم.

د لونګ مور بیا خبره واخیستله:

- زمـا زوی بـه د خیره سره ښوونځی خـلاص کـړي؛ خط خـو شـکر اوس لا ویـلای سـي، دی بـه هـم سـرکاري سړی سي، ښه پیسي به وګټـي، زمـا او سـتا ټـول ارمانونـه بـه را پوره کي.

لونګ چي په خپل زاړه لنډي تلتـک کـي پیچلـې پـروت و، د مور د خبرو په پای کي په ټوکه وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- پلارجانه! د مور جاني ارمان خو رامعلوم دئ؛ مور مي هر وخت وائي، زوی به خپله مور د خيره سره حج ته بيائي، مور مي نور څه نه غواړي.

ټولو وخندل زياتي د دې خبري سره لونک پرېووت او بيده سو.

کله چي دوهم کال ښوونځی پيل سوه، اکبر څلور مياشتي تنخوا واخيستله، کوچنی اختر هم را نژدې سوی و. اکبر خان او لونګ ته د نويو کالو له پاره له بازار څخه د ګلبهار د فابريکی ټوکر او خپلي ښځي ته ئي څه د شولی او څه د چيټ ټوکر راوړی. د لونګ مور په ډېرهوس د خوني مخ ته نغاړکی هواره کړه، ستن، تار، انګشتانه او نوی ټوکران ئي را واخيستل، د اختر له پاره ئي په ډېره خوشحالي کالي ګنډل پيل کړل.

اکبر د خپلي ښځي سره ناست او د زړه خواله کوله:

- ښځي! خدای مو ناره وا وريدله، دغه خواری (چپراسيتوب) را ته پيدا سو، نيکو دي خدای په دواړو جهانو کي سر لوړی لري. که نه سږکال نو زه د بل د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خواريو نه وم...نفس مي بند بند کيږی. او تر ټولو ښه ئې لا دا چي تـه هم د وړو د ټوليدو او د پـردو د کورونـو لـه کارو بيغمه سوې، خدای يوه ګولـه ډوډۍ دا دی په عزت را رسوي.

ښځي ئې ورته وويل:

- سړيه، هو، شـکر دئ، خو تـه مـي زړه مـه را اچـوه هر وخت مه راتـه وايه چي ناروغه يم، ډېر کارونـه پـه مخکي لرو، دا زوی مو سبا او بيګاه د خيره سره ځوان دی واده غواړي. لونګ پرما اوتا باندي دواده حق لري. مګر د پردی ښځي کور ته را وستل، خو مفتی نه دي.

اکبر وويل:

- ښځي! ته فکر مه کوه، هغه دئ نوي حکومت د دغه ناوړه دود لوړ ولور يا د ښځو خرڅول يو ناروا عمل وګانه او اعلان ئې کړل چي پر ښځه باندي تر شرعي ټاکل سوي مهر زياتي پيسې اخستل جايز نه دي. خدای مهربان دی، نه دي د ي اورېدلي:

- چي شپه تر ميان، خدای مهربان!

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لونګ مور وويل:

- هروخت چې مې د لونګ ناوى كور ته راوستله،هلته به د خيره سره ارامه سم.

- هو، رښتيا سړيه! تا خو قول كړى و،كله چې دغه مياشت تنخوا واخلم د خيره سره د ځپلوغم به هم وخورم.

اكبر وويل:

هو، دا كار ان شاالله كوم.

درې سره ميړه، ښځه او زوى ئې لونګ سخت خوشحاله وو. دوى د اختر راتلو ته ورځې او شپې شميرلي. د دوى په ژوند كي به دا لومړى اختر وي، چې ټول نوې كالي او څپلى ولري. اكبر وويل:

- ښځي! څه شى به د پخيدو دپاره راوړم، د اختر په شپه به ئې پاخه كړو، سړ كال به موږ له كوره هم د اختر په سهار ماجت (مسجد) ته د خيره سره كاسه ور ووزى. څونه خوند به وكي، ځكه هر اختربه زه ماجت ته خالي لاس ورتلم.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملا نیک محمد چي د هري میاشتي په وروستیو کي به د ولسوالۍ مرکز ته تلی او د هغه ځایه به ئې خپل او د اکبر میاشتنۍ تنخاګاني دځانه سره راوړې، مګر دا ځل کور ته خالي لاس راغی. ملا نیک محمد چي د شپې کور ته راورسیدی، ډېر خوا بدی و.ما ښام ئې اکبر او خپلي خور ته کیسه کول:

- یو ډېر بد خبر مي را وړی دی.

کبر او خور ئې ورته وویل:

- خدای دي خپل فضل وکړي.

دوی ورته غوږ سول او وې وویل:

- وایه، خدای دی خیر کړي، څه پیښنه ده؟

ملا نیکو په ډېر خفګان، وېري او وهم سره چي ناړي ئې په حلق کي وچي وچي کیدې وویل:

- هیڅ مي باور نه راځي، اوس هم لکه خوب چي وینم، ولسوالۍ ته تللی وم، ښوونځی ته ورغلم، ما ویل که تحویلدار صاحب زما او ستا تنخاوي را وړي وي، اختر را روان دی ځیني را وا به ئې خلم، او را به ئې وړم.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاکن هلته په بازار کې لا چوپه چوپتیا وه، د ولسوالی په ښوونځی کې یوازي د جانک زوی مست، مست ګرځیدی.

اکبر د ملا نیکو خبره ونیوله:

-هغه لنډی معلم یادوې؟

ملا نیکو ور زیاته کړه:

- هو، هغه لنډی یادوم، یوازي هغه خوشحاله و، داسي پورته او کښته سرې سترګي ګرځیدئ. زه بیا د خدای نا خبره د پخوا په شان چي د هر معلم او مامور په لیدو به خوشحالیدم، له خندا څخه په ډکه خوله مي د ټولو سره روغبړونه کول، مګر ښوونکی را سره د تیر په ډول نه وو، څو زه هم د تحویلدار صاحب په څنګ کي دا سي غلی کښینستم.

د تحویلدار صاحب څخه مي په کراره وپوښتل، چي تنخاګاني دي را وړي دي که نه؟ تحویلدارصاحب په هم داسي کراره پوه کړم چي تنخاګانی نسته. ملا صاحب

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره خرابه ده، ته وده چي خدای لا څه کوي. بیا ئې نور هم چي څوک ئې وانه وري په کراره را ته وویل:

- ملا صاب وه ئې واژه!!!

ما وویل:

- څوک؟ ...څوک ئې وواژه؟؟؟

تحویلدار صاحب پر خوله لاس را ونیوئ او زیاته ئې کړه:

- فکر دي ونیسه...! د جانک زوی ته ئې اشاره وکړه، چي د ی در پوه نه سي. که دربانـدي اشـتباهي هم سي ...هغه خو موږ او تاسي له پخوا څخه ښه پیژنو چي ... زوی نه و؟ اوس خو داسي معلومیږی چي دوی مړ کړی وي.

ـ ما هم په کراره ورته وویل: زاره دي را وچوله، څوک چا مړ کی؟

تحوېدارصاحب بیا په کراره ،کښته او خفه اواز را ته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ملا نيکو، گوره؛ زه تا پيژنم او ته ما پيژنې... چې نه زه حزبی وم او نه ته.

- ما ور درسته کړه:هو، دا خو ربنتيا ده. پدې خبرو نه پوهيږم، اوس خبره څه ده؟... ژر را ته وايه څه خبره ده؟

ده بيا را ته وويل:

- ملا نيکو! قسم په خدای که مي پرخوله راځي، داسي خفه يم لکه سکه پلار چي مي چا را وژلی وي.

بيا ئې په سترگو کي اوښکی ورغړېدې. خبره ئې وژول را وژول، خو اخر ئې وويل:

-هغه سپين ږيری نور، نور... ئې وواژه!!!

- زه بيا هم سم پوه نه سوم. ما هغه ته تسلې ورکړه چي خيردئ، د الله امر دی... اخر مي ورته وويل: څوک چا وواژه؟ هغه په ډېر تکليف خبره پوره کړه او وي وويل:

-تره کی صاب!!!

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- د دې خبرې په اورېدو سره زما هم د بدن وېښتان جګ ودرېدل، هکي حيران پاته سوم نور مي نه خولې کار کاوه نه لاسونو په ډېر مشکل مي ويل چا؟

تحويلدار صاحب سرکښته اچولی و د جانک زوی ته اشاره وکړه، او زياته ئې کړه، په ظاهره داسي معلوميږي لکه دوی چي...!مګر دا چي د چا په ټونګ به دغه سپين ږېرې وژل سوی وي، زه هم نه پوهيږم.

- زما تر سترګو هم بې اختياره اوښکی را توی سوې، او له اداري راووتم، مخ د بازار پر خوا راغلم. حکومتي مامورين، سرتيري او حتا ټول خلګ خفه وو. په بازار کي خندا ورکه وه، يوه له ډاره ډکه فضا وه. زه هم له ډېره غمه پرسيدلی لکه ډک ټوپک په څه نه پوهيدم، بس دغسي سيده کور ته را روان سوم.

د دې خبر په اورېدو ټول غمګين سول. د لونګ چي په خبره سر خلاص سو، دی هم زيات خفه سو.

د لونګ مور سر سرتور کي، ښيرا ئې وکړه، ويې وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-هرچا چې د غه سپين ږيري سړی وژلی وي، خدای دي هغه په خپل عذاب ګرفتار کړي!

ټولو وويل:

- امين، يا رب العلمين.

لږ وخت لا تير نه و، چې د هيواد پر شمالی پولو سرې متجاوزي لښکري د ميږيانو په شان زموږ پر خاوره را وبهيدلې او له هوا څخه را واورېدلې. زموږ په هيواد کي ټولي را غوړيدلي هيلي ئې مړي کړې، د وطن حالات پر بل مخ واوښتل. د افغانستان په خاوره کي د پرديو ليري او نژدې هيوادونو پټو او ښکاره لاسوهنو زور واخيست.

*****

اه! دا دئ په کليو کي چک چکه خپره سوه چي ښوونځی ته تلل کفر دی. د لونګ مور او پلار چي دا ګونګوسې وا ورېدې، زړه نا زړه سول، چي لونګ ښوونځی ته واستوي که نه. بل دا چي اکبر نوی د تنخا

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاوند سوی و؛ ملا نیک محمد او د لونګ مور د واړو د ملا نیک محمد څخه وپوښتل:

- ملا نیکو، ته خو ملا ئې، یو ځل خو په قران کي ښه پسی وګوره، که رښتیا ښوونځی ته تلل او ښوونځی لوستل کفر وي، چي لونګ ځیني را وباسو.

ملا نیکو دوی ته وویل:

- خوري او اخښې! ما خو سبق لږ ویلی دئ، تر اوسه مي نه دي لوستي چي ښوونځی ته تلل او یا سبق ویل دي کفر وي. هلته خو کم څه چي ما لوستي دي او ما ته مي استاذ راښولي دي، وائې چي علم پر نر او ښځه

ـ دواړو -فرض دئ، بیا هم زه به دا ځل ښه قران شریف پر وګورم.

په هر ډول چي وه، بخت د افغانانو سره یاری و نه کړه. تر اختر څو شپې مخکي چي، اکبر، لونګ او دلونګ مورلا اختر ته هوسیدل. د ژوند اول اختر ئې و چي پلار، مور او زوی درو سرو نوي کالي ورته لرل، خو وائې نه غوستل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښوونځی، ښوونکي او کتاب سوځنه

یوازي درې ورځـي اختر تـه پاتـه وې چـي د لونـګ د ښوونځی د سوځلو او د ښوونکې د وژلو دپاره وښوونځی تـه یوه ډلـه مولونـه وهلـي څښور ټوپکوال سړي ورغلـه. شـاګردان د خپـل ښـوونکي مـلا نیـک محمـد سـره ټـول د ټوپکوالو په ورتلو او لیدو سره وارخطا سول.

شـاګردان او ښـوونکی صـاحب مـلا نیـک محمـد نـه پوهیدل، چي خبره څه ده؟ پـه دې وخت کـي اجل نیـولی چپراسـي اکبـر چـي د غیرحاضـرو شـاګردانو لیسـت ئـې وړی و، هغه هم ښوونځی ته راورسیدئ. دوه غیرحاضـر شاګردان ئـې هم د ځان سره لـه کورونو او کوڅو څخـه راوستي وو.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغو د خدایه نه بیرېدونکو ببرو، بد رنګو څنورو، ږېرورو او ټوپکوالو په تونده او سپکه لهجه ومعصومو شاګردانو ته وویل:

- مکتبیانو! ژر سی، ژرسی خپل دبغل ځولو څخه کتابونه، کتابچې، د قران سپارې، پنسلونه او د مشق هغه د لرګو تختې ټولې دباندې راوباسئ. دلته ئې د سرای په منځ کې کوټه کړئ او په کوټو کې هواری سترنجی ګانی هم د سرای په غولي کې د کتابونو پر سر واچوئ.

دې ببرو د لرګو جوړې دوې توري تختې هم ماتې ماتې کړې او د کوټه کړو کتابونو دپاسه ئې کښېښوولې. شاګردانو هغسې چې ټوپکوالو ورته ویل، هغسې کول.

وروسته د څنورو ټوپکوالو مشر چې د خبرو د لهجې ئې معلومیدله یو پاکستانی بې غیرته پښتون افسربه و، شاګردانو ته په پوچ ویلو پیل وکړ:

- سکول (ښوونځی) د کافرو دپاره دی، د مسلمانو د سبق ویلو ځای جومات (مسجد) او مدرسه وي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر چتیاتو ویلو وروسته ئې د معلم صاحب ملا نیک محمد او چپراسي اکبر لاسونه او پښې ور وتړل. بیا ئې هغوی د دغو کوټه کړو کتابونو او لرګو دپاسه کښینول؛ د قران مجید سپارو، کتابونو، کتابچو او نورو ته ئې اور ور وا چاوه.

دا د هر انسان په خاصه د معصومو زده کوونکو له پاره عجبه د وحشت، وهم او بیري څخه ډکه یوه صحنه وه.

کله چې بیوزلو معلم ملا نیک محمد او اکبر د سوځلو څخه د لیري رغښتلو هڅه کوله، نو د پاکستان نوکرو ټوپکوالو د الله اکبر په ویلو پر هغوی ډزې وکړې او د ټوپکو په مرمیوئې دغه دوه مظلوم، غریب، بې کسه، بیوسه مسلمانان ئې غلبیل، غلبیل کړل.

دوی مړه لانه وو، خو له حرکته ولوېدل. دا مسلمانان او پښتانه د اور په لمبو کې سوځېدل، نارې ئې پورته اسمان ته ختې، څو چې کرار کرار ئې اوازونه چوپ ،چوپ او ساوي ئې ووتې.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلـه چـي د اور پـه سـرو لمبـو کـي دا دوه غريـب بـې کســه او بــې وســه افغانــان لــو لپــه ســول، ولاړو ټولــو شاګردانو ژړل. له بيري ئـې اندامونـه څـه چـي زامـی هم کړپيدی. په خپل راتلونکې نه پوهيدل، چي د دوی سره بـه دغه ظالم ولاړ ږېرور، څنور او ټوپکوال څه وکړي؟

نورو ټولـو ولاړو شـاګردانويوازي دځـان ژغـورلـو پـه فکر کي وه او ژړل ئـې ، مګر د لونګ خپل ځـان هيرو، په زړه نو بيا بـې لـه يوه الله څخـه بل څوک څـه پوهيدل، چي پر ده به لا څـه تيرېدل. ولـي چـي د دې واړه معصـوم افغان ماشوم مخ ته د هغه يوازنی مهربانـه پـلار او ګـران ماما د ټوپکو د مرميو تر ضربې لاندي او د سره اور پـه منځ کي په ژوندونی سوځيدل، ډېره دردونکې صحنه وه.

لونګ د خپل پلار او ماما له بدن څخـه د وېنو فـوارې، د هغوی ترخولو را وتلی نارې، غلبلې، خيزونه، د هغوی پر بدنونو د اور بلي لمبي او د هغوی لپه تکـی پـه وېنـو د سر په سترګو ټولي وليدلې. ټوپکوالو د ملا نيـک محمد او

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اکبر پر نارو او بغارو خندل او چا به لا د الله اکبر، الله اکبر ناره هم کوله.

د دې صحنې لیدل د لونګ له پاره یو محشر و، محشر!!!

په دې ډول د پردو په لمسون او د پردو په خدمت کې ولاړو ټوپکیانو دلته خپله وظیفه سر ته ورسوله او له ښوونځی څخه ووتل.

ټوپکوالو د تلو پر وخت د سرای پر دروازه یو لیک وځړاوه او ولاړل. کله چې ټوپکوال د ښوونځی څخه ولاړل، بیرېدلي کوچني شاګردان چې هر یو به د ښوونځی له سرایه دباندې را وتل، شا و خوا به ئې وکتل، چې څوک نسته، نو په کوڅو، مځکو او باغونو کې د خپلو کورونو پر لور ځغستل. هیچا تر خپلو پښو لاندې مځکه نه لیدله.

مګر لونګ د خپل وروکتوب او ماشومتوب سره سره د دې پر ځای چې د کور پر خوا وځغلي، هغه مخ پر اور ور وځغستل: د بابا، بابا، ماما، ماما ناری ئې وهلې. د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اور په پړندو ورګډ سو، په خپلو نازکو خپړو ئې د سره اور له منځه د خپل پلار او ماما سوځلي اندامونه چې د اور لمبې لا په پوري وي، را ایستل.

پر درست جهان څوک نه وو، چې د لونګ مرستې ته ورغلي وای. د لونګ لاسونه، پښې او مخ په سرو پړندو، ایرو او دود تور د پلار او ماما سوځلي غوښې او سوځلو هډونو ئې لاسونه تناکې او په پړوندو ئې پښې هم کباب سوې.

لونګ یوازې هغه هډونه له اوره را اېستل چې غوښې به ئې سوځل سوې وې. تر هغو ئې په تنهائې د خپل پلار او ماما سوځلي اندامونه له اوره را اېستل، څو چې مور ئې له کلي ښځه کومک ته راورسیدل.

د لونګ مور په کلي کې د ورغلو او بیرېدلو شاګردانو له خولې دغه غم لړلې خبر واورېدی. د لونګ مور هغه چې په کورونو او کلي کې به د دې د ښایست، ستر او حیا نقلونه کیدل، د دې غمجن خبر په اورېدو سره ئې یو دم بې ارادې د پت ساتلو او ستر پرده څیرې کړله.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه څه چي خلګو به افغانیت او د حیا د خوندیتوب وسیلي بللي، د لونګ مور دوی داسي مجبوره کړل چي هر څه ئي لیري وغورځول؛ د لیونۍ په شان ئي پوړنۍ په تخرګ کي ونیوه، لڅ مخ، سر توره، ببر سر او لڅي پښي په کوڅو کي مخ د ښوونځی پر خوا ئي داسي راځغستله، لکه یو وحشي زمرئ چي په ښکار پسي ځغلي.

د لونګ مور د سترګو په رپ کي د ښوونځی دروازې ته ځان ور ورساوه. د ښوونځی دروازه خلاصه ولاړه وه. هغه په دروازه همداسي ښوی ورننوتله. ګوري چي د سرای پرغولي د مور نازولی ښایسته لونګ د اور د تورو پړندو په دا منځ کي په دود او ایرو لړلی د پلار او ماما په سوځلو هډو پورې لکه سورکی میږی مښتی او د اور له منځه سوځلي هډونه را کښوي.

د لونګ مور هم سمه په پړوندو ورګډه سوه او په خپلو سرو لاسونو او سپینو مړوندونو ئي سوځلي هډونه له اوره را ایستل.پر زوی او مور باندي غم او درد دونه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

غلبه کړې وه، چې نه لونګ او نه يې مور د خپلو ځانونو د سوځلو پروا لرل.

د دواړو، مور او زوی اوښکې په سترګو کې وچې سوي وې، نور ئې اصلن په بدن کي اوبه نه وې. د زړه له سخت درد او خفګان له امله ئې د خپلو سوځلو لاسونو او پښو سوزش، او د تناکو درد هير وو. د لونګ غمجنې مور هم د خپل ميړه او ورور سوځلي هډونه په خپل پوړني کي را واخيستل. لونګ ئې تر لاس ونيوئ، د خپل کور پر خوا چي اوس نو کور ورته کورګی و، را رهي سوه.

د کلي سړي، ښځي او ماشومان له خپلو کورونو نه را وتل. داسي يو ماتم او چوپتيا خپره وه، تا به فکر کاوه، چي ټول کليوال مړه يا ئي له کلي کډه کړې ده او کلی د سړو او مړو خالي او تور دی. د لونګ مور په ساندو ساندو کي ويل:

- را وه ئي وژل ورور او پلار د لونګ جان
زه ئي کړم کونده او يتيم سو زما جانان

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر تاسي د ي له غيبو او له اسمانه ټکه پرېوزي
چې اختـه ټوله په وير سئ د خپلوانو او د ځان
را وه ئې وژل ورور او پلار د لونګ جان....

تردا وختـه لا درست کليوال پر ځای وو. پـه کوڅـه کـي يـوازي دوه سـوځلي او دردېـدلي يـوه مظلومـه ښـځه او بـل کوچنی بې ګنـاه ماشوم، هغو دواړه هم فقط يـوازي يو ګړی مخکي مړوښـی ښـځه وه، اوس کونډه ده او زوی ئې لونګ دپلار د مهربـانی څخـه بـې برخـي يـو يتيم سـو، را روان وو.

په درست کلي هيڅ انسان او مسلمان نسته،مرسته څه چـي يـو د رحـم ږغ پـر وکـړي. ميـړه ئـې د ښـوونځی د چپراسي او ورور ئې يو ملا امام او د ښوونکي پـه ګنـاه وژل سوي وو.

دوی پـه دې نـه پوهيـدل چـي څنګـه، چيـري او چـا د دوی د وژلو فتوا ورکړی وه. او ولـي د دوی د مرګ پچه را وختله، دا فتواګران څوک او تطبيق ګران څوک وه؟

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې خبره چې څوک مسلمان او څوک کافر دی، هر څوک ښه پوهیږی؛ مګر جبر داسي ظالم دی چې هیڅوک نه پوهیږي؟

*** *** ***

اوس خو ټوپکوالو د ښوونځی په دروازه یو لیک ځړولی دیځ. هغوی په لیک کي لیکلی د ي:

- دا دوه خلګ چې د کفری حکومت سړي وو، دشرعي محکمې په امر موړ ووژل. د شریعت په حکم او د الله پاک حد پر جاري کړ، د دوی جنازه او هدېره څوک نسي کولای.

لونګ او مور ئې د خپلو دوستانو سوځلي هډونه خپل کورګي ته ورسول. د لونګ مور په خپلو ښځینه سوځلو، تتاکو او زخمي لاسونو او لونګ په خپلو کوچنیو سوځلو او تتاکو لاسونو په داسي حال کي چې تر کوچنیو او نازکو ګوتو ئې وینی بهیدلې، په مځکه خپري ولګولي، د سرای د غولي په منځ کي ئې مځکه وکیندله، د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دواړو - نیک محمد او اکبر- هډونه ئې یو ځای په کښې پټ کړل.

په دې ژړ مازیګر پر ټول کلي یوه چوپتیا خپره وه؛ ټول وګړي لکه چي دمرګ په خوب بیده وي. سته داسي څوک چي غم نه پیژني، له غمو څخه بې خبره وي. ځیني واقیعتونه د با احساسه انسانانو په زړونو کي توفانونه را زیږوي.

لونګ او مور ئې له غمه ډک زړونه د قبر شا و خوا تاوېدل را تاوېدل. اما هغه وخت چي پر سوځلو هډونو ئې خاوري وا ړولې او د قبر خوله ئې پټه کړله، ور سره سم لونګ هم نور خپله خوله وتړل اوچوپ سو، هیڅ خبري ئې نه کولې. د لونګ مور په لوړ اواز وویل:

- وروره، په تا او اکبر څه وسول؟ تاسي څه کړي وو؟ ولي خبري نه کوي؟ ای بې وفا دنیا،.. ای د خدای ظالمانودا په موږ مو څه وکړل؟

مور او زوی دواړو شپه د پټو کړو هډو سره په ژړا تیره کړه. لونګ دخپل پلار پر قبر پر هغه لنده خاوره پړ

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخې پروت و، د ډېري ژړا څخه سترګې او خوب وړې و. مګر مور ئې هلته په ژړا شپه رونه کړل. سهار ګوري چې لمر د پښوا په شان لکه نوري ورځې چې به پر وخت راخوت، په هغه ډول ئې بې پروا خپله رڼا خپره او کرار کرار مخ پر لوړه خوت. د لونګ مور حيرانه وه، چې لمر ولې زموږ په غم غمجن نه دی. ولې ئې زموږ په شان مخ تور نه دی. هغې لمر ته ډېر وخت کتل وکتل؛ بيا ئې لمرته په اشاره وويل:

- ستا دي د ا سورمخ داسې تک تور سي لکه زما د ميړه او ورور چې اور ور تورکړله هډونه.

د لونګ مور بيا خپل زوی لونګ په غيږ کې ټينګ ونيوئ، پر مخ ئې مچ کی، په خپله لمن ئې د لونګ د باړخوګانو څخه خاوري او ختې ليري کړې. د لونګ د لاسونو او پښو تناکو ته به ئې و کتل چې ويني ځيني را بهيدې نو په کريږو، کريږو به ئې وژړل.

بيا ئې لونګ ته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-ای زما د زړه سره! ای زما د سترګو توره! اوس نو یو ته ئې چې زما د سر تاج به یې! زه پردې په غم لړلي لوی او ارت جهان کې پرته له تا بل څوک نه لرم. او ته بې له ما بل څوک نه لرې. ته خو را سره خبرې کوه.

-ته ولې چوپ سوې؟

-زما څخه مرور سوی ئې؟

مور ئې زیاته کړه:

- زویکه! زه ستا مور وم، سر له دغه ګړیه ستا پلار هم سوم. زه به ستا ټولې هیلې پوره کوم.

لونګ لکه چې د مور خبري نه اورېدي. داسې ډوب تللی و. هغه یوازې دا یوه خبره وروسته تر اوږده نفس اخیستلوتکراروله:

- بابا، ماما!

مور او زوی کری ورځ او دغه شپه ټوله د سوځلو او ښخ کړو هډونو سره په ژړا سهار کړه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اکبر او کورنۍ څخه ئې هغه د اختر دپاره راوړی نکريزي، د اختر ميوه او نوی کالي، هر څه هلته پر ځای پاته سول.

سترګي خو به بې له شکه چي نعمت وي، هغه چي زړه سواندي وي او هرو هغو سترګو چي د غه صحنه ليدلې وي، هغو ته نو سترګي نعمت نه، بلکي قيامت وي.

*****

نن اختردئ. لونګ ته چي مور کالي ګنډلي و، بې اغوستلو پاته سول. د لونګ چي سترګي پټې سي، هغه صحنه ئې په مغزو کي راسي، يو دم يو ناره وکړي:

- بابا، ماما!

د لونګ مور هڅه کوله د لونګ له فکره دغه صحنه وباسي. نور لونګ يوازي د خواري مور د سترګو تور دی. مور به ئې د هر ځل ور ږغ کولو سره ورته ويل:

- لونګه زويه، ستا بلا خو دي پر ما سي.

خو هغه خوشحاله او شوخ هلک داسي زهير و، چي شوخي ئې نوره نه پيژندله. مور خو ئې له پخوا څخه د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ د هري شوخۍ په مقابل کې ترېو تندی، بده خبره او ښیرا هغه ته تر خوله نه را وتل؛ اوس ئې مور "نذر" واخیستی چې د خپل ژوند تر پایه به د خدای ج د رضا او لونګ ته د اوږده ژوند په هیله هره د جمعې شپه او د جمعې ورځ ثوابي روژې نیولې.

خو د لونګ له ذهنه هغه صحنه چې د بد رنګو، ملونو وهلو ټوپک سالارانو د دوی په ښوونځِی کې د ده پلار او ماما بې ګناه او په ظالمانه ډول وویشتل او د اور په لمبو کې ئې وسوځل، هغه صحنه چې د پلار بدن به ئې د هري مرمۍ د لګېدو پر وخت ټوپونه وهل او مولونو وهلو به الله اکبرونه ویل او خندل به ئې، نه هیرېږي. د هري مرمۍ وېشتلو سره به د وېنو فواره را وبهیده.

د هغه کتاب چې لونګ ئې د زده کولو سره مینه لرله، هغه کتاب سور اور سو؛ د ده مهربانه پلار او ماما ئې وسوځل. د لونګ په ذهن کې دا صحنه واخښل سوه. تر هغې ورځې وروسته په کلیو کې نور د کتاب ویل، د لیک زده کول او قلم په کور کې لرل، د کفر علامه او د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

واجب القتل دليل سو. له دغي غمجني پيښي وروسته، په کور کي د مکتب د کتابونو لرلو د ډېرو افغانانو سرونه له تنه جلا کړل.

د لونګ مور چي لا خپله عده پوره کړې نه وه،لونګ کرار کرار پر خبرو راغی؛ د ليکلو او حساب سره ئې مينه بيرته را ژوندۍ سوه. بې له قلم او کاغذ لرلو څخه ئې پر مځکه د لاس په ګوتو، د لرګو او خاشو په واسطه څه ليکل او مخ ته به تلی.

لونګ د خپلي مور د کوټواله هګۍ وه. لونګ لکه نوم چي ئې لونګ و، په هغه شکل مور ته د لونګو بوټی سو. په خپلو همزولو کي به له ليري ځليده. هغه هر چيري او په هر څه چي به بوخت و؛ پلار، ماما او د هغو بيګناه وژنه او سوځنه ئې له فکره نه وتل. په تيره بيا پلار.

ځکه پلار به ئې هر وخت چي سهار وختي له کوره وتی، که به لونګ بيده هم و، ده به ئې پر سره لاس

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تیراوه او پر تندي به ئې مچاوه. لونګ اته کاله د پلار د لاس تیرولو او میني سره عادت نیولی و.

د لونګ مور ته د خپل میره هغه خبره ور په یاد سوه، چي یوه ورځ د لمانځه تر ادا کولو وروسته کور ته راغی او وئې ویل:

- ښځی! دغه زموږ د ملا نصیحت نن داسي بل ډول و، د لمانځه تر ادا کولو وروسته ئې وویل:

- د قیامت علایم معلوم سول، د مسجد سره د خلګو مینه کمه سوه، د مکتب سره مینه زیاته سوه.

یوه ورځ د لمانځه تر دعا وروسته، ملا صاحب اکبر ته کرار پسته مګر درنه ژبه په مانا داره شکل ویلي و:

- اکبره! ته غریب سړی ئې، ستا سره نه ښائي چي زوی دي مکتب ته ورکې. مسجد ته ئې را استوه چي سپاره ووائې، کلمه او لمونځ زده کړي، ښوونځی ته ئې مه استوه.

د لونګ پلار په کلي کي غریب سړی و، هستي، نیستي او ټوله شتمني ئې د انګورو ځلور جویې باغ او

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی بې له چار دیوالۍ زړې خوني له پلاره څخه په میراث ورپاته وې. د باغ اوسول (حاصل) ئې د ومره نه و. هغه ملا صاحب ته یوازي یو من وچ کشمش ذکات ورکولای سوای.

د همدغه غریبی له وجهي تربرونه، کلیوالو د نوی ملا په درولو او د زاړه ملا په لیري کولو کي هم نه پوښتئ. ملا صاحب هم په داسي موقف کي ولاړو کلیوالو ته په زیات ارزښت قایل نه وي. اوس خو ملا صاحب ټوپک لا هم لري.

د لونګ مور او پلار هغه وخت پدې خبره پوهیدل، چي د دوی په اولاد پیدا کولو په تیره بیا د لونګ غوندي زوی په لرلو ئې تربرونه خوښ نه وو.

د لونګ پلار د شپي د ملا صاحب دا خبره چي د ه ته ئې په مسجد کي کړی وه، د لونګ مورته وکړه:

- دا زوی دی مسجد ته را استوه چي سپاره ووائې، لمونځ او اودس زده کړي!!!

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لونګ مور چې د میره له تربرو څخه ښه زړه نه لاره، د لونګ تر زوکړې مخکې څو ځله مخامخ دا خبرې له هغوی څخه اورېدلې وې چې بې زویه او دوچې ښځې په نوم ئې یادول. د لونګ مور د خپل میره د تربرو مخامخ او پسې شا خبرې اورېدلې وې، چې ویل به یې:

- اکبر زوی نه لري، میراث دی.

د اکبر تربرونو به د اکبر د باغ، ښځې او کالو ویش تر خپلو منځو کاوه. اوس چې دلونګ مورته هر څوک د لونګ په هکله ښه خبره هم کوي، دا شک کوي چې پدې خبره کې نه چې د تربرو لاس وي، د خبرې منفي اړخ به ئې ښه سنجوی.

د لونګ مور چې هیڅ وخت ئې وخپل میره ته خبره نه ورغبرګوله او د هغه خبره ئې پر ځکه نه اچوله، مګر دا ځل ئې میره ته ویلي و:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- زه خپل زوی ښوونځی ته نه اچوم، لمونځ زه خپله ورزده کوم، شکر قران شریف مې زده دی، د ملا خبره پرېږده.

د لونګ مور ته هر ګړی هغه د مېړه خبرې ورپه یادېدې او ارمان به ورته درېدئ، او باورمنده کېدله چې هغه وخت لا دغه د ملا خبره چې زوی دی مسجد ته را استوه، بې مقصده نه وه.

دا دی تر خپلې عدې پوره کېدو مخکې چې خبره تربرو ته ورسېږی، یا تربرونه د لونګ مور ته څه ووائې، او یا ئې کوم یو ځانته په نکاح کړې دې د خپل زوی سره تصمیم ونیوئ، چې نور باغ، کور، هدېره هیره او پرېږدې، پر یوه نامعلومه خوا وتښتې.

ښځه د خپل زوی لونګ سره د شپې په تیاره کې له خپلې خونې راووتله، د ورور او مېړه قبر ته د لونګ سره ودرېدله، د دوی څخه ئې رخصت واخستی پر هغه خاورو ئې سجده وکړه، خاوره ئې مچ کړه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ هم د پلار او ماما د قبر خاوري په خپل مخ پوري وموښلي، بيا ئې د خدای په اماني ځيني واخيستله او خپل پلرنی کور، کلی او د خوارۍ ګودړان ئې پرېښول. د لونګ مور په زيات ارمان سره داسي وويل:

د کتابونو په اور

را ومو سوځل ميړه او ورور

قسمته دا څه دي وکړل؟

چی پرېږدم خپل کلی، کور

دکتابو نو په او....

لونګ هم چي د خپل پلرنی ميني څخه تلی، څو ځله به ئې تر شا شا خپل کور ته ورکتل، خپل کلی، کور، هديره او باغچه ئې ارمانيدل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلرنۍ مينه خوشي کول

مور د خپل زوی لونګ سره د شپې په تياره کي د خپل کور او کلي څخه ليري بل پردي کلي ته ولاړه. اوس نو دوی په دغه نوې کلي کي د هيچا هيڅ هم نه دي او څوک ئې په پلار او نيکه هم نه پوهيږي. پدې پردی کلي کي يوه خدای پرسته ښځه اوسيدله، چي دهغې ميړه څو کاله مخکي مړ او دا کونده سوې وه. سر او نيم سر واړه اولادونه او د ميړه څخه باغ او پټی ورته پاته و.

دغی کونډي ښځي د خپلو خونو په څنګ کي ولونګ او مور ته د اوسيدو د پاره يوه خونه ورکړه. د لونګ مور

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د خواريو سره د وړکتوب څخه بلده ښځه وه، اوس چې کونډه او د بل همسايه سول، نو د نر ميړه په شان ئې کار ته ملا وتړله. ساده خړ پرتوګ ئې واغوستی، پوړنۍ ئې هم تور پر سر کی، وېښتان ئې د ايله پر ځای ټنګې کوَڅې کړلې، ځان جوړول ئې لا وختي پرې ايښې وه.

لونګ هم شکر دی تکړه او په ژبه پوه هلک دی. هغه ته خو سمدستي خواري پيدا سوه؛ د کليوالي کونډې پنځه وري پيائې. هغه خپل نس وا ړاوه .مور ئې هم ارامه کښېنه نستل، ژر ئې په کليوالو ښځوځان پيژانده. دې هم د پخوا په ډول کار شروع کی. کليوالو ښځو به وخت نا وخته د خپلو کالو منځلو په ورځ مرستي ته ورغوښتل، تر کالو منځلو وروسته به ئې څه لاس ور ته نيوئ.

نور نو د لونګ مور د هر ډول ورپيدا سوو خواريو څخه مخ نه چپاوه. د هر کور کالي به ئې پرېولل،غوړکی به ئې ور شربلي، تلتکان به ئې ورګنډل، وړۍ به ئې ور شنلې، ډوډۍ به ئې ورپخولې او يا کله چې به ښځو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل کورونه پاکول، نو د مرستې له پاره بـه ئې د لونګ مور وربلل.

د کار تر تمامیدو وروسته به ښځود لونګ مور ته پر لـړ لاس نیولـو سـربیره، پاتـه سـوی خـواړه، څـه چـای او بوره هم ورکول. د لونګ مـور ژر د دې کلـي د ښـځو پـه منځ کي پدې مشهوره سوه، چـې یوه مسلمانه، د باور وړ او نه لاس وهونکې ښځه ده.

د لونګ مور هم خپل یوازنی زوی لونګ ښه نـازاوه او د هغه روزنې ته ئې پام کاوه. ځکه دا پوهیدله چي زیات شمیرپه نس ماړه بې علمه خانان او په تیره بیا دغه نوی د پاکستان پلاس روزلی افغان ټوپک سـالاران او پیسـه وال پـاک نفس خلـګ نـه دي. همیشـه د لونـګ د مـور دا خبـره وریادېده، چي د لونګ پلار به تل هغې ته ویل، شـکر بـه کاږو چي زوی لرو، زما تر مرګ وروسته بـه زمـا مینـه توره نه پاته کیږي او زموږ د کاله څراغ به لګیدلئ وي.

د لونـګ مـور تـه دوه شـیان لکـه: پـر ځـان بـاور او د لونـګ ملګرتیـا هـر څـه وو. لونـګ هـره ورځ د ورځـې

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسونه پیول او ماښام سترې چې به کور ته راغی، څه سبق ئې هم وایه او بیا به د خپلې مور په څنګ کې پر هغه نازکه نغاړه کې پرېوتی. مور او زوی په دواړو یو زوړ تلتک لاره.

لونګ به په هغه ورځ خوښ و، چې مور به ئې د کالو، مینځلو او یا تلتک ګنډلو پر ځای، و یوې لوی میلمستیا او یا کلیوالي ښادیو ته د کار او پخلي له پاره وربلل سوې وه. د شپې به لا لونګ تیاري نیوله، ځکه په هغه ورځ به ئې مور د نورو ورځو خلاف ډېره وختي له خوبه پورته کیدله، د لمانځه تر ادا کولو وروسته به ئې سمدستي خپل زوړ غټ پینه، پینه تور پوړنی پر سر او خپلې زړې کلوښې به ئې په پښو کړې، لونګ به ئې هم سهار وختي له خوبه را وېښ کړ.

لونګ به د لمانځه تر ادا کولو وروسته سهار وختي د بډائې ښځې پسونه څړ ته بوتلل او اومه کې غرمه به ئې ماړه کور ته راوستل. هغه به د پسونو د شپې خوړلو دپاره څه واښه هم ورسره راوړل. بیا به ئې نو په بیغمه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه سره خپله سپاره په څنګ کې ونیول او خپل زوړ کړوپ، روئې بې سر پوښه دیګ د ځان سره واخیستل او هغه کور ته به تلی چې مور به ئې چیري کار کاوه.

که څه هم چې لونګ نو اوس نامې خدا د بدو سترګو دي په امان وي، نژدې د دولس دیارلسو کلونو ښه غښتلی هلک دی، خو د مور یو زوی دئ. کلیوالي ښځې هم د لونګ څخه پلو مخ ته نه نیسي.

د لونګ مور مجبوره وه، تر هغه کوره ځان وختي ورسوي چیري چې د ا به کار ته وربلل سوی وه. ځکه د وړو اخښل او د کور جارو کول، هغه کارونه دی چې د سهار تر ناري مخ ته باید وسي. د لونګ هغه ورځ د خپلي مور سره ښه تیرېدله، کوم چې په هغه کور کي به د ده همزولـي هلکـان او نجـوني زیـاتي وي. د ډول ډول نجونـو او هلکـانو سـره بـه ئـې لـوبي کـولې. د ټولـو همزولو هلکانو او نجونو لونګ خوښ و. د لونګ مور د کلیو هکانو او نجونو خاله بلله او لونګ ئې د خاله زوی

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ چې ښه هلک و، حتا د ټولو کليوالو ښځو هم خوښ و.

د ډېرو ښځو د لونګ رنګ څه چې د هغه بشپړي، سمي، پوره او هوښياری خبري خوښي وې. هر يوې غوښتل د ده سره خبري وکړي. په هره ښادي کې د لونګ مور ته کليوالو ښځو نصيحتونه کول، چې خواره مه سي، دغه زوی ته دي سپلني دود وه، له بدو سترګو دي په امان وي، بدي سترګي سته چې له نظره ئې نه کړي.

د شاه اغا له زيارته څخه ور ته د نظر تور بندونه راوړه او ور په غاړه کوه ئې.

لونګ هم د خپلو همزولو نجونو او هلکانو په منځ کې د هري لوبي په سر کي ميراو وي. د کليو ښځو به خپل تر منځ د لونګ د مور د خوا پاکۍ او چابکۍ صفتونه کول. کله نا کله به کليوالو ښځو د هغې په غياب کي يوې بلی ته سره وويل:

- فلانۍ خواره مه سي،خوري! ته خو يو ځل پر خاله ښه پام وکه، کار ئې څه کوي ځوانه جانه(جهانه) هم ده،

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په رنګ کي هم جوړه نه لري. داسي معلومېږي چي د ا له ذاته اُپره نه ده، کوم مصيبت وهلې را معلومېږي.

د لونګ مورد خپل مجبوريت له مخي د خپل ژوند په غم لړلئ داستان هيچا ته نه سواى ويلاى. په هر صورت، د ښځو ځانګړتيا خو دا ده چي د خپل ميړه په مخکي د پردۍ ښځي د کمال خبري نه کوي رنګ خو لا پرېږده. مګر د هغو ښځو چي ميړه ئې دري،څلور ماينې لري، هغوى بيا دا خيال نه ساتي. دا چي څنګه د بد مرغه قوماندان ترغوږه د لونګ د مور د ښايست خبره ورسيدله، معلومه نه ده.

د لونګ مور د کليوالي ښاديو په هر شپه، سره له دې چي د کار تر ختم وروسته به که هر څونه زيات نا وخته هم سو،دې ترخپلي خوني ځان رساوه.

له هغې ورځي څخه چي د قوماندان تر غوږه د لونګ د مور د ښايست خبره رسيدلې وه، نور ئې خپلي ښځي هيري وي د لونګ د مور په فکر کي ډوب و، چي څنګه به وي؟ کله به ئې لاس پر برسي. د لونګ مور د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوماندان په کړو کړو پوهیدله.یوه شپه چې د لونګ مور د ټوپکوال قوماندان کور ته د کار له پاره ور وبلل سوه، د لونګ مورد ځانه سره ویل:

- یا الله! پر تا ځان سپارم؛ له هري بلا ما او بچی مې را ساته.

بیا ئې په ډېر افسوس سره وویل:

-یا زما ربه! موږ دي هم بنده ګان یو؟ که نه؟ غریبي د ې ځان وخوري، د یوې ګولې ډوډۍ له پاره مي د پردو د کورونو وخواریو ته ځان اچولی دئ.بې غیرته والله که یم، خو بې کسه او بې وسه یم. پردی کلی دئ، سر توره خو دي کړم، بې کوره خو دي کړم، یوازي د عزت په ساتلو کي را سره مرسته کوه!

بیرته ئې وویل، دا هم د شکر ځای دئ چې لونګ زوی خودي را کړی دئ.په لونګ مي زړه تکیه دئ، پدې توګه ئې خپل ځان ته تسلا ورکړه چې څه شکرلونک خو را سره دئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوماندان د څلورو معلومو اورتو (عورتو) خاوند و، زياته حرامه شتمني ئې را ټوله کړې وه. سربيره پر دا ټولو چي لرل ئې، بد ارواح او په هډ و نا پاک سړی هم و.

دغه قوماندان به تل د سترګو تر کونجو هري ښځې ته کتل. د لونګ مور چي د ده د ښځو له خوا هر ځل وکار ته وربلل کيده، قوماندان به د لونګ مور ته پرته له اړتيا يوه خبره کوله او پدې ډول به ئې په هغې باندي ځان ليدئ.

د لونګ مور د خپلي حيا ساتلو په منظور د قوماندان څخه مخته پلو نيوی. د هغه خبره به ئې داسي تيره کړه، لکه هيڅ چي ئې نه وي اورېدلې.

قوماندان ته خو خپلو ښځو د ميړه په سترګه نه کتل؛ لکه هرو ډېرو ماينو لرونکو ميړو ته چي ئې ښځې د ميړه په سترګه نه ګوري. نو ئې د ميړه په کړو تلو او کړو کړو خوا نه بدېده په داسي حالت کي را ګيری ښځې له خدايه غواړی چي خاوندان ئې پر يوه بلا وا وړي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې شپه چې د قوماندان د کشري او ګراني ښځي پلرګنی او خورلڼي میلمنې وي. اول خو دا چې میلمنې ښه ناوخته راغلې. ډوډۍ ناوخته وکښنل سوه. د چای څښلو، د لوښو منځلو او د دالانچې پاکولو ښه زیات وخت ونیوي، په اسمان کي سپوږمۍ تر سر اوښتې وه. ایله چې د لونګ مور لوښي او لرګي سره ټول او له کاره فارغه سوه.

لونګ هم کله چې نور کوچنیان او همزولي ئې بیده سول، راغلی و، د اور په دالانچه کي چیري چې مور ئې په کار بوخته وه، بیده سوی و. د لونګ مور یو څه د وریجو کوینی موینی، سوځلي د نه ساتلو وړ پاته سوي خواړه په خپل روئې د یګي کي واچول، غوښتل ئې چي د قوماندان له ښځي څخه رخصت واخلي. بیا نولونګ له خوبه راوېښ کړي او خپل کور ته ولاړه سي.

نور نو نژدې دی د سهار پیروني را پورته کیږي؛ د قوماندان ګراني او نازولي ماینې چي د ټول کور واکداره وه، د لونګ مور ته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-خاله! ته یو ځل ماتله (معطله) سه، لونګ د خوبه مه را وېښوه.

د دې خبري کولو وروسته، ښځه د خپل میړه د خوب خوني ته ورغله، میړه ته ئې وویل:

- کـه ستا خوښـه وي، ښـه هـوا ده، ټـول کوچنیـان بیده دي، دا میلمنـي بـه یوسـاعت پـه باغچـه کـي وګرځـي، لـوی ښځي دي، ګلان او بوټي دي نـه مـاتوي. د لونـګ مـور بـه دلې زموږ تر بیرته راتلو پر کوچنیانو پام کوي.

قومانـدان چـي پـه زړه پـاک سـړی نـه و، هغـه چـي د لونګ د مور د یوازي پاته کیدو ئې واورېدل، نـو هغـه څـه ئې ور په یاد سول، چي له ښځو ئې اورېدلی و:

- د لونګ مورځوانه او په رنګ ښایسته ده.

د قومانـدان نـور خپـل بـاغ او باغچـه هیرسـولٍ، شـرمښ له خدایه څه غواړي؟ باد او باران.

قومانـدان لـه خدایـه دا سـاعت غوښـتئ. پـه زړه کـي خوشحاله سو، ژر ژر ئې خپلي صدرۍ ته لاس کئ، لـه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

جیبه ئې د باغچې د قلف کلی را وایستلې او خپلې کشري ماینې ته ئې ورکړې.

د قوماندان ښځه راغله، د لونګ مور ته ئې وویل:

- یوازې د یوه ساعت د پاره لا پاته سه، ښه هوا ده، کوچنیان ټول بیده سوي دي، ایله چې میندې ئې اوس لږ بې غمه سوې، موږ یو ځل دا باغچې ته ورځو او ته په کور کې پر دغه کوچنیانو پام کوه، موږ ژر راځو.

د لونګ مور ناچاره وه، و ئې منله او خپل کور ته له تلو پاته سوه. کله چې ټولې ښځې باغچې ته تللې، د قوماندان هغه مشره ښځه لنده له نورو ښځو څخه را وګرځېده او راغله د لونګ د مور سره د اور په دالانچه کې کښېنستله. ځکه د هغې د خپلې بنې د میلمنو سره ورږ نه وتې، د لونګ مور هم د دې ښځې په پاته کېدو خوشحاله سوه؛ ځکه هغه یوازې بیرېده.

تر لږ خبرو او مجلس کولو وروسته، د اور دالانچه ګرمه وه، د قوماندان مشرې ښځې ته خوب ورغی دالته د لونګ څنګ ته پرېوته او بیده سوه. د دې ښځې او میړه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـر مـنځ د میړه تـوب او ښـځیتوب خونـد لا ډېـر وختونـه مخکې نه و.

د لونـګ مـور لـه یوې خـوا نـا ارامـه وه او لـه بلـي خـوا ښـځو ورتـه پـرې اپښـي کوچنیـان، ټـول د لـوی سـرای د غولي پـه منځ کـي پرختینـه تنګاچـه بیده وو. نوکلـه چـي د قومانـدان مشـره ښـځه (د کـوتري مـور) دلتـه د اور پـه دالانچه کي د لونګ د اړخه سره بیده سوه، د لونـګ مـور دا او لونګ دواړه بیده پـرې ښوول او خپلـه د تـاوده دالانـه را ووتـه، د بانـدي پـر تنګاچـه د ماشـومانو پـه مـنځ کـي پرېوته.

له بیري او تشویشـه خـوب نـه ورتـی، او پرځـای وېښـه پرته وه. په همدې وخت کـي ئـې ولیدل چـي پـه غـم لړلـی قوماندان پـه تلـوار لکـه د منـي د وروسـتیو شـپو وږئ لیـوه چي په ښکار پیدا کیدو پسي سر ګردان ځغلي په هغه شـان سر تور سر، ببره ږېره او توپنګچه په لاس د خپلي خونـي د باندي راووت او سیده د اور د دالانچي پر خوا ورغلی .

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سد دسره تللی او سترګو ئې سم نه لیدل ؛ فکر ئې کاوه، چي د کور ټولي ښځي باغچي ته تللي دي، یوازي د لونګ مور پاته ده او د اور په دالانچه کي پرته ده. د اور دالانچه څه توده او لږ تیاره وه. ده په دالانچه کي دومره ولیدل چي ښځه د لونګ په خوا کي پرته ده. فکرئې کاوه چي دغه د لونګ مور ده.

بس پر ښځه ئې ځان واچوی، او ورسره پرېووت... ښځي هیڅ مخالفت و رسره ونه کئ، خپل ځان ئې چوپ نیولی و. قوماندان پدې فکرکي سو، چي ښځي له بیری ئې ځان چوپ نیولی دئ.ده خپل کار وکئ. تر پایه پوه نه سو، چي دا ئې خپله ښځه وه. د غلا، بیري او وهم خبره وه. وروسته ژر خپلي خوني ته ولاړ.

ډېرخوښ پدې سو، چي د ده په فکر د لونګ مور مخالفت ور سره و نه کی. لږ وروسته چي ټولي ښځي د باغچی څخه بیرته کورته راغلې.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوترې مورد قوماندان مشره ښځه هم د اور دالانچې څخه ور ولاړه سوه، خو ښه خوشحاله په ښځو ګډه سوه. بیا خپلې خونې ته ولاړل.

د لونګ مور چې د سرای په منځ کې پر تنګاچه وېښه پرته وه، هر څه ئې د سر په سترګو ولیدل او ښه پوه سوله چې بلا وه، برکت ئې نه. هغې له ځانه سره وویل، ګوره، چې د کومو ښو اعمالو له برکته خدای (ج) د درنده او وحشی حیوان له برېده ئې روغه اوسالم. وساتلم.

بیا ئې هم له بیرې ټول بدن رېږدېدئ، په سړه هوا کې توده تبه پر راغله، په خولو کې لنده خیشته سوه،خبرې ئې سمې نه سوای کولاې، غوښتل ئې چې اجازه واخلي او کور ته ولاړه سي. پدې وخت کې قوماندان له خپلې خونې څخه خپلې ګرانې ښځې ته ور ږغ کړل:

-ښځې! تاسې راغلاست؟

ماینی ئې :هو، راغلو!

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوماندان زياته کړه:

- دغه د لونګ جان مور نن د اشپزۍ او لوښو منځلو سربيره، ستاسي ډېر خدمت و نه کئ؟ په خدای چي دا ډېره مسلمانه ښځه را تـه معلوميږي،يـوه د پټـی خـولې ميرمنه ده. که کوم اضافي کالي مـالي وه لرې، يـوه جـوړه ورکړه، زمـوږ بـه خيـرات سـي او د دې بـه يـوه پـرده پـه وسي. دغه سل روپۍ هم زما له خوا ورکړه؛ داسـي د پټـي خولې ميرمنه والله که تر دا اوسه پوري ما د مزدورانو په تخم کي ليدلې وي.

خدای سته د قوماندان پردې مهربانی او د لونګ دمور پر وارخطا ګۍ دهغه کشر ښځه لږ اشتباهي سول. څـه ئـې و نه ويل .د لونګ د مور په زړه نو يو پاک الله خبر و. حلـق ئــې وچ وچ کيـدئ. هغـه بــې خوبـه، بيرېـدلی او حيرانه پاته وه چي اوس څه وکړي، څـه ووائـې، چـا تـه د زړه غوټه خلاص کړي او څـه ئـې لـه وسـه کيږي؟ هغـه اوس سل په سلو کي باورمنده سوه چي قومانـدان لاس نـه اخلي ځکه ئې ورته سلګون ورکړئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هـر ډول چـې و، هغـې خپـل زوی لونـګ لـه خوبـه راوېښ کـړ، د پاتــه سـوو سـړو خـوړو ډک ديـګ، او د قومانــدان د مــاينې ورکــړې د زړو کالوغوټــه ئــې را واخيسـتل او د لونـګ سـره يـو ځـای د قومانـدان د کـلا د دروازی تر ولاړ ټوپکوال را تيره سوه.

د لونـګ مـور د خپـل زوی سره پـه تيـاره کوڅـه کـې د کـور پـر خـوا روانـه وه او چورتونـو پـر سـر اخيسـتې وه، لاری ته ئې پام نه و.

يو ځل به ئې په فکر کې ور وګرځېدل: چې راسـه، د تيرې شپې کيسه د هغه ماينو ته وکړه. بيا پـه چـورت کـې ډوبه سوه، او د ځانه سره ئې وويل:

- شـرم، حيـا، غريبـې، کمـزورې، د زوی کوچنيـوالی، مجبوريت، پردی کلې او تر ټولو لويه خبره سر توره يم، کونډه يم نه چې خپله پدې خبره کې بد نامـه سـم؛ ځکـه پـه غريب او کونډه پورې ژر تهمت مبنلې.

هغه بل لوری خو ټوپکوال، زورور جنګ سـالار دئ. يو شمير حيلـه ګـر ملايـان او نـا پوهـه کليـوال هـم ور سـره

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یـولاس دي. نـو راځـه، هر څـه پـر ځـان تیـره وه او ځـان ساته؛ تر اوسه خو ئې په تاڅه نه دي کړي. توکل پر الله.

بیا ئې په ډېره نا امیدی کرار له ځانه سره وویل:

- کونډه ئې، غریبه ئې او زوی دي لا ما شوم دئ.

لویـانو ویلـي د ي: "چـی نـه لـرې سـړي، مـه کـورت خوره، مه غوړي." لونګ سره له دي چي خوب ځنګاوه، خو د خپلي مور دغه د نا امیدئ خبري ئې اورېدې، په دغه ګړی ئې څه و نه ویل، ځکه خوب پر زور و.

د لونګ مور د خپل ځان سره پرېکړه وکړه، چي خپل ځان به خپله وساتي.

اوس نـو سپیدې وچـاودي، نـژدې سـهار و، چـي خپلـي خـوني تـه را ورسیده، ستړی ستومانه پرېوتـه. ژر سـهار سو، ملا اذان وکئ، دې هم کلمه وویلـه او را پورتـه سوه، خپل لمونځ ئې ادا کئ. بدن ئې ور سره مرسته نـه کولـه. څـو ورځـي ناروغـه سوه او د چـا د کـور کـارو تـه، بـه نـه تلل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند ئې ستړی دئ؛ نور د پخوا په شان د هرچا د کور کارو ته ځان رسوي، خو د قوماندان د کور پر خوا ور ګوري هم نه. ډېر ځله د خان ښځو د لونګ مور وغوښتله، چي کار ته ورسي، ښاديو او ميلمستياو ته ئې د کار له پاره خبره کړه، خو د لونګ مور قسم کړی و، کار ته څه چي بيا به د قومندان د کور په دروازه سر ور دننه نه کړي.

*** *** ***

په دغو شپو او ورځو کي له دغه کلي څخه هم د نورو کليو په شان هره ورځ يوې يا دوو کورنيو د پاکستان پر خوا کډه کوله. ځکه د يوه لوري جنګونه وه او بل خوا ته په کليو کي کار ورک سو. لونګ هم څو ځله خپلي مور ته وويل:

- مور جاني! ډېرخلګ پاکستان ته ځي که زه او ته هم پاکستان ته ولاړ سو، بده به نه وی.کليوال حتا ملا صاحب

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لا ویل چي هلته مفت اوړه، غوړی، خیمه اونور شیان افغانانو ته مفت ورکول کیږي؛ ډیري کورنی کډه سوې.

د لونـګ مـور پـه زړه کـي د پاکسـتان او د هغـو د مزدورو څخه سخته کرکه درلوده، ځکه چي لـه پاکستانه راغلو ټوپکوالو د هغې میړه او ورور ور وژلی وو. خو بیا هم حالاتو هغه مجبوره کړه، د یوې بلـي کورنۍ سره په ګډه پا کستان ته مهاجره سوه.

*** *** ***

د لونـګ مـور چـي کلـه پاکسـتان تـه ورسیده، هلتـه د مهاجرو کمپ ته د خپل زوی لونګ سره ورغلـه. د ځـای او یوې خیمي د تر لاسه کولو او راشن پـاس د پـه لاس را وړلو له پاره یوه افغان تـه چـي د کمـپ مشر و، ورغلـه. د کمپونوزیات مشران دوطنه تللي خانان اوملکان وه.

ډیری دهغوی خو لا پـه وطـن کـي پـه زړه ناپـاک، غل او حـرام خـور سـړی و، هغـوی د مهـاجرو سـره مرسـته مشـروط کولـه.د کمـپ مشـر د لونـګ لـه مـوره اول د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پيسو(رشوت) غوښتنه کول، چې هغې نه لرلې. بلـه غوښتنه ئې بد اخلاقي چي دې ځان نه سپاره. بلـه غټه ستونزه ئې لا دا وه، چې د ميړه تذکره ئې چا تـه نـه سواى ښودلاې، نه چي څوک ئې و نه پيژني.

د لونګ مور پدې فکر کې وه، کـه د مهاجرو پـه کمپ کې خلګ خبر سي، چي دا د هغه اکبر ښځه ده، کوم چي نژدې دوه نيم کال مخکې ټوپکوالو وژلی و، نـه دا چې مرسته به ور سره و نه کړي، بلکې تربرونـه بـه ئې هم خبر سي، بيا بـه دا پـه زور د ميړه کولو د ستونزي سره مخ وي.

*** *** ***

نــو ښـــه ئـــې دا وګڼــل چـــې بيرتـــه وطـــن تـــه را وګرځي.لونـګ او مـور ئـې پـه ډېرو ستونزو ليدو سره بيرتـه نـا اميده افغانستان تـه، هغـه کلي تـه راغلـه، چې لومړى ځل د خپل اصلی ټاټوبی ورتـه ورغلي وه. هغې ښځي چي پخوا ئې ځاى ورکړى و، بيا ځاى ورکړئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قوماندان ښځه ورکه سوه

وروسته له څه دو میاشتو تیرېدو د قوماندان مشره ښځه په ځان وپوهیدله، چي له هغې شپې څخه چي میړه ئې د خپلي خوني څخه په بد نیت د لونګ د مور په تلاښ راوتلی و، په تیروتنه او سر ناخلاصی کي د دې سره پرېوتی و،اوس په نس کي کوچنی لري.

په زړه کي خو زیاته خوشحاله وه، مګر دا چي څنګه او په چا به دا ومني، چي دا کوچنی ئې د خپل میړه څخه دئ،ځکه میړه خوئې ډېر کلونه د دې سره کار نه لاره، له دې سببه ئې تشوېش او بیره لرل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځې خپلې بنې، مېره او دوستان نه سواى خبرولاى، چې د هغې کوچنی په نس دئ، ځکه د دې پوښتنې سره مخامخ کیده، چې د چا څخه دې کوچنی پـه نس سو؟ نـه پوهیدل چې څه وکړي؟یو څه وخت ئې هڅه کوله، غټ کالي واغوندي، مخامخ پر چا ور نـه سي، د هر چا څخـه ئې ځان پیچئ.

په دغه شان د حمل اخیستلو ئې پنځه میاشتې تیرې وې، چې یوه ورځ ئې کشره بن پر شکمنه سوه. هغې تـه تشوېش پیدا سو. ځکه د کشرې ښځې سره خو قوماندان قول کړی و، چې دنورښځو سره به نور کار ونه لرې.

د قوماندان کشره ښځه، د دې پر ځای چې د مېره سره خبره سپینه کـړي، اول غـواړي خپـل ځـان پـوره بـاوري کړي، چې مشره بن ئې په رښتیا امیدواره او په نس کـې څه لري،که نه. ځکه دې هم په دغه شپو کې په خپل نـس کې اولاد لاره. نو یوه ورځ کله چې مشره بن ئـې خپلـې کوټې ته ولاړه، لږ وروسته، دا هم بې له دې چې له هغې اجازه واخلي، داسې ښوی په خونه ورننوته.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته مشري بنې ئې خپل کالي بدلول. کشري بنې د مشري بنې هر څه لڅ او د سر په سترګو وليدل. پر سر ئې لکه د اور لمبه چې وګرځيده،دغسې لنده (ژر) د کوټې راووته، په ځغاسته خپلې خونې ته ولاړه، او دخونې دروازه ئې د شا لخوا ځنځير کړه. تر ماښامه د خونې را ونه وتل. هغې په خپل ځان خولې ولګولې، خپل ويښتان ئې وشکول، او بالښتانو ته ئې سوکان ورکړه. داسې پوچې خبرې ئې له خولې څخه را وتلې، چې د باندې هم اورېدل کيدې.

دوې نوري بنې او د قوماندان لور کوتره يوه هم نه پوهيدل، چې څه پيښ سوېده؟ بنې دواړې راغلې، د مشري بنې ئې وپوښتل:

- څه دې په وکړه؟ چې داسې بغارې وهې او ښراوی کوې، رد اوبد وائې.

مشري ښځې ځان بې خبره وښود. تر ماښامه پوري ښځه له خپلې خونې را و نه وته.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشره ښځه خو وپوهیده چې د میړه نـازولي ښـځې مـې نس ولیدئ. خبره مي تر میړه رسیږي، دا چې هغه بـه څـه وایي او یا به څه کوي، دا هغه څه دي چې دا ئې تر مخـه فکر نه سي کولای. د شپې نا وخته کله چې میړه ئې کور ته راغلی، د پخوا په ډول د خپلـي کشـري ښـځې خونـي تـه ننوتی، وئـې لیدل چې د معمول خلاف د خوني د روازه کلکه تړلی ده.

دروازه ئــې وټکولــه، بیـا ئــې پــه زور ســره دروازه پوري وهله او خوني ته ورننووت. ښځه د قومانـدان مخـې ته ولاړه نه سوه، سلام ئې وا نه چوی. سر بیره پر هغـه ئـې ژړل، ښیراوي ئـې کولي. قومانـدان ښـځي تـه نـژدې کښینستی، په ناز ئې خپله ښځه وپوښتل:

- ګراني !څه پیښه ده؟

ښځي یو دم د خپل میړه وغاړی تـه د جنګره پیشـي پـه شـان خپلـي سـری منګولي ور واچولي او کمیس ئـې تـر لمنـي ور څیري کړ، پر مخ ئې ور تـو کړل، او بیـا ئـې ورتـه وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- درواغجنه! ستا چې هغه خوښه وه، نو زه دې څه کولم؟

په دغه وخت کې چې قوماندان خونې ته دننه سو، مشره ښځه ئې راغله، دباندې ئې غوږ ورته ونيوئ؛ دماپښين څخه ئې لا خپله غوټه موټه تياره ټوله کړې وه.

په خونه کې دننه چې قوماندان د خپلې ګرانې ښځې خبرې وا وريدلې، هک پک پاته سو، نه پوهيدئ، چې په کومه ورانه ئې ښځه خبره سوې ده،او چا خبره کړی ده؟ د هغه څخه هم د کلاوې سر ورک و.ځکه ده خو ډېرې تيروتنې او لاس وهنې کړې وې.

قوماندان د ځان سره فکر کاوه چې امکان لري. د لونګ مور به څه ورته ويلي وي، ځکه چې هغه تر هغې شپې وروسته بيا دا ډېر وخت کيږی، چې زموږ کور ته د کالو منځلو او د ښځو سره مرستې ته نه راځي. سخت وارختا سو، په خبرو کې ګنګوړه سو. بيا ئې ژر ژر وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ته څه وایې؟ څه وایې؟...څوک؟...څوک مې خوښه ده؟

ښځې ئې خبره ورسره اوږده نه کړل، د میړه د چورتونو او تشویش خلاف ئې د خپلي مشري بني نوم پر خوله راوړئ.

قوماندان په زړه کي شکر وکښئ، داسي خوښ سو، لکه هیڅ چي نه وي پیښ سوي د ځانه سره ئې وویل:

- شکر

چي د لونګ د مور او یا د بل ادرس خبره نه وه.

د خپلي ښځي په باب خو مطمئن و؛ نو په خندا زیاتي تر قسمو لاندي سو او خپلي ګراني ماینې ته ئې وویل:

- ستا سر قران دئ، ما دي ووهي، چي ستا تر واده وروسته مي بیا د هغي د خوني پرده هم نه ده ور پورته کړې. ته څه وایې؟ هر چا چي هرڅه درته ویلې دي، رښتیا نه دي. ته زما خبره ومنه.!!!

ښځې ئې بیا ور ته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- زما خبري ربښتيا دي، زه درواغ نه وايم، تهمت هم نه تړم، كه زما خبره نه مني، ورسه، خپله د هغي نس وګوره، دا له كومه سو؟

قوماندان حيرانی واخيست، چي د ا ښځه را ته وائي. هيڅ ئي باور نه را تلی. فكرئي خراب سوونه چي دا مشره ښځه مي د كم بل چا سره جوړه سوې وي.

كه داسي نه وي، نو ځنګه ئي نس ډك سوی دئ؟ ولي په ځان خو ئي باور و، چي لاس ئي نه دئ ور وړئ. وروسته له ډېرو خبرو اورېدو او ځُرتونو ښځه درد ورغلی. ولاړ سو، ټوپک ته ئي لاس كړ، او كشري ښځي ته ئي وويل:

-نور دي نو خولك را تنګ كی، ما ډېر وژلي دي، خو په خپلوانو او خپلي كورنی كي به مي دا لومړی وار وي، چي خپله ښځه وژنم. دا دئ اوس ورځمه، كه ستا خبره ربښتيا وه، هم دا نن شپه ئي په دغه ټوپك، هلته په خپله خونه كي ځای پر ځای وژنم.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کشره ښځه ئې په زړه کې ډېره خوښه سوه، ځکه دا باوري وه په خپله ئې   د بنې غټه سوی خیټه لیدلې وه.
هغې خپل میړه ته وویل:

ـ که ما تهمت تړلی و، یا زما خبره درواغ سوه، نو بیا راسه، په دغه ټوپک ما مړه کړه. ما خپل خون دربخښلی دئ.

مشرې ښځې چې د خپل مرګ خبره وا وریده، باوري سوه، چې بې پوښتنې وژل کیږم، ځکه قوماندان به ډېر ځل په کور کې خپلو ښځو ته ځان ښکاره کاوه.

قوماندان به کله ناکله د خپلو ناروااوو اعمالوپه خاصه د قتلونو او وژنو کیسې په کور کې هم کولې. ویل به ئې:

ـ د مقاماتو موخه ئې (د پاکستانISI) څخه و څه چې به د هغوی هدایت و، هغه مې تل سر ته رسول. د فلانې لور هغه چې مکتب ته به تلل، هغه مې ووژله؛ فلانی مامور، فلانی ښوونکی، فلانی بزګر او په لسګونو د اردو او پولیسو سرتیري ټول ما ترور کړئ دي....

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو چي دی له خوني را وتی مشري ښځي دوې پښې خپلي وي او دوې ئې نوري پور کړې. پخوا تر دې چي ټوپکوال میره ئې لـه خپلي خوني را ووزي، پـه یوه شیبه کي ښځه ورکه سول که څه هم چي شپه او تیاره وه، خو دا له کوره ووته او پر نامعلومه خوا ولاړه.

قوماندان چي ټوپک پـه لاس لـه خپلي خوني راووت، هلتـه د شـا لـه خـوا ئـې کشـري ښـځي دواړه لاسونه چپه پسي پورته او له خدایه ئې وغوښتل، چي بن ئې ووژل سي او قوماندان په یوه بلا اخته سي.

کوم څه چي د دوی هیله وه، هغسي و نـه سول. د دوی دواړو د هیلو خلاف، کله چي قوماندان د مشري ښځي خوني تـه ورغلی، ګوري چي "ځای سته او جولا نـه." یوازي ئي لور (کوتره) په خونه کي بیده ده. ټول سرای او هر څه نور ئې وپلټل، ښځه ئې پیدا نـه کړه. د کشري ښځي ادعا په ظاهره رښتیا سوه.

قوماندان ته اوس دوې خواری ور پیښې سوې. له یوې خوا وخپلي ګراني ښځي تـه بې اعتباره سو او لـه بلـي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوا ئې مشره ښځه وتښتیدله، دا شرم هم ورته پاته سو....

نور د قوماندان له سترګو خوب والوت. هغه هڅه کوله، چي خپلي کشرۍ او ګراني ښځي ته دا ثابته کړي چي یوازي دا وربندي ګرانه ده، او د دې د بني سره نه دی یو ځای سوې.

بل خوا ته پدې فکر کي هم و، چي دا تښتیدلی ښځه به ئې د چا سره یو ځای سوی وي؟ دا شرم به چا ور اړولی وي؟ هغه فکر کاوه حتمي به مي ښځه زما په ټوپکوالو کي د کوم ټوپکی سره جوړه راغلی وي. هغه خپل هر ټوپکي ته په مغزو کي د شک په سترګه کتل.

نه پوهیدئ چي چا به دا بد نامي ور اړولي وي؟ او بده ئې لا دا چي ښځه ئې ژوندۍ ژړانده ورکه سوه؛ د ښځي و پلرګنی ته به څه وایي، چي لور ئې چیري ده؟

قوماندان ټوله شپه ګراني ښځي ته په زاریو او د بلي ورکي ښځي په باب په چورتونو کي تیره کړه. پدې شپه ئې لا فکر کاوه، چي ممکن ښځه به مي د خپل پلار

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترکوره تللي وي. په دغه چورتونو کي وچي شپه پر سهار سوه. سهار ئې نه غوښتل پردي څوک خبر کړي. په پټه خوله ئې د خپلي ښځي د پيدا کيدو په موخه کوند پی(بيله دې چي څوک پو هه يا خبر سي پلټنه کول) پيل کي.

تر ټولو مخکي ئې د خسر کور ته ښځي واستولي، چي ځان ته دا معلومه کي، ښځه ئې د پلار کور ته تللي ده او که نه؟ کله چي له هغې خوا،ليږل سوو ښځو احوال ورته راوړی، چي ښځه هلته نه ده تللي، اوس ئې نو نور هم فکر خراب سو.

هغه شا و خوا په پټه خوله معلوماتونه کول، څو ټولي هڅی ئې بې نتيجې سوی پدې منځ کي ورځي تيري سوې. دا دئ د تښتيدلي او ورکي ښځي پلرګنی خبره سوه، چي لور ئې د ميړه په کور کي نسته. هغوی راغلل، د قومانداڼ څخه ئې د خپلي لور د مړي يا ژوندئ معلومات غوښتنه کوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوماندان خپلې خسرګنۍ ته سم ځواب نه درلود. د ښځې د تیښتې اصلی سبب چې څه پیښ سوه، نه سې څرګندولای. د ښځې مور او پلار فکر کاوه، چې قوماندان به حتمې د دوی لور وژلې وي. قوماندان چې نه ئې خپله ښځه وژلې او نه بندي کړې وه، او نه ئې کولای سوای، هغه تریخ حقیقت چې دی هم سم نه په پوهیدئ، بیان کړي.

ځکه قوماندان پدې باور و، چې ښځه ئې خرابه نه وه، او که پر هغې تور هم وتړي، خپله لمن په خپل پورته کوي. وروسته له ډېرو بې نتیجو هلو ځلو، د ښځې خپلوان مجبوره سول، هلته د ټوپکمارو په نوم محکمې ته ورغلل؛ د خپل زوم (قوماندان) د لاسه عارض سول. هغوی د خپلې لور دمړي او یا ژوندی معلومات ئې غواړي. دا هغه وختونه وه، چې په هیواد کې دمرکزو نو څخه پرلیرو پرتو کلیو باندې ټوپکسالارانوخال خال خپل سیوری غوړه ولی و.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هغه محکمه کې زور او زرو خبره سر چپه کړه. د ټوپکوالو محکمې د قوماندان خوا ونیوله. د ښځي پلار ئې بندي کړ او تور ئې پر ولګاوه، چې د قوماندان ښځه ئې پټه کړې ده.

تر ډېرو وهلو او ټکولو وروسته، د ټوپک سالارانو قاضي حکم وکئ، چې د ورکي ښځي پلار دي خپله لور د میړه کور ته حاضره کړي او پنځه زره افغانۍ نغدي جریمه دي هم تحویل کړي.

کله چې د لور پلار ته د محکمې پرېکړه د ملا قاضي له خوا واورول سوه، سړی وویل:

-د خدای روی دئ، هم مي لور وژل سوېده، هم ما بندي کوئ او هم مي جریمه کوئ؟ دا عدالت او انصاف نه دئ؛ زما سره دي عدالت وسي!

خو قاضي ورته وویل:

- تا پر یوه جهادي قوماندان تهمت تړلی دئ او درواغ دي ویلي دي، هغه زموږ یو مجاهد دئ. زموږ د سنګر

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

انډیوال دئ، د سرو روسانو سره جنګیږي، محکمې د شریعت سره سمه فیصله کړې، باید عملي سي.

په کلي او کورونو کې خبري، ورځ تر بلې ډېرېدلي او تودېدلي. د خُسر کورنۍ نو اوس د خپلې لور د مرګ او ژوند خبره هیره کړه، د خپلې کورنۍ د یوازنۍ مشر او سپین ږېرې د خلاصیدو وسه هم نه لري او د پنځو زرو افغانیو د جریمې د ورکړي وسه خو بیخي نسته. په حقیقت کې ئې زور د جهادي قوماندان سره برابر نه و. په عجز، زاریو او مرکو ئې نفس وخوت، چې د قوماندان له شره ځان خلاص کړي.

ډېري هلي ځلي ئې وکړې، خو ګټه ئې و نه کړه. په پای کې دې ته مجبوره سول، چې د جریمي د ورکړې له امله ئې خپله لږ مځکه ګرو کړل. لنګه غوا او مردارهډۍ ئې په کمه بیه ورته خرڅ کړل. مګر د خپلې لور پیدا کیدل ئې تر وس وتلې خبره وه؛ ځکه د هغې د مرګ او ژوند معلومات نسته.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له بلې خوا، د خسر کورنۍ د محکمې له خوا هره ورځ د وراستول سوي ماسل (محصل) څخه په تنګ سول، ځکه ماسل هره ورځ ډوډۍ او پيسې غوښتې. په پای کې د قوماندان د خسر کورنۍ يوه شپه د هغه د ناروااوو او نا دودو او د ماسل د ماسلانۍ څخه د ژغورلو په موخه، خپل کور او کلی پرېښود او د شپې په تياره کې ښار ته ور وتښتيدل.

*** *** ***

د قوماندان کشره ښځه چې امېندواره وه، قوماندان او ټوله کورنۍ ورته خوشحاله او پدې هيله وه، چې ګوندې کشره ښځه به ئې زوی ورته وزېږوی؛ خو نه دا هيله ئې پوره نه سول. دې هم لور وزېږله. پدې ډول قوماندان او کشره ښځه ئې د لور په زيږېدو نور هم غمجن سول.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تبنتيدلي ښځې برخليک

د کـوتري مـور چــې د حتمــي مـرگ څخـه د ځــان د خلاصـون او پټيـدو پـه هيلـه د ميړه د کوره ووتـل، خپلـه يوازنۍ لور کوتره ئې تر شا پرې ايښـې وه. دې يـوازې د خپل سر امان غوښتۍ. تـر لـوی ښـاره پوري ئې ځـان

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورساوه، په ښار کې تر څو میاشتو ژوند کولو وروسته ئې هغه د خپل میره څخه په نس سوئ زوی پیدا سوی و.

که څه چي د ښځي په کلی کي لا د لونګ نوم خوښ و، بیا ئې هم پر خپل زوی د "سمندر" نوم کښیښود. هغې د خپل ژوند د اړتیاوو د پوره کولو له پاره د کلي د لونګ د مور څخه په الهام اخیستلو سره کارکولو ته ملا وتړله.

هغي د خواریو او مزدوریو ځان نه سپموئ. یوه ورځ ئې خپل ماشوم زوی د درملني دپاره روغتون ته وړئ و. هلته په روغتون کي یوې ښځینه ډاکټري تر څه معلوماتو وروسته، مرسته ورسره وکړل. په روغتون کي ئې د پیاده په توګه د کار موقع ورته برابره کړه.

تر کار پیدا کیدو وروسته، ښځه د معاش خاونده سوه. زوی ئې د روغتون په وړوکتون کي بې له پیسو د ورکړي ورساتل کیدئ او روزل کیدئ. وخت ډېر ژر تیرېدئ کوچنی سمندر د سترګو په رپ کي ښوونځی ته د تلو عمر ته رسیدلی و. مور خپل زوی ښوونځی ته شامل کئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سمندر د مور چې اوس ئې په خپل معاش او کوپون ګوذاره کيږي. ژوند ئې يو څه رونق ونيوی، نو پلار، مور، ورور او کورنۍ ورياد سول، خپله يوازنۍ پر دې ګرانه لور (کوتره) ئې تر بل هر چا ډېره يادېده او هر وخت ئې دا هيله وه، چې که څوک ورته د خپلې مور، پلار، ورور، خور او لور احوال د کلي را وړي.

د خپلې لور کوترې په باب خو ئې پدې ډېر تشوېش کاوه، چې هغه به اوس پيغله وي او ميړی ګانو به چا ته واده کړې وي؟

د دې دا تشوېش پرځای و. واقيعت دئ ميره مور هيڅکله د مور په شان مهربانه، نه وي. نو د کوترې مور به روغتون ته د دوی له ولسوالۍ څخه هر ورغلي ناروغه ته ورتلله او په غير مستقيمه توګه به ئې د کلي په احوال ځان خبروئ.

هغې به له هر ناروغه سره راغلي پايوزان جلا جلا پوښتل، څو خبره سي چې په کلي کې څوک مړه او څوک ژوندي دي؟

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ورځ ئې په روغتون کې د یو بسترسوي ناروغ له خولې واورېدل، چې ویل ئې:

- زموږ د کلي ټوپکوال قوماندان هغه چې ښه ډېر کلونه پخوا ئې یوه ښځه ژوندۍ ژړانده تری تم سوی وه، څه وخت د مخه ئې پیغله لور هم د خپل مزدور (لونګ) سره جوړه راغله او د هغه سره له کوره وتښتیدله.

د دې خبري په اورېدو سره د کوتري مور په زړه کې خوشحاله سوه، چې لور ئې کوتره په خپل بخت پسی تللي ده. د پلار ظالم او د هغې د کشري ښځې له ناروااوو خلاصه سوی ده. هغې ته دا خبره یقیني بریښیدله، چې په کلي کې خو د لونګ په نوم بیله د خاله د زوی لونګ څخه بل هلک دلونګ په نوم نه و. دې خبري د هغې زړه ته بشپړه تسلي ورکوله.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوتره

کوتره چې په ښایست کې وتلی پیغله ځیني جوړه سوی وه، ډېره هوښیاره سوی هم وه، او په ټولو رازونو د خپل ژوند ښه پوهیدله. هغې تل له ځانه سره د خپل برخلیک په هکله سوچونه کول. په هغه کور کې چې دا لوییده، یو خوا ته بې پروا او ظالم پلار، بل خوا ته د مور ورکه، د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیکه بندیتوب، د انا، خاله او ماماګانو څخه را جلاوالی او د هغوی پر نـا معلومـه خوا تلل، د مور د بنو او میرو میندو سره په کور کي ژوند، دا ټولي نـاخوالي وي چـي د هغې ژوند ئې په رښتیا ور سخت او تریخ کړی و.

پـه وروسـتیو وختونـو کـي خـو ئـې پـلار هـم کـور تـه چندانی نه ورتلی؛ پدې چي یوه ښځه د کوتري مور ئـې ورکه سوه،د کشري ښځي سره خفه و، د دوو نـورو ښځو څخـه خـو لا پخـوا لاس پـر سـر و. هغـه د خپلـو نـورو ټوپکوالـو سـره پـه کوټـه کـي اوسـیدئ، هلتـه ئـې هلکـانو خدمت کاوه، مګر هغه پخوانی دبدبه ئې نه وه پاته.

سره لـه دې چـي ډېر وخـت تیرسوی و، بیـا هم کلـه نـا کله ئي په زړه کي د لونګ د مورسره خیالي یادونـه او مینه پـه زړه کـي را ژونـدی کیدلـه. هغه بـه غیرمستقیم لـه هلکـانو څخـه د لونـګ او د هغـه د مـور پوښتنه کولـه، خـو بیرتـه بـه ئي ځان تیر کئ.

*** *** ***

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته د خپل کلي څخه ليري د لونګ مور خپلي خواری کارِي، غاز پر غاز، يکي پر يکي غِران پر غِران سر پر سر سره ږدي. هغه پدې فکر کي وه چي په خپل ژوند کي د لونګ جان کور ور جوړ کړي او ناوې ئې ووينې. دا نو د لونګ د مور وروستئ او خورا لويه هيله وه.

لونګ د خپلي مور يوازنی زوی و. هغه به نو ۱۷ يا ۱۸کلن ځوان و. ښه روغتيا، ښه قد او بازو خدای ورکړې وو. مور ئې ښه کالي،صدرئ او څپلئ په اغوستل، د پاچ لنګوټه ئې په سر تړله، او بهرام جانئ چوټي (څپلئ)، يا زرښه سوچه چوټي ئې په پښو کولې. د کليو ډېرو نجونو په زړونو کي ئې ځای نيولی و. د کلي په ټولو ځوانانو کي د لونګ جوړه نه وه.

دا ئې لا څه چي لونګ د مسجد سبق ويلی و، حتا ليک ئي ليکلای او لوستلای سوای. په هر کور او کلي کي نر او ښځي ټولو لونګ په ښه رنګ، ځواني او ښو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخلاقو يادا وه. د کلي ډېرو نجونو ته هغه يو پيژندل سوی ځوان و. د هري نجلۍ زړه غوښتل چي د لونګ سره واده وکړي. مګر بې کسي او غريبي ټولي د روازې د لونګ پر مخ تړلي وې.

د لونګ اسکيرلي مور چي د ټول کلي په راز، خير او شر پوهه وه، د ټولو کورنيو نجوني ئې ښې پيژندلې، د هر چا سره ئې دوستي زړه نه غوښتئ او هر چا ته ئې زړه نه سو ورنژدې کيدلای. په خپلي غريبۍ او خوارۍ ئې څه پيسې سره يو ځای کړې وې، چي د لږ ولور د ورکړي وسه ئې درلوده او يوه خوشحالي ئې پرې جوړولای سوه. هغې به هر وخت ويل: چي د غه يو زوی مي دئ، هر څه چي لرم او ګټم، د ده د خوشحالۍ له پاره ئې لګوم.

*** *** ***

يوه ورځ چي لونګ کور ته راغې، د ډوډۍ خوړلو پر وخت ئې خپلي مور ته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ادې! زمـوږ د کـوره سـره نـژدې قومانـدان تیرېـدئ، روغبـړ مــې ورسـره وکــی، زه ئــې اول ونــه پیژنــدم، وروسته ورسره ملګرو هلکانو ور وپیژندم. هغه زما پـه لیـدو ډېـر خوشـحاله سـو. مورجـاني تـا تـه ئـې هـم ډېـر سلامونه ویل. ما ته ئې وویل:

- هلکه، ستا څخه خو ښه ځوان جوړ سوی د ئ. مـور خو دي بیخی ښـه ښـځه وه، دا ډېرکلونـه زمـوږ کـره نـه ده راغلې، جوړه خو ده؟

بیا ئې زیاته کړه: چې تـه هم نـه را ګرځې، ډېر خـو سره لیري نه یو؟ په څه خواري اخته یې که نه؟

ما ورته وویل:

- یـوازي د خپلـي مـور خـدمت کـوم او پـه مسجد کـي سبق وایم.

لونګ یوه سا واخیسته،بیا ئې مور ته وویل:

- قوماندان را ته وویل، راسه زموږ اندیوال سه، جنګ ته دي نه استوم. تا به د ځان سره ګرځوم، په تا باور لـرم.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته زما سره عربان، د مقاماتو سړي او نور ډېر خلګ ستړه، هغه به سبق هم درته وائي.

د دې خبرو په اورېدو ئې د مورد زړه شرک سو، سر ئې پر له وګرځېدئ او په فکر کې ډوبه سوه، بیا را پورته سوه، د ځانه سره ګډه سوه:

- یا خدایه! مېړه او یوازنی ورور دې را څخه واخیستل، د تربرو له بیري مې کور او کلی پرېښود، اوس دې بیا دلته دا ظالم قوماندان را ته بلا کړئ...ولې، ما څه ګناه کړې ده؟

د لونګ د مور زړه ته تیره سوه، چې قوماندان له دې لاس نه اخلي، او پدې چل لاره خلاصوي. هغې خپل زوی ته څه و نه ویل، او چوپه خوله پاته سوه.

لونګ چې اوس چټ ځوان و، پوه سو، چې د مور ئې نه ده خوښه. هغه ته یو ځل بیا د خپل ښوونځی سوځېدل، د پلار اوماما بې رحمانه وژنه، له هغه د کتابونو اخیستنه او سوزونه ور په یاد سول.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په فکرونو کي لاهو سو، او د هغو بد مرغو ټوپکيانو بڼې ئې تر سترګو سوې. يو دم لکه لـه خوبـه چـي راوېښ سي؛ د هغه ظالم اواز ئې په غوږ کي ازانګه وکړه. هغه لړه شيبه وروسته، بيرته له فکرونو او سوچونو را ووت.

د هغه په زړه کي چي هر څه تير سوي و، خو د اوس له پاره ئې په ښکاره څه و نه ويل.

لونګ هم يوکليوالی ځوان و، و بيکاره کليوالي ځوانانو تـه پـه کليـو کـي د ناسـتي او ولاړی ځايونـه، د مجلـس او بنډار ځايونه همدغه د ټوپکوالو اتاقونه وو. د هر ځوان د بنډارسره مينه وي. ټول د کلي ځوانان پدې مصيبت لړل سوي و.

لونـګ بـه د خپلـي مـوره پـه پټـه د ورځـي يـو ځـل د قوماندان اتاق ته ورتلی .هغه هلتـه کليـوال او غيـر کليـوال خلـک لکـه: پاکسـتانيان، عربـان او نـور ډول ډول خلـګ ليدل. چاي، ډوډۍ او مجلس هلته وو.

د تـرور، وژلـو، سوځولو او نړولـو کيسـي، چـور او د څه په لاس راوړلو کيسي بـه هلکـانو کـولي، پـه ورځ کـي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو ځل به د نويو ځوانانو د جلب وجذب دپاره د عربي او پاکستاني ISI استازو له خوا پر هغه دنيا او اخرت کي د جنتونو، حورو او غلمانو وعدې او زېري ورکول کيدل.

قوماندان له نورو ټوپکوالو کسانو څخه په جلا کوټه کي اوسيدئ. هغه به زيات وخت د مخابرې په نوم په يوه کوټه کي د دوو ښايسته هلکانو سره چي په دواړو ئي تورخو ښايسته، ښوی د ميکس يا ټيټرون کالي اغوستل، دهغوی سره ناست او پروت وو.د مخابرې کوټي ته هيڅوک بې له هغه د اجازی ورتلای نه سوای. هر هغه څوک هلته ورتلای سوای، چي زيات به ورته اعتباري و.

د لږ وخت په تيرېدو، لونګ په خپله ناسته، پاسته، کړو، ښايست او جرأت سره د عربو او پاکستانيانو پاملرنه ځان ته ورواړوله. لونګ ته اجازه ور کړل سوه، چي په ټولو کوټو او سرايو حتا د مخابرې اتاق ته هم بې له تلاښئ او پوښتني ور سي. هغه پدې ډول د دوی په کار او خدمت کي ځان مشغول کړ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ ته وخت نا وخت د نورو جنګیالیو او افرادو پـه نیامه (پـه پټه)کوم عرب او یا پاکستانیوالisi څـه لاس هم نیوئ، څه پاکستانۍ کلداري به ئې لاس تـه ورتلـې. دا کـار د لونګ د نور فعاله کیدو او تشویق سبب ګرځیدئ.

قوماندان هم پر لونـګ نسبت نـورو جنګیـالیو تـه زیـات اعتمـاد کـاوه. هغـه لا د لونګ مـور لـه یـاده نـه وه ایسـتلې. قوماندان د خپل کور ټولي چاري لونګ ته وسپارلې. اوس نو لکه مرغانو ته چي د انه واچوې او یا هیلیو تـه ملـه پـه اوبو کي کښینوې.

د قوماندان په خام خیال که ئې د لونګ مور یو ځل بیا پـه نصـیب سـي. لونـګ سـربیره پـردې چـي د جنګیـالیو، پاکسـتانیانو،عربو او مخـابرې کوټـو تـه بـې لـه اجـازې ورتلای سي، د قوماندان کور تـه هم پـه خـلاص مټ لاس رسی پیدا کړې و. د لونګ مور دقومانـدان،ځای او کورتـه دلونګ په ورتلو هغه وخت خبره سوه، چـي کـار تـر کـار تیر و.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغې بیوزلی د لونګ د را ګرځیدو هڅې د خپل وس برابر وکړې، خو بې ګټې وې. هلته د قوماندان په کور کې د قوماندان درو سرو ورپاته ښځو نسبت نورو مزدورانو ته لونګ ته لا هماغسې د کوچنیوالی په سترګه کتل، چې د خپلې مور سره به د دوی کور ته ورتلئ، هغوی به لونګ له نازه لونګین باله.

د قوماندان د هغې مشرې تښتیدلې ښځې لور کوتره چې د لونګ همزولې وه، کله چې به لونګ د خپلې مور سره د دوی کور ته ورتلئ، هغه وخت به دې د لونګ سره لوبې کولې؛ اوس دواړه برابر ځوانان وو، وروسته له ډېرو کلونو ئې بیا یو بل سره پیدا کړل. په لیدو ئې هغه تیرې خاطرې په زړونو کې را تازه سوې، دلیدو په هغه اولو ځو ورځو کې ئې په زړونو کې یو له بله مینه سره را پیدا سوه او یو پر بل سره مین سول.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوترې او لونګ ليونۍ مينه

د لونګ او کوترې تر منځ د کوچنيوالی دوستي اوس د ځوانۍ په ليونۍ مينه واوښته. د لونګ او د قوماندان د لور تر منځ مينه د دوو نه تجربه لرونکو ځوانانو مينه وه. د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی د ډېر احتیاط سره سره د ډېر وخت له پاره دا مینه پټه پاته نه سوه.

د لونګ او کوترې تر منځ په پاکه مینه د قوماندان یوازنی کشره ښځه څه، بلکې درې سره په کور کې ناستې ښځې ښې پوهیدلې. څنګه چې دوی ټولو کوتره خپله لور نه ګڼل. هغوی کوتره د بنې لور بلله. پس درې واړه بنې خوښې وې چې کوتره بد نامه سي. دوی خوشحاله پدې وې چې کوتره د یوه مزدور سره جوړه ده.

د قوماندان درو سرو ښځو په ګډه کوښښ کاوه، چې د کوترې او لونګ تر منځ د مینې اړیکی د بد نامې تر پولې ورسوي. خو کوترې او لونګ په ډېر احتیاط او مهارت د ټولو نه پټه په شپه کې په سرای، پر بام، کله هم په باغچه کې سره لیدل، د خپلې مینې د ټینګښت او بې خطره پایښت تارونه ئې نغاړل.

دوی دواړه چې به هر ځل سره مخا مخ کیدل، د مینې او محبت کولو پر ځای ئې ټول وخت پدې تیرېدئ، چې

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور به څنګه پر مخ ولاړسي. نژدې یو کال دوی په پټه سره لیدل. د کورنۍ نجلۍ کوتري خو په وس او اختیار کي یوازي او یوازي خپله اراده او خپل ځان و. هغې به لونګ ته اطمنان ورکوئ:

- ځان درسره وژنم، ترخپل سر در سره تیره یم او تر مرګ به درسره یم، بې له تا مي ټول ځوانان په دین او دنیا ورونه دي، نورلونګه ته پوه سه او کار دي چي څنګه کوې.

لونګ چي د کوتري رښتوني، د میني ډکي اوغیرتمندي خبري اوري، حیران به پاته سو، چي څه وکړي؟ هغه یو غریب، یتیم، بې کسه نوی ځوان دئ. هغه داسي په فکر کي ډوب د خپلي مور لیدو ته ولاړی. اوس په دوه زړه کي دئ، چي د خپلي مور سره خپل مشکل شریک اومشوره وکړي که نه؟ ځکه لونګ پوهیدئ، څه وخت مخکي چي هغه د قوماندان ځای ته تلی، مور ئې دومره ډېره خوښه نه وه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو لونګ حيران و چې څه وکړي. يوې خوا ته هغه کوتره چې مور ئې د کوره وتلې او ورکه سوئ وه، د نيکه کورنۍ ئې ورکه وه، پلار ئې هغه د سړو د سر قاتل، بل خوا ته خپله غريبي، يوازنۍ کونډه مور، بې کسي، پردی کلی دا ټول غمونه او جنجالونه به دی څنګه پر سر واخلي؟ اخر څه وکړي؟ هلته د کوترې سره په هر ځل ليدنه کې کوتره د غيرت او مينې خبرې ورته کوي.

لونګ زړه بايللی دئ، نه په ناسته پوهيږي او نه په ولاړه. هر څه چې فکر کوي، بله لاره اوچاره نه ويني. بې له خپلې مور څخه بل تيرونۍ خواخوږی او دوست نه لري. چې ده ته مشوره ورکړي. د خپلې مور څخه د بيرې سربيره زيات شرميږي هم، نو توکل ئې پر خدای، زړه ئې را غونډ کئ، راغئ؛ خپل يوازنۍ مرستندوې مور ته کښينستی، ټوله کيسه ئې بې پردې او سپينه ورته وکړه.

مور ئې چې د خپل زوی خبرې واورېدې او د هغه مينې ته ئې وکتل، په فکرونو کې ډوبه سوه، سر ئې پر

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زنګنونو کښېښنود؛ ټولي تيري پېښي ئې يو ځل بيا په فکر کي له سره را وګرځيدلې او تر يوې اوږدې دمي وروسته ئې سر را پورته کړ، او اوږده سا ئې وايستله.

د لونګ د مور نو د لونګ سره د خبرو پر وخت دغه تکيه کلام و:

- لونګه زويه! مورکه دي ستا بلا واخلي. زه چي تپيدم، ستا له پاره تپيدم؛ زما يوازنۍ هيله ستا خوشحالي او ستا د زړه ساتل دي. که زما د سر په بيه هم دا خبره تمامه سي، ځان به تر تا جار کم.

هغې زياته کړه:

- هو، زويه! زه پوه سوم چي پر کوتره دي زړه بايللی دئ، په هر ډول چي وي، دا کار به ان شا الله کوو. زه ستا د دغي غوښتني د پوره کيدو په لاره کي درسره يم.

د لونګ مور له ځايه ورو ولاړه سوه، خپل زوی لونګ ئې پر سر او مخ مچ کړ او په زړه پوري ئې ټينګ ونيوئ، بيا ئې ورته وويل :

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ګرانه زویه! ما تاته ویلي وه چې زه نوره ښځه نه یم، اوس نر میړه یم، ستا په خاطر د کوترې د پلار پر ټولو بدیو او دښمنیو ئې سترګې پټوم. زه چې تا لرم، عزت لرم؛ نو مور دې ستا بلا واخلي، فکر دې مه خرابه وه. غر که هر څومره لوړ سي بیا هم پر سر ئې لاره سته. ښه سو، چې خبره دې کړم، "سلا د مړو هنر دئ"ته بې غمه اوسه، په یوه اونۍ کي دننه دننه به زه هر څه درته سم کړم. یو ځل به زه خپله هم کوتره له نژدې ووینم. په رنګ کي خو کوتره ښایسته او په خوی کي هغه وخت چې ما لیدلې وه، یوه حیا ناکه نجلۍ وه، مګر دا څو کاله ما دنژدې نه ده لیدلې، ښه دئ، زه به ئې یو ځل بیا هم ووینم.

لونګ خوشحاله او زړه ئې باغ، باغ سو. د خپلي غیرتي مورجاني لاسونه ئې ورمچ کړل، له هغې ئې رخصت راواخیستی او بیا د قوماندان ځای ته په خوشحالي او هوس ولاړئ. د شپې د ډوډۍ پر وخت ئې په کوتره ځان ولیدئ، خو د خبرو موقع نه وه. د ماخستن

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر لمانځه وروسته ئې تلوار و، چې د خوب په پلمه له مجلسه ولاړ سي.

لونګ ته مځکه ځای نه ورکوي، په زړه کي ئې اور بل و، غوښتل ئې چې ژر د کوتري سره وګوري، څو دغه خپله خوشحالي د هغې سره نيمه کړي او ورته ووائي، چې مور ئې ورسره منلي ده او هغه به مرسته را سره کوي.

کله چې دا نور ټوپکوال ځوانان پرېوتل، لونګ د قومندان کور ته تير سو. په زړه ئې نو يو الله خبر و، خو د کوتري سره ميني ئې بيره او وهم له مغزو تښتولی وو.

کوتري هم دننه په کور کي خپلي دوې سترګي د خپل زړه وړونکي لونګ د راتلو په انتظار د سرای د دروازې د غلام ګرد پر لوري پيره دارانې کړي وې. په خپله خونه کي دننه د پردې تر شا په تياره کي د بت په شان ولاړه وه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا شپه نو د دوو يو پر بل ګرانو له هر څه محرومو ځوانانو له پاره د اميدونو او خوبونو د رښتيا کيدو يوه د خوښيو ډکه پيلامه وه، خو خورا ګرانه پيلامه.

کله چي لونګ مازي تر دا غلام ګرد د سراى غولي ته ور تير سو، کوتره د سترګو په رپ کي لکه لمبه پر را تاو سوه او لونګ ته ئي پر ځيګر، ځيګرپه خپلو نرمو او پستو لاسونو سوکان ورکړل او بيا ئي لونګ په خپله نرمه او ګرمه غيږه کي داسي ټينګ ونيوئ.

لمړى ځل دئ چي کوتره او لونګ سره غاړه او غړئ سول. لونګ د کوتري د زړه درزا په خپلو غوږو اوريدل. کله چي ئي د کوتري ومخ ته وکتل، وئي ليدل، چي د کوتري تر سترګو اوښکي پر نازکو،سپنو او سرو باړخوګانو داسي رڼى رڼى را بهيدلي.

لونګ هم د دې په نرمه غيږه کي خپل حواس بايللي وه.

کوتري لونګ ته وويل :

- څونه وځنډيدې؟ تا خو ويل ژر راځم!

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ ګنګوره سو په ځان نه پوهیدئ.

کوتري بیا پوښتنه ځیني و کړل! تاخو وویل:

ژر راځم څونه وځندې دې؟

بیا نو لونګ وویل:

- یوازي یوه شپه نه وم.

کوترى وويل:

- ما چي ويل کال تير سو.

لونګ وويل:

- راسه، چي زېرى دربانديِ وکړم!

- ښه، ژر سه را ته وايه!

لونګ وويل:

- ولاړم، خپل زړه مي راغونډ کئ، خپلي مورجانى ته کښينستم ټوله کيسه سپينه او صفا ورته وکړه. پوهيږې؟...هغې راسره خوښه کړه، چي زه به له تا سره واده وکم.

کوترى وويل:

- ښه، مور دي نور څه ويل؟

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- مور مې راځي او ستا سره خبرې کوي.

د لونګ او کوترې شپه پدې ډول سوالونو او ځوابونو کې دا لته په ولاړې داسې خوړه او لنډه تيره سوه، چې د وی یو د بل په لیدو او کیسو لا ماړه نه وه، درنګ ملا د سهار اذان وکئ. ډېرو لږو ځوانانو به په خپل ژوند کې د اسې یوه شپه تيره کړې وي.

د بلې ورځې په سهار لونګ بې خوبه و. سم کار ئې نه سو کولای، مګر نسبت نورو ورځو ته زيات خوښ و. په اتاق کې راټول جنګیالي، قوماندانان،عربان او پاکستانيان ټول د لونګ رفتار، بې خوبۍ او خوشحالۍ ته د شک په سترګه کتل.

هلته د لونګ مور هم چورتونه وهل. هغې د ځانه سره فکر کاوه، که د قوماندان لور ته په مرکه ورسم، باور ئې نه راتلئ، چې خير دي ووينې. ځکه پوهيدله په دې چې دا او زوی ئې غريبان دي. دې په خپله هم د هغوی د کور مزدوري کړې ده او لونګ هم د دوی مزدوراو د مزدوري زوی دئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا زما ورتګ او مرکه به قوماندان بده وګڼي. هغه به دا د ځان سپکاوی وبولي. له امکانه لیري نه ده چي زوی مي په یوه تور را تومتي کړي. هغه به بندي او حتا د مرګ خطر ئې هم سته. پیسې نه لرو، چي د جګ ولور او لوی واده خبره ور سره وکړم.

د لونګ مور په چرتونو کي د خپل میړه او ورور وژنه او د قوماندان نا پاکه کړه وړه هم په زړه کي ورتیر سوه، او نوره هم په فکر کي ډوبه سوه، چي په راتلونکي کي به د هغه سره څه ډول دوستي پالي؟...هغی چي هر څومره فکر وکړ، نو دا دوستي هیڅ ممکنه نه وه!

د لونګ مور د ځانه سره وویل:

- یوازي دا یوه لاره را ته پاته ده، خیر دئ د لونګ په خاطر به قسم مات کم، د قوماندان کور ته به وروسته له ډېره وخته یو ځلي ورسم، خپله به مخامخ د کوتري سره له نژدې وګورم.

د لونګ مور بله ورځ د قوماندان کور ته ورغله. د قوماندان ښځو د لونګ د مور په ورتګ زیاتي خوشحاله

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او هم حیرانـي سوې. ښـځو بیـا هم د لونـګ د مـور عزت وکـئ. ځکه د لونـګ مـور وروسته لـه زیـات وخـت تیرېـدو څخه د دوی کور ته بیا ورغلې وه.

کوتره چي د لونګ د مور د ورتلو په مقصد پوهیدله، د هغې په لیدو زیاتـه خوښـه وه. د لونـګ مـور هڅـه کولـه، چي د خپل ورتګ سبب یوازي وکوترۍ تـه و وائـي او د هغـې د خـولې خبـري واوري. د ماپښـین د لمانځـه پـر وخت، کوتري د لونګ مور ته د اودس تازه کولو ګډوه لـه اوبو ډکه کړه او ور ته وئې ویل:

ـ خاله، د اوداسه اوبه دغه دي، لمونځ به زما پـه خونـه کي وکې.

د لونــګ مورخوشــحاله ســوه، تــر اودس تــازه کولــو وروسـته، د کـوتري خـوني تـه ولاړه. کـوتري د لمانځـه مسله ورپسي ور وړل. د لونګ مور د لمانځه تر ادا کولو مخ کي کوتري تـه د خپـل ورتـګ سبب ووایـه، چـي مـا تـه لونګ خبره کړې ده، غواړم ستا له خولي ئې هم وارم.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- زویه! موږ خو ډېرغریب خلک یو، زه او لونګ خو هیڅ شی کور، ځای او پیسې نه لرو، ته څنګه زما د زوی سره واده کول غواړې؟

کوتری په ډېر جرات سره د لونګ مور ته وویل:

- موري! په هر څه خبره او پوهیږم، ډېري پیسې زما پلار لري. دغسې ډېري ماینې هم لري... په خدای باور وکه، چې یوه ورځ مو د خوشحالۍ ګوله نه ده خوړلې؛ ټوله ورځ په کور کې وهل، ډبول، جنګونه او دعوې وي. بې له لونګه نور ټول نارېنه وما ته ورونه دي.

کوتره د دې خبري په کولو سره په ژړا سوه، او د لونګ د مور پر لاسونو ور پرېوتله او په ژړا کې ئې ورته وویل، بې له لونګه ژوند نه غواړم، ته مې مور سه، زه به دې لور سم. هر څه چې را ته وائې، هغسې کوم.

د لونګ مور د کوتري اوښکي ورپاکي کړې او وعده ئې ور سره وکړه. هغې ته ئې وویل:

- زویه! زه لاره جوړوم، ته بیغمه اوسه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کــوتري چـــي د لونـــګ د مورمهربـــاني او ډاډګيرنـــه واورېدله، نو ئـې د هغې لاسونه ورمچ کړل، او ورتـه وئې ويل:

- مورى! زه دي بل زوى سوم.

د لونګ مور هم کوتره پر تندى مچ کړه.

د لونګ مور د لمانځه تر ادا کولو وروسته، کوتري تـه وويل:

- زويه! بيا بـه لونـګ تـه نـوري خبـري وکړم. اوس بـه زه ولاړه سم، چي دا مندي دي اشتباه و نـه کړي چـي ډېر وخت مي ستا په خونه کي تير کي.

د لونګ مـور د خـوني را ووتلـه، د قومانـدان لـه ښـځو څخه ئې هم دکورته تلو رخصت واخيست او د هغوى لـه کوره راووته.

په لاره کي ئې لونګ وليد او پوهه ئې کړ، چي خبره سمه ده. بيا بله ورځ يو ځلي کور ته راسه.

*** *** ***

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماښام چي کوتري او لونګ بيا سره وليدل، کوتري ژر لونګ وپوښتی:

- مور دي نورڅه وويل؟

لونګ ور ته وويل :

- مور مي ستا څخه خوشحاله وه، ما ته ئې وويل، يو ځل بيا کور ته راسه.

کوتري لونګ ته وويل:

- نو څه ته ګورې، ژر ورسه، چي مور دي خا مخا څه درته وائي.

لونګ کوتري ته وويل:

- اوس شپه ده، سبا به ستا له پلاره اجازه واخلم، کور ته به د مور ليدو ته ورسم.

خو کوتره نا ارامه وه، نه پوهيدله چي د لونګ مور به کومه لاره پيدا کړي، چي زما او د لونګ واده وسي. پدې خبرو خبرو کي بيا پر دوی سهار سو.

بلـه ورځ چي لونګ د مور ليدو ته راغئ، مور ئې هغه ته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- زويه! د پنجشنبې په شپه به کوتره له کوره را وتښتوې، ما به هم خپل يو څه ضروري شئ مئ سره تړلي وي، درې سره به دا کلي هم لکه خپل د پيدايښت ټاټوبي چي مو پرېښود، پرېږدو.هو دا ځل نو موږ مجبور يو، چي د دې بلاو (مجاهدو) څخه د ځان خوندي کولو په خاطر ليري هغه د کُفري حکومت په لاس کي نژدې ښار ته ننوځو چي پته مو د دوی څخه ورکه سي.

د لونګ مور له لږ چوپتيا وروسته زياته کړه:

- که څه چي ما خو ښار ليدلي نه دئ، زويه! اما خدای بخښلي پلار به دي کيسه کوله، چي ښار يو غټ ځای دئ، هلته خلک ډېر دي؛ هلته به ژوند او ګوذاره کوو. خلک وائي تر کلي په ښار کي کارونه زيات دي. يوازنی د پټيدو ښه ځای هم ښار دئ. هلته په ډېرو خلګو کي موږ خلک څه پيژني. تر هغو به هلته ژوند کوو تر څو چي دا ټوپکوال خدای ج ورکوي.

د لونګ هم د خپلي مور خبره خوښه سوه. هغه چي شپه په خپل کور کي د مور سره تيره کړه، سهار ئي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوس و، چې ژر ولاړسي. ځکه غوښتل چې کوتره خبره کړي، څو هغه هم تیاری ونیسي.

په دغو وختونو کې لا ټول کلي یو مخ تور (خالی) سوي نه و، څه کورنی لا پر خپلو کورونوپاتی وي. تر لنډ ځنډ وروسته، لونګ بیرته د قوماندان ځای ته را ورسیدئ.

لونګ ولیدل چې په دا یوه شپه کې وضعه بدله سوی ده. د قوماندان په کور کې د یوې لوی میلمستیا له پاره تیاری نیول کیدئ. د کور په مخ کې څو سړیو لرګي ماتول، څو تنو نورو په سراچه کې د دیګدانو په جوړولو او څو تنه نور د مځکې په اوارولو او سمولو سره بوخت وو.

سره له دې چې نیم کلي تور ولاړ دئ، بیا هم په کلي کې پا ته خلګ را جمع سوی دي. په همدې وخت کې لونګ را ورسیدئ. قوماندان چې لونګ ولید، هغه ته ئې وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- لونګه! ته چیرې غیب وې؟ د کار پر وخت ورک سې. څه، دلته څه کوې چې ولاړ ئې، کور ته دننه ورسه، د ښځوسره کومک وکه.

لونګ د وضعي په لیدو په چورتونو کې غرق سو.دی نه پوهیدی چې اصلي کیسه څه ده؟ کله چې کور ته دننه سو، ګورې چې په کور کې ښځې پورته او کښته کیږي. ښځو چې لونګ ولیدئ اوس نو هر کار په لونګ کوي. هغه هم د ښځو سره په کار لګیا سو .هڅه ئې دا وه چې ځان پوه کړي.

د نورو ورځو او میلمستیا وخلاف نن خپله مینه کوتره نه سي لیدلای. کوتره د خپلې خونې نه راوزی؛ ټولو ښځو ښه کالي اغوستی وو، هرې یوې پسولونه په ځانو ځړولي وو، د ټولو لاسونه سره وو، هرې ښځې د ناوی په شان ځان جوړ کړئ و. د لونګ دا اوله ورځ وه، چې دا سي ډېرې سینګار کړې او جوړې کړې ښځې وینې.

اوس خو لونګ چټ ځوان و؛ په هر څه ښه پوهیدئ، مګر دا چې خپله کوتره نه سي لیدلای، یا هغه له خونې نه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

را وځي، نو سخت غمگين و. تر ماښام پوري لونگ د ښځو سره کار وکړ، مگر کوتره ئې و نه ليدله.

شپه سوه، لونگ راغی، د نورو جنگياليو په مجلس کي کښيناست، خو فکر ئې ډېر خراب و.لونگ همدلته د نورو توپکيانو د خولي خبر سو، چي سبا سهار د قوماندان سرکښ له کوره سړي او ښځي راځي، د قوماندان د لور کوتري شيرېني او دستمال وړي.

د دې خبر په اورېدو سره نه يوازي د لونگ پر سر بلکي په سينه کي اور بل سو، مځکه سره سوه، د ده پر شپه سوه؛ نه پوهيدئ، څه وکړي.

يوې خوا ته قوماندان ډېر خوښ و، او وېل به ئې چي د يوه لوړ کور سره ئې د دوستۍ خبره سوې ده. لونگ له مجلسه ولاړسو، او ولاړي؛ په خپله چريکي بستره ننووت، له ځانه سره ئې د غم په دنيا کي دخلاصون لاره لټوله.

قوماندان راغئ، شا و خوا ئې وکتل او په مغرورانه ډول ئې وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- هلکو، پام مو ونيسئ، چې سهارزما د ميلمنو ښه عزت وکړئ، دغه مي مشره لور ده، زوی نه لرم؛ دا زوم به مي زوی هم سي.په خپله کور ناخبره.

لونګ غمجن پروت دئ، هر څه پر خپل زړه تيروي او لار لټوي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکوزدې شپه د کوترې تېښته

دا هغه شپه وه، چې توپکمار د خپلې لور کوترې د ورکړې خوشحالۍ کوله. خپلو سرو ته ئې د سبا ورځې د میلمنو دعزت کولو او کارونو د وېش امرونه کول. ده خپلې خبرې نوې پوره کړې، چې یو پیره دار راغئ او هغه ته ئې د اسې ویل:

- قوماندان صاحب، نن بندي ته چاهیڅ ډوډۍ را نه وړه!

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوماندان د نورو ټوپکوالو په شان چې د خپلو بادارانو (ISI) څخه ئې زده کړی وه، د هغوی د پلانو او غوښتنو برابر ئې هر مکتب لوستی او هر حکومتي مامور، سرتیرئ او افسر چې نیوئ هغه ئې ژوندی نه پرېښود. دوی به اسیران مسله کول،په دار ځړول،سنګسار کول اوپه فجیع توګه به ئې وژل.هغه څوک چې د پیسو په مقابل کي به ئې د تبادلې او خوشي کیدو امکان و هغه به ئې په پیسو تبادله کول..او که به ئې پیسې ورنه کړې، هغه ئې وژل.

ټوپکیانو د بندي د ساتلو هیڅ عادت نه لاره مناسب ځایونه او تدبیرونه، نه لرل.اول ځل و چې قوماندان خپل خُسر ژوندی بندي ساتلي و، د دې خبر په اورېدو چې کرئ ورځ ئې بندي خسر ورېږ پروت دئ، خدای سته،له ځانه سره څه خبر سو. ځکه قوماندان او ټول توپکوال پوهیدل، چي بندي د ده خُسر او د هغي کوتري نیکه دئ، چي سبا ئې بل ته دی کوزده کوي.

قوماندان پر لونګ بږغ وکئ:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- هلکه لونګه! پورته سه، کور ته ولاړسه، وګوره، که د خوړو څه وه، بندي ته ئې راوړه.

لونګ چې په یو عالم غمونو او فکرونوکي ډوب پروت و، تر دغه وخته پدې هم نه پوهیدئ، چې دغه بندي د قوماندان خُسر او پر ده د مینې کوتري نیکه دئ. لونګ ځکه په ډېره مینه له ځایه ولاړ سو، او د قوماندان کور ته ولاړ، چې که وکولای سي، کوتره له نژدې وګوري او ځان پدې پوه کړي، چې دکوتري اراده څه ده او څه کوي؟

لونګ چې د قوماندان کور ته ورغی، د قوماندان د هري ښځې د خوني دروازه ئې جلا جلا ور وټکوله، د څه خوړو د تیارېدو غوښتنه به ئې ځیني وکړه، خو د ده بیوزله په خبره هیڅ یوې هم غوږ و نه ګراو. ځکه د قوماندان ښځې پوهیدې، چې بندي خو د کوتري نیکه او د دوی د بنې پلار دئ.

لونګ ته خدای ور کړه، دغه ئې پلمه وګڼله او راغی د کوتري د خوني دروازی ته. د کوتري د خوني د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دروازی ځنځیر ئې وشرنګاوه، او په کښته اواز ئې ور
بږغ کړل، ور ته وې ویل:

- لونګ یم ، لونګ!

کوتري چي تیره شپه لونګ نه و لیدلی، ډېره غمجنه او
د ځان سره ئې زیات ژړلي و. ځکه پلار ئې د هغې له
خوښـی خـلاف، اراده درلـوده، چـي سبا ئـې بـل چـا تـه
کوزده کړي. هغې د لونګ سره ژبه کړې وه او د لونګ
سره ئې مینه وه. نو له ډېره ګرومه او خواشینۍ څخـه ئـې
زړه پړسیدلی و؛ نه پو هیدله چي څه وکي.

څـه وخـت چـي ئـې د لونـګ اواز واورېـدئ، لکـه د
اسـمانه چـي یـوه غیبـي نـاره پـر وسـي، ژر ئـې دروازه
خلاصه کړه او لونګ ئې په خپله غیږه کي ټینګ ونیو،
خپـړي ئـې پـه ولګـولې. لونـګ ور تـه د خپـل کـار او
فعالیت خبري لنډي وکړې، او د تیښـتي پـلان ئـې ورسـره
شریک کړ. بیا ئې ور ته وویل:

- پلار دي را استولی یم، د هغـه بنـدي د پـاره ډوډۍ را
کړه چي ور ئې وړم .

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوتره د دې خبري په اورېدو شکمنه سوه، ځکه دا نـه پوهېدله چي بندي به د دې نيکه وي. باور ئې نـه راتلـئ، چـي د هغـې نيکـه دي د دې پـلار تـر دا اوسـه ژونـدی ساتلی وي. بيا هم هغې ژر، ژر خپل له خوني را ووتـه، څـه د خوړو شيان ئـې سره جوړکړل او لونګ تـه ئـې ورکړل.

کوتري لونګ ته وويل:

- دا معلومه که، چي بندي څوک دئ؟ نه چي زما نيکه وي.

کوتري لونګ ته وويل:

- زه پر خپل نيکه زياته ګرانه وم، که هغه و او کولای د ي سوای، زما او ستا د ميني او تښتي بيان ورتـه وکړه، کـه مـو پـه وسـه وه، نيکـه بـه هـم د ځـان سره وتښـتوو، د لاري ملګری به مو وي.

لونګ پـه يوه کاسـه کي خواړه را واخيسته او کـوتري ته ئې د تيښتي د تياري نيولو وخت ورکړئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ خواړه را ووړل؛ پیره دار لونګ ته اجازه ور کړه، چې په خپله د بندي کوټې ته ډوډۍ ور وړی. لونګ له بندي څخه وپوښتل، چې څوک یې؟ هغه ور ته وویل، زه د قوماندان خُسر یم.

لونګ خوشحاله سو، په یوه شیبه کې ئې هغه په خبره پوه کئ.

مؤظف پیره دار، فکر کاوه چې لونګ خو تر ټولو پیره دارانو زورور حتا د مقاماتو سړی او د قوماندان د کور سړی دئ، له بندي سره د لونګ تماس ئې یوه معمولی خبره وبلله.

لونګ چې د بندي سره خبره پخه کړه، هغه لوښی چې خواړه ئې پکښې را وړي و، هغه ئې د بندي سره پرېښود. خپله بیا د قوماندان کور ته ولاړ، خپلې مینې ته ئې حال ووایه. کوترې وختې لا خپله غوټه تړلې وه.

کوتره له کوره را ووته، د مؤظف پیره دار سره ئې په خبرو ځان اخته کړ. په دغه وخت کې چې کوترې د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیره دار سره خبري کولی، لونګ راغې، پیره دار ته ئې وویل:

- هغه د ډوډۍ لوښی مې د بندي سره هیر سوی دئ، کلی را کړه، چې زه لوښی را واخلم، تاسې خپلې خبري کوئ.

ځوان، مجرد او له هر څه محرومه پیره دار، په خپل ژوند کې دیوې ځواني نجلۍ په نرم او پاسته ږغ کې خبري نه وې اورېدلي، و نجلۍ ته ئې مخا مخ سم کتلای نه سوای؛ هغې پر خبرو ئې داسې خوند اخیستی، چې له خوښۍ ئې بدن خوله خوله سوی و. په ځان او دې جهان نه پوهیدئ. ده خو دعربو اوپاکستاني جاسوسانو څخه دجنت او هورو بیا نونه اورېدلي وه ،فکر ئې کاوه چې دهوري سره مخامخ سوم.د بندي د کوټې کلی ئې لونګ ته ورکړه.

لونګ لوښی هلته پرېښود، بندي ئې خوشي کئ. بندي په بیړه دباندې ووتی. لونګ خالي کوټه قفل کړه، بیرته راغی، کلي ئې پیره دار ته ورکړه. کوتره او لونګ

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دواړه هم راووتل وه. لونګ، کوتره او د کوترې نیکه درې سره یو ځای سول.

اوس نو کوتره په داسې شپه د کوره د لونګ سره تښتي چې سبا ئې د ورکړې ورځ وه. هلته په بل کلي کي د لونګ مور خوهم سبا شپې ته چې د جمعې وه د لونګ او کوترې راتلو ته انتظارکا وه.دا څه خبره وه چې حالات بل شان سوي وه.

د لونګ مور به لا سبا خپله تیاري نیول، چې دا دئ یوه شپه مخکي لونګ، کوتره او د کوترې نیکه ورته راورسیدل.

د لونګ مور لکه څنګ چې لونګ ته به ئې ویل: "زویه! زه له دې وروسته، ښځه نه یم؛ بلکې د نرمیړه په شان به ستا تر شا ولاړه یم"، په رښتیا چې هغه په دغه شپه د دوی د راتګ تود هرکلی وکئ. وروسته ئې خپل د خوارئ څه چې لرل، ټول ځای پر ځای پرېښول؛ په تیاره کي څلور سره د لونګ د مور له خوني هم ووتل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغوی پرېکړه داسي وه، چي داسي ځای ته به ځانونه ورسوي، چي د قوماندان له ظلمه څخه ئې ژوند مصؤن سي. دوی د حکومت تر کنترول لاندي لوی ښار وړ او مناسب ځای بللی. هغوی ځلور واړو د شپې په تیاره کي خپل مزل کاوه او تر لوی ښاره ئې ځانونه رسول. هر یو پر لاره د ځان سره فکر کاوه، چي چیري ځو؟

نیکه فکر کوي، څنګه به خپله نوره کورنۍ پیدا کوم؟ که د قوماندان سړو پیدا او ونیولو، څه به را سره وکي؟ د لونګ څخه هم خوشحالي هیره وه. خو د هغه مور به ټولو ته ډاډګیرنه ورکوله چي خدای مهربانه دئ، هرڅه به الله تعالی سم کړي.

کوتري د لونګ سره د میني په خاطر کور پرېښود. لونګ د کوتري سره د میني لرلو له امله د یوه زورور قوماندان بدي او دښمني پر سر واخیستل. د لونګ مور د خپل زوی د هیلو د پوره کولو له پاره ډول ډول خواری پرځان منلي دي. کوتره د لونګ په تشویش پوهیدله، د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل لونګ پر اوږه ئې لاس ورکښېښود او داسې ئې ورته وويل:

- زما لونګه! فکر مه کوه، يو ځای به ژوند کوو، که ژوند نه و، دواړه به يو ځای مرو.

لونګ جواب ورکړی:

- تا چې لاس کښېښود پر ما

زه نو ولې سر کښېنږدمه پر تا

دوی د کلي څخه د لوی ښار پر خوا نږدې اووه ساعته په تياره کې منزل کړئ و، چې وربانديې سهارسو. سخت ستړی وو، ښار هم نور ليري نه وو. دا دې تر لمرختومخکې يوه د خاورو ډکه لاری (ټرک) ورته ودرېدل. دوی هم ور پورته سول.

پر هغه لنده خاوره کښېنستل .لمر څرک موټر حکومتي تلاشئ ته تم سو. تلاشي والو لونګ له موټر څخه کښته کئ. لونګ د جلب او احضار د ګروپ په لاس کښېووت.

*** *** ***

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سهار د قوماندان په کور کي

سهار وختي د ټوپکوال قوماندان په کور کي ټول نر او ښځي بيا په خپلو کارونو بوخت سوه. دلونګ پوښتنه هره ښـځه کـوي چـي د هغـوی سـره پکـارو کـي مرسـته وکړي،لونـګ نـه پيداکيـدئ. د کـوتري د خـوني دروازه ټينګـه تړلـی وه. ټولـو ښـځو فکـر کـاوه، چـي کـوتره شـرميږي، ځکـه نـو د خـوني څخـه د بانـدي نـه را وځـي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځاښت سو، ښځو په خپلو منځو کې یوی بلی ته سره وویل:

- کوتره که بیده وي، باید چې اوس ئې را وېښه کړو. که شرمیږي هم ئې له خوني را وباسئ، چې څه ئې جوړه کړو، اوس به مرکه والي ښځې را ورسیږي، دا به لا بیده وي.

یوه میره ئې ورغله، د کوتري د خوني دروازه ئې ور وډبوله. بیا هغې هغه بلې بنې ته ور ږغ کړل، چې راسه، ته دروازه ور وټکوه، ګونډې ستا په ږغ به دروازه خلاصه کړي. هغې هم خپله وسه وکړه او ناری ئې کړې:

- کوتري، کوتري!

خو کوتري ځواب ورنه کړ. نو هغه دریمی میری ئې وویل، چې لونګ ته ور ږغ کړئ، چې هغه د کوتري پلار خبر کړي، هغه به راسي، زموږ په خوله دا نجلۍ له خوني د ادئ نه را وځي. دوی په لونګ پسي هم ډېر احوالونه وکړل، لونګ هم پیدا نه سو.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې وخت کي ږغ وسو، چي هغه دئ د کلي سر ته مرکه وال را ورسيدل. د کوتري يوې ميرې جرات وکئ، له خپله کوره را ووتله او قوماندان ته ئې د يوه توپکی پر لاس احوال ورکئ، چي قوماندن ته ووائې يو ځل کور ته راسه. قوماندان چي خبر سو، ښځه ئې را وتلې، نو په زړه کي ښځي ته وخښميدئ، دغسي قهرجن او چوپه خوله کور ته راغئ،

ښځو ئې ورته وويل:

- سړيه! له يوې خوا، مرکه والي ښځي هغه دي را رسيږي، له بلي خوا دي دا لورکوتره له خوني نه را وځي.

قوماندان په ډېر قهر ورغلی او د کوتري د خوني دروازه ئې په لغته ووهله، دروازه پاشنه سوه، مګر، له هغه لوري ئې کوم غبرګون و نه ليد. قوماندان څه ښکنځل منځل وکړل او خپلو ښځو ته وويل:

- ورسئ، اوس ئې نو په زوره را وباسئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځې چې خونې ته ورننوتې، خونه ئې هر څه وپلټله، په خونه کې کوتره نه وه.

ښځو بیا قوماندان ته احوال ورکړ، چې کور ته راسه. قوماندان بیا خښمیدلی کور ته راغئ. ښځو خبر کئ چې کوتره خو په خونه کې نسته.

قوماندان فکر کاوه، په کور کې به چیرې بل ځای پټه وي. هغه بیا وویل:

- وګورئ، هر چیرې چې وي، پیدا ئې کړئ.

ښځو کور او باغچه ټوله وپلټل؛ د دوی ټولې هڅې بې نتیجې سوې. خبره لڅه سوه، چې کوتره نه سته. د قوماندان لونګ په کار سو. هغه وپوښتل، دا لونګ چیرې دئ؟

په لونګ پسې چې ئې سړي واستول. لږ شیبه وروسته، دا خبر هم ورته راغئ، چې لونګ هم نه سته. قوماندان امر وکړ، ولاړ سئ، د لونګ کور ته، هغه را ولئ، هلته ئې بندي کړئ، دی ولي بې له خبرتیا په داسې مهمه ورځ چې د کار ورځ ده، کور ته تللی دئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه وخت کې مرکه وال نر او ښځې د نجلۍ د ور کولو او دستمال وړلو په نيت را ورسيدل. ښځې ئې کور ته ننوتې او نارينه په سراچه کې ځای پر ځای سول. چای تياري وې خلګ کار کوي. د ورجو او غوښو تر ديګو لاندې اورونه بل دي او ديګونه په مستي کې اېشي. ميلمانه د قوماندان سره ناست وو، خو قوماندان سخت نا ارامه معلوميدئ. هر څوک له ورايه په پوهيدئ، چې کومه خبره سته.

قوماندان ته پرله پسې څوک راځي اوځي ده ته په غوږ کې يوه خبره کوي. د هر استازي تر خبري وروسته، د قوماندان وضعه نوره هم خرابيدله.

دا خبر هم ورته راغئ، چې بندي هم د شپې تښتيدلی دئ.قوماندان اوس پدې خبره يقيني سو، چې فساد ئې په لور کې دئ او هغه هم تښتيدلې ده. لږ وروسته، دا خبر هم ورته را وړل سو، چې لونګ هم نه سته؛ حتا د لونګ مور هم له خپله کوره کډه سوی د ه او څوک نه پوهيږي، چې چيري به تللي وي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قوماندان وضعه تر پخوا هم نوره خرابه سوه. مرکه وال چي هر څه ورته وائي، دی په مجلس نه سي ور ګډېدلای؛ قو ماندان لکه د ډېرو اوبو ژرنده چي اوبو پر سر اخيستي وي، دی هم خپلو چورتونو او غمونو داسي پر سر اخيستی و.

د غرمي د ډوډۍ وخت را ورسيدئ. په همدې وخت کي څوک راغئ، له قوماندانه ئې وپوښتل، چي ډوډۍ وکاږو؟قوماندان د تائيد په توګه خپل سر وښوراوه. کله چي د لاس پرېمينځلو ګډوې او دوشئ ګانی راوړل سوې، مرکه والو د لاسونو له مينځلو څخه ډډه وکړه.

هغو غوښتنه وکړه، چي قوماندان صاحب اول زموږ کار راخلاص کړه، چي زړه مو بيغمه سي، بيا به د خيره سره لاسونه ومينځو او ډوډۍ به په خوند وخورو.

قوماندان غوښتل ځان تير کړي .هغه نه پوهيدئ څه وکړي.ځکه ده ته غم ور پيښ دئ. په کورنۍ او دوستانو کي خو هغه داسي څوک نه و پرې ايښي، چي دی ور سره مشوره وکړي. مهمه او خطر ناکه خبره ئې لا دا

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وه چي مرکه وال هم تر ده کمزوری نه وو، چي دی ئې د نورو په شان په خپلو ټوپکوالو وبیروي.

قوماندان د پاڼ او پړانګ ترمنځ ولاړ و، هرڅه ئې هیر سول. د مرکه والو مشر وویل:

- تر څو زموږ شیرېنی او دستمال را نه کړې، موږډوډۍ نه خورو.

قوماندان د مرکه والو مشر سپین ږیرئ له مجلسه را ولاړ کئ. کله چي ئې د ناستو خلګو څخه جلا کئ، بیا ئې ورته وویل، چي د شیرېنی ورکولو ته اوس چمتو نه دئ، بیا به وروسته ګورو.

مګرد مرکه والومشر د قوماندان خبره و نه منله او فکر ئې وکئ، چي امکان لري. قوماندان به د ډېرو پیسو غوښتونکی وي. نو ئې ورته وویل:

- ګوره، دوستي د سلو کلونو لاره ده، ما ترکور،کلي قوم او سیالانوپوري مه شرموه، کنجوسه! هر څه چي غواړې، ووایه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوماندان د عادت خلاف، چې هيڅ وخت ئې داسې نه کول، مرکه وال ته وويل:

- يوه شيبه صبر وکړه.

قوماندان خپل کور ته راغئ، خپلو درو سره ښځو ته ئې وويل:

-اوس څه وکړم؟

ښځو ئې ورته وويل:

- د لته په کور کې هم راغلې ښځې غوښتنه کوي چې يو ځل نجلۍ وګوري.

قوماندان خپلو ښځو ته وويل:

- شيرينی به ورکړو. اول خو بـه کوتره پيدا کړو، او که هغه پيدا نه سوه، نو بيا به زرکه ورته ور واده کړو.

د دې خبـري پـه اورېـدو ئـې ګرانـې ښـځې دونـه بـد يووړل، چې مه ئې کوه خبري. لومړۍ ئې په قهر ميړه ته مخ راواړاوه، او بيا ئې ورته وويل:

- ماينـه (دکوتري مور) دې خورا ښـه پيدا کړه، چـې پاتـه د هغـې لـور سـوه. پـام چـې دا کـار و نـه کـړې؛ او

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګوره! زه خپله لور (زرکه) د کوترې په عوض کي چا ته نه ورکوم.

قوماندان بې نتيجې بيرته ميلمنو ته راغئ مرکه والو له ډوډۍ خوړلو ډډه وکړه او ولاړ سول. د خلګو سپکاوی خو وسو، اوس نو د هغو غبرګون ته قوماندان ځان چمتو کاوه. د ماينې ورکه، د لور ورکه، د خسر تيښته د ده له چنګاله، دلته د خلګو سپکاوی اوس نو قوماندان د ځان د ساتلو په وير اخته سو.

لونګ سرتيری سو

هلته چې د حکومتی تلاشی پر پوسته باندې لونګ د جلب او احضار سړو له موټر کښته کړ، نو د لونګ مور، کوتره او د هغې نيکه هم له موټره ورسره کښته سول. دوی هم درې سره هلته د تلاشۍ د پوستې څنګ ته په

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

انتظار کښېنستل.د کوترې او د لونګ د مور تر ستړګو اوښکې بهېدې. ګورې چې څه به پېښ سي. نژدې غرمې ته د جلب او احضار سړو لونګ او دوه درې نور هلکان کوم چې عمرونه ئې وجلب ته برابر وو، د موټرونو را کښته کړې وو، ټول ئې يوځای ښار ته وړل.

څه وخت چې عسکرې موټر د ښار پرخوا حرکت کاوه، نو د لونګ مور، کوتره او د کوترې نيکه هم دغه موټر ته ورپورته سول. که څه چې سرتيرو ئې مخا لفت کاوه، خو د دوی زارئ او د لونګ د مور ژړا وه، چې د لوی افسر پر زړه خدای د رحم اوبه تيرې کړې، اجازه ئې ورکړل چې دوی موټر ته پورته سي. مشر افسر سرتيرو ته وويل:

- ښځې ورسره دي، تر ښاره به ئې په موټر کې ورسوو.

لوی عسکرې موټر ښار ته د رسيدو سره سم د جلب او احضار د کميسارئ مخ ته ودرېدئ. لونګ او نور هلکان ئې د موټره کښته او د کميسارئ افسرانو ته ئې

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وسپارل. د کميسارۍ سړو د خپلو اصولو برابر لونګ او نورو جلبيانو ته فورمې واچولې. يوه افسر د لونګ څخه د تذکرې غوښتنه وکړه. لونګ تذکره نـه لرلـه. د لونـګ مـور چي د ليري خپل لونګ ته کتل او دعاګاني ئـې کـولې، ژر افسر ته ورنژدي سوه. افسر ته ئـې و ژړل، چـي وروره، دغـه يـو زوی لـرم، کونـډه يـم، رحـم رابانـدي وکـړئ، دا زوی مي را خوشي کړئ.د دې زاريو ګټه نه کوله.

نو د لونګ مور و افسر ته وويل:

- وروره! زوی خو مي تذکره نه لري. اما دغه د پـلار تذکره ئې را سره ده، واخله. يوه سرتيري د لونګ د مور څخه تذکره واخيستل؛ د مکلفيت افسر لعل محمد خان تـه ئې ورکړه.

د مکلفيت افسر يو پخوانی ښوونکی لعل محمد خان و، چي ټولو لعل بالـه. هغـه د لونـګ د پـلار تـذکره واخيستله. کله چي ئې افسر تذکره پرانستل، په تذکره کي ئې د اکبر خـان پـر عکـس بانـدي سـترګي و لګيـدې. لعـل د اکبـر د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

عکس په ليدو سخت غمگين سو، او بې اختياره ئې تر سترگو اوښکي راغلې .

ټولو ناستو افسرانو وليدل، چي د تقوا لرونکی لعل محمد خان سترگی له اوښکو ډکی سوی. دا پدې چي د لونگ د پلار د تذکری په ليدلو سره لعل محمد خان ته د اکبر او نيک محمد معلم د بې گناه وژلو کيسه ور په ياد سول. دا غمجنه کيسه په کلي کي هر چا اورېدلې وه. اما افسر لعل محمد خو اکبر او معلم نيک محمد دواړه له نژدې هم پيژندل.

افسر لعل محمد خپل قلم پر ميز کيښود او کار ئې بس کړ. يوه اوږده د خفگانه ډکه سا ئې و ايستل، بيائې نورو افسرانو ته وويل:

ـ دغه هلک به سبا ځيره کړو.

افسرلعل محمد دخپله ځايه را ولاړ سو راغئ او د لونگ د مور په خوا کي پر مځکه کښيناست او د لونگ مور ته ئې ويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- خوري! ما وبخښه، ما تاسي و نه پيژندلاست، د اکبرکاکو د عکس په ليدو اوس پوهه سوم چي ته خو زموږ د کلي د اکبر کاکو ماينه ئي.

د لونګ مور حيرانه پاته سول، چي په ښار کي دا لوی افسر ما څه پيژني؟ او بيا د لوی افسر تر سترګو اوښکي را بهيري. باور ئي راغئ چي حتمي دې مي پيژني، نو اړتيا نسته چي ځان پټ کړم . افسر لعل محمد ته ئي وويل:

- هو، وروره؛ زه د شهيد اکبر ښځه يم.

افسر لعل محمد د لونګ مور ته وويل:

- خوري، پر خدای ګرانه ئې، چي زه نن دلته يم، که نه اوس به خدای خبر لونګ په کوم ليري ولايت کي سرتيرۍ وای.

لعل محمد چي پخوا يوازي په لعل معلم مشهور و، اوس لوی افسر دئ. هغه د لونګ مور او نيکه ته ځان ور وپيژندئ. وئي ويل:

- زه ستاسي د کلي معلم لعل يم.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه دوی ته بلنه ورکړل، چې راځئ، زما سره کور ته ولاړ سئ.

د لونګ مور د معلم لعل نوم د خپله وروره معلم نیک محمد څخه ډېر اورېدلی و، چې ښه سړی دئ. هغې د معلم لعل وړاندېز ومانه. لعل هم دوی ټول خپل کور ته بوتلل.

تر ډوډۍ او چایو ورکولو وروسته ئې لومړی د لونګ مور ته خپله خواخوږي او ډاډ ګیرنه څرګنده کړه او وروسته ئې د لونګ د موره څخه پوښتنه وکړه:

- خوري! پدې خبره مي پوه کړه، تاسي څنګه او د څه دپاره ښارته راغلاست؟

د لونګ مور معلم صاحب لعل ته وویل:

- وروره، ستا څخه به ئې څه پټوم. ښار ته موږ یوه مجبوریت راوستو. که څه چې هلته په کلیو کې ملا صاحبانو موږ ته ویل، ښار ته سره کُفار راغلي دي. د ښار خلګ هم ورسره کافر سوی دي. د مسجدو څخه ئې

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سـینماګاني جـوړي کـړې دي، اذان نسـته او نـور داسـي څه....

هغې زیاته کړه:

- اه وروره! اوس نـو تـه راتـه ووایـه، چـي د دې سـرو کفـارو پـه څنـګ کـي بـه ایـا مـوږ ژونـد وکـولای سـو؟ کـه ربښتیا داسي وي، لکه هغوی چـي هلتـه مـوږ تـه ویـل، نـو اوس لا سـري وخـت دئ، وروره؛ مـوږ بـه پـر بلـه ولاړ سو، چي خدای مه کړه، دلته مـي دا لونـګ زوی څـوک را کافر نه کړي.

معلم لعل د لونګ مور ته په خندا وویل:

- خوري، موږ ته وګوره چي کافران سوي یو که نه؟

د لونګ مور وویل:

- نـه وروره، خـدای دي خولـه نـه را کـوي، پـه تاسـي کي خو والله که هیڅ بدلون راغلی وي.

معلم لعل د لونګ مور ته وویل:

- خوري! هغه چي کافر وو، هغه هلته هم کافر وو، او دلته هم کافر دي. هر هر چیري چي ولاړ سي کـافردي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوري، هر څوک يو مجبوريت لري. موږ دا سره او سپين مخي کافران نه دي را بللي، او نه مو راوستلي دي. دوی په خپله راغلي او په خپله به ځي.

- خوري! څه وکړو، چيري ولاړ سو؟ تا خو په کلي او پاکستان کي هر څه د سر په سترګو وليدل، ايا اکبر کاکو کافر و، که ستا ورور معلم نيک محمد کافر و؟

د کوتري نيکه چي تازه ئې د مازيګر او ماښام لمونځونه د کور دباندي په مسجد کي کړئ وو، ملا، مسجد او په جمعه د زيات شميرخلګو لمونځ ئې ليدلي و، خبره ونيول؛ د لونګ مور ته ئې وويل:

- خوري! ټولي خبري درواغ دي، زه دا اوس د ماجت (مسجد) څخه راغلم.

دوی دغه خبري کولي چي د ماخستن اذان ئې واوريدئ.

د کوتري نيکه زياته کړه:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ما خو دغسي ډېر خلک یو ځای په ملا پسي ولاړ بل ځای نه وو لیدلی. د اودس تازه کولو سم ځای او هر څه برابر؛ ټولو خلکو خپل لمونځونه وکړل.

د لونګ مور وویل:

- وروره، د خپل ورور او میړه په باب څه ووایم. ورور خو مي څه کوي، چي خپله ملا و، د اکبره سره مي زیات تر پنځه ویشتو کلونو ګډ ژوند تیر کړ. قسم په خدای که هغه یوه ورځ هم لمونځ قضا کړئ وي او یا ئې د بل حق خوړلی وي.

- ښه، نوخوري؛ چي خبره داسي ده، اوس نو ته خپله راته ووایه، د هغو په نوم مجاهدو او د هغوی د قوماندانانو کړني اسلامي وې؟ هیڅکله نه. اوس د پاکستان نوکران موږ ته اسلام راښئي. زموږ افغانان پاک او سپڅلي خلک دي. د پاکستان او نورو پردیو هیوادونو په اصلي مقصد نه پوهیږي.

د لونګ مور په جرات سره ورته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ورورە! قسم پە خدای ج درتە يادوم، درواغ هم نە وايم، د درواغجن دي مخ تور سي. د هغو ټوپکيانو يو کار هم مسلمانانو تە نە پاتە کيدئ. داسي عملونە ئې کول، چي تە باور وکړە، پە ويلو او يادولو ئې زە چي يوه افغانە ښځە يم، و لچي (والله چی) شرميږم.

معلم لعل محمد چي اوس پە ښار کي لوی پوځي افسر و، داسي وويل:

- ښە خوري، اوس بە نوزە درتە ووايم: کە چيري تاسي غواړئ پە دې ښار کي ژوند وکړئ، نو پە ښار کي هغە ځوانان چي عمرونە ئې عسکرئ تە برابر وي، هغە بايد پە جبري توګە دوه کالە د مکلفيت عسکری او بيا د احتياط دورە عسکري خدمت وکړي. او کە نە پە ښار کي پر دغە سن برابر هلکان نە خواري کولای سي او نە هم ګرځيدلای سي.

کە ستا خوښە وي، اوس لا زە کولای سم، لونګ د ځان سره سرتيرئ کړم، د شپي بە پر کور وي، يو څە تنخوا بە هم لري.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې خبرې په اورېدو چې لونګ به "د شپې پر کور وي او معا ش به هم لري"، د لونګ مور څه چې کوتره هم زياته خوشحاله سوه. په تنخوا خو د لونګ مور پوهيدله، چې اکبر به کور ته راوړله. لعل معلم صاحب دوی ته دا هم وويل:

- که د خدای رضا وه، تا ته به هم ستا د ميړه او ورور د شهادت وثيقې در جوړي کړم، د دوی دواړو تنخواوي به هم درکول کيږي، کوپون به لري. او ارام به دلې (دلته) خپل ژوند کوئ.

تر ډېرو خبرو او دلايلو ويلو وروسته، د لونګ مور ومعلم لعل ته وويل:

- ستا خوښه ده، ته مي په دين او دنيا وروړئې، ته په پوهيږې، په څه کي چې زموږ خير ګڼې، هغه به کوو.

بله ورځ لونګ د معلم لعل په مرسته سرتيرئ سو. د لونګ په عسکرئ کي لږ وخت تير نه و، چې معلم صاحب لعل نوره مرسته ور سره وکړه. د لونګ د پلار اکبر او ماما ملا نيک محمد د شهادت وثيقې ئې ورته

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړي کړې. د لونګ موراوس د هغو د شهادت حقوق پـه لاس راوړل. او پـدې کـار سـره ئـې پـه ژونـد کـي پـوره بدلون راغلی. هغو د ځان له پاره جلا کور پـه کرایـه ونیـو او د معلم لعل د کوره ووتل.

څه وخت وروسته چي د لونـګ د مـور زړه د میړه او ورور د شـهادت د حقوقـو پـه لاس راوړلـو، د هغـوی د کوپونونـو د اجـرا او د لونـګ د عسـکری د تنخـوا د را چالانـه کولـو د خـوا څخـه را بـې غمـه سـوه، نـو ئـې یـوه شپه په سړه سینه سره د کوتري نیکه تـه دا خبـره وریـاده کړل:

ـ کاکا جانه! که ستا خوښه وي، ستا لمسـۍ (کـوتره بـې بی) به زما زوی لونګ جان ته نورپه نکاح کړو؟

د کوتري نیکه بې له ځنډه پر را غبرګه کړل:

-ښه خبره ده، کوتره څه وائي؟ رښتیا د لونـګ غونـدي ځوان بیا چا ته رسیږي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لونګ مور، د کوترې نيکه، معلم صاحب لعل او د هغه کورنۍ د مسجد ملا راوستۍ. د لونګ او کوترې د نکاح او د واده مراسم ئې په لنډ ډول پر ځای کړل.

د کوترې او لونګ تر واده وروسته نو د کوترې نيکه هڅې پيل کړې، چې د خپلې ښځې او اولادو پته پدې لوی ښار کې معلومه کړي. د کوترې نيکه خو څو ځله پخوا هم دې ښار ته راغلی و، نو ځکه دی په ښار کې لږ بلد و.

د کوترې د مور د ورکې خو زيات کلونه تير سوي و. دوی فکر نه کوي چې هغه دې ژوندۍ وي. له بلی خوا، نه پوهيدل چې هغې به پر کومه خوا مخه کړې وي. شايد بل ميړه ئې کړی وي، او نور...نور فکرونه ئې په سر کې ګرځيدل.

نور لونګ يو کليوال هلک نه دۍ. هغه په ښار کې ژوند کول زده کړل. هغه اوس يو سرتيری دۍ،په عسکرې قشله کې و اوسيدۍ. د ليک او لوست د زده کړې په کورسونو کې درس هم وائې. مور او ښځې ته

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ئې هم کور ته د لیک او لوست د زده کړو ښوونکی ورځي او هغو ته هم لیک او لوست ور زده کوي.

بل اړخ ته، د درو تنو معاشونه ئې هم کور ته راځی او درې کوپونونه هم لري. د کوتري نیکه سپین ږیری د ي. مسجد ته ځي او کور ته راځي. هغه ضمناً د خپلي ښځي او اولادونو د پیدا کیدو پوښتني او هڅه هم کوي.

د لونګ د مور ژوند د اقتصاد له پلوه اوس ښه و. شپږ میاشتي وروسته لونګ د زده کړو له کورسونو څخه په ښه نومره بریالی سو. د هغه خو لیکل او لوستل له پخوا څخه هم زده و. نو معلم صاحب لعل ورسره بیا هم مرسته وکړه، لونګ ئې له سرتیرۍ څخه د برېدمن رتبې ته ور پورته او افسر کړ.

لونګ ته خدای ښه ځواني، قد، اندام او استعداد ورکړی و. هر څه ئې ژر زده کول. د خپل کار، فعالیت، او جنګي مهارتونو له کبله ئې د څو لنډو کلونو په بهیر کي فوق العاده ترفع ګانی وکړې، لوی افسر سو او د یوې عسکری لوا تر قوماندانۍ پوري ئې ځان ورساوه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ اوس د ښار د خلګو او حکومتي چارواکو خولو ته ولوېدئ. په هر ځای او هر مجلس کې د قوماندان لونګ نوم د نموني په ډول يادېدئ. هغه په صداقت، جرات، ميړانه، ښايست، او زړور قوماندان سره مشهور سو.

د کوتري مور او د ټوپکوال قوماندان ښځه چي ډېر کلونه پخوا کله چي د هغې ميړه غوښتل، هغه بيګناه ووژني، خو هغه په توره شپه کي له کوره وتښتيده، هغه هم دغه ښار ته راغله او د ښار په لوی روغتون کي ئې د اجيری په توګه ځان ته کار پيدا کړ، د خپل ميړه ځخه چي ئې کم کوچنی لاره، هغه کوچنی (سمندر) نو اوس ځوان سوی و.

په روغتون کي د کوتري مور د سمندر د مور په نوم بلل کيده. سمندر په ښوونځی کي و. څه وخت چي د کوتري مور د خپل کار پر وخت په روغتون کي د ناروغو او زخمي سرتيرو له خولي ځخه د قوماندان لونګ د ځوانی او غيرت خبري اوريدلې، نو په فکر کي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

به ئې ورگرځېدل، چې دا لونګ به څوک وي؟ ځکه ښه رنګ او ښه اخلاقي هلک خو هغه زموږ د مزدورۍ خاله زوی لونګ و. بیا به ئې د ځانه سره ویل: نه، هغه به نه وي. هغه ګوره، دا ځای او دونه لوړ منصب؟؟؟

*** *** **

شپې ورځې تیرېدلې. یوه ورځ ئې په روغتون کې له ډاکترانو څخه واورېدل، چې نن قوماندان لونګ د خپلو ناروغو سرتیرو لیدو ته روغتون ته راځي. د کوټري مور او نور کارکونکی وګمارل سول، چې ژر ژر صفایی وکړي. د کوټري مور خپل کار پای ته ورساوه. غرمې ته نژدې دا دئ هغه ښایسته جګ ځوان افسر په پوځي دریشي کې روغتون ته راغئ.

د کوټري مور چې په واقیعت کې د قوماندان لونګ سکه خوابښې هم وه، په غورغور لونګ ته وکتل، کټ مټ هغه د دوی د مزدوري د خاله زوی ته ورته و. زړه ئې

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځو ځله راغونډ کړ، چې خبري ورسره وکړي، خو جرات ئې و نه کړ. د ځانه سره ئې بیا وویل:

- نه چي کوم بل ځوک وي، او که هغه وي چي زما له خوا د هغه پیژندګلوي پر ځان بده ونه ګڼي.

بله ورځ ئې له ناروغو او زخمي سرتیرو ځخه د قوماندان لونګ د کلي او کور پوښتني پیل کړې. د هر ناروغ او زخمي ځخه ئې په داسي حا ل کي پوښتني کولې، چي بیرېدله هم، که یو ځل چا وویل چي د ځه له پاره پوښتنه کوې؟

نو هغې په ډېر احتیاط سره پوښتنه کوله :

- دا ستاسي قوماندان لونګ ډېر ښه سړی دئ، دی ځوک او د کوم ځای دئ؟

لکه ځنګه چي دې خپل ځان وخلګو ته سم نه سوای ورپیژندلای، لونګ بیا تر دې هم په ژوند کي زیاتي ستونزی درلودلی. د هغه خپل سرتیري هم د ده په اصل او نسب نه وه خبر.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دزماني څرخونه، د ژوند اړخونه

د کوتري مور چي د شپې خپل کور ته ولاړه، له ډېري خوشحالۍ ئې خپلې مور، خور او ورور ته چي هغو ئې پخوا لا په روغتون کي د کار کولو پر وخت پيدا کړی وو، او اوس يو ځای سره اوسيدل، فکر ئې نه و، چي د خپل زوی ومخته ئې دا سي يوه خبره ياده کړه:

- مورجاني!خدای مي دي غاړي نه بندوي، والله دغه د لوا قوماندان لونګ چي هر ځای ئې خلګ خبري کوي، نن په روغتون کي ما ډېر د نژدې وليدی؛ کټ مټ هغه زموږ د مزدوري خاله زوی و.

د کوتري مور پدې خبري يادولو سره ځان ته بله ستونزه را وزېږوله. هغې چي ټول وختونه له خپل زوی څخه دا خبره پټه ساتله، نه ئې غوښتل، چي زوی ئې خبرسي چي دوی څوک دي. مګر اوس ئې خبره تر خوله ووتله. سمندر زوی ئې اوس زلمی دئ، لا هم نه پوهيږي، چي دی پلار لري او پلار ئې ژوندی او يو ټوپکوال قوماندان دئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور خپل زوی له واقعیته نه و خبر کړئ. سمندر چې د مور له خولې څخه دا خبره واورېدل، چې د دوی د مزدوري زوی؛ په فکر کې ډوب سو. هغه خپله مور ټینګه ونیوله:

- مور! ستاسي د مزدوری زوی؟ یعني تاسي مزدوران لرل؟ ما ته خو دي دا خبره تر اوسه نه وه کړې. اوس رښتیا را ته ووایه، ته د چا لور او زما پلار څوک دئ؟ چیري دئ؟ څه سول؟ مړه دئ او که ژوندی؟

دسمندرمورحیرانه پاته سوه او پر خپله خبره پښیمانه وه .هغه رازچي د ې څه کم شل کاله پټ ساتلي و، اوس مجبوره سوه، چي وئې وایې .مګر، د خپلي خبري د اثبات له پاره چي د دې زوی سمندر د ټوپکوال قوماندان زوی دئ، دا خواره په لاس کي کم سند نه لري. او که ئې زوی قوماندان ته ور هم سي، هغه ئې کله مني، چي دا دده زوی دئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې پیښې یوازنې شاهدان خو یو خدای او بله د کلي د لونګ مور وه، چې دلته نسته او بس. نو نه ئې سوای کولای، زوی ته قناعت ورکړي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمندر سرتیری سو

هغه وخت د زوی او مور تر منځ خبره خرابه او پیچلې سوه، چي زوی د خپلي مور څخه وغوښتل،ده ته ووائې، د ده پلار څوک و؟ د سمندر مور یوازي د سمندر د پلار نوم یادوي، خو دا خبره نه سي کولای، چي میړه ئې مړ، ژوندی، د کوم کلي او اوس چیري دئ. ځکه که د میړه یا سمندر د پلار سم معلومات زوی ته ورکړي، بیا نو باید دا خبره هم وکړي، چي دا ولي او په څه سبب د میړه د کوره راوتلې وه؟

که د سمندر مور وسمندر ته د ده د پلارد کوره څخه د خپلې تیښتي بیان هم وکړي، د خپلي خبري د درستوالي او سموالي هیڅ سند او شاهد نه لري.څو دا ثابته کړي، چي سمندر زوی ئې د خپل میړه څخه دئ. میړه ئې ژوندی او توپکوال دئ او دا د هغه د ظلمه را تښتیدلې وه .

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمندر هم اوس ځوان دئ، ملامت نه دئ، باید پوه سي، چي دی څوک دئ؟ مور ئي نه سي کولای، خپل زوی ته قناعت ورکړي او که د سمندر مور دا خبره وسمندر ته وکړي، چي ته د ټوپکوال قوماندان زوی ئې،څنګه به سمندر دا ومني چي دی دهغه زوی دئ.

په نتیجه کي خبره د زوی او مور تر منځ په بې باوري او بد نیتۍ واوښتله. سمندر له کوره ووتی او له موره مرور ولاړی.

په ټول هیواد کي وضعه او شرایط دښمنانو داسي را جوړکړي وو، چي ځوانان او زاړه هر یو چي به له کوره وتی، د ژوند کولو بله لاره نه وه، بې له دې چي سیده به ځي د دولت د پلویانو او یا د هغه د مخالفو په جال کي به بندیږي.

هر د کوره وتلی او خفه ځوان به سرتیری کیدئ یا به ټوپکوال کیدئ ډوډۍ د ټوپک دخولې سره تړل سوې وه. د سمندر د مور وکور ته په نژدې سیمه کي د قوماندان لونګ لوا پرته وه. په دغه ولایت کي هم د نورو ولایاتو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په شان هر د مور او پلاره مرور او خوارئ نه لرونکی ځوان به د قوماندان لونګ تر پوځي قرارګاه ځان ور رساوه او هلته په خپله خوښه سرتیرئ کیدئ.

سمندر ته هم یوازي دغه لاره معلومه وه؛ کله چي د موره مرور سو، نو سیده هلته ورغلئ. په خپله خوښه ئي ځان عسکر کئ. کله چي د لوا قوماندان مخ ته د نوو ځیره سوو سرتیرو د نومونو، شهرت او ځیره خطونه کښیښودل سوه، هغه د ځیره خطونو په لړ کي د نوي په خپله خوښه راغلي ښایسته کشر ځوان عکس سمندر تر سترګو سو.

قوماندان نوی داوطلب سرتیرئ ځان ته ور وغوښته، څه معلومات او پوښتني ئي ځیني وکړې. تر خبرو اترو وروسته ئي نوی سرتیرئ (سمندر) ته چي لا اومه خوله هلک او په رنګ ښایسته و، د هغه دعزت د خوندیتوب له پاره د قطعي قوماندان ته امر وکړ، چي دغه ځوان (سمندر) د محاربوي قطعاتو څخه را وګرځوي او دلته ئي د لوا په قرارګاه کي وساتئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سمندر چي د درس ویلوسره مینه نه وه پرې سوې، د لوا د قوماندان لونګ نوره هم ورسره مینه پیدا سوه. د سمندر په لیدو به د لوا قوماندان لونګ ته خپل د ژوند داستان ور یاد سو. نو ئې د سمندر سره مرسته کول، چي د سرتیرۍ د وظیفې په څنګ کي خپلو زده کړو ته ادامه ورکړای سي .

څکه سرتیرئ سمندر د لوا قوماندان لونګ ته ویلي و، چي دی پلار نه لري، د یوې کونډي ښځي زوی دئ. د یتیمولی او بې پلارولی په اور د لوا قوماندان لونګ تر سمندر مخکي سوځول سوی و.

د سمندر په وړاندي د لوا د قوماندان د پیرزوینی او ښه نظر لرلو له امله، په قطعه کي څوک د سرتیري سمندر سره ډېر سر نه ګرځوي. هغه د شپې کور ته نه تلئ؛ څکه د مور سره مرور و. د لوا قوماندان وخت نا وخته چي په خپل کور کي کوم کار درلود، د هغه کار د سر ته رسولو له پاره ئې سرتیري سمندر ته وظیفه ورکوله.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیڅ یـو د دوی څخـه نـه پوهیدل،پـدې چـي سـرتیرئ سمندر څوک دئ؟ نه د لوا قوماندان لونګ، نـه د قوماندان ښـځه کـوتره، نـه د کـوتري نیکـه او نـه د لـوا د قومانـدان مـور. پـه واقیعـت کـي سـرتیري سـمندر د کـوتري سـکنی ورور دئ.

هلته د سمندر مور پـه خپل کـور کـي چي د ځانـه سره هر څـه وژړل، او هر څونـه انتظـار چـي ئـې وویست، د خپل زوی احـوال ورتـه معلـوم نـه سو. د سـمندر مـور پـه کـور کـي د خپلـي مـور، خـور او ورور تـر منتونـو لانـدي هم راغله. ټولو ورته وویل، چي ستا د بې پر وائـي لـه لاسه و، چي یو ځل د میړه لـه کوره وتښتیدې، موږ دي ټوله و زورولو، بیا دي زوی پیدا کړ،

اوس دي زوی درڅخه وتښتید.

پلار مو ستا له لاسه ورک سو، کور، کلي او جایداد هم ستا لـه لاسـه را څخـه پاتـه سو. تـه اوس څـه بـلا ئـې، ګوره چي دغه هلـک سمندر دي لا د چا زیږولـی دئ او

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

که دي د روغتون څخه د بل ارموني اخيستې او لوی کړئ و؟

د سمندر مور تر سخت فشار لاندي ژوند تيراوه. سره له دی چي نژدې شل کاله د دې د سرګردانيو له شروع څخه تير سوي و، بيا هم خپله مور، خور او وروړ ئي لا ملامته بولي، نور خلګ خو هلته پرېږده. د ټولو فشارونو سره سره بيا هم هغې په روغتون کي خپله دنده نه خوشي کول او له دی لاري ئې خپل ژوند کاوه.

د خدای کارونه دي. يوه ورځ بيا په روغتون کي ډاکټران پورته کښته کيدل. ويل کيدل، چي د قومندان لونګ ښځه د اولاد د پيدا کيدو په خاطر و روغتون ته راوړي.

د کوتري د مور علاقه زياته سوه، چي حتمي به د قوماندان ښځه له نژدې په خپلو سترګو ويني. د قوماندان لونګ ښځه ډاکټرانو په ځانګړی واټ کي بستر کړه. د قوماندان د ښځي خدمت ته د روغتون هر ښځينه او نارينه کارکوونکي نه پرېښودل کيدل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوازې ځانګړي او تاکلي ډاکټران ورتلل، او هغوی لیدله. د لونګ اصلي خواښې یعنې د کوترې مور چې کلونه کلونه په دغه روغتون کې کارګره وه، او زیات اعتبار ئې په روغتون کې درلود، بیا ئې هم د لوی قوماندان ښځه نه سوای لیدلای.

بله ورځ ئې کتل، چې د لوی قوماندان د ښځې لیدلو ته هغه د دوی پخوانۍ مزدوره د لونګ مور په لوړ سر راغله او د روغتون ټول پرسونل ورسره په ادب پورته او کښته کیږي.

اوس دا د یوه لوی قوماندان مور ده؛ هر څوک ئې په بړغ تیارسی ولاړ وي. د لونګ خواښې د کوترې مور چې د هغې د ا دبدبه ولیده، ځان ئې تیر کړ، وئې نه غوښتل د لونګ مور ئې وپیژني. خو تر ډېره بریده په زړه کې خوشحاله سوه؛ پدې چې د لونګ مور خو د دې د اولاد د په نس کولو په ټول جریان خبره ده. او بل د دې سره هغه وخت ښه جوړه وه. د ځانه سره ئې پریکړه وکړه، چې یوه ورځ به د خپلې مور سره یو ځای د قوماندان لونګ

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـور تـه ورځـي، چـي هغـه د دې د اولاد د پـه نـس کیـدو کیسه د دې مور ته وکړی، او پدې ډول ئې د غمونو پیتۍ یو څه سپک سي.

د کوتري مور لا د خپلي مور سره د لونګ وکور تـه د ورتلو خبره پخه کړې نه وه. په ښار کي اوازه خبره سوه، چـي خـدای دي خیـر پـیښ کـړي. د لونـګ لـوا د کومـو عملیـاتو تیـاری نیسـي. ټـول خلـګ پـه ډار کـي وه او نـه پوهیدل، چي کمي خوا ته به ئې مخه سي.

د قومانـدان لونـګ ښـځه (کـوتره) پـه روغتـون کـي وه، قوماندان لونګ ته دنده ورکړل سوه، چي په ولسواليو کـي تلاشـي او تصـفيوي عمليـات وکـړي .د لونـګ تـر مشـرۍ لانـدي لـوا پـه ټولـه سيمه کـي د يوې سر سـختي منظمـی جنګـی لـوا پـه توګـه د دښمن پـه ليکو کـي هم وېره خپـره کړې وه.

تبليغـات داسـي و، چــي د ښــاره څخــه مــخ پــر ختــيځ عمليـات کيږي. دښمن لـه دغه پوځي لـوا څخـه سخت پـه وېره کي و، نو ځکه له سيمي څخه وتلي وه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوماندان لونګ سخت انظباط لرونکئ افسر و. هغه ته ورکړل سوئ پلان د له ځانه سره ترهغو پټ ساتی، چي دپیاده کولو وخت به ئي رارسیدئ. همدا سبب و، چي د عملیاتو په ټاکلي ورځ قوماندان لونګ د مخکنیو تبلیغاتو خلاف قومانده ورکړه، مخ پر ختیځ نه، بلکي مخ پر لوېدېز ئي پوځي او تصفیوی عملیات د دښمن په بي خبري کي پیل کړل.

د عملیاتو پر وخت سخت جنګونه را منځ ته سول، دواړو غاړو تلفات ورکړل، ډېري ککری تر خاورو لاندي سوې،زیات خلګ زخمیان او یو شمیر جګړه مار د حکومتي سرتیرو په لاس کي ژوندي کښیوتل. بل لور ته، یو شمیرسرتیري د حکومت د مخالفینو په لاس هم اسیر سول. د دولت مخالفینو یا د ای،اس ای نوکرانو چي اسیران نیول، هغوی به ئي ټول وژل. مګر، حکومتي لوری زخمیان روغتون ته وړل او اسیران ئي د وخت څارنوالیو ته د تحقیق دپاره سپارل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ځل د زخميانو په منځ کې کليوال ظالم قوماندان د کوتري پلار د لونګ خُسر هم اسير سوی و. د لوا سرتيرو او نورو افسرانو هغه نه پيژندئ. کله چې زخميان روغتون ته راوړل سول، لونګ خپل خُسر دروغتون له عمومي واټ څخه را جلا اوځانګړي واټ ته يووړئ.

اوس نو د کوتري مور او پلار دواړه يو په بل ناخبره په يوه روغتون کې دي. د کوتري مور کارګره او پلار ئې اسير او زخمي بستري دئ. د دې کلونو په موده کې د کوتري مور د سواد د زده کړو د کورسونو په برکت سم ليک او لوست کولای سي، د کار کولو پر وخت د هر زخمي شهرت لولي.

قوماندان لونګ چې د کوتري مور نه پيژني او خبر هم نه دئ چې هغه هم دلته په روغتون کې کارګره ده. نو د خپل زخمي او اسير سوي خسر د ساتني له پاره د خپل باور وړ سرتيرئ سمندر راوغوښتئ، چې په اصل کې د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدغـه زخمـي اسـیر قومانـدان زوی و، هغـه ئـې هلتـه وظیفه دار کي.

د لــوا قومانــدان پوهیــدئ، چــي زخمــي د مجاهــدو قومانـدان د ده خُسـر دئ. خـو پـدې بیـا نـه پوهیدئ، چـي سرتیرئ سمندر بیا د همدغـه زخمي زوی او د ده اخښـی دئ. هغه پدې هم نه و خبر، چي خواښـي ئـې هم پـه دغـه روغتون کي کار کوي. اما سـرتیرئ سمندر پوهیدئ چـي مور ئې په دغه روغتون کـي کـار کـوي، خـو ده لـه هغـې څخه ځان پټاوه.

پـه هیـواد کـي شـرایط دغسـي راغلـی و، چـي د یـوی کورنۍ غړي: پلار، مور، زوی، زوم په یوه روغتون کي وو. پـلار زخمـي، مـور کـارگره، زوی سـرتیرئ یـا پیـره دار، او زوم بیـا د لـوا قومانـدان و. کـوتره د لونـگ ښـځه د زخمـي جنگسـالار لـور، د روغتـون د کـارگری لـور د سرتیري سمندر خور، یو د بله نـه سره پیژندل؛ حتـا یـو د بل دښمنان وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرتیرئ سمندر یوازي پوهیدئ، چې مور لري او دلته په هم دې روغتون کي کار کوي. ټوپکوال قوماندان هیڅ فکر نه کوي چې دی زوی لري؛ ځکه دی خو بې زویه و. کوتره هم نه وه خبره چې ورور لري. مور ئې هم نه وه خبره چې لور، زوی او میړه ئې ټول په دغه روغتون کي دي.

په هغو شپو کي چې قوماندان لونګ په عملیاتو کي بوخت و، په دغه روغتون کي د کوتري زوی (زمری) پیدا سو. قوماندان لونګ چې له وظیفې څخه ستړی راغي، د خپلي مور د لیدو له پاره کور ته ولاړئ. مور او د کوتري نیکه پر هغه زیری وکی، چې زوی دی پیدا سوی دئ. شکر دی کوتره هم جوړه ده. ټول خوشحاله وو، او مبارکي وویل سوه.

قوماندن لونګ په خپل کور کي تر لږ ناستي وروسته د خپلي مور او د کوتري د نیکه سره یو ځای هغه روغتون ته ورغلل، چې کوتره پکښې بستر وه. قوماندان لونګ د کوتري او خپل زوی تر لیدو وروسته، غوښتل له

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

روغتون څخه ټول يو ځای کور تـه ولاړ سـي .د درملنـی ډاکټر ور ته وويل:

- ضروري دوا او د کوچني له پاره پـه کـار څـه درمل به درته را وړم،بيا به رخصت سئ.

ډاکټر ولاړ، لازم او اړين څـه ئـي پـه يـوه کـارتن کـي واچول، د کوتري مور چي هلته کارګره وه، هغي ته ئـي په لاس ورکړل، چي د ډاکټر سره دغه صندق د نـاروغ تر کوټي ورسوي. د کـوتري مـور خـو نـو د لونـګ د مـور په ليدو سره اوس شک نه لري. چي قوماندان لونـګ دي د هغي د مزدوري خاله زوی نـه وي. او دا چـي غوږېدلي (خبره ئي اورېدلی) وه، د ټوپکوال قومانـدان لـور د خپل مزدور سره تښتيدلي ده، مګر باوري نه ده، چي کوتره بـه د دغه لونګ سره را تښتيدلي وي، که د بل سره؟

هغـي علاقـه درلـوده چـي ژر د قومانـدان لونـګ ښـځه ووينـي. کلـه چـي د نـا روغ کـوټي تـه ورسيدله، ډ اکټر تـه اجازه ورکړه سوه، چي کوټي ته دننه سي، مګر د کـوتري مور ته د ننوتلو اجازه نه وه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوترې مور سخته خفه او نا امیده سوه. کوتره او نور چې کله کور ته تلل، د کوترې مخ په چادرۍ کې پټ و. مور ئې مخ ونه لیدی چې خپله لور وپیژني. خیر، پدې ورځ دوی کور ته په خیر سره ولاړل.

قوماندان لونګ چې دوی کور ته ورسول، په دا سبا ئې زړه راغونډ کی، خپلې مور، کوترې او د کوترې نیکه ته ئې وویل، د کوترې پلار او ستا زوم مې زخمي نیولی دئ. کوترې او د کوترې نیکه دواړو وویل:

- کشکی دې دا ظالم وژلی وای.

د لونګ د مور زړه هم ورته پړسیدلی و، خو دا چې کوتره ډېره پر ګرانه وه، نو ئې زوی ته وویل-:

- زویه، ښه دئ چې ژوندی دې نیولی دئ. ته باید په زړه کې رحم ولرې، ستا او د دوی(توپکسالارو) تر منځ باید دا توپیر وي؛ تا ته به خدای د خپلو ښو بدله حتمي درکړي.

لونګ وړاندیز وکړ، چې سبا سهار به مو روغتون ته ور ولم، له هغه سره به وګورئ. اوس هغه بندي او

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زخمي دئ. که څه چي زخمنونه ئې ډېر سخت نه دي، خو هغه د غرور او تکبر وخت ئې نه دئ. اوس يو عاجزه او بيوزله سړی دئ. ما ځان نه دئ ورښوولی او ده هم نه يم پيژندلی.

په سبا چي دوی ټول روغتون ته ورغلل. د روغتون په منځ کي د مخه تر دې چي ناروغ ته ورسيږي، د کوتري مور په مخه ورغله. د کوتري مور خپل پلار چي نژدې شل کاله ئې نه و ليدلی، وپيژندئ چي د قوماندان لونګ په څنګ کي را روان و. دهغه په ليدو سره د ښځي د توانه ووتل، يو دم ئې يوه لويه چغه وکړل، د خوشحالۍ څخه په ژړا سوه، ځکه هغې هيڅ فکر نه کاوه، چي د دې پلار دي ژوندی وي.

ور وئې ځغستل، د پلار په پښو کي ئې ځان ور واچوه. پلار چي وليدل يوه سپين سری ښځه ئې پښې مچوي، سره له هغه چي دی هم د چوغي کيدو نه و، بيا هم ورچوغئ سو، ښځه ئې را پورته کړه، د ښځي سترګو ته ئې وکتل، د هغې تر سترګو د اوښکو لاړونه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

را وتل. ده وپېژندله، چې دا ئې هغه ورکه لور ده. پلار هم باور نه کاوه، چې د هغه لور دې ژوندۍ وي.

پلارئې چې په ځواني کې زيات زوړ و، خپل کنترول له لاسه ورکړ، د خلګو په مخکې ئې خپله لور په غېږ کې ټينګه ونيوله، پر دا سر او مخ ئې مچوله اوورسره ژړل يې. پدې وخت کې کوترې هم خپله مور وپېژندله؛ دې هم د چادرۍ روی بند پورته کې، د مور سره غاړه تر غاړه سوه. اوس نو پلار، لور، مور، لور او نيکه ټول په ژړا او لاس تر غاړه سول.

قوماندان لونګ چې اوس لوی افسر و، ټول ډاکټران او د روغتون کارکوونکي او مراجعين ګوري، حيرانۍ واخيسته، چې پر دا سپين ميدان د خلګو مخ ته څه ناري، ژړاګاني او ماتم جوړ سو. هغه ډېر ژر دوی ټول يوې کوټې ته دننه کړل. هلته پلار، لور او لمسۍ ښه په ژړا ځانونه سره ستخ کړل.

بيا د کوترې مور او د لونګ مور يو د بله سره مچ کړل. اوس د کوترې مور هغسې بيوزله سوې ده، لکه يو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وخت چي د قوماندان لونګ مور د دوی مزدوره وه .په دې منځ کي د کوتري پلار له مشري لور څخه پوښتنه وکړه، چي په مور، خور او ورور دي څه احوال سته که نه؟ هغه مړه دي،ژوندي دي،چيري به وي؟

لور ئې ور ته وویل:

- پلاره، هغوی شکر ژوندي دي؛ هم دلته په دغه روغتون کي څو کاله مخکي ما هغوی پیدا کړل. اوس مي دا دئ تاسي پیدا کړلاست.

د کوتري مور ولیدل چي د کوتري په غیږه کي کوچنی دئ، ژر ئې له کوتري څخه پوښتنه وکړه:

- لوري، واده سوې ئې؟ چا ته ئې ورکړې ئې؟

کوتري خپلي مور ته وویل:

- هو، موري؛ ورکړې ئې یم. د لاس په ګوته ئې نیکه ته اشاره وکړه، چي یعني ده ورکړم.

مورئې بیا خبره ورغبرګه کړه، چا ته؟

کوتري د لاس د ګوتی په اشاره:

- ده (قوماندان لونګ) ته.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لونګ هم د خپلي خواښي رنګ څه،څه ور په ياد سو. د لونګ مور چي زياته هوښياره وه، کوتره او د هغې نيکه ئې پوه کړل، چي د ناروغ پوښتنه به بيا بله ورځ وکړو. ځکه ټول پدې پوهيدل، چي د کوتري د پلار په وړاندی خو ترهر چا زيا ت د کوتري مور دهغه څخه ډېره کرکه او نفرت لري، نه چي د هغه په ليدو سره، نوري ستونزي او رسوائي را منځ ته نه سي. هغه د کوتري مور ته وويل:

- درځی، ښه به دا وي چي ستاسي کور ته ولاړ سو. نيکه به خپل بچيان وګوري، کوتره به خپله مور، انا، خاله او ماما ويني.

د لونګ هم د خپلي مور خبره خوښه سوه. دوی ټول د کوتري د مور کور ته ولاړل. په کلونو کلونو سره جلا سوو او ورکو سره پيدا کړل.

قوماندان لونګ او مور ئې دوی ټول هلته سره پرېښوول او دوی خپل کور ته ولاړل. کوتري ته ئې وويل چي سبا به دوی ټول خپل کور ته راولي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په سبا ورځ چې کوتره او مور سره يوازي سول، د کوترې مور و کوترې ته وويل:

- لوري! د پلار او ستا د ليدو په خوشحالي نه پوهيږم، زما سر د خواريو دئ. پدې نه پوهيږم چې ولي مې خدای زوکلوي. دا دئ څه کم يو کال کيږی چې ورور دی له کوره وتلی دئ، کور ته نه راځي.

د کوترې دا لومړی ځل و، چې اوری"ورور!". حيرانه سوه. مور ته ئې په تعجب حتا د کرکي او نفرت په سترګه وکتل او وئې پوښتل:

- ورور مې؟ موري زما ورور د څه و؟ ما خو ورور نه درلود...!!! موري! بل ميړه دې کړی دئ ؟

مور ئې خپلي لور ته بيا په ژړا سوه او په ژړا، ژړا ئې خپلي لور ته وويل:

- نه، نه، لوري؛ قسم په خدای که مې بل ميړه کړئ وي. دغه ئې وخت دی چې زه تا ته د اولاد د په نس کيدو، له کوره څخه د تيښتي او ستا غوندي لور د پرېښولو او خپلو سرګردانيو ټوله کيسه وکړم: خدای دې

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چـا د سـر پـر دښـمن هـم داسـي خـوارۍ نـه تيـروي. لورجانی! اصلی کيسه داسي وه.... اوس د شکر ځای دئ چي خالـه د لونګ مور ژونـدۍ او دلـې ده؛ هغـې تـه هر څه معلوم او خبره ده.

هغي ټول داستان او ليدلې خوارۍ ټکی په ټکی لور تـه بيـان کړې او ور زياتـه ئـې کړه، چـي ستا خوابښـې د دې داستان ژوندۍ شاهده ده.

کـوتری چـي د خپلــي مــور پــر تيــري کــړل ســوو خواريوڅخه خبره سول، دې هم ډېر وژل او د خپلـي مـور لاسونه او پښې ئې ور مچ کړې. بيا ئې مور ته وويل:

- موری! ما فکر کوي چي يوازي به دلونګ پر مـور خوارۍ تيري سوې وي، خو ستا خوارې او ديدنې هم تر هغې په کمه نه دي.

بيـا نـو کـوتري هـم مـور تـه د خپلـي تيښـتي او د لونـګ سره د واده کولـو کيسـه وکـړه. د لونـګ د مـور د زړورتيـا او د دې سـره د مرسـتي کولـو او د نيکـه د راوسـتلو ټـول بيانونه.......... ورته وکړل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوترې مور لور ته وویل:

- زما هغه وخت دغه ستا د میړه نوم خوښ و، مګر ستا پر ورور مې د لونګ نوم ځکه کښېښود، چې د لونګ د مور بیچارې ژوند ډېر سرګردانه و، نو مې د سمندر نوم خوښ سو. هغه اوس شکر ځوان دئ، هغه غواړي وپوهیږي، د چا زوی دی؟ ما دغسې چې تا ته مې د زړه حال ووایه، ده ته خومې له شرمه ویلای نه سوای. زما څخه پرهمدغه خبره مرور سو او له کوره ووت، بیا کور ته نه دئ راغلی.

کوتره د خپلې مور د ژوند په غم لړلې داستان ډېره خفه سوه او په چورتونو کې ډوبه سوه. تر څه ځنډه وروسته،ئې و خپلې مور ته وویل:

- موري! د سمندر په نوم یو هلک خو زما د میړه سره سرتیری دئ.

د کوترې مور ډېره خوشحاله سوه، او وي ویل:

- شکردئ، زوی سمندر جان مي هم پیدا سو.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو ټول په خوشحالي سره د کوترې کور ته روان سول.

څه وخت چې کوتره د خپلې مور، نيکه، انا، خاله او ماما سره يو ځای خپل کور ته راورسيدل، ګوري چې په کور کې ئې خوابنې يوازې ده. د ميلمنو له پاره هم کوم ځانګړی ترتيب نسته، له خوابنې ئې وپوښتل:

ـ لونګ تر اوسه پورې کم شی مې د پخيدو له پاره نه دي را وړي؟

خوابنې ئې په کراره ور ته وويل:

ـ نه زويه، سهار وختي له کوره ووت، ما ته ئې وويل، زه ژر سودا راوړم؛ دا دئ تر اوسه نه دئ راغلی؛ خدای دې ئې په خير راولي.

ـ اوس به زه او ته د غرمې غم وخورو، دی به هم را ورسيږی.

لږ شيبه وروسته، د سرای دروازه پرانيستل سوه او لونګ د سودا سره په سرای را ننووت. مور ئې شکر وويست، چې زوی ئې په خير کور ته راغئ،دهغې د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ د نا وخته راتلو خبره هیره سوه او پوښتنه ئې ځیني و نه کړه. مګر کوتره ورته په قهر وه. څو چې کوتري ځان و ګیلې او جګړې ته جوړاوه، لونګ د خپلې مور، خواښې او د کوتري له نیکه څخه په بخښنه ویلو سره اجازه واخیستله چې زه باید کار ته ولاړ سم، یو ضروری کار پیدا سوی دئ.

قوماندان لونګ له دوی څخه خبره پټه کړه. د لونګ په بیرته کار ته تللوسره د کوتري مور، انا او نیکه یو لږ شان مړیجن غوندي هم سول.

د شپې کله چې لونګ ناوخته کور ته راغلی، ټولو ته ئې کیسه وکړل، چې خُسر مي له روغتون څخه تښتیدلی دئ او سمندرهم ورسره تللي دئ. د لته کوتري مور چې مخکي ئې یوازي کوتري ته د خپلو خواریو بیان کړی و، اوس ئې د خپلې مور، پلار او لونګ په مخکې د سمندر د په نس کیدو ټوله کیسه وکړه.

د دي داستان په اوریدو سره ټول حیران سول. د لونګ پر خپلې خواښې ډیر زړه وسو. خو د سمندر د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تیښتي په سبب نه پوهیږي، چي څنګه سمندر د قوماندان سره وتښتیدئ. ایا سمندر خبر سوی و، چي قوماندان ئې پلار دئ؟ ایا قوماندان پوهیدی چي سمندر ئې زوی دئ، که څنګه؟

دا پوښتنه بې ځوابه پاته وه. مطلب قوماندان لونګ دوی ټول ښه ساتل او د هغه مور هم دوی نازول.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زخمي پيره دار وتښتاوه

قوماندان لونګ چي سهار له کوره ووت، اراده ئې درلوده چي لومړی خپل کور ته څه سودا راوړي. لا ئې سودا کړی نه وه، چي داسي خبر ور ته راورسيدی:

- قوماندان صاحب، تيره شپه د روغتون څخه يو زخمي اسير د توظيف سوی پيره دار سمندر سره يو ځای د روغتونه وتلی او تښتيدلی دئ.

قوماندان لونګ ته چي دا خبر ورسيدئ، نو د سودا رانيول ئې پرېښول، روغتون ته ورغلئ، خپل معلومات ئې په لاس راوړل، او بيا خپلي عسکری قطعی ته ولاړ، چي د پيښي د پلټني چاری تنظيم کړي. همداسي ئې وکړل. دپلټنو کار ئې راپيل کړ.

د ښار امنيتی او کمربندي پوستو ته ئې خبر واستاوه او نوري هڅی ئې هم جاری وساتلې. د قوماندان لونګ سره هغه سوالونه بې ځوابه پاته وه، چي سمندر او زخمي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه سره جوړ راغلل؟ ايا سمندر خپل پلار وپيژندئ؟ اوکه پلار خپل زوی؟

قوماندان ځان ته د دې سوالونو د حل په نيت يوه د کشف همکار ته وظيفه ورکړه، چي ولاړ سي، په کلي او پاکستان کي دا خبره ځان ته معلومه کړي، چي سمندر د خپل پلار سره دی او که پر بله تللی دئ. دقوماندان لخوااستولي سړي ته پته ولګيده چي سمندر د هغه تښتيدلي سره يو ځای په کور کي دئ.

دا معلومات ئي قوماندان لونګ ته راوړل او هم دا معلومات ورته و سو، چي تر اوسه پوري سمندر دهغه سره اوسي. مګرهلته داسي اوازه خپره وه، چي د اشرارو قوماندان سره چي سرتيری سمندر مرسته کړې وه، قوماندان د هغه سره دا منلي وه، چي دی به امريکا او يا اروپا ته استوي.

سرتيری چي ځوان او يتيم هلک و، وبهر ملک ته د تللو هيله ئي لرله. مګر د اشرارو په اصطلاح د مجاهدو قوماندان اوس غواړي هغه عسکر ته چي د ده سره ئي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرسته کړې وه، د مرستي په بدل کي خپل لور ور واده کړي.

د لوا قوماندان لونګ ته د دې خبر رارسيدل سخت تمام سول. اوس خو قوماندان لونګ ښه پوهيږي، چي سمندر ئې د ښځي ورور دئ. هغه مجبور سو، د خپلي مور، ښځي، خوابني او نورو دوستانو سره دا خبره شريکه کړي.

د کورنۍ ټول غړي د دې خبر په اورېدو هيښ پيښ پاته سول. د سمندر د ژوند د احوال په رارسيدو د دې پر ځای چي خوښي وکړي، خفه سول. ځکه هر يوه ته دا خبره سخته وه، چي که خدای مه کړه "سمندرد خپلي خور سره واده وکئ" دا شرم به بيا څنګه وړو؟

قوماندان لونګ يو ځل بيا د ژوند په يوه سخته جنجالي معامله کي راګير سو. ټوله کورنۍ په چورتونو کي ډوب سول. هغه پدې چي لونګ په کابل کي لوړ افسردئ. هغه اوس پدې پوهيږی چي د اشرارو قوماندان ئې خسردئ،

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مګر خسر ئې نه پوهیږی چې قوماندان لونګ د ده زوم دئ.

قوماندان لونګ کولای سي، چې پاکستان ته ځوک واستوي؛ مګر نه سي کولای، خپل دغه کورنی راز د بل چا سره شریک کړي. وروسته مجبور سو، د کورنی په مشوره دکورنی دغړو څخه یو ځوک تیار کي چې خپل خُسر ته ئې واستوی، او هغه پدې پوه کړي، چې سمندر د هغه زوی دئ؛ د سمندر او زرکي (خوراو ورور)واده نه سي کیدای.

اوس سوال دا دئ چي کله به ئې د خُسر دا خبره زړه ته تیره سي، چې سمندر د ده زوی دئ. ځکه ده خو زوی نه لاره. پردو خلګو ته څنګه دا ټوله کیسه وکړی، چې سمندر څنګه د مور په نس او وزیږیدئ؟ او ځوک بیا کولای سي، دغه کیسه د اشرارو د قوماندان تر غوږه ورسوي؟

د ده د خُسر د بدوعملونو له لاسه د کورنی هیڅ غړی ئې دی ته تیار نه دی، چي ولاړ سي او د لونګ خُسر ته

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټول حال ووائې. نه د کوترې نیکه او نه هم د کوترې انا دې ته زړه ښه کوي چې ولاړ سي او خپل زوم د حاله خبر کړي. د کوترې د مور خو د سمندر د پلار خپل میړه څخه بیخي کرکه کیږی. کوتره هم نه غواړی د ظالم پلار مخ بیا وګوري.

پاته سول د لونګ مور؛ هغه بیوزله سره د دې چې نوره سپین سرې سوې ده، د سفر کولو توانایي هم نه لري او په ربښتیا زړه ئې د اشرارو په تیره بیا د زوی د خُسر څخه بد او تور دئ. خو د خپل زوی لونګ او کورنۍ د عزت د خوندیتوب په خاطر ئې زوی لونګ ته وویل:

- زویه! ما ستا سره ژمنه کړی وه، چې زه به تر مرګه ستا سره مرسته کوم. مور دې تر تا جارسي؛ ستا د فکر د سموالي په خاطرتر تا ځان قربانه وم.زه به د یوه لاری بلد سړی سره تر پاکستانه ولاړه سم. ته مه غمنجن کیږه.

لونګ چې د مور غیرتي خبري واوریدي، د مور لاسونه ئې ور مچ کړل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- موری! ستا ترغیرت جار سم، خدای دي هر چا ته دغسي غیرتـي مور ورکړي؛ تـا خـو زمـا سره ټول عمر مرسته کړې ده، هیڅ وخت دي په غم کـي یـوازي نـه یم پرې ایښی. ستا پر مـا حق دئ، چـي د ژونـد تـر وروستۍ ګړي پوري ستا خدمت وکړم. زه پر تا باندي نـور حق نـه لـرم چـي د کـوم کـار ووایـم. تـا تـر حق زیـات څـه مـا تـه راکړي دي.

- نـه زویـه! زه پـوهیږم چـي د سـمندر او زرکـي یـا د وروړ او خور واده تر ګناه زیات د راتلـونکی ژونـد دپـاره د خلګو پـه منځ کـي د ټولي کـورنۍ پـر لمـن یـو تـور داغ پاتیږی. زموږ د کـورنۍ پـر لمـن د دغـه تـور داغ د لګولـو څخه د مخنیوي په خاطر به یو ځل ولاړه سم او ځُسر بـه دي د حاله خبر کړم.

د ټوپکوال قوماندان پاته کورنۍ ډېر کلونه مخکي هغـه وخت چـي کـوتره لـور ئـي د کـوره وتښـتیدله، لـه هغـه نـه وروسته، قوماندان خپله پاته کورنۍ د کلي څخه د کـویټۍ ښار ته یوړه او هلته ئي ځای پر ځـای کـړې وه. مګـر تـر

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوی جنګ وروسته، د قوماندان کورنۍ او میراثخواره تربرونه خبر سول، ټوپکوال قوماندان په جنګ کي ورک سو. د مړی او ژوندي احوال ئې تر کوره رانه غلۍ. ټول خوشحال وو، فکر ئې کاوه چي نوموړی به وژل سوی وي، او کورته به بیا رانه سي.

تربرونه د ده تر ورکي وروسته، خوښ وو. د قوماندانۍ چاري ئې هم مربوط تنظیم یوه بل تربره ته وسپارلې. د کور او جایداد، حساب ئې هر تربور جلا جلا کاوه. خو د مرګ سم خبر ئې تر کوره نه و رارسیدلی. یوه میاشت لا تیره نه وه، چي بې خبره قوماندان ناجوړه خو ژوندی خپل کور ته راغلئ.

د قوماندان په بیا لیدو او ژوندي پاته کیدو ئې یوازنۍ لور زرکه خوشحاله سوه، چي پلار ئې پیدا سو. تربرونه په خاصه هغه چي د ده وجایداد او قوماندانۍ ته غله وو، هغوی ئې په بیرته راتلو ټول خفه سول. د قوماندان لیدلو ته نور ټوپکوال تلل او را تلل. ده به هر چا ته د ځان د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زخمي کيدو بيا را تيښتي کيسه کوله او د سمندر له خوا د ورسره مرستي يادونه ئې کوله.

قوماندان به هر چا ته سمندر ورپيژندئ، چي دغه ځوان و، چي راسره مرسته ئې وکړه. سمندر تر ټولو ښه ځواني لرله، مکتب ئې لوستی و، په حکومت کي ئې عسکری نظام ليدلی و. کله چي په پاکستان کي د افغاني ټوپکوالو ژوند، وپاکستاني مامورېنو ته د دوی غوړه مالی او سپيتاني وليدلې، نو پرخپلو راتلوبه وپاکستان ته پښيمان سو، ځکه سمندر ته په کابل کي ژوند، ښوونځی، د خلګو اداب، په پوځی قطعه کي نظم، د افسرانو او سربازانو پاک نفسي، غرور او ميراني به ئې سترګو ته جګي ودرېدلي. هغه وليدل چي په پاکستان کي د غرور او ميرانی ځای سپيتاني ډک کړئ وو. ای،اس،ای په افغاني ټوپکوالو کي غرور وژلی و، او دوی ته ئې د سړو په حيثيت نه کتل.

د ټوپکوالو قوماندان سمندر تنظيمي او پاکستاني دفتر ته د ځان سره وړئ. سمندرته د هر دفتر شکل او په

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دفترو کې د ناستو خلکو ناستې او کړه وړه لیدل ورته درس او پند و. هر چیري به ټوپکیانو وقوماندان ته ویل، چې د دې هلک رنګ خو بیخی تا ته سوې دئ، لکه تا چې زیږولی وي.

قوماندان ته د سمندر کړو خوند ورکاوه؟ هغه به وخندل او وبه ئې ویل:

- که رښتیا در ته ووایم، د هغې اولی ورځې څخه چې مې دغه هلک لیدلې دئ ما ته هم هغه خپله ځوانی را په یاد سوه. داسې ښه مسلمان او پر لمانځه ټینګ هلک دئ. زما سره ئې ډېره میړانه وکړه. د سرو کفارو د منځ ئې را خلاص کړم.

سمندر ته د ټوپکوالو ساده خبرو، ناسته، ولاړه او شوده ژوند خوند نه ورکاوه. حتا د خپلې لوا قوماندان لونګ د هغه پاک نفسي، نظم، ډسپلین او پر ده باندې مهربانی به ورپه یاد سول، د ځانه سره به ئې خپل ځان ملامت باله. هغه به د ځانه سره وویل:

- په خپل لاس دې په ځان څه وکړل؟

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اما د ټوپکوال په زړه کې سمندر ځای نیولی و. ټوپکوال د خپلو خپلوانو او ښځو سره مشوره کوله چې که د دوی خوښه وي، خپله لور زرکه دغه ځوان سمندر ته د ده د مرستي په بدل کې وبخښي.

په دوستانو کې او په تیره بیا په تربرو کې د هیچا دا دوستی خوښه نه وه. یو او بل به ورته ویل، چې د دې هلک نه مور معلومه ده او نه ئې پلار؛ ته څنګه لور ور کوې؟ بل به وویل، چې د ا خو حکومتي، حزبي او کافر دئ، ته څنګه دا کار کوې؟ مګر، ټوپکوال قوماندان به ویل:

ـ نه، دغه هلک تل لمونځ کاوه. یو یتیم هلک دئ، بیغمه او بې بدو سړی دئ. دلته به په کور کې را سره وي، زه هم زوی نه لرم، زه ئې له مرګه ژغورلی یم.

مګر تربرو لیدل، چې ټوپکوال قوماندان ناروغه دئ. هغوی فکر کاوه چې دی به ژر مړسي. تیار میراث دئ. نژدې میراثخورو یې دغه دوستي نه خوښول.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ټوپکوال چې د زخمونو څخه سم روغ سوی نه و، ورځ تر بلې ئې ناروغي سختېدله، نو ئې دا ښه و ګڼل چې د سمندر حق ور ادا کړي. بله ورځ ئې سمندر ته دا خبره وکړه، چې تا زما سره ډېره مرسته کړې ده، ستا د دې مرستي په بدل کي زه غواړم چې خپله لور زرکه تا ته درکړم، خو ته به دلته زما سره اوسې، او زما زوی به ئې، ځکه زه زوی نه لرم.

کله چې د واده او د لور د ورکړي خبره وځوان سمندر ته یاده سول، وخارج ته د استولو خبره ئې په دغه ګړي کي بیخي د یاده ووتل، چې ټوپکوال ته و وائې تا خو زما سره ژمنه کړې وه، چې کم بهر ملک ته دي استوم.

سمندر نوی ځوان وو، د واده سره ئې د هر ځوان په شان مینه وه. خو د ټوپکوالو سره ژوند کول ئې نه خوښېدل. بل خوا ته ئې خپله مور هم د زړه څخه نه وتله. هغه قوماندان ته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ما خو تا ته ويلي و، چې زه بل څوک نه لرم بې له يوې مور څخه. مور مي دلته نسته، زه څنګه واده وکړم؟

بلي خواته سمندر پدې شپو کي څو ځله د قوماندان لور زرکه ليدلې وه. زرکه ښايسته پيغله وه، سمندر نوى ځوان.اما دا چي هغه ښوونځى لوستي و، په ښار کي ئې ژوند کړئ و،زرکه يوه کورنۍ نجلۍ وه. دهغې سره واده کول زړه نازړه کړى و.سمندر په يوازي سر پرېکړه نه سي کولاى. په عمر، د شلو کلونو په شا و خوا کي دئ. تر ډېره حده خپل راتلونکي سنجوي.

بيا ور په ياد سول، چي توپکوال خو زما سره دا ژمنه هم کړې وه، چي اروپا يا امريکا ته به دي استوم. تر دغه وخته پوري خو سمندر داسي ارزول چي کوم بهرملک ته به ولاړ سي، بيا به خپله مور هم بوځي. هغه و اروپا او امريکا ته د تللو په هوس د قوماندان سره را تښتيد لئ و.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمندر نژدې یو کال د قوماندان سره تیرکړ. په اخر کي ئي خپل زړه راغونډ کړ، او ټوپکوال قوماندان ته ئي وويل:

- ستا خبره هم پر مځکه نه اچوم، د زرکي سره هغه وخت واده کوم، چي وبهر ته زموږ د تللو کار اول را جوړ کې، زرکه به هم د ځان سره بهر ته بوځم.

ټوپکوال د خپلي ښځي (د زرکي د مور) سره د سمندر غوښتنه شريکه کړه. د ښځي ئي هم سمندر خوښ و. زرکي هم نه داچي مخالفت نه لاره. بلکي دوه چنده خوښه سوه.وروسته نو قوماندان د سمندر غوښتنه ومنله. هغه یوه قاچاقبر ته نیمې پیسې مخکي له مخکي ورکړې، او ور سره د سمندر او زرکي عکسونه ئي هم ورکړل.

قاچاقبر په درو میاشتو کي د هغوی د تللو د کار د سمیدو ژمنه وکړه. ټوپکوال مخکي تر دې چي دغه درې میاشتي پوره سي، سمندر او زرکه بهر ته سره ولاړ سي، غوښتل چي د سمندر او زرکي واده وسي. سمندر یو بل وړاندیز وکئ، چي که ده ته اجازه ورکړي چي دی یو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځل خپله مور ووینې، که هغه ورسره راتله، هغه به هم راولي، دلته به زما او د زرکي په واده کې برخه واخلي. او که چيري ئې مور نه را تلله، د هغې څخه خو به يوه د خدای په اماني راواخلی، بيرته به ژر ان شاالله ځان راورسوي.

ټوپکوال سمندرته د تللو اجازه ورنه کړه. ځکه هغه له دې بيرېدئ، چي سم دم سړی به مي دلاسه ووځی. هلته به ئې مور پښيمانه کړي. نو ولي په لوی لاس سم سړی چي د لور او ښځې مي هم خوښ دی، دلاسه ورکړم. هغه سمندر ته وويل:

- کله چي ستا او زرکي واده وسو، زما به هم زړه بيغمه سي. تر واده وروسته که وخت و، ولاړ به سي، مور به دي ووينې.

سمندر په داسي يوه حالت کي راګير و، چي نه سي کولای، پر خپل سر بيرته مور ته ولاړ سي، د ټوپکوال خبره ئې ومنل. قوماندان ژر ملا راوستی. د سمندر او زرکي نکاح ئې ور وتړله. نور سمندر د قوماندان د کور

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سړی او زوم سو. هغه د زرکي سره يو ځای او په مينه اخته دئ.

سمندر او زرکه د يوې خوا يو د بل خور او ورور دي، بلي خوا وينه او مينه ئې سره ګډه سوه.

هلته قوماندان اوښځي ئې د سمندر او زرکي دښه لوی واده دپاره ترتيبات نيول پيل کړل.

د سمندر او زرکي د واده خبر ښار ته هم ورسيدئ. کله چي د سمندر مور، خور او قوماندان لونګ د کيسې خبر سول، قوماندان لونګ د خپلي مور، خواښی او ښځي په مشوره سره دا ښه تره وګڼل، چي د دې لوی شرم مخه ونيسي.لونګ د کورنۍ غړوته قناعت ورکئ، وې ويل:

دا شرم سبا موږ ته پاتيږی. هغه خلګ خوچي د پاکستانی چارواکو په لاس کښيوتي دي، د هغو ځخه چارواکو داسي سړی جوړکړي دي، چي هغوی اوس د خپلي مور (وطن) په کيسه کي نه دي.

پاکستان غيرت، شرم او همت ئې په دوی کي وژلی دئ. په خفګان چي نوم د نامه نه پرې کيږي. زموږ نوم

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس ورسره تړل سوی دئ. نوښه خبره داده چې موردا ځل بیا په تکلیف کم او تر پاکستانه ئې ولیږم. ښه پوهیږم چې دا به مور ته ډېره سخته وي.

د لونګ مور وویل:

- زویه! ستا او د کورنۍ د عزت د خوندیتوب دپاره به ځان اور ته هم واچوم.

د قوماندان لونګ مور وپاکستان ته د ورتلو تیاري نیول. تر لږ ځنډ وروسته، د لونګ مور د یوه اشنا او بلدی سړی سره اراده وکړه، چې د کویټې ښار ته ولاړه سي. په لاره کې ستونزی وې. دوی یو څه په ځنډ سره تر پاکستانه ورسیدل.

پوښتنه پر پوښتنه ئې د ټوپکوال کور پیدا کئ دا هغه شپه ده، چې د ټوپکوال په کور کې د سمندر او زرکي د واده د مراسمو د نیولو په کار نر او ښځي بوخت دي. د لونګ مور د ټوپکوال کور ته ننوتله. زیات کلونه تیر دي؛ د ټوپکوال ښځو د لونګ مور اول و نه پیژنده. ځکه سره له دې چې عمر تیر سوئ، کوچنیان لویان سوي او

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دځوانـانو څیـرو هـم تـوپیر کـړی دئ، د لونـګ مـور چـي اوس د یـوه زبردسـت قومانـدان"لونـګ "مـور ده، د هغـې پـه جامو، سـر او وضـعه کـي د پخـوا پـه پرتلـه ډېـر تـوپیر لیدل کیدئ، نو پـه دغـه سبب د ټوپکوال ښځو دا اول ونـه پیژندله.

کله چي ښځو ولیدل، کور ته ئـې یو معمره او معتبـره سپین سرې ښځه راغله، هره یوه ئې روغبړ تـه راغلـه. د روغبړ پـر وخـت د خبـرو څخـه د لونـګ مـور وپیژندلـه. ټولي ښخي په تعجب کي ولوېدې، پدې چي اول د لونـګ مور څونه په ښه بڼه سوې ده او بل دا چي څنګه لـه ډېـرو کلونو تیرېدو وروسته د دوی کور ته راغله؟

هر ډول چي و، د لونګ د مورتود هر کلـي ئـې وکـئ او ټوپکـوال ئـې د لونـګ د مـور پـه راتللـو خبـر کـئ. ټوپکـوال هـم پـه فکرکـی ډوب سـو، ځکـه د هغـې زوی لونـګ خو کلونـه مخکي د ده لـور (کـوتره) د کـوزدې پـه شپه د ده د کـوره تښـتولی وه. د هغـه ځُسر ئـې د هغـه لـه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنده څخه خوشـي کړی و، او خپلـه د لونـګ مـور هـم د هغوی سره یوځای د کلي تللې وه.

دی هم نه پوهیدی، چي د لونګ مور بـه اوس څنګه او د څه دپاره راغلې وي؟ بیا په داسي نازک وخت کـي چـي موږ ټول د زرکـي د واده پـه کـار و بـار سره بوخت یوو. ټولو ته تشویش پیدا وو. ټوپکوال خپلو ښځو ته وویل:

- تاسـي د لونـګ د مـور سـره خبـري وکـړئ؛ ژر دا معلومه کړئ چي دا ښځه څنګه او د کمه راغلې ده؟ زه خو فکر نـه کـوم چـي دا ښځه دي داسـي تصـادفی را پیښـه سوې وي.

د ټوپکوال ښځو د لونګ د مور څخـه پـه خبرو خبـرو کي دا پوښتني کولې چي دا دونـه کلونـه چیري وی؟لونـګ زوی چیري دئ؟ کوتره مړه ده کـه ژونـدی؟ تـه احـوال پـه لرې که یا؟

د لونګ مور دوی ته وویل:

- ټول شکر دئ ژوندي او جوړ دي. موږ پـه ښـار کـي اوسوو.هلته په ښار کي اوازه ګډه وه، چي قوماندان خپلـه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لور ودوي. زړه مي تاکت (طاقت) و نه کی. ما ویل، ښه دئ، چي یو واري تاسي وګورم، او د ښادئ مبارکي به تاسي اوپه خپل قوماندان صاحب ته هم ووایم.

که ستاسي خوښه وي زه غواړم چي تاسي ټولي ناستي یاست، قوماندان صاحب یو ځل ووینم؛ څو خبري لرم چي ستاسي سره ئې شریکي کړم.

ښځو وویل:

- ولــي نــه، مــوږ بــه احــوال ورکړو هغــه رابــه ســي. قوماندان اوس سپین ږیری او ناروغ سړی دئ. هغه هیله لري خپله لور زرکه په خپل لاس واده کي.

د لونګ مور پوښتنه وکړه:

- د چا سره مو دوستي کړېده.

د زرکي مور ورته وویل:

- د زرکــي پــلار غــواړی، زرکــه هغــه هلــک تــه واده کړي، چي د ده سره ئې د ده په تیښته کي مرسته کړې ده. هغه یو ښاری هلک دئ، خو ښه هلک معلومیږی. نور ئې موږ هم مور او پلار نه پیژنو. سمندر نومیږي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دی وخت کي ټوپکوال کور ته راغی. د لونګ مور دافغانی دود او رسم د هغه مخ ته ولاړه سوه. ټوپکوال ته ئي سلام واچوی، او بيرته پر ځای کښينستله. ټوپکوال او د هغه ښځي درې سره کښينستئې د لونګ مور وروسته له ډېرو کلونو تيرېدو څخه د دوی کور ته د خپلو ورتلو سبب داسي بيان کی:

- قوماندانه وروره! ښه غوږ راته ونيسه، نه مي غوښتل، چي ستا کور ته راسم. خو کله ناکله په ژوند کي داسي سخت او ژور مجبوريتونه پيښ سي، چي يو په زړه کي سخت خفه سوی انسان هم اړ باسي، تولي تيري ترخې تر شا وغورځوي.

نن ورځ زه، زوی لونګ، نږور (د زوی ښځه اوستالور) کوتره د کوتري مور، ستا ښځه،ستا خسراو خواښې ټول داسي مجبور سو، چي زه د دوی ټولو په خوښه ستاسو کور ته د څو خبرو د يادولو دپاره راغلم.

زما راتګ هم داسي يو مجبوريت وګڼه. زه د ښاره په ډېرو مشکلاتو سره تر دې ځايه يوازي ستاسي د ليدو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دپاره نه يمه راغلې. بلکي دا ټول مشکلات او ستړيا مي د دې دپاره پر ځان ومنلې چي مساله د اسلامی شريعت د پايماله کيدو دمخنيوی، د خپلې کورنۍ د عزت خونديتوب خبره وه چي زه ئې مجبوره کړم، يو ځل بيا ستاسي پر کمبله کښينم.

هغې زياته کړه:

- په دې دوو سببونو زه خپله راغلمه. يو، نه مي غوښتل، چي پردي سړي د دې رازه څخه خبرکړم او بل سبب ستا د خطا شاهده زه وم؛ بايد په خپله مخامخ زه درته ووايم. دا پدې چي ستاسي د کورنۍ سره زما د زوی لونګ چي ستا له رضا پرته ستا زوم سوی دئ، د هغه د عزت سره تړل سوی خبره ده.

دلته د عزت د ساتلو مساله ده، کله چي موږ په ښار کي خبر سو، تاسي غواړی خپله لور (زرکه) وسمندر ته واده کړئ، نو ما، لونګ، کوتری، د کوتري مور، د کوتري نيکه او انا پرېکړه وکړه، چي تا خپلو غلطيو ته متوجی کړو، چي بله لويه غلطي و نه کړی.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه هغه هلک پیژنم، ښه هلک دئ.خو سمندر مور لري. سمندر پلار لري. سمندر خور لري. لنډه ئې دا چې سمندر هر څه لري.

ټوپکوال د لونګ مور ته وویل:

- پدې خبره خو مې سر خلاص سو، چې ستا زوی لونګ د کوترې میره زما زوم او د کوترې مور، نیکه او انا د لونګ سره اوسی او ژوندي دي. اما د زرکې په ورکړه کې کمه نیمګړتیا سته؟ دا خو لا نوره ښه خبره سول، چې ته سمندر پیژنې. هغه مور، پلار او هر څه لري. او ښه هلک هم دی، نوغلطي په کم ځای کې ده؟

د لونګ مور ټوپکوال ته وویل:

- غلطي ډېرکلونه مخکې تا کړېده،ستا هغه دمیلمستیا شپه په یاد ده، چې زه ستاسې په کورکې وم.دقوماندان خودهغې شپې خوند هیڅ دمغزه نه و وتلی. وبیرېدئ، فکر ئې وکئ چې سمندرلکه چې زما اودې دهغې شپې زوی دئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دلونګ مورکيسه شروع کړه: ستا ښه په ياد دي چې ته د شپې د خوني راووتی او د اور دالانچی ته ورغلي، سمندر ستا د هغې شپې زوی دئ.

ټوپکوال د خپلو ښځو په مخکې وشرميدئ.لا هم هغسي فکر کوي، چې سمندر د ده زوی دئ، د لونګ د مور څخه. د لونګ مور خبره نوره هم روښانه کړه، هغې وويل:

- په هغه شپه د اور په دالانچه کې د کوترې مورستا خپله ښځه پرته وه او زه د سرای په منځ کې د کوچنيانو سره ويښه وم، ته مې ليدې.سمندر ستا دهغې شپې غلطې ده،يعني ستا زوی، د کوترې او زرکې هم ورور دئ.

د دې خبرو په اورېدو سره د زرکې مور او ټولو ښځو د لونګ د موره څخه خوښې سوې، او قوماندان وشرميدئ. ټولو په يوه خوله وويل:

- شکر چې د زرکې واده د خپل ورور سمندرسره و نه سو.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوماندان چې دغه ټولې خبرې واورېدې، د ځان سره پر خپلو کړو باندې سخت پښيمانه سو. اوس نو ستونزه دا ده، چې څنګه خپل تربرو ته او نورو کليوالو ته ووائي، چې سمندر د ده زوی دئ؟ هغه چې خلک خبر و، قوماندان خپله لور (زرکه) سمندر ته ودوي، هغو ته څه ووايي؟ د خور"زرکی" او ورور"سمندر" واده خو ممکن نه دئ.

نو د کورنۍ، سمندر او د لونګ د مور په خوښه ئې دا تر ټولو ښه وګڼل چې،له دغه ځايه کډه وکړی. هغو په هماغه شپه کډه را وکړه.افغانستان بيا ښار ته د لونګ کور ته ټول راغلل.

قوماندان لونګ سره له دې چې کوتره، د کوترې مور، د کوترې نيکه د کوترې د پلار قوماندان په راتلو د دوی کور ته خوښ نه و، خو هغه په هغه لياقت او ښايستګې چې لرل ئې، د خپل خسر راتلو ته ئې ښه راغلاست ووايه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوتري، د کوتري مور او نيکه ته ئې پدې قناعت ورکړی، چي زما او د کوتري د پلار تر منځ بايد فرق وي، ما مکتب لوستی دئ، زه په يوه نظام، قانون او نظم کي رالوی سوې يم.مګردغه ښيګڼی په هغوکي چي د کوتري پلار ورته کار او فعاليت کاوه(ای،اس،ای) کي،دغه ښيګڼی نه سته.

کله چي د کوتري پلار د خپل زوم قوماندان لونګ له خوا د ده د بديو سره بيا هم داسي نه ښول چي د ده ځخه دي خوا بدئ وي. نو ئې يوه ورځ لونګ ته وويل:

- زه پر خپلو ټولو کړو پښيمانه يم او ستاسي ځخه بخښنه غواړم. دوی....به راته ويل، او ما هم فکر کاوه چي د اسلام د ساتنی دپاره کارکوم، خبر نه وم چي خپل کور خرابوم او اخيرت ته به مختوری ځم.

پای

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم ټوک

دوهمه کیسه

بنګ

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیوه کلیوال ژوند:

زموږ په کلي کي هم د نورو کلیو په شان د مني په وروستیو شپو کي، کله چي پروړونه له ډاګونو څخه ټول او ذخیره سي، د ممیزځایو څخه ممیز (کشمش خانو څخه کشمش) له باغونو او باغچو څخه انار یوړل سي، دا مانا چي هوا سړه سوله. د هوا د سړېدو سره جوخت کار او خواری کمه یا ورکه سي. د مني سړې سیلۍ را والوزي، د ونو او بوټو پاڼې ورژوي. ډېر وختونه اسمان شین او صاف وي.

کله نا کله پاس په اسمان کي نرۍ وریځي بې له اورېدو د کلیو دپاسه داسي په ځغاسته تیرېږي،چي لم ئې په خاشه کي نه بندېږي. د کښني ساړه بادونه پسي را والوزي، د هر سړي په غوږونو کي سوړباد شپیلکۍ وهي او شنه ډکي د مځکي پر مخ ورک سي.

چوغکۍ چي کرۍ ورځ د خپل نس د ډکیدو دپاره پر لاښوباغونو، فصلونو او ورشوګانو ګرځیدلي وي، هر مازیګر د خپلي شپې د تیرېدو دپاره په سیلونو سیلونو د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

باغونو، لڅو ونو او ورشوګانو څخه را الوزي او په ډله ییزه توګه مخ د خندق پر خوا ځي، هلته چې نلونه او لوخي ولاړي وي، دوی تر لمر لوېدو مخ ته هلته ځانونه رسوي. تر ګونګو ماښام پوري په خپل منځ کي په خپله ژبه سره ګډي وي، او تر هغه وروسته بیدېږي. سهارنۍ بیا د خپل نس غم وي. الوزي خورو ورو ورشوګانو ته ځي او د ځانو دپاره خواړه پیدا کوي.

د هوا په بدلون او سړېدو سره زیات کلیوالي ماشومان، لویان او زاړه نر او ښځي رېزش او زکام سي، پُزی ئې را ایله وي. د غریبو کورنیو ژوند خو په پسرلي او دوبي کي هم ښادمن ژوند نه ویني، خو د مني او ژمی سړه هوا، وربانديي یو بل غم ایضافي سي.

وسمني کورنۍ یا هغه کورنۍ چې د ژمی لپاره لږ څووری ولري، د سړو شپو د ښه تیرولو لپاره د مني په لمړیو ورځو کي خپل لاندي حلال کړي. دمني په اخیر او دژمي په اولو شپو کي د لاندي څخه لغړ پخوي او په ژمي کي خپلي کترې خوري.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دزماني څرخونه، د ژوند اړخونه

د غريبو ژوند خو په هوکه او سوکه تيرېږي. زيات وختونه سوړ سک او اوربشينه په اونی کي يوه شپه ئې غلمينه وي. سپوره ډوډۍ خوبه يو بختور لري.

د غريبو هره هغه ورځ ښه وي، چي اسمان صاف يا د اسمان مخ له وريځو خالي وي. کله چي سهار ژړ او کمواکه لمر د غره له سره څخه خپل سره ټکی مخ راښکاره او پر پراخه ورشو باندي خپله لمن خوره کړي، ټول کليوال ورته هوسيږی.

په هره هغه ورځ چي سهار لمر يوه نيزه را پورته سي، نو د مځکي مخ لږ د ناستي او ګوذارې سي. لاس هم د تخرګه دباندي راخيژي.هر څوک د بيابانه څخه د ډوډۍ پخولو دپاره څه خاشې کور ته راوړي. تر هغه وروسته، ماشومان، ځوانان او زاړه، د خپلوکورونو څه د کلي په منځ کي ميداني ته راووځي. نجوني هم د خپلو همزولو سره په ناوکيو بازی کوي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټول هلته د میدانۍ په هغه کونجک کې، هلته چې د سهارنۍ لمر وړانګې ورته سیده رالویږي، او د باده څخه ئې غوړونه څه پناه وي، پیتاوي ته سره کښیني.

د هر کلي په میداني کې مشرانو دمشرانو،ځوانان د ځوانانو اوهلکان د هلکانوسره د ناستې او بازیو ځایونه معلوم وي. هر کلیوال د هري کورنۍ څخه چې وي دې میدانۍ ته راوځي، د دوی په کالیو او څپلیو کې ډېر د پام وړ توپیر نه لیدل کیږي. پدې چې ټول نژدې یو شان غریبانه ژوند لري. په دغه میداني کې تر غرمې پوري، هلکان د هلکانو سره، ځوانانو به د ځوانانو سره او پدې شان به سپین ږېرو له سپین ږېرو سره د زړه خواله، خبري اتري او لوبې کوي. هري ډلې یو د بله سره په یو څه نه یو څه ځانونه بوخت کړي وي. بجلیوال د بجلو لوبې، مردکیوال د مردکو لوبې کوی.

ځینې مشرانو بیا کتار، شپاړس ګاټی، درګاټی، غولبندۍ سره ایښی وي. پاته نورسیلبین پر راټول وي. ځیني زړو به ودغو ناستو او راټولو ته د خپلي ځوانۍ یوه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیمه کیسه، د خپلي عسکرۍ د دورې کیسې او ځرګندوني کولي.

مثلاً یوه به ویل: کله چي مي پچه را وختل، حکومتۍ ته ورغلم، دستي ئې ځیره کړم، د دوو جوړو کالو او درو شلو افغانیو سره د کوره ووتم. دوه کلنه نوکري مي هم دوه کاله او ځلور میاشتي سوه؛ پدې چي عوضي نه و،را رسیدلی ترخیص مي بند وه. ما ویل چي ترخیص وانه خلم، کور ته نه ځم. همداسي مي وکړل.

د دوو کالو دعسکرۍ کولوبیانونه نو دونه زیات کیدل،چي مه کوه خبري. کله چي به د یوه ځخه بل ترهغه مشر ته د خبرو وار ورسیدی، هغه بیا د امان الله خان د پاچهی، د سقاوی دورې کیسې او څه چي ئې لیدلي وي، هغه بیانولې.

د هر یوه هڅه هلته دا وي، ځان داسي وښئي، چي پر ده دا عمرخوشي نه دی تیر سوئ، تر پیښو او لیدنو زیات څه وائي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلیم کاکو، چې په ناستو کې تر ټولو مشر دئ، د عمر زیاته برخه ئې په سختیو، خواریو او سرګردانیو کې تیره کړې ده. هغه د ژوند ډېرې تجربې لري.

ډېر څه د سلیم کاکو په مخکې تیرسوې دي. کله چې هر یو له دوی څخه خپل بیان خلاص کړي، نو د خپلو خبرو او کیسو د ربښتیاوالي او سیکه کیدو په موخه، خپل مخ وسلیم کاکو ته را واړوي، او په لوړ اواز ووایي:

- سلیم کاکو همداسې نه وه؟

سلیم کاکو په خپل کار باندې بوخت وي، سر ئې کښته اچولی وي، پورته چندان نه ګوري؛ یوازې د تائید په توګه سر وښوروي.

هلته نو خبرې کوونکئ ډېر خوشحاله پدې سي، چې بیان ته ئې سلیم کاکو هم د هوکې سر وښوروئ. که به پخپلو خبرو کې کم چا څه زیاتی هم کړئ و، سلیم کاکو غوږ کوڼ اچاوه. څوک ئې د ځانه نه مرور کاوه. سلیم کاکو نو خپله یو کلیوال پوخ نجا ر دئ. دروازې، د یوې رختونه، جغونه، مالې، چوغ لندی، بګیرکې،

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنيچويونه، د يامه لاستی ، ټکه کي او هر هغه څه چي د کليوالو اړتيا وه، د سليم کاکو سر ور سره خلاص دئ. هغه ئي په ښه توګه سرته رسولای سوای.

که څه چي اوس نو د سليم کاکو لاسونه رېږدي، پر سترګو ئې هم پردې پيدا سوې دي، د پخوا په شان ښه نه ويني، مګر غوږونه ئي ښه اوری، خو د ده غټ اندامونه، قوی بدنه، چي لا کړوپه سوې نه ده، د لاسونو پنجې ئې غښتلي دي.

*** *** ***

نن هم سليم کاکو د هري بلي ورځي په ډول سهار د کوره د خپلي تيشي، رندې، برمې، ارې، د ميخونو د جابې او يو دوو تختو سره ميداني ته راوتی دئ. بنګ زوی ئې چلم او د تنباکو جابه ورته هره ورځ راوړي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنګ د خپل پلار سره مرسته کوي او کله نا کله ئې پلار اسانه او لږ کار ده ته هم سپارئ.

سليم کاکو درې زامن لري. د مشر زوی نوم ئې عطا محمد، د دوهم زوی نوم ئې بنګ او د کشر زوی نوم ئې هرڅه چي و، خو ټولو کليوالو (کولی) باله.

عطا محمد ئې پوخ نجار سوئ و. د واده خاوند و، د کلي څخه ښار ته کډه سوئ.هلته په ښکارپور بازار کي ئې د نجارئ دوکان کاوه. بنګ او کولی د پلاره سره په کلي کي اوسيدل. پدې کلونو کي د سليم کاکو ښځه وفات سوه. سليم کاکو د خپلو دوو زامنو سره په پرديو دوو زړو خونو کي اوسيدل.

د غريبو کليوال په ناست ځايونو او باندارو کي هيڅکله د شرابو، کبابو، مستيو، نشو، د جامونو د تشولو او ډکولو خبري نسته. ځکه دا شيان زموږ د ولسی ټولنيز ژوند په منځ کي څوک نه پيژني.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سليم کاکو د تنباکو د چلم څکولو پوخ (عملي) سوی و. د عمر د پخوالي او زيات چلم څکولو له امله د هغه په سينه کي خره هاری هر چا اورېدی.

سليم کاکو خپل شخصي کور او جايداد نه لري. پدې کلي کي ئې نا معلومه خورا زيات کلونه د يوه ښه ګاونډی په توګه ژوند کړی دئ.

په ټول کلي کي هيڅوک نه پوهيږي، چي سليم کاکو په اصل کي د کوم ولايت، کوم کلي او په نسب څوک دئ. خو دا دئ اوس د شاه دولا لالا د غويو د سرای تر څنګ د کلي د ميدانی سره جوخت د خپلو بچو سره ئې ګوذاره ده.

خلک ئې د جت سليم په نوم يادوي. هغه په رنګ ښايسته، په قد جګ، په خبرو پوه، د خبرو او لهجی څخه ئې په واضح توګه سړی پوهيدا سي، چي رښتيا هم د دې سيمي د کليو اصلي اوسيدونکي به نه وي. يو عمر ئې د دې کليو د خلګو په چوپړ کي تير کړی دئ. غوږونه ئې جوړدي، د ټولو ناستو خلګو خبري اوري، او د ځان سره

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ئې ارزوي. خپله لږ په خبرو او مجلس ورګډېږی. دا چي دی بـه څـه چورتونـه وهـي؟ يـوازي خـدای پـوهيږي. يوازي يتيم اکا د نورو کليوالو خلګو په نسبت سليم کاکو ډېر پيژنی. يتيم اکا او سليم کاکو سره همزولي دي. سليم کاکو او يتيم محمد اکبر يو بل ښه سره پالي هم، يعني يو له بله تګ او راتګ سره لري.

په دې کلي کي د مځکو تر اصلي مالکينو نور خوار وغريب، بې کوره، جلا وطنه يا "اوپره" کورنۍ زياتي اوسي. نو د ميدانۍ په مجلسونو کي هم د "اوپره" هلکانو او سړو شمير زيات وي.

يــوه ورځ تــر څــو چــي دوی يــو او بــل تــه د خپلو زړونو غوټي سره خلاصولي او راسپړلي، چي د سليم کاکو زوی "بنګ" په وارخطائي سره ږغ وکړئ:

- هغه دئ، هغه دئ سردار صاحب، سردارصاحب پر دې خوا را روان دئ. په ميداني کي راټول سړي، واړه او زاړه، د يوه مخه داسي يو دم چوپ سول، لکه پر مرغانو چي باز، څرخک ووهی او يا شاهين را ښکاره سي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیر، سردار صاحب کرار کرار د میدانی پر لور رانژدې کیدئ. دلته ټولو ناستو لویو او وړو خپل نفسونه په غاښ نیولي وه. کله چې سردار صاحب میدانی ته رانژدې سو، نو په میداني کې ناست ټول واړه او زاړه ورته ولاړ سول، سلامونه ئې ور واچول. سلیم کاکو هم خپل زور وواهه چې ولاړ سي. خو وئې نه سوای کولای.

سردار صاحب پر زړو او سپین ږیرو خلګو باندې هم خپل د مړی خیټې ټوکې وکړې. پرخپله کونډی ږیره او په ږیره کې تاو بریتو ئې لاس راتیر کړ؛ لکه جهان چې ده فتحه کړی وي. بیا ئې سلیم کاکو ته داسې وویل:

- سلیمه! زه نن بازار ته روان یم....

هغه لا خپله خبره پوره کړی نه وه، چې سلیم کاکو ورته وویل:

- په خیر ولاړ سې!

سردار بیا خپله پر راغبرګه کړه او خپله خبره ئې تکرار کړه:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- سليمه! ته به کور ته ورسېږې، د درشتې د ارې لاستی او د يوې خونې د دروازې لخک دواړه سست سوي وو، هغه به وګورې او جوړ به ئې کړې.

- سليم کاکو په کميني سره وويل:

- ښه دئ سردار صاحب، بنګ به دستي وروليږم، ان شاالله جوړ به ئې کي.

سردار صاحب بيا پر را درسته کړه:

- سليمه!که ته خپله ورسېږې، ښه به وي، ما په کور کي ورته ويلي دي.

سردار صاحب په کور کي له خپلو څلورو ښځو څخه څو لونې، يو نازولی خو په سر پک او بې بند و باره زوی لاره.

سردار بيا سليم کاکو ته وويل:

- دا خبره مي پدې درته وکړل، چي دا د نن زمانې هلکان دومره د باور وړ نه دي. ته زما زوی ته وګوره، فکر کوم، دا ستا زوی بنګ هم ما ته يو ډول بل ډول هلک رامعلوميږي. هغه بل ورځ مي واورېدل، چي بنګ

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس په چینه کي په صابون ځان پرېولي، که دا رښتیا وي، نو د ده سره احتیاط په کار دئ.

سردار ځکه داخبره وکړه چی زموږ په کلیو کي صابون لږو مړو کورنیو یوازي د کالو منځلو دپاره کاراوه. دغه بازاری صابونونه چا نه پیژندل. بیا چي پیدا سول، یوازي مړو کورنیو او د هغو اولادو کاراوه، غریبو ته ئې کارول، عیب او شرم و.

سردار صاحب به لا څه نور تومتونه په بنګ پوري تړل، چي پدې وخت کي شاتر تاجو راښکاره سو، ږغ ئې وکئ:

- سردار صاحب، اس تیار دئ.

سردار صاحب هغه ته جواب ورکئ :

- ښه، ښه دئ، د رځم.

هلته مهتر لالو ماما د سردار صاحب د اس قیضه نیولې، میداني ته راووتی.

*** *** ***

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهتر لالو چې کوسه وزمه سړی دئ، نری څو تاره ږیره ئې پر زنه شنه وه، خپلې زړی ربړی څپلې ئې په خپل پټو کې تر ملا او اوږی تینګې تړلې وي، دی ته اماده و، چې د سردار صاحب د سپرلۍ د اس تر مخ به ځغلي. ځکه دا د مهترئ وظیفه د لالو په برخه وه. د کوڅې په خوله کې د لالو دوه ښایسته بچیان سپیره چاودلی مخونه چې پرتوګونه ئې نه لرل، د سړی هوا له امله ریږدیدل؛ لاسونه ئې تر لنډو کمیسونو لاندې په تخرګو کې نیولې ولاړ وو، ګورې چې پلار ئې د سردار صاحب د اس تر مخ څنګه ځغلي.

ښځه ئې هم د خپلو بچو تر شا ولاړه ده. د اوبو ډکه کونجی ئې په لاس کې ده، انتظار باسي، چې کله به سردار پر اس سپور او روان سي. د دې د اولادو پلار لالو خو د اس تر مخه ځغلي او دا به اوبه ورپسې پاشي.

د لالو دغه لمړئ ورځ ده، چې د سردار صاحب نوکر سوی دئ. لالو تیره شپه خپلې ښځې ته ویلی و، ښه سو، چې خوارۍ راته پیدا سول، اما تر دا اوسه مې دونه زیات

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځغستلي نه دي، تر بازاره خو په پیاده تلو د یوې پوره ورځې مزل دئ، چې وبه کولای سم که یه. ته دعاوي راته کوه چې وکولای سم.

تاجو "شاتر" هم د اس دپاره څه شپیشتی په خپلو پتو کې په شا پوري تړلې اماده ولاړ دئ. د تاجو سا پخه ده؛ ډېر کلونه ئې د سردار صاحب د اس تر شا ځغستلي دي، پښې ئې په ډېرو ځغاستو، شګلنو مځکو، ډبرېنو لارو، تروو او ښګلنو مځکو، خاشو او اغزو کې پخې سوي وې، ستنه ئې په پښه په مشکل ننوتل.

د اس قیضه مهتر ونیوله او شاتر ریکاب ونیوئ، سردار صاب راغلی پر خپل اس ئې پښه واړوله، سمدستي ئې اس پونده کی.

د لالو کوروداني (میرمن) تر شا اوبه پسې وشندلې، دعاګاني ئې وکړې. خپل بچي ئې تر لاس ونیول، خپلې خوني ته بیرته وګرځیدله.

لالو د اس مخ ته او تاجو تر اس شا ته په یوه چارناله د ولسوالۍ د بازار پر لور ولاړل. د سردار صاحب تر

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تګ وروسته، د کلي د سپین ږیرو او په عمر پخو خلګو یو بل ته سره وکتل. هیچا جرات و نه کی، چې خبري وکړي، مګر مسکي مسکي سول.

دلته حاضرو ځوانانو ته یو ډول بل ډول فکرونه پیدا سول. پدې چې دا ولې د سردار صاحب تر تلو وروسته، مشران مسکي مسکي سول؟

څومعلم مرجان دا چوپتیا ماته کړل و ئې وویل:

- لالو ته دي خدای خیر ور پیش کي، ځکه یو د ځغاستي سره نا بلد دئ، سا به ئې ژر وسوځي او بل پښې ئې هم پخې نه دي، په لاره کي ډبري، شګي، خاشې او ځوزان به ئې ګوډ کي.

بیابنګ د خپل پلا ره په کراره وپوښتل:

- پلا ره! دا سردار صاحب خو تر تا ډېر کشر دئ، دی هم په کوچنیوالي لکه خپل زوی (زلمی) دغسي..... و؟

سلیم کاکوخپل زوی بنګ وترټئ ورته و ئې ویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- چوپ سه، خدای وهلې، نه ئې وینې، چې ملک سلطان هلته ولاړ دئ، خبره به دي واوري، دستي ئې تر سرداره رسوي. هغه خود سردار مخبر دئ زویه! دا ټول یو شان وه،بدي د دوی په ختـه اخښل سوېده،ته سر مه په ګرځوه، خپله شپه تیره وه. موږ مجبور یو ګوذازه کوو، غریب خلګ یو، چې ته او کولی د خیره سره لویان سی، بیا خپله به په هر څه پوه سی. اوس ته د دغه خپل معلم صاب خبرو ته غوږ نیسه، خپل سبق وایه، د نورو په کار، کار مه لره.

سلیم کاکو له لږدمي کولو وروسته زوی ته وویل:

- اه ښه سو، چې رایاد سول زویه! ته یو ځل د سردار صاحب کور ته ورسه، وګوره، چې د دوی د دروازې لخک څه کار غواړي او د ارې په لاستی ئې څه سوي دي؟ که ئې ډېر کار غوښتی، چې ماپښین زه او کولی ورسو، او که ئې کار کم و، هلته ئې ژر ور جوړ که، وروسته به نو د خیره سره ښوونځی ته دي ولاړ سي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنګ پـلار تـه ښـه کړل. څـه سـامان ئـې د ځانـه سـره واخیستې، د سر دار صاب کور ته ور روان سو. دلتـه نو اومکۍ غرمـه ده؛ د ډوډۍ خوړلـو وخـت هم رانـژدې دئ. د هـر کـور د پاسـه دودونـه پورتـه سـول، تبخـي بانـدي او اورونه بل سول. یو شمیر کـورنـۍ پر تبخـۍ او څـوک پر تنـاره خپـل لانـده کـړي اوړه اچـوي، او ډوډۍ پخـوي. د خدای او هسـت خبـره ده، چـا د جـوارو، چـا د اوربشـو او چا د غنمو اوړه لانده کړي وي.

ګوروان لنګي غـواوي، چوپانـانو لنګـي میږي او بـزې کلي ته راوستې او طالب هم د ټوک او جیرې د راټولولـو دپـاره د کلیوالـو د کورونـو پـر خـوا ور رهـې سـو. یـوه ډله کوچنیان د ښوونځی را رخصت سوي دي.

د سلیم کـاکو کـوچنی زوی کـولی هم د ښـوونځی څخـه کور ته راځي او نور هلکا ن ښوونځی ته روان دي. بنګ هم باید ښوونځی ته ولاړ سي. هغه د درس او لیک لوست سره زیاتـه مینـه لـري. مـلا سیف الـدین هم لکړه پـه لاس د مسجد په خوا کي ولاړ دئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا دئ امیر خان اکا د هري ورځې په ډول چې نا وخت به مجلس ته راتلی، نن هم بیخي غرمه راغی. سلام ئې واچوئ، ټولو ئې سلام ته وعلیکم دي سلام ووایه، خو بډي اکا و امیرخان ته د سلام جواب داسې ورکړئ.

- امیر خانه، والله چې به تا کې هم کوم فساد سته، ټوله ورځ ورک ئې، یو دم لکه مادوزمی (پیری) پیدا سې، بیا بیر ته لکه مرغړی ورک سې. یوه کیسه شروع کړې، هغه پر نیمائې خوشې کې، ولاړ سې. په څه بوخت سوی ئې، خدای دې ئې خیر کړي. هغه بله ورځ دې هم د زرین ډُهل زن (ډهل وهونکی) نقل دغسې پر نیمه پرېښود، ولاړې.

امیر خان د بډی کاکو په ځواب کې وویل:

- خدای دی موږ او تاسې ژوندی لري. د زرین ډُهل زن کیسه خو څه کوي، ډېري نوري کیسې به درته وکړم، درځی، درځی؛ اوس غرمه ده، کورو ته به ولاړسوو، ګوله موله به تر ستوني تیره کړو، د ماپښین

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لمانځــه تــر ادا کولــو وروســته بــه، کــه د خــدای رضا وه، باران نه و، لمر به هم ښه تود وي، بيابه د خيره سره کيسي کوو.

مومن اکا ئې خبره ونيوله، وئې ويل:

- په يو شرط!

مومن کاکو لا خپل شرط ويلی نه و، چې بډی اکا ئې خبره غوڅه کړل:

- شرط مرط ئې په کونه پوري مه ورتړه .

اميرخان وويل:

- مومن اکـا ښـه وايـی، بډی کـاکو خـو زمـا پـه مـرض پـوهيږي، کـه د ماپښـين پـه مجلـس کـي معلـم صـاحب و، نو بيا زه خبري نه سم کولای. ځکه د يوې خوا مـي معلم صاحب مشر د کاکا زوی دئ. بل د هغه ژبـه ډېره تيزه ده. هغه ورځ سردار صاحب او ملا صـاحب لا ويل، چـي مرجـان ډېـر ژبـور دئ. پـدې وروسـتيو کـي چـي هرځـای کښـيني د خانـانو او ملايانو غيبتونــه کــوي.معلــم مرجــان هيڅوک غوږ نه پرېږدی....

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلیم کاکو چي لږ په مجلسوکي ئې خبري کولې اما دا ځل ئې وويل:

-هلکو! معلم صاحب تر موږ اوتاسي په هر څه پوهيږي، هغه مکتب ئې ویلی دئ، ښار ئې لیدلی دئ، د پوهو خلګو سره کښینستلی دئ، موږ او تاسي په څه خبر يو؟ناست خلګ ټول چپ سول.

*** *** ***

بنګ چي کله د سردار صاحب د کور دروازی ته ور ورسیدئ، د سرای په دروازه کي ئې پښه ونیول ودرېدی او په لوړ اواز ئې ور ږغ کړل:

- زه بنګ یم، پلار را استولی یم، چي دروازه او اره در جوړه کم.

په کور کي د سردار صاحب ښځو او لوڼو د بنګ اواز وپيژندئ. د بي بی صدفي مور بنګ ته وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

- راځه، کورته راسه؛ ښيلې (؟) ستا څخه بيا څوک مخ پټوی، ته موږ ته هغه کوچنی بنګ ئې چې وي، دلوی سړي چمونه مه کوه.

بنګ کور تـه ور ننوتئ د سردار صـاحب ښـځو تـه ئـې سـلام ور واچـوئ، او پوښـتنه ئـې ځينـي وکـړه، چـي د کومی دروازې لخک خراب سوی دئ؟

د صدفي مور و صدفي ته وويل :

- زويـه، ورسـه؛ بنـګ تـه دروازه ور وښـيه او اره هـم ورته را واخله.

چي بنګ ئې جوړه کي صدفه تر مخـه، بنـګ ور پـه پسې، هغې خوني تـه ورسيدل، چـي د دروازې لخـک ئـې ختـا سوئ و. بنـګ دروازې تـه کښينستئ، چـي لخـک ئـې ور جوړ کړي.

صدفه ورتـه ودرېدلـه، خپلـي دوی سترګی ئـي پـه بنـګ کي ښخي کړيي وې.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنګ په خپل نازک تور بخون پوست کي زيات ښايسته دئ، غټـې تـوري سـترګي، جګـه پـزه، سـپين غاښـونه او برابر اندامونه خداى ورکړي وه.

بنګ تر يوه وخت پوري سترګی کښته اچولی وې؛خپل کـار ئـې کـاوه، کلـه کلـه بـه ئـې سـترګی صـدفي تـه ور وا وښتي، چي وبه ئې ليدل، صدفه ده ته ګوري، د ده هم بـدن وتخنيـدى، مغزى ئـې ورکـوړ کـئ؛ کلـه چـي دواړه سترګو په سترګو سول، عقل او فکر ئې هلته بند سو.

بنګ په تيشه خپلي ګوتي داسي سختی ووهلې، چي تر ګوتو ئې وينی را جاري سوې.لادى خپل ځان تـه متوجـه نه دئ. په خوړ پوه نه سو. صدفه هم غرکـه پـه چُـرت کـي تللې ده؛ وچه ولاړه ده، د بنګ دوسترګو ته ګوري .

پـه دي وخـت کـي د صـدفي مـور راغلـه، ګـوري چـي مځکه پـه وينـو سره ده. د بنګ تـر ګـوتـو وينـی بهيـږی او لور ئې ورته ولاړه ده، سيل ئې کوي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د صدفي مور پر خپلي لور بړغ وکړ، چي ورسه، ژر څه ربښکئ او ټوکر را واخله، د بنګ ګوتي ور وتړه، او خپله ئي هم بنګ ته وويل:

- زويه، نور کار بس که، بيا به دي پلار راسي، دروازه به جوړه کي.

د صدفي د مور پر بنګ باندي زړه وسو؛ ولاړه چي بنګ ته څه خواړه راوړي. هغي يوه کاسه ډکه د خوړو راوړه. ګوري چي صدفي لا د بنګ ګوتي نه وي ورتړلي. د بنګ تر ګوتو هماغسي ويني څڅيدې. د صدفي دواړي خپړي هم د بنګ په وېنو سرې دي.يوبل ته ګوري.

*** *** ***

له هغه وخته چي صدفي د بنګ لاس په خپلو دوو لاسونو کي ونيوئ، څو خوږ سوي ګوتي ئي ور وتړي، د بنګ او صدفي دواړو لاسونه او بدنونه خوله خوله

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سول. د دواړو بدنونه رېږدیدل؛ لاسونو او پښو ئې کار نه کاوه، عقل ئې د سره تللي و.

د صدفي د بنګ خوږ سوی ګوتی هیري سوې، یوازي دوی دواړو یو بل ته سره کتل. په خونه کي چوپه چوپتیاده، د صدفي مور چي دوهم ځل خوني ته ورغله، پر صدفي ئې منت وکئ.

- تر اوسه دي د مسلمان ګوتي نه دي ور تړلي؟ ته ایسته سه، چي زه ئې ور وتړم، ته لکه چي د وېنو څخه بیرېږې.

صدفي دخپلي مور خبري نه اورېدې څو مور ئې دا لږ پري وهل کله چي صدفه د خپله ځایه څخه وخیکده، د صد فی مور د بنګ لاس په خپل لاس کي ونیوئ، ګوري چي د بنګ تر ګوتو تودی وینی او د لاس تر خپړه ئې یخي،یخي خولې څاڅي.

د صدفي مور حیرانه سوه، ژر ئې خپلي لور ته وکتل، ګوري چي د هغې په مخ کي یو څاڅکی وینه نسته؛ داسي سپینه اوښتي ده، او په خولو کي لنده خشته

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده. د صدفي مور وپوهيدله، چي دا د دوو زړونو تر منځ د ميني رشته او خوله ده.

*****

د صدفي مور ژر ژر د بنګ ګوتي ور وتړلې. بنګ ته ئې د ډوډۍ کاسه کښېښول خوبنګ دغسي ډکه پرېښوله.ډوډۍ ئې ونه خوړل د سردار صاحب د کوره شوم را ووتئ، مګرخپل زړه ئې هلته پرېښود او د صدفي زړه ئې د ځان سره را واخيست او را رهي سو.

بنګ چي خپل کور ته راغئ، پلار ئې ورته وويل:

- بنګ زويه، ډېرعمر دي وکئ، دروازه لکه چي ډېره خرابه وه .

بنګ پلار ته وويل :

- هوبابا، جوړه مي نه کړه.

سليم کاکو ورته وويل:

- خير، ستا بلا دي واخلي زويه، زه او کولی به ورسوو، جوړه به ئې کړو. ته خپل ښوونځی ته ولاړ

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سه، دربانډي ناوخته نه سي، ډوډۍ دي په بغل ځولی کې کولی زوی در اچولې ده، پر لاره به ئې وخوري.

بنګ خپلې زخمي ګوتی د پلاره څخه پټې کړې. کشر وروور ئې ژر ژر ډوډۍ او بغل ځولی ورته را واخیستل. کله چي بنګ د کولی څخه خپله بغل ځولی اخستله، کولی ئې ټړلې ګوتي ولیدې. بنګ خپل وروور پوه کړ چي پلار ته څه مه وایه، او پخپله تړلي ګوتي د کوره ووتی او و ښوونځی ته ولاړ.

سلیم کاکو وخپل کشر زوی کولی ته وویل:

- زویه، یو څه سامان در واخله، چي ورسو، د سردار صاحب دوی کور ته، دروازه او د اری لاستئ به ور جوړ کو.

کولی همداسي وکړل. زوی او پلار دواړه د سردار صاحب کور ته ورغلل. د سردار صاحب ښځو چندانی ستر نه کاوه. د سلیم کاکو سره خو بیخی کوچنی لوی سوي وې. سلیم کاکو دروازه سمه او د اری پر لاستي ئې

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو دوه میخونه ووهل. د کار تر تمامیدو وروسته، د سردار د کوره را ووتل، او مسجد ته راغلل.

د جمعي لمونځ تیر سوی و. ملا صاحب سلیم کاکو ته وویل:

- سلیم اکا، سری چي سپین ږیری کیږي، دینداره کیږي، مګر ته په دینداري کي سست سوی ئې، د جمعی لمانځه ته ځان نه را رسوې. زر لمونځه د کور، یو لمونځ د ماجت (مسجد)، زر لمونځه یوازي، یو لمونځ د جمعي سره برابر نه دي.

سلیم کاکوخپل سر وښوراوه، او ملا ته ئې هیڅ جواب ور نه کی، خپل لمونځ ئې ادا کی.

د ماپښین د لمانځه تر ادا کولو وروسته، کلیوال بیا ومیدانی ته سره را ووتل. د تل په شان د میدانی دا بل دیوال ته چیري چي مازیګر د لمر وړانګي ور لویږی، هلته سره پنډ سول.

امیرخان، بډی کاکا او یتیم اکا، ټول سره راغلل. هلته ئې په خپلو پټوانو کي ځانونه پیچلي په خاورو کي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګونه ووهل. دا دئ معلم صاحب مرجان هم لکه چي ګوله تر ستونی تیره کړی وه او مجلس ته راورسیدئ.

ملا صاحب هم د کوچنیانو د سبقونو څخه ځان را بیغمه کړئ و، راغلی وسلیم اکا ته نژدې پر دوو تلو کښنستی، داسي کښینستی چي خلګو ته وښيي، چي زه بیرته ژر ولاړیږم.

د ملا صاحب د راتلو څخه مقصد او وظیفه دا و، چي معلم مرجان د خلګو په مخکي څه سره کوچنی کي.هغه د معلم مرجان سره آخیستې وه. هر چیري چي معلم صاحب د خلګو سره کښیني، ملا صاحب بې له ځنده ځان هلته باید ور رسوي او د هغه د خبرو په خلاف خبري کړي.

په دې ورځ ملا صاحب بیله ځنده معلم صاحب مخاطب کی، په قهر ئې ور ته وویل:

- معلمه، ته ولي د ماپښين لمانځه و جمعی ته نه راځی؟

معلم مرجان ملا ته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ملا صاحب، دماپښين د لمانځه پر وخت، زه د مکتبه را وځم، تر کوره او ماجته (مسجد) پوري پوره يو ساعت لار ده. خدای ته خو معلومه ده، چي زه د عيال په نفقه او د دې وطن و اولادو ته د څو تورو د ور زده کولو په کار بوخت يم، نو لمونځ هلته په مکتب کي يا په لاره کي ادا کوم.

د يو څه لنډ ځنډ وروسته، بيا معلم صاحب ملا ته وويل:

- ملا صاحب، پدې شپو او ورځو کي خورا تر له وتلئ معلوميږي. خدای دي ئې خير کي، چي بيا به دا خلک کومي کومي کندي ته ور واچوي؟

د دي خبري سره، سليم کاکو هم وويل:

- معلم صاحب ښه وايی.ملاصاحب پدې شپو کي بيخي د (ووله) وتی دئ.

نور ملا چا خبرو ته پري نه ښود. بډی اکاملا ته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ملا صاحب، يو ګړی مو دلته ارام پرېږده، ماجت ته درځو، هلته دي نصيحتونه را ته کوه. لمونځ کوو، نور نو ته داسي وچ زموږ...هره ګړۍ لکه چپه لاس مه دربېږه.

بډی اکا خو بيا په کلي کي مشر سخي، چرسي او شوخ سړی دئ، په خبره ئي چندان څوک نه خفه کيدئ.بل بډي اکا ته دمعلم مرجان خبري خوند ورکوي.بيا ئې مخ پر امير خان را واړاوه:

- ښه اميرخانه، ته وايه، وا مي ورېدل، چي ښار ته تللئ وې؟ په خير راغلې اوس نو وايه څه دي راوړي دي؟ کومه ماته، ګوډه او ړنده پيښه سوې ده که يه؟ خلګ خو وائې چي په ښار کي ډېري خبري سته.

اميرخان دوه درې ځل بډی اکا ته اشاره وکړه، مانا دا چي معلم مرجان ناست دئ، زه خبري نه کوم. خو بډی اکا امير خان مجبور کي چي خبري وکړي.

امير خان وويل:

- بډی اکا! په اوس زمانه کي والله که داسي څه سړی واوري، چي د زړه د راپورته کيدو دي وي. که رښتيا در

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ووایم، زما نو دا څووم وار دئ، چې ښار ته ځم او راځم. څه وکم خیښي ده. هره پلا چې ولاړ سم، دوې درې شپې هلته تیروم.

هغه زیاته کړه:

- لیري ځای دئ، اوس مي کولمي هلته ګرو دي، اولاد دئ،نه ځیني رغول کیږي، مجبور یم، ورسم. حیا دي وي ډېره ډېره د هلکو مور هم را ته وایی، ته ولاړه سه، د لور احوال را ته راوړه. هغه بیوزله خو د بل په کور کي ده، نو زه مجبور یم، ورسم، احوال ئې واخلم.

بډی اکا پر را درسته کړه:

- ته خپل غمونه دي پرېږده. دا د ښاري خلګو د ژوند کیسه وکه. دوی څه کوي، څه شی خوري.....؟

امیرخان یو سوړاسویلی تر خوله راوایست، وئې ویل:

- یاره بډی اکا، څه به درته ووایم، زما خو ئې په خپله ښاری ژوند والله که خوښ سوې وي. ښاری خلګ سر و کال، ستړي او هلاک وي. یوازي ناوخته ماښام

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر کور وي. سهار په تياره کي لکه زموږ کارګر، بزګر، چوپان، باغوان چي په پسرلي او دوبي کي پر سپيدو د کوره وځي.

امير خان زياته کړه:

- ښاريان کال دولس مياشتي دغسي ستړی ژوند لري.

ميلمه ئي سهار د خولي د پرېکړي څوک نه سي پيدا کولای. سهار به يوازي وي. چای به کومه کوچنۍ نجلۍ يا يوه زړه ښځه درته راوړي، چي پوښتنه ځيني وکې، پلانی څه سو؟ دا يوه خبره اوري، خپلي خوارئ ته ولاړئ.

په کلي کي بې له بډی اکا، سليم اکا او معلم صاب څخه نورو کليوالو چنداني ښار نه دئ ليدلی. د امير خان خبري ورته د بلي د نيا خبري او خورا په زړه پوري وي. بيا يوه وپوښتل:

- دوی پدې سړو شپو کي څه کار کوی؟

امير خان وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- هلته سړی او ګرمی شپې معلومې نه دي. کار، کار؛ ټوله ورځ کار. چا دوکان لاره، چا د سړک پرغاړه شیان خرڅول، چا د اسونو بګۍ لرلې، هغه ئې ځغلولې. چا ډوډۍ پخولې، چا سړکونه او پاشي کول، چا جارو کول، چا د کوڅو انبارونه پر خرو مځکو ته رسول. څوک د ختو په مزدوریو اخته وو. چا د خلکو سرونه او ږیرې ور خریلې. خورا ډېرې خوارئ وي په ښارکي. ټول خلګ د خپل سر په ویښتانو را څوړند وو. په ښار کې هره ورځ تیاره د قیامت ورځ وي.

د لږ سا اخیستو وروسته امیر خان وویل:

- که څه په ښار کي هم لږ خلګ ارام او ماړه وو، نوري ټولي کورنی یوازي دونه څه د ورځي ګټي، چي ماښام ئي خټي، بس دا به وایو چي خدای دي زموږ او ستاسي ال او اولاد د دوی د حاله په خپل قوت سره وساتی. والله که هلته هیڅ سړی د خپلي کونی لګیدو ته وخت لري. د خلګو ئي حرص زیات سوی دئ، قناعت

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نسته. هره ورځ په ښار کې لکه د محشر ورځ چې وي، نر او ښځې ګډوډ تر له جاروزي، مخ پوټی نسته.

ناستو زړو خلګو خپله یوه یوه د لاس ګوته په خاورو کې کش کړل او دغه په خاورو لړلی ګوته ئې پر خپلو پزو باندې را کش کړې، په لوړ اواز به ئې وویل:

- توبه، توبه!

دلته نو ملا سیف الدین اکا چې لا په ولاړی ولاړ دئ، بیا بهانه په لاس ورغله، ژر ئې یو ایت ولوستی، وئې ویل:

- په کتابونو کې ئې راوړي دي: چې "په اخیره زمانه کې به د نرو او ښځو تر منځ پرده نه وي، ټول به سره ګډ سي". دغه دئ هغه حالت، قیامت را نژدې سوی دئ، خپل طاعت او عبادت کوئ. د خلګو پر خبرو غوږ مه نیسئ، ځان مه خبروی، پر خپلو غوږو لاسونه ونیسئ، هر څه چې بې خبره یاست، هغو نه ښه یاست. قیامت تور وي، که سپین؟ چې ښځې مخ نه پټوي، او په بازارو کې د نارینه و سره تاویږی او را تاویږی، نور به لاڅه اورو؟

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلم مرجان د ملا څخه خبره ونيوله، او وئې پوښتل:

- تا ښار ليدلې دئ؟

- ملا صاحب وويل:نه، خدای دي نه را باندي ويني، نوري ګناه مي کمي دي چي ښار هم ووينم.

- معلم بيا وپوښتل !ملا صاحب (لمده) ډوډی ښه خوند درکوي، که وچه؟

- لنده چي وي، وچه دي ځان وخوری....

ملا صاحب پر معلم مرجان ور بږغ کړل:

- معلمه، خبري مه اوږدوه، تاسي معلمان والله که په خبرو کي د چا پلار ملامت کي. ستاسي ژبی مار څټلي دي. مطلب دي څه دئ؟

معلم مرجان وويل:

- ګوري خلګو، ما په ښار کي څو کاله مکتب ويلی دئ، اميرخان دوې درې شپې د لور کور ته تللی دئ. د ښار د خلګو ژوند زموږ تر ژوند ډېر اسوده دئ. په ښار کي دوا او ډاکټر پيدا کيږي، د ښار د خلګو کالي پاک وي. هغه لږ خواړه چي خوري، زموږ تر خوړو ښه وي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د ژوند نوري اسانتیاوي سته. په ښار کي څه ښځي هم د نــرو پــه ډول پــه حکــومتی ادارو کـــي کـــار کـــوي، ډاکتراني،معلماني او په نورو کارو مصروفي دي.چي دا ټولي ښې خبري دي.

ملا صاحب ئې بیا خبره ونیوله:

- واالله هوله.....! ښځي د نرو سره یو ځای کارکوي؟ توبه توبه ما خو وویل، چي ستا ژبه مار څټلې ده. ته د کلي خلگ گمراه کوې؛ خپله خو گمراه سوی ئې.وینم دي اوس کله کله بې لنگوټې پر لمانځه درېږې. هغه بلـه ورځ دي حتا ویل چي په لڅ سر هم لمونځ روا دئ. گوره چي سبا به لا څه ووائې.

امیر خان هم د ملا پله ونیوله:

- ملا صاحب، رښتیا دي ورته وویل.

تر څو چي معلم مرجان ځان د ملا او امیر خان د خبرو جواب ته ځان جوړاوه، بډي اکا بیا ملا مخاطب کئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ملا صاحب، ولې مو يو ګړئ ارام نه پرېږدي؟ دا ځای د مسالو او فیصلو نه دئ. بیا چې ماجت ته درغلو، هلته دې خبري کوه، موږ به درته ناست يو.

ملا صاحب چوپ سو. خو معلم مرجان په حوصله سره اميرخان ته وويل:

- امير خانه، دا ستا ژوند خو لکه د يوه حيوان ژوند؛ خپل باغ ته لا انبار په شا وړې. پيسې په مځکه کې ښخوې، چې د زړه خوږی ځخه دې اولادونه مړه سي، يوه کټوه غوښې کور ته نه را وړې. که دې دا اوس هم د سر و ږېرې سپږې دا ناست خلک وشميري تر شپيته به زياتې وي کمې نه.

ناستو خلګو وخندل. یو تن وويل:

- والله چې معلم صاحب رښتيا دې وويل، سم دې ورته وويل.

سليم هم د معلم صاحب خبره درسته وبلل، ورته وئې ويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- یار معلم صاحب پر خوله دي برکت سه، امیر خان دغسي کنجوس او سود خور سړی دئ. دا وطن تا غوندي ځوانانو ته اړتیا لري. موږ کلیوال دی تر شا ولاړ یو. خدای سته خبري دې زموږ خوښیږی؛ هر وخت خپلو زامنو او د کلي کشرانو ته نصیحت کوم، چي د معلم صاب خبرو ته غوږ نیسی، یو څه ځیني زده کړئ.

دناستو خلګو د سلیم کاکو خبري خوښي سوې.. امیر خان او ملا صاحب مړیجن غوندي دمجلسه ولاړ سول.

د مازیګر د اذان وخت سو. ټول سره ولټیدل. کله چي د مازیګر لمونځ وسو، خلک د ماجته ووتل. ملا صاحب او امیرخان سره دوه په دوه پاته سول. ملا صاحب امیرخان ته وویل:

- امیر خانه د دې معلم مرجان یوه چاره په کارده، که ئې مخه و نه نیول سي، والله که یو دوه کاله وروسته د کلي د مکتبیانو څخه بیا څوک په دغه مسجد کي لا خبري وکي.لکه دغه نن د معلم خبري پرخلګواو هلکانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاثیرکوي. والله که بیا پیاز زموږ په خوله څوک سپین هم کړي. د شیطان مرسته ورسره ده.

امیرخان وویل:

- زه ئې په چاره نه پوهیږم، خو په کار ده چې د سردار صاحب سره هم مشوره وکوو. د سردار صاحب لاسونه اوږده دي.

ملا صاحب امیر خان ته وویل:

- ته ښه وایی، د کلي مشر خو سردار دئ، اما دا خبره دي ستا په خوله کي امانت وي، خبره خو دلته خرابه ده، چي دا سردار خپله هم په دینداري کي مزه نسته. کله چي مشر خراب سي، نو د کشرانو څه ګیله کیدای سي. سردار پر هیڅ حساب دئ. بیا کاشکی یوازي په لمانځه کي سست وای؛ خلګ وائې زوی مړی په نورو بد بختیو اخته دئ، څوک ورته ویلای سي.

امیر خان پر را درسته کړه:

-هو، ملا صاحب، ته رښتیا وایی. خبره ترخبري پوري راغله زما خو ئې د پلاره سره هم ګوذاره وه. هغه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس مړ دئ او زموږ ورپسې لاره ده، چې غیبت ئې و نه سي، خدای دې ښه ورسره وکي، بیخي د ده په شان و.

ملا صاحب وویل:

- توبه ئې د بترو څخه،امیر خانه، ته خو دهغه سره ډېر نژدې ئې، خلګ دا هم وائې چې سردار په دا مردارو اوبو(شرابو) خوړلو هم روږدئ دا خبره رښتیا ده؟

- ملا صاحب، زما په خوله دې ئې خدای نه کوي، یو ډول اوبه خوري بد بوی ئې ځي. نو که و دغه به وي، موږ ته وایی، دا دوا ده. د دغو اوبو تر چښلو وروسته، داسي لیونی لیونی کیږی.

ملا صاحب وویل:

- هو، امیر خانه، په کتابو کي ئې را وړي دي، وایی: هر څوک چې شراب وخوري، هغه لکه اوښ داسي مست کیږي، تر خوله ئې ځګونه بهیږي.

- څه وکو، اوس دغه شی خدای زموږ په برخه کړی دئ. ته ګوره، کله چې دی پر کور سی او بې حاله نه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي، دواړه به ورسو؛ د معلم په باره کي به خبري په ګډه ورته وکو. نور د ماښام د لمانځه وخت دئ. اوس دا خبره د ځان سره وساته، څوک موک ماجت ته راځي؛ بیا به ګورو.

******

د ماښام د لمانځه تر ادا کولو وروسته، سلیم کاکو د خپل کشر زوی کولی سره یو ځای د خپل کور پر خوا روان سو. د زوی څخه ئې وپوښتل:

- زویه، دا بنګ نن و نه ځنډېدئ ځکه په سترګه مي نه سو؟

کولی ورته وویل:

- یه، بابا؛ موږ په ماجت کي و، ما ولیدئ، بنګ رالی (راغی).

کله چي سلیم کاکو او کولی کور ته راغلل، ګوري چي بنګ بیده دئ. د سلیم کاکو څه فکر خراب سو، چي بنګ خو هیڅکله دا وخت نه بیدېدئ، دا نن څنګه داسي بې وخته بیده سوی دئ. کولی ته ئې وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- زویه، ته څه اور بل که، چې لږ رڼا سي، زه به بنګ ووینم.

کولی چې څه دلرګوتراشنی په د یګدان کې کښېښولې، اورلګیت ئې ورته وواهه، تر دود وروسته د تراشنو څخه د اور لمبه پورته سوه. سلیم کاکو ولیدل، چې د بنګ د لاس ګوتي تړلي دي کولی ته ئې وویل:

- زویه، بنګ لکه چې د چا سره کوم جنګ کړی دئ؛ ځکه د لاس ګوتی ئې تړلي دي. کولی په کراره پلار ته وویل:

- یه، بابا؛ جنګ ئې نه دی کړئ، نن چې د سردار صاحب د کوره راغی او مکتب ته تلی، ما ئې لاس ولیدی چې ګوتي ئې تړلي وي.

بنګ چې زړه ئې د کوټلو وېنو ډک و، پر ځای پروت و، بیده نه و، د پلار او ورور خبري ئې اورېدلې. سر ئې راپورته کړ. سلام ئې واچوی، پلار ته ئې وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- بابا، کله چې مې د سردار صاحب په کور کې دروازه جوړوله، خپلې ګوتې مې په تیشه ووهلې؛ ځکه مې دروازه جوړه نه کړه، جنګ مې نه دی کړئ.

- خیردئ، زویه؛ اوس کښینه، کولی جان به ښه چای پخې کې، د یوه ګیلاس خوړو چایو سره به ډوډۍ وخورو، سهار به ئې په رڼا زه وګورم، اوس تیاره ده.

بنګ پلار ته وویل:

- بابا، ډوډۍ مې خوا ته نه کیږي.

پلار ئې ورته وویل:

- نو حتمي به دي تبه وي، که ډوډۍ نه خورې، خیر دئ، یو ګیلاس تودې خوږي چای ښې دي، بدن به دي څه تود سي.

کولی چای جوشه پر اور کښیښوله، ژر په دود لړلی توره خونه، له دوده ډکه سوه. د خوني هوا څه توده سوه. بنګ یو ګیلاس ګرمي او خوږې چای غوړپ کړې. کولی یو زوړ، خو ښه درونډ تلتک پر واچاوه.

*****

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سردار چي کله ماپښين د بازاره څخه بيرته وخپل کلي ته راتلی، يو من بوره، يو چاريک توري چای او يو چاريک شني چای، نيمنی پلميټ، يوه غوټه ټوکران او څه نوره ميده ريزه سودا ئي هم کړې وه. چای، بوره او پلميټ ئي و لالو ته ور په شا کړل. د ټوکرانو او ميده سودا غوټه ئي تاجو ته ورکړل. خپله ئي پر اس پښه واړوله او خپل اس ئي پونده کاوه.

لالو ماما چي هيڅ وخت ئي نه و ځغستلي،دسهار دځغاستي څخه ئي لا پنډيو درد کاوه، سا ئي پخه نه وه، اوس چي سردار صاحب دوه منه پيټی هم ور په شا کئ، ده ته خورا مشکله وه، چي د دونه د رانه پيټي سره د اس تر مخه وځغستلای سي.مجبور و ښه ډېره لاره بيوزله د زړه په دوک وځغستل. په نمايی دلاري کي ئي نوره ځغستا په وسه نه وه؛څو ځل لالو بيچاره په لاره کي ولوېدی؛ نږدی به و، چي د سردار د اس تر پښو لاندي سی.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا به سردار مینت پر وکئ؛ ژر به پورته سو. سردار به ورته ویل:

ـ چابک سه، چابک سه؛ شپه راباندي راغله. په تیاره کي لیوان، غله او غدوی راباندي پیښ نه سي، څه تیز سه.

لالو بیوزله زیات نه سواى ځغستلاى. تر څه لاره مندو وهلو وروسته، دا ځل ډېر سخت پر خوله ولوېدئ. سردار چي څو ناری او منتونه پر وکړل، لالو بیا سر را پورته نه کئ. سردار هم تاجو ته وویل:

ـ دا غوټه، چاى، بوره او پلمیټ ځیني را واخله، ما ته ئې را که. درځه چي زه او ته ځو، دی دا لته پرېږده چي لیوان ئې وخوری. د ده دي ملا ماته سي دبې غیرته.

هغوی لالو پر بټې بیابان پرېښود. سردار او تاجو ګونګو ماښام کلي ته ځانونه را ورسول. سردار خپل کور ته ننوتی. تاجو بیا اس تر جلو ونیوه، دوری هوری ئې په کوڅو کي وګرځاوه، چي د اس نفس ساز او خوله ئې وچه سي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته د لالو ښځه او ماشومان وېښ ناست او د خپل پلار د راتلو په انتظار وو. کله چي ئې په تياره کي د اس د پښو درزی واورېدئ، خوښ او خوشحال سول، چي دا خو د سردار صاحب د اس د پښو دربی دئ؛ شکر چي پلار مو په خير سره را رسيدلی دئ. سترگی ئې دروازی ته نيولي وي، چي پلار به ئې راسي. مگر لالو بيا کورته را نه غئ.

د لالو ښځي د خپلو اولادو سره کرئ شپه په انتظار تيره کړه. سهار وختي ئې خپل کوچني اولادونه تر لاس ونيول، د تاجو کور ته ورغله. د تاجو د ښځي څخه ئې پوښتنه وکړه:

- تاجو ماما کور ته راغلی دئ؟

د تاجو ښځي ورته جواب ورکړئ:

- هو، د شپې نا وخته راغی،اوس بيده دئ. ولي، خيرخو به وي، چي پدې وختي راغلې؟

د لالو ماما ښځي ور ته وويل:

- زما سړی خو تر دا اوسه نه دی راغلئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تاجو ښځه ولاړه، د تاجو څخه ئې وپوښتل. هغه ور ته وويل:

- راځي، پر لاره دئ.

غرمه چي تاجو د سردار سراچې ته ورغي، اس ته ئې اوبه، واښه او دانه ورکوله، چي سردار هم د کوره را ووتی.

تاجو سردار ته وويل:

-لالو لا تر اوسه کور ته نه دی راغلی.

سردار جواب ورکئ:

- پربېږده ئې؛ هغه دي چنداني سړی نه و پيدا کړئ. تا و نه ليدئ، تيره ورځ ئې په قصدي غوښتل، چي پر لاره راباندي نا وخت کي او په غلو مي لخ او يا ووژني؛ را به سي. ما ته لالو يو ټګمار سړی معلوم سو. د ده دی ملا ماته سي، دوه منه بار ئې وړلای نه سوای، چي را هم سي، جواب ورکه، په يو بل سم سړی پسی ګوره؛ مزدوران خو کم نه دي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په سباغرمي ته نو ټول کلیوال خبر سول، چي لالو کور ته نه دی راغلئ. د خپلي تجربی له مخي سلیم کاکو پوه سو؛ خلګو ته ئې وویل:

- خدای دي فضل کوي، فکر کوم چي لالو ته به یو څه ورپیښه وي، ځکه شپه خو ډېره سړه تیره سوه. که چیري لالو پر بیابان پاته سوی وي، اول خو به یخ وژلی وي، که یخ نه وي وژلی، نو لیوانو به خوړلی وي.که دونه لاره خونه ده چي تر اوسه به پر لاره وي.

د ماپښین لمانځه ته د بل کلي یو مسافر پر ماری اوښ سپور د هغه لوري را روان کلي ته را ورسیدئ.

سلیم کاکو مسافر ودراوه:پوښتنه ئې ځیني وکړل:

- سړیه د کمه (کومه) راغلي او چیري ځي؟

مسافر وویل:

- د بازاره راغلم، خپل کلي ته ځم.

سلیم کاکو وپوښتی:

- په لاره کي دي بل مسافر و نه لیدئ؟ نه مسافر خو مي په سترګه نه سو. هو ولچي هلته ستاسي کلي ته

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نژدې د سورکۍ غونډۍ په شيله کي پر يوه مرداره باندي څو کارګان او دوی ګيدړی را ټولي وی. کله چي زه ورته را ورسيدم، و مي ليدل، چي کالي او څپلۍ ئې د کم (کوم) مسافر وو، چي د شپې مردار خورو او ليوانوبه خوړلی و. د کوتکه او کوسي نښي او علايم نه وو، نو د مسافر سره چي په دغسي سړه شپه کي کوسی او کوتک نه وي، پر دغه لاره، د دغو غرو لمن ليوان لري. او يا ممکن خپلو ملګرو وژلئ او هلته غورځولئ وي. خدای خبر، کم (کوم) بيوزله به و.

سليم کاکو او نور کليوال خفه او حيران سول. مسافر هم د دوی په ليدو خفه سو؛ پر خپلو خبرو پښيمانه سو، چي کاشکي مي دا حال نه وای ويلی. په دغه وخت کي چي مسافر کليوالو ته نکل کاوه، تاجو هم را رسيدلی و. سليم کاکو ته ئې کرار وويل:

- مسافر رښتيا وايی. لالو پر دغه ځای زموږ څخه پرون مازيګر پاته سو.

سليم کاکو پر کليوالو خلګو ږغ وکئ:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- همدغه لالو ماما دئ؛ درځی چي پسي ورسو، پاته هډونه ئې راوړو. ښه دئ د کونډې او اولادونو زړونه به ئې صبر سي.

امير خان چي دا خبره واورېدله، د خلګو د منځه را ووتی، په منډه منډه ولاړی، سردار ئې د کيسې خبر کئ.

د دې خبري په اورېدلو په اول کي سردار هيڅ پروا و نه کړه، مګر کله چي امير خان ورته وويل، هغه مسافر د کليوالو په مخ کي وويل، چي دا سړی به چا وژلی او هلته پرې اېښئ وي، د سردار يو څه فکر خراب سو. امير خان ته ئې وويل:

- ملا صاحب چيري و؟

امير خان وويل:

- هغه هم کليوالو د ځانه سره بوتی، چي د لالو هډونه راوړي.

سردار توبه،توبه وکړه، امير خان ته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ته ژر پسي ورسه، ملا پوهه کړه، چي د دغي خبري لړغم وخوري، که نه بیا کلیوال او معلم مرجان د دې نا چیزه خبري څخه یوه خبره جوړوي.

امیرخان ډېر تیز په کلیوالو پسي منډي ووهلې. کلیوال لا د لالو د هډو ځای ته نه وه رسیدلي، چي دی ورسره یو ځای سو. کله چي کلیوالو د لالو ماما بې غوښو هډونه، د سر کوپړه، څپلی په وینو لړلي د کالو ټوټې هري خوا ته تیت او پرک ولیدل، سخت په غوسه سول.

د یوې خوا ئې دغه پاشلي هډونه او ټوټې را ټولولي، د بلي خوا ئې د دې پر ځای چي لالو ماما ته دعاګاني وکړي، تر خولو ئې سردار ته بد الفاظ راوتل.

امیرخان ملا صاحب ته ځان ور نژدې کئ، کرار ئې ورته ویل، چي سردار صاحب ویل،ملا صاحب ته ووایه، دغه دې د کمال ښکاره کولو ورځ ده، د خلکو په منځ کي دي خپل کار وکه، خلک ارام که. ملا صاحب امیرخان ته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ښه دئ، زه پوهیږم چي څه وکم (وکړم)، دا ئي ځای نه دئ. اوس که څه وایم، خبره نوره خرابیږي، چي کلي ته ورسیدو، زه به قران مجید هم را واخلم، بیا به ئي ګوري، ته بیغمه اوسه.

کله چي قهرېدلو کلیوالو د لالو ماما هډونه کلي ته را ورسول، د یوې خوا شپه او تیاره وه، او د بل لوري د لالو د ښځي او یتیمانو ژړاوو، سر شکونو او نارو کلي پر سر واخیستی. د کلیوالو ښځي او کوچنیان هم راغلل. ټول کلي ژړل.

په کلي کي د ژړاوو، او ښراوو یو محشر جوړ کړی و، چي د سر دارصاحب خوب ئي هم نا ارامه ور نا ارامه کئ.

ملا صاب او امیر خان دواړه د سردار کورته ولاړل، چي سردار ته کیسه وکي. سردار دوی ومنل. ډوډی ورته راوړل سوه. دوی دواړو د لالو د پاته هډونو د راوړلو او د کلیوالو د احساساتو د پارېدلو بیان سردار ته وکئ په ضمن کي ملا صاحب و سردار ته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- دغه معلم به اخيرموږ او تاسي په يوه لوی غم اخته کي.

سردار اميرخان ته وويل:

- ته خو يو ځل کور ته ور ږغ کړه، چي څه چای راوړی.

کله چي امير خان ولاړ سو، سردار و ملا ته وويل:

- ما به وختي د معلم يوه چاره ور کړې وايی. ته خبر ئې چي معلم مرجان د اميرخان سکه د کاکا زوی دئ.

امير خان بيرته راغلئ، سر دار خبره واړوله:

- ملا صاحب، ستا خو لږ کلونه کيږي، چي زموږ کلي ته راغلې يی؛ ما او امير خان ته دا معلومه ده چي معلم څوک دئ او څنګه معلم سو؟

سردار زياته کړه:

- معلم د اميرخان مشر د کاکا زوی دئ. زه او مرجان سره همزولي وو. هغه وخت چي مکتب نوی زموږ په کلي کي شروع کيدئ، نو سرکار زما د پلاره څخه وغوښتل، چي اول به ته خپل زوی مکتب ته ورکې،

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي وروسته نور خلګ هم خپل زامن مکتب ته ورکي. پلار مي نه غوښتل ما مکتب ته ورکي.هغه مجبور سو، د مرجان د پلاره څخه ئې وغوښتل، چي دا ستا زوی به زما د زوی پر ځای مکتب ته ورکړو؛ زه به تا ته هرکال نغدی پنځوس افغانی درکوم. هغه و، چي زما پر ځای مرجان مکتب ته ولاړ، اوس هغه مرجان نه یوازي ما ته، بلکي ټول کلي ته دا دئ غم سو.

ملا صاحب او امیر خان ورته وویل:

- دا غم نو ستا پلار کرلی دئ؛ خیر، اوس هم سری وخت دئ.

سردار ملا صاحب ته وویل:

- اوس ئې چاره او مخنیوی په تا کیږي.ستاڅه ملا ماته، حکومت،خان، ملک،مسجد او قران ټول ستا پلاس کي دي. امیر خان به د رسره وي، څه چي اړتیا وي، زه مو تر شا ولاړ یم. ملاصاحب ډاډه سو.

***   ***   ***

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سهار چي کليوالو د لالو د قبر او کفن په کار لاس پوري کاوه، ملا صاحب راغی، قران شريف ئې په څنګ کي را اخيستی و. د نرو او ښځو په منځ کي کښينستئ، قران مجيد ئې خلاص کی، يوښه اوږده سوره ئې تلاوت کړه؛ بيا ئې نو د نصيب، قسمت، وخت او وعدی د پوره کيدو په هکله اوږدې خبري وکړی؛ ګورئ څه چي د چا په نصيب وي، هغه ويني، څه چي د چا په برخه وي، هغه ورکول کيږي. وعده چي د چا پوره سي، څوک ئې نه سي زيا تولای، دا د اذل وېش دئ.

ملا صاحب په خبرو کي کرار کرار دغسي تر جنته ولاړی. هغه زياته کړه:

- د لالو ماما په قسمت کي دغه شان مرګ ليکل سوئ و. بيا دي هم هغه د خدايه ارمان نه کوي، نن شپه د جمعي ده، بختوره شپه ئې په نصيب سوه. د جمعي په شپه د جنت دروازې خلاصي ولاړي وي، او د دوزخ دروازې قلف وي. هر څه د خدای د طرفه دي، نا ارامی کول، ژړل د خدای تعالی د احکامو مخالف کار دئ. د ده

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر مور ټولو دا حق دئ، چې تر خاورو ئې ورسوو، دمړي ژر ښخول سنت کاردئ.دعاوې ورته وکړئ، چې خدای ئې وبخښي.

د ملا صاحب تر خبرو وروسته، اميرخان وويل:

- د مړی ډېر پرېښول په کور کې ښه کار نه دئ، در وائې خلی، چې خاورو ته ئې ژر وسپاروو.

سليم اکا پر را ږغ کړل:

- اميرخانه، کښينه؛ هلکان سهار وختي د قبر کيندني دپاره تللي دي، تر اوسه ئې احوال نسته، د باندي هوا سړه ده، تر څو چې دوی احوال را نه کی، چې قبر تيار دئ، د دې ځايه ئې مه ښوروئ.

نور ملا صاحب او اميرخان جرات ونه کی، چې خبري وکي. معلم صاحب ناستو کليوالو نرو او ښځو ته وويل:

- عزيزانو، خويندو او ځوانانو!

- دا يوازي لالو نه دئ، چې په ډېره ظلمانه توګه ووژل سو. ستاسي به ياد وي، چې دوه کاله مخکي سلام

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

جـان دغسـي مړ سو. بـې لـه شـکه چـي مـوږ او تاسـي د خدای پیدا یـو، او خـدای بـه مـو پنـا کـوي. امـا، پـه قـران شـریف کـي دا هـم راغلـي دي، چـي کـوچنی، صـغیر او مومن ته تر څو چي بالغ سوی نه وي، څوک جزا نـه سـي ورکولای. ملا صاحب همداسی نه ده؟

ملا صاحب د معلم صاب خبره ومنلـه. بیـا معلم صـاب وویل:

ـ په قران شریف کـي ئـې راوړي دي، چـي د پـلار پـه جرم زوی، لور، ښځي او نورو دوستانو تـه ئـې جزا نـه ورکول کیږي.

بیا ئې ملا ته مخ را واړوئ:

ـ ملاصاحب همداسی نه ده؟

ملا بیا د معلم خبره درسته وبلله.

وروسته، معلم صـاب د لالـو یـو ماشوم زوی تـر لاس ونیوی او وئې پوښتل:

ـ دغـه ماشـوم څـوک ژړوي؟ دا ښـځه څـوک ژړوي؟ کمه (کومه) گناه ئې کړی وه؟

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کليوالو وويل:

- نه، هيڅ ګناه ئې نه ده کړې.

معلم صاحب زياته کړه:

- پس دا نو خدای تعالی نه دئ، چې دغه ماشومان، ښځې،موږ او تاسې ټول ژړوي، دا بل څوک دئ، چې دا ظلم کوي، ټول ولس ژړوي.

ملا صاحب او ټول کليوال وپوهيدل، چې معلم صاحب کم (کوم) ظالم يادوي؟ تر څو چې ملا صاحب خبره جوړوله، نفر راغئ، وئې ويل چې قبر تيار دئ.

د معلم خبرې د خلکو په مغزونو ننوتې او ملا صاحب ته موقع په لاس ورنه غله. ټولو د هديرې پر خوا جنازه واخيستله او روان سول.

پرلاره باندې د خلکو تر منځ پسپسې ډېرسو. چا و چا به ويل:

- دا معلم صاحب خو والله چې په قران هم ښه خبر دئ. ملا ئې هره خبره منله.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چا به لا دا ويل، چي دا بل ظالم نو څوک دئ، چي دى وائي؟

اميرخان بيا د ملا صاحب پر غوږ ور پرېوتی، چي تا ولي د معلم خبري درستي وبللې؟ د دې خبرو څخه د هغه مقصد دا و چي لالو خدای نه دئ وژلی. نو چا وژلی دئ؟ د دې خبري مانا خودا سول چي خدای ناکرده لالو سردار صاحب وژلی دئ. که څه چي وژلی ئې هم وي، څوک څه ورته ويلای سي، خو بيا هم ښه نه ده، چي پسي شا په سردارصاحب پسي هر خوار او غريب خبري وکي.

*** *** ***

هلته د ليري سردار صاحب معلوم سو، چي دی هم د هديرې خوا ته راځي؛ را نژدې سوی لا نه و، چي امير خان او دوه درې نور غوړه مالان ئې مخ ته ورغلل. تر څو سردار را رسيدئ، خلګو لالو په قبر کي اېښی او خاوري ئې ورباندي را اړولې. کار چي خلاص سو، ملا

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

صاحب لاسونه پورته کړل او دعا ئې وکړه. وروسته بیا معلم صاحب خبري پیل کړې:

- لالو، زمـوږ او ستاسـي ورور او غریـب سـړی و، هیڅ بد عمل ئې نه لاره، پنځه وخت لمونځ ئې کاوه، مګر غریبی دي ځان وخوري؛ زموږ په وطن کي د اولاد نفقه پیدا کول، څه اسانه کار نه دئ، دا ماړه خلک هم باید د خدایه لږ وبیرېږي، په مزدورانو باندي دونه درانه کارونه و نه کی، چي په وس کي ئې نه وي، او تر لاندي مړ سي.

معلم صاحب زیاته کړه:

- نور نو لالو زموږ او ستاسي په منځ کي نسته، دلته د قبر پرسر لاسونه پورته کئ او درې واره قل هوالله احد وواياست،ثوابونه ئې ده ته وبخښی؛ دغه ئې فاتحه ده، نوره فاتحه ئې نسته.

*** *** ***

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لالـو د مـرګ کیسـه د خلګـو تـر مـنځ سـره تاوېـدل راتاوېدل. د معلم صاحب خبرو پرکلیوالو ډېر اثر کړئ و. هر یو به ویل، چي د لالو بیوزله سره ظلم وسو. ځینو بـه لا دا ویل چي ګوره بیوزله به ئي ځنګه مړ کړئ وي، او ځنګه به لیوانو خوړلی وي

معلم مرجان خو د دغه کلي اوسیدونکی دئ. سربیره پر معلمی څه خپله مځکه هم لري. د ژوند ځرخ ئي سم ځرخی؛ چا ته اړ نه دئ. کلیوالو تـه ئـي خیر رسیږي، د کلیوالو په منځ کي ورځ تر بلي د ښه اعتبار خاوند کیدئ.

د دغه کلیوالي ښوونځی څخه د معلم مرجان د تبدیلیدو دپـاره خـو یـو ځـل مـلا صـاحب او امیرخـان دواړه د سردارصاحب سره ملګری حتا تر ښاره ولاړل، که ئي د تبدیلی یوه چاره په معارف کي وکړي. پـه معـارف کـي د دوی غوښتنه د معلم مرجـان د تبـدیلی پـه بـاب و نـه منل سوه. ځکه د معارف د چارو مشر دوی ته وویل:

- تاسي ما ته بل معلم را کئ، چي هغه ستا سی د کلـي په معلمی کولو خوښ وي او هلتـه در سي؛ ځکه پـه کلـي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کي د معلم د اوسيدو ځای نسته، بازار ته ئې د تلو راتلو امکــان، ترانســپورت او ترانســپورتی لاره نســته. ســر دارصاحب ته ئي وويل ته معلم ته په خپله سراچه کـي د اوسيدو ځـای ورکوې ؟ معلومـه ده چي جواب دي منفي دئ. نومعلم مرجان د هغه کلي سړی دئ؛ زما مفتشين ئې د کاره راضی دئ.

نو ځکه، دوی درې واړه په پټه خولـه ناکام بيرتـه کلـي ته راغله.

*** *** ***

کلـه چـي سليم کـاکو د لالـو د ښـخولو ځخـه خفـه زړه کور ته راغی، کولی زوی ئې ورته وويل:

- د لالا (بنـګ) د لاس ګـوتی تکـی شـنې اوښـتي او پړسيدلي دي. ډوډئ ئې هم دا دوی ورځي نه ده خوړلي، پروت دئ.

سليم اکـا ورغـی، پـر بنګ ئـې بږغ وکـئ، د بنګ لاس ئې وکتئ، بيا ئې کولی ته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- زويه، اور بل كه، څه پياز را ته راكړه د چړى سره.

خپله ئې څه غوړى ديګ ته واچول او پر اور ئې كښېښودل، چې غوړى ګرم سول، پياز ئې پكښې واړه كړل. كله چې پياز په غوړو كې سره سول، اوبه ئې پكښې توى كړې، مالګه او څه د كټوي دارو ئې ور واچول؛ درې هګۍ هم ور واچولې، ښه ګرمه شكنه ئې پخه كړه. بيا يې كولى ته وويل:

- زويه، په كاشنه كي ډوډۍ وړه كه، را ئې وړه.

سليم اكا بنګ په زور د ځايه راولاړ كى، څه ډوډۍ ئې په وخوړله؛ بيا ئې يو ټوټه كراست لنده كړل، څه مالګه يې پر وپاشله؛ د بنګ لاس ئې پكښې ور وتاړه. ويې وويل:

- ان شاالله سهار ته به ئې پاړسوب يو څه كم سى.

هغه، بنګ او كولى ته نصيحت وكړئ، چې زما د تجربى له مخې كه خداى مه كه هر وخت هر څه در پيښ سي، ډوډۍ خوړل به نه پرېږدئ، ولي چې لوږه ژر

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سړی د پښو اچوي. سبا سهار به کولی په کلي وګرځي، هر چا چي د خرڅيدو هګۍ لرلې، ځيني را به ئې نيسي، کور ته به ئې راوړي، دوی درې شپې به ښه غوړه ډوډۍ دربانده وخورم، داسي ګل غونډي به جوړ سی.

*****

بله ورځ معلم مرجان خبر سو، چي بنګ ناروغ دئ او مکتب ته هم نه و راغلی. هغه پوهيدئ چي بنګ خو هيڅکله غير حاضري نه کوله. نو راغی، د سليم کاکو څخه ئې پوښتنه وکړه:

- سليم کاکو دا بنګ چيري دئ؟ مکتب ته نه و راغلی؛ بې له بنګه، مکتب را ته تور معلوم سو. خدای دي ئې نه خوږوي، څه په سوی دي؟

سليم اکا معلم مرجان ته وويل:

- نه، شکر دئ، نن ښه و. دی د لالو تر مرګ يوه ورځ مخکي ما د سردار صاحب کور ته واستاوه، چي د خوني د دروازی لخک ور جوړ کی؛ هلته ئې خپلي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګوتې په تیشه وهلي وې. نو خدای ته هیله سته، چي سبا ته به جوړ سي.

معلم مرجان وویل:

- شکر دئ چي بل څه نه دي په سوې.

*** *** ***

دا دئ سبا ته په کلي کي چک چیکه سول، کلیوال خبر سول، چي د سردار صاحب لور، صدفه، دا څو ورځي کیږي، چي هیڅ نه خوري او نه خبري کوي. داسي لوی تبي نیولي، پرته ده؛ خدای خبر چي بیا به روغه سي، که یا. سردارصاحب د شا و خوا کلیو ملایان او پیران راوغوښتل، چي هغوی دم او چو پر وکي، ګوندي جوړه سي. ټول ورته راغلل، خپلي هڅي ئې وکړې، خو صدفه لا جوړه نه سوه.

بله ورځ سهار د وخته، سردار تاجو ته خپل د سپرلۍ اس ورکی، چي ژر د ولسوالۍ مرکز ته ولاړسي، خلګ وائي چي هلته ډاکټر سته، هغه تر دې ځایه راوله. تاجو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر اس پښه واړوله، ماپښين ته ئې په داسي وخت کي ډاکټر را وستی، چي سردار صاحب د کليو څخه د راغليو ملايانو او څوپيرانو سره نا ست و.

تاجو مجلس ته ورغي او سردار ته ئې د ډاکټر د راوستلو خبر ورکی. سردار پوهيدی، چي د ملايانو او پيرانو د ډاکټر د نامه سره لا جوړه نه ده، نو ئې تاجو ته په کراره وويل:

- د صدفي مور خبره کړه، چي صدفه ډاکټر ته ور وښئي؛ زما سره دلته دا ميلمانه ناست دي.

په رښتيا سره د ډاکټرانو سره د ملايانو او پيرانو ډېره جوړه نه وي. تاجو د سردار د وينا سره سم ډاکټر د صدفي مور ته ور وستی.

ډاکټر د ماشومتوب دوره په دغه کلي کي تيره کړې وه، او لومړی ښوونځی يې هم دلته لوستلی و. د ډاکټر پلار هم مځکه او جايداد نه لاره. هغه د يوه کلي به بل کلي ته په خواری، بزګری او باغوانی پيدا کيدو پسی کډه کيدی. نو ډاکټر ډېر کلونه دغه کلي ته بيا نه و راغلی.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډاکټر چې کله د صدفي د ناجوړۍ د درملنې دپاره دې کلي ته راتلی، خوښ و. په کور کې ئې لا خپلې کورنۍ ته ویلی و، چې د سردار کلي ته ځم. ښه دئ هلته به دخپل همصنفي د معلم صاحب مرجان مور، اولادونه او خپله به هغه هم ووینم. معلم مرجان مې د مکتب د دورې همزولی و، او څه لیرې خپلوي مو هم ورسره لرله.

اوس ډاکټر یو تجربه لرونکو ډاکټر دئ. هغه چې صدفه وکتله، ژر د صدفي په ناجوړي پوهه سو. د نجلۍ په بدن کې د ناجوړۍ لڅې او ښکاره نښانې نه معلومیدې. ډاکټر د صدفي د مور څخه څو پوښتنې وکړې:

- نجلی مو چا ته ورکړې ده که نه؟

- دا ناجوړي کله ورته پیدا سوي ده؟

د صدفي مور ډاکټر ته وویل:

- الله ستا قربان سم ډاکترصاحب ستا څخه به ئې ولې پټوم، روغه رمټه نجلۍ وه. په هغه ورځ چې د سلیم اکا زوی بنګ د دروازې د لخک جوړېدو ته راغلی و، بنګ کار کاوه، صدفه ورته ولاړه وه. بنګ په تیشه باندي خپلې

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګوتي ووهلې؛ کله چي د بنګ تر ګوتو ويني جاري سوې او دې هغه وليدې، لور مي لکچي وبيرېدله، تر هغه وروسته مي دا لور دغسي پرېوته. فکر کوم چي لور مي هيڅ وخت وينه نه وه ليد لې. اوس به کوي خدای، سبب به ئې ته يې.

د صدفي مور زياته کړه:

خپل کوښښ وکه، دا لور مي را جوړه کړه. ښځي وايی، چي پر وېنو دستي پيرانان راځي، خدای دي وکي، چي پيرانان نه وي پر کښينستلي.

ډاکتر د صدفي مور ته وويل:

- خير دئ خوري ، دا يوه کليوالي عامه ناجوړي ده. په تعويذ او دوا دواړو نه جوړېږی. لور دي ستا په مرسته جوړېدای سي. ما اورېدلی و، چي د سردار دريمي ښځي مکتب لوستی دئ؛ ستا د خبرو څخه وپوهيدم چي هغه به ته يی. نو ځکه دا خبره تا ته کوم، چي ما شاالله لور دي غټه ده، او ستاسي هم شکر دئ ژوند ښه دئ، پر لور باندي ولور مه اخلی، پيسو ته اړ نه ياست، د خپلي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لور خوښي په پام کي ونيسئ، په خپله خوښه ئې واده کی. اوس به زه څو ګولی ورکم، چي لږ ئې خوب سم سي؛ اما د جوړېدو چاره ئې د مور او پلار په لاس کي ده؛ څونه چي زياتي شپې پر تيرېږی، هغو نه ئې روغتيا ډېره خرابيږی. که بيا هم پدې ګوليو ښه نه سوه، نو به ئې هلته بازار ته را ولی؛ ځکه دلته زما سره زياتي دواوی نسته .

د صدفي مور ډاکټر ته په کراره وويل:

- تر خولې مو جار سم، ته زما په دين او دنيا ورور يی؛ سردار صاحب ته دا خبره وکه، چي نجلۍ بازار ته را وله، ښه دئ، هلته مو دوستان سته؛ مورږ به هم په بازار کي يو څو شپې تيري کړو. ګوندي خدای وکي د صدفي فکر سم سي. ستا په کوښښ به مي پاک خدای دا لور را ښه کي.

ډاکټر د صدفي د مور غوښتنه په پام کي ونيوله. راغی سردار ته ئې ډاډ ور کئ، چي لور دي ډېره ناروغه نه ده؛ اما څو ستنو وهلو ته اړتيا سته، چي هغه نو دلته په

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلي کي نه کيږي، هر کله چې دي وخت و، هلته (بازار) به ئې راولې.

ډاکټر شپه د سردار صاحب په ميلمستون کي تيره کړه، سهار ئې د سردار صاحب څخه رخصت غوښتی، چې ولاړ سي. او په دغه کلی کي يو بله شپه د معلم مرجان سره تيره کې. سردار ته ئې وويل، اوس عجب راغلی يم، معلم صاحب مرجان مي هم دا ډېر وخت نه دی ليدلئ، ښه دئ هغه او کورنۍ به هم ووينم. بله ورځ به د خيره سره تاجو ما ورسوي.

ډاکټر د معلم مرجان کور ته ورغی؛ معلم صاحب پر کور نه و، خو د معلم صاحب مور د ډاکټر صاحب ډېرعزت وکئ، څو چي معلم صاحب د مکتبه کور ته را ورسيدئ، کله چي معلم مرجان کورته راغی د ډاکټر په ليدو زيات خوښ سو، ځکه ډېر کلونه ئې نه و سره ليدلي.

په ښه مجلس ئې شپه سره تيره کړه. سهار وختي تاجو اس راوستی. ډاکټر رخصت واخيست او خپل کور

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ولاړ. ډاکټر د معلم د خولې د لالو بيوزله د مرګ په کيسه سم خبر سو. په زړه کې ئې د سردار څخه بد راغلل، خو په خوله ئې څه نه ويل .

سردار صاحب چې د شپې کور ته تللئ و، د صدفي مور تر فشار لاندي نيولى و، هرڅونه چې ژر کيداى سي، دا خپله لور بازار ته بيايم، او دواوى په کوم. د سردار هم د ډاکټر مشوره خوښه سوه.

اوس د کليوالوپه مجلسونو کې د لالو پر مرګ د تبصرو ځاى د سردار صاحب د لور صدفي د ناجوړى خبري ونيوئ. امير خان او ملا صاحب د سردار په کور وځى او ننوځى. د سردار د لور د ناجوړى اوازه ژر تر شا و خوا کليو ورسيدله.

څوک څوک لا دا خبره کوي، چې دا به د لالو غريب ازار وي، چې خداى ئې لور ور ليونى کړه.

هلته کله چې بنګ د صدفي پدې شان ناجوړى باندي خبر سو، پر سر ئې اور بل سو، توده تبه پر راغله، داسي سره اېشيدى؛ مګر بنګ ډېر هوښيار هلک و.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه د ځانه سره ئې فکر کاوه، چې زما تر وسه تیره خبره ده، هیڅ ډول ممکنه نه ده، چې که ځان هم مړ کم د سردار لور ما ته څوک نه راکوي. خپل ځان ته ئې خپله قناعت ورکړی و؛ نو ئې نه غوښتل پلار یا بل څوک پر ځان شکمن کی.

سلیم اکا چې د بنګ لوړه تبه ولیدله، وارخطا سو؛ کولی ته وویل:

- ته ولاړ سه، معلم مرجان، بډی کاکا او یتیم اکا ته ووایه، چې پلار مي ویل، یو ځل راسی.

کولی ولاړی، درې واړه ئې خبر کړل؛ دوی هم راغلل. سلیم کاکو دوی ته وویل:

- دا بنګ داسي معلومیږي، چې لوی تبي نیولی وي. زه به بنګ تر ښاره ورسوم، ښه دئ، عطا محمد او اولادونه به ئې هم ووینم، بیا هغسي ژمی راځي، لاري ختي کیږي، تګ نه سي کیدای. تر څو چې موږ بیرته را ګرځو، دا خپل سامان او کالي اول پر خدای بیا پر تاسي سپارم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کليوالو د سليم کاکو سره خوښه کړل، معلم ورته وويل:

- سليم اکا، داسي نه سي، چي د ښار ژوند دې خوښ سي، بيا کلي ته را نه سې. په کلي کي زموږ ټولو په تا باندي زړونه تکيه دئ.

سليم اکا پر را درسته کړه:

- نه، ان شا الله راځم.

سبا په خړه، سليم اکا خپلو دوو زامنو بنګ او کولی ته وويل:

- يو، يو تلتک به واخلو، پر لاري ساړه دي.

درو سرو خپل تلتکان په شا کړل؛ د کلي څخه د بازار پر لور روان سول. شپه ئې د ولسوالۍ مرکز ته ور سوله. په يو سماوار کي ئې شپه تيره کړه؛ سهار د ښار موټر ته ولوېدل. ايله چي مازېګر ښار ته ورسيدل. د خپل مشر زوی عطا محمد کور ته ورغلل. زوی، مېرور او لمسيان ئې خوشحال سول. د بنګ هم د مشر ورور او وريرونو په ليدو څه پام غلط سو.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سليم اکا خپل مشر زوی عطا محمد ته د نبګ د ګوتو د خوړکيدو او بيا لوړی تبي خبره وکړه. عطا محمد د بنګ د لاس ګوتی وکتلی، پر بنګ ئي څه ټوکئ موکي وکړې. وئې ويل:

- سهار به ئي زه روغتون ته بوځم، هلته به ئي ګوتی سمی ور پرېولي او بيا به ئي ور وتړي، د درد ګولی به ورکړي، جوړېږي.

بيا ئي پلار ته وويل:

- که د بنګ ګوتي نه وائي خوړ سوي، ته خو نه راتلې، په کال کي لا يو ځل نه راغلی. زه خو دلته يو وزری يم؛ سهار کار ته ځم، ماښام تياره کور ته راځم. دا لمسيانو به دي هره ورځ يادولي. ما دوکان نه سوای پرېښولای، چي دوی مي دروستلي وائي؛ ځه، اوس هم ښه دئ، چي په خير راغلاست؛ نور به دلې ګډه ګوزاره کوو. بنګ او کولی به دلته په ښار کي مکتب ته واچو، زه او ته به په دوکان کي اخته يو. د شپې به ټول پر يوه کاسه سره راټول يو؛ يوه وچه او لنده به سره خورو.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سليم اکا زوی ته وويل:

ـ زويه، په کلي کي مي ډېر کلونه ژوند کړی دئ، څو ښه خواږه د مجلس خلګ سته. بل د کلي دا ورشو يو څه خلاصه ده، دلته خو پدې تنګو او بويناکو کوڅو کي به مي زاره وچوي. زه والله چي تا ته لا حيران يم، زويه، چي تا څنګه دلې ځان ورته ټينګ کړی دئ.

سليم اکا زياته کړه:

ـ زويه، اوس چي مي دا خپل لمسيان وليدل، نامي خدا غټوکي سوي دي، ټوله ورځ مي د غيرړي نه ايسته کيږي. د دې په ايسته، که کلي ته ولاړم، هم سم زړه به مي ستاسو سره وي. مخکي به مي تنها ته او ستا ښځه يادېدل، دا ځل به مي تر تاسي زيات دا لمسيان تر سترګو دوري دوري کيږي. نه پوهيږم څه وکم، ما ته دا ښاری ژوند خوند نه راکوي.

عطا محمد وويل:

ـ بابا، ته وا ما ته به دا ځای (ښار) ډېر خوند راکوی؟ وائې، "مجبوره ته مه وايه چي غښتلي يی". د ژوندانه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجبوريت دئ. خوار خلګ هر ځای خوار دي. خو دلته دا يو شی سته چي په ښار کي يو څه کار پيدا کيږي، د کشرانو د پاره مکتب سته، يو روغتون سته؛ دغه شيان دي چي سړی اړباسي په دغه تنګو او د بويونو ډکو کوڅو کي ژوند وکي. دلته به مي دغه وروڼه څه سم سبق ووائې. ګوندي خدای وي، يو منصب په سرکار کي په لاس ورسي، پر ما خو ژوند دغسي تير سو.

سليم اکا د خپل زوی عطا محمد پخې خبري واورېدې؛ وپوهيدئ چي دغه ښاری ژوند عطا محمد تر پخوا هوښيار کړی دئ. نو ئې د خپل زوی خبره ومنله؛ ورته وئې ويل:

- ښه دئ زويه، چي ته وائې در سره پاته به سم.

سهار عطا محمد خپل ورور بنګ حکومتی روغتون ته ور وستی. يوه نرس ئې د لاس زخم ور ومينځی، څه پوډر ئې پر وشندل او بيرته ئې ور وتاړه، را رخصت ئې کی. کله چي عطا محمد بنګ د کور پر خوا راوستی، پر لاره ئې په ليلامی کي يو پطلون بنګ او بل کولی ته

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

رانیول. ماپښین ئې نژدې مکتب ته ور وستل، او هلته ئې شامل کړل. نور نو بنګ او کولی مکتب ته روان سول. ښار د کلي په شان نه دئ چي يوازي به څه هلکان مکتب ته تلل؛ دلته په ښار کي پر هلکانو سر بیره نجوني او ښځي هم مکتب ته ځي. په ښارکي د بنګ د مکتب په لاره کي سهار او غرمه ډېري مکتبی ښايسته نجوني وي. ده فکر کاوه، چي يوازي د سردار لور صدفه ښاپسته او ښه کالي اغوندي. بیا هم یو مخ ئې زړه د خپل کلي او صدفي څخه نه صبر کيدی.

یو دوی هفتی وروسته، سلیم اکا عطا محمد ته وویل:

- ما ته به دی اجازه راکړي وای، چي یو ځل تر کلي تللی وائې. ژمی را روان دی، هغه خپل دوه درې پاته زاړه تلتکه، یوه کمبله او هغه خپل سامان به مي راوړی وای. که بارانونه شروع سول، بیا نو تګ نه کیږی، او دا بنګ به مي هم د ځان سره بیولای وای، چي د سامان په راوړلو کي ئې مرسته راسره کړی وای.

عطا محمد وخپل پلار ته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- بابا، بنګ او کولی مي تازه په مکتب کې شامل کړي دي، دستي ئې د مکتبه را اېستل ښه نه دي. ستا تلل وکلي ته يوازي ښه کار نه دئ، ځکه تر کلي پوري د پښو ډېره لاره ده. هوا سړه ده، او بل د کلي ښځه به څنګه د کور کالي او سامان تر موټره راوړي؟ ښه دا دئ چې دا ژمی دلي سره تيرکو. په دوبي د خيره سره چې مکتبونه رخصت سي، بنګ او کولی به هم د ښار، مکتب او کار سره بلد سوي وي. بيا به زه دوکان دوی ته پرېږدم. ما او تا به يو ځای د کالو او سامان په راوړلو پسې ولاړ سو.

*** *** ***

په کلي کې د ډاکټر تر تللو وروسته، سردار صاحب ماښام خپل شاتر تاجو ته وويل:

ـ سهار وختي به د کوره ښځه يوه ناليچکه درسره واخلې، يابو راوباسه. کله چې دي ځل پر واچوی، د هغه پر سر به نالي واچوې، ښه ټينګه ئې وتړه. صدفه او

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور به ئې بازار ته نژدې د شیر اغا تر کوره ورسوې. ته هم هلته د شیر اغا په سراچه کې شپه تیره که. هوښ کوه چې د هغې خوا ناوخت را رهي نه سي، چې په لاره کې درباندې شپه نه سي. بله ورځ، وختي حرکت را وکه، چې په رڼا تر کلي ځان را ورسوې.

تاجو د سردار صاحب څخه پوښتنه وکړل:

- بې بی او صدفه هلته پرېږدم؟

سردار وختدل هو هلته ئې پرېږده.

- هو، دوی هلته څو شپې تیروي.

تاجو نو اوس ځان د سردار د کورنۍ محرم سړی ګڼي؛ سردار ته ئې وویل:

- صاحبه، چې ته هم راسره تللي وای، څونه به ښه وای. یو خو دا لاره ډېره اوږده، سپیره او ښتی بیابان دئ، هیڅ پناه ځای نسته. نه ویل کیږي یو ضرورت پیدا سي. بل، دوی ښځینه دي، هلته بازار دئ، بیا ډاکټر ته ځي، صدفه ناجوړه ده، شئ مئ به ئې په کار سي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهيږم چي شير اغا خپل سړی دئ، خو هغه بيوزله د دې نه دئ، چي د دوی سره وځغلي. بې بی او صدفه به چا ته وايی، چي مرسته را سره وکه.

سردار تاجو ته وويل:

- ليونيه، پر لاره ته ورسره ئي ،هلته پيسي ورسره دي، هر څوک مرسته ور سره کوي.

تاجو سر وښوراوه، يعني چي سردار مي په مطلب نه پوهيږي، نو ئې وويل:

- که چيري نه پسي راځې، نو بيا زه دوی يوازي نه پريږدم، هر څونه، وخت چي ئې تيراوه، زه ورسره هلته پاته کيږم.

سردار ته د تاجو دغه ښه نيت لرل، ښه خوند ورکی . هغه تاجو ته هم د سلو روپو يو سور نوټ ورکی، او زياته ئې کړه:

- سمه ده، هلته ورسره اوسه.

سهار وختي چي تاجو اس سره برابر کی، بې بی او صدفي ته ورغئ، خبر ئې ور کړی، چي اس تيار دئ. د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

صـدفي مـور يـوه غوټـه د کـاليو او څـه شـيانو تـاجو تـه ورکړل، چي ته دغه در واخله، موږ در وځو.

تر لږ ځنډ وروسته، د سردار صاحب درې واړه ښځي او اولادونـه د صـدفي او د هغـې د مور مخه ښـې تـه را ووتـل. بـې بـی او صـدفي د ټولـو ښځـه د خـدای پـه امـاني واخيستل. سردار خپلي ښځي او لور ته وويل:

- دلته لږ د جهانداری کارونه دي، دغه به يو ډول د چا پـه غـاړه کـي ور واچـوم، زه هم ان شـا الله يـوازي دوې ورځي وروسته پسي درځم. تـاجو زمـوږ خپـل سړی دئ، هغـه در سـره دی. شـير اغـا دوی تـه مـي سـلامونه کـوی، ځې، نور مو په مخه ښه سه، چي لاره اوږده ده، دربـانـدي ناوخته کيږي.

پـه هر ډول چي و، تاجو بـې بـی او لـور ئـې صـدفه پر اس سپرې کړې او حرکت ئې وکـئ، پـه لاره کي څو ځلـه ښځي او خپلـه تـاجو د رفـع حاجـت د پـاره تم سـول. نـژدې مازديګر ته د شيراغا تر کوره ځانونه را ورسول.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښـځي كورتــه ننــوتلې. د شــيراغا د كــور ښــځو چــي بې بی او صدفه وليدل، حيرانـي سوې، يو يو ئـې جوړ کی چي تاسي او دا ځـای، خدای مو راولـه. ښځو ئـې د سرو څخه بـوغرې (چـادری) واخيسـتي، د ناستي د پـاره ئـې لـوی دالان تـه بـوتلې. د صـدفي مـور، چـي دوی هـم بـې بـی بللـه، پخـه ښـځه وه. د شير اغـا د ښـځو پدې شـان كړو خفه سول. خير، كښينسل؛ دستي ئـې څـه ونـه ويـل. صدفه د خپلي مور په مزاج پوهه سوه. كرار ئـې د موره وپوښتل:

- مور، ولي داسي بل ډول سوې؟ لږ سمه سـه، د رنـګ دي هرڅوک پوهيږي چي په قهر ئې.

بـی بـې خپلـي لورتـه سر ور نـږدې کـی، ورتـه وئـې ويل:

- زويه، ولي ورته په قهر نه سم؛ پس لـه ډېرو كلونـو، نن د دوی كور ته راغلم؛ دوی دبانـدی كښـينولم. دوی پـدر لعنتی هر وخت ما ته په هغه سترګه نـه ګوری، لكه زمـا بنو ته چي ګوري. ځكه زه د بله كوره پـه دوی واده سـوې

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يم؛ پدې ئې دباندې کښېنولم. د يوې همسايه او پردې په سترګه ئې را ته وکتل. خوني ئې خيرنيړې چې ما او تا ئې خوني ته بيولي واې .ما دې مابښام پلار ته وويل: چې په بازار کې څو شپې به زه او لور مې د خپل خوريي ننګو کره تيري کړو. خير دئ، چې خوريې مې غريب دئ. هغه زموږ په ورتلو خوشحاله کيږي.

د صدفي مور زياته کړه:

خوريې (د خورزوې)، د هغه ښځه او اولادونه زموږ په عزت پوهيږي. دا ستا خپلوان شير اغا وي که هر بل يو، زموږ قدر نه لري. زويه، و دې ليدل چې هغه زما خبره سوه. خير دئ ، اوس راغلي يو، يو دوې شپې به تيري کړو، تر هغو به دې پلار هم راسي.

*** *** ***

تاجو چې ښځې د سراې په د روازه کې کښته کړې، نو ئې اس تر جلو ونيوئ، د شيراغا دوې د غويې وسراې ته ئې ور وستئ. اس ئې هلته پر يوه اخور

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وتړئ. د وښو خوني ته ورغی، څه شپیشتی ئې په بغل کي را واخیستي او اس ته ئې په اخور کي واچولې.

د شیر اغا د غویو مزدور راغی، وئې لیدل، چي تاجو د خپل اس اخور د شنو شپیشتو ډک کړی دئ؛ خوا ئې بده سوه. ورغی سمي نیمي ئې بیرته ځیني راټولی کړې؛ بد بد ئې تاجو ته وکتل.

تاجو ته دې کار خوند ورنه کی، راغی، د شیراغا سراچې ته، هیڅ د یوې پیالې چایو ست هم چا ورته و نه کی. دغسي ستړی هلته د سراچې په یو څنډه کي یو ساعت کښینستی او بیا ولاړی.

تاجو د شیراغا د سراچې څخه را ووتی هلته لنډ بازار ته ورغی، پر یوه سماوار ئې یوه چاینکه خوږی چای د دوو وچو ډوډیو سره ځانته را وغوښتل؛ هغه ئې ځای پر ځای نوش جان کړې. تاجو ډېر ستړی و؛ هلته پر هغه ځای خوب یوړئ او بیده سو. شپه پر راغله سماوارچی ورته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- مسافره ورورره زه سماوار بندوم، که څوک په کلي کي پيژني، هلته ورسه او که څوک نه پيژني، نو راځه زموږ په ماجت (مسجد) کي به شپه تيره کې؛ مسجد دشپې تود دئ؛ دلته دي د شپې يخ وژني.

تاجو سماوارچی ته وويل:

- نه، وروره؛ دشپې د تير يوځای لرم، کور دي ودان، چي راوېښ دي کړم.

تاجو بيا د شير اغا سراچې ته راغئ. کله چي تاجوپه سراچه کي ناستو خلګو او شير اغا ته سلام واچوی،بيچاره ورغی د شيراغا لاسونه ئې ور مچ کړل. بيا هلته ارام کښينستئ؛ نور هيچا وتاجو ته ستړې مه سی ونه ويل. لږ وروسته ډوډۍ را وړل سوه، وخوړل سوه، لمونځونه چا وکړل، چا ونه کړل، او بيا ټول پرېوتل بيده سول.

په سبا سهار څه ناوخته تاجو د صدفي مور وليدله. هغي ته ئې وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- بې بی، دلته خو والله که ماته هیڅ چا د سړی په سترګه کتلي وي؛ چای او ډوډۍ مې پرون په بازار کې وخوړل، اوس د اس د خوړو دپاره هیڅ واښه په خونه کې نسته. که ستا کار نه وي، زه به ولاړ سم د اس دپاره به څه واښه را نیسم؛ دلته خو بازار دئ، هرڅه په پیسو دي.

تاجو بیا زیاته کړه:

- تیر ماښام مې د شیر اغا دغویو په سرای کې د دوی د وښو ځخه څه واښه اس ته وا چول، نفر ئې راغی، بیرته ئې واښه د اس د مخه را ټول کړل. حیوان دی، وږی دئ؛ که ستا اجازه وي، زه څه واښه ورته را وړم، اس مړوم. نور زه دلته نه پاته کیږم؛ کلي ته ځم، سردار صاحب به سبا د خیره راسیي.

د صدفي مور وتاجو ته وویل:

- یه، تاجو؛ ته یوازي نه سې تلای، ورسه اس دي موږ که؛ بیا راسه، زه او صدفه هم در سره ځو.

تاجو وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- دا څه وائې بې بی؟ زما دي خوله ماته سي، چي دا خبره مي وکړه. صدفه ناجوړه ده، چي ډاکټر ئې ونه ګوري، دوا ور نه کي او خپله ډاکټر د تلو اجازه و نه کي، ته څنګ ځي؛ زه نه ځم، دلې در سره یم.

د صدفي مور وویل:

- نه، تاجو؛ کلي ته نه ځو، د شیراغا د کوره ځو؛ زما د خورئې کور ته.

تاجو د صدفي مور ته وویل:

- سردار صاحب به څه وایی؟

د صد في مور وویل:

- هغه ما ته پرېږده؛ ته ورسه، یو ځل دي اس موږ که، ژر راسه.

تاجو اس مځکو ته بوتی، هلته ئې څه شپیشتي په خپلو پیسو ورته را نیولې؛ اس ئې ښه موړ کی، اوبه ئې کی؛ بیا د اس سره د شیراغا د کور دروازی ته راغئ. احوال ئې د صدفي مور ته واستا وه، چي تاجو راغلئ دئ. د صدفي مور د ښځو د منځه را ولاړه سوه، رخصت

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخيستی، د شيراغا د کور ښځې ټوله حيرانی او وارخطا سوې. د صدفي مور ته ئې خورا ډېر وويل، بس د دې يوې شپې دپاره راغلې وي؟ ته خو به چې کله مخکې راغلې، لس پنځلس شپې به دي تيرولې؛ دا اوس څه پيښنه ده؟ څنګه په يوه شپه ځې، لکه چې زموږ څخه خفه سوې؟

د صدفي مور دوی ته حال ونه وايه، يوازي ئې وويل:

- تاسي مي وليدلاست، تاجو کارونه لري. دا چې دی ولاړ سي، او بيا راځي، دا لوی تکليف دئ بيا د خيره سره په بې غمي راځم، ښه ډېري شپې به د رسره وکم.

د شير اغا ښځو ورته وويل:

- بيا خو دي خدای راوله، هرکله راسي اوس تياره راغلې ئې، څو شپې پاته سه خوري؛ تر اوسه خو دي شيراغا لا نه دی ليدلئ، دا چې ته ولاړه سي، هغه به موږ ته څه وائي، چې څنګه در څخه ولاړه؟ ستا دي د ښادی کار سي، په دا يوه شپه را تلو.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هر صورت، د صدفي مور د شير اغا د ښځو څخه رخصت واخيست، دا او لور ئې بيا پر اس سپرې سوې، تاجو اس تر جلو ونيوئ او د شيراغا د كور څخه راووتل. د صدفي د مور د خوري (ننګو) كور ليري نه و، يو ګړی پس، د هغه كور ته ور ورسيدل.

ننګو د دوی په ليدو ډېر خوشحاله سو. په يوه خونه كي ئې تاجو او بله خونه كي ئې ښځې كښينولې؛ چای ئې وركړې، غرمې ته ئې ډوډۍ وركړه. اس ئې د كور څنګه ته د شنو شپيشتو په مامته كي وتړئ.

د صدفي مور، صدفي او هم تاجو درو سرو ښه ارامه شپه د ننګو په كور كي تيره كړه. د ننګو او ښځې ئې هيڅ باور نه را تلئ، چي خاله (د صدفي مور) دي د دوی كور ته راسي. ځكه چي هغه لوی كور ته ور واده سوه. لويان خو د غريبو سره په تلو راتلو شرميدل.

ننګو او ماينه ئې ډول ډول فكر كوي، بيا هم د خپلې خاله، د خاله د لور حتا د شاتر تاجو عزت كوي. د ننګو د خاله لور صدفي سره خبري شروع كړې، ژر ننګو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وپوهیدئ، چي د خاله لور ئې خفه ده. د خپلي خاله څخه ئې وپوښتل:

- دا صدفه خو ناجوړه نه ده؟

خاله ئې ننګو ته وویل:

- هو، زویه؛ صدفه لږ ناجوړه ده. ته به راسره ولاړ سې؟ ډا کټر ته به ئې ورولو.

ننګو وویل:

- ولي نه؟ ډاکټر صاحب خو زما اشنای دئ؛ هغه ډېر ښه سړی دئ. هلته د ورتلو ضرورت نسته؛ زه به ورسم، ورته وبه وایم، چي ماښام کور ته راسي. د ډاکټر صاحب کور زما د کور د څنګه دئ، دلې به ډوډۍ هم را سره وخوري، صدفه به هم وګوري.

خاله ئې وویل:

- خیر یوسې زویه، خدای دي خیر درکي.

خاله په ضمن کي و تاجو ته و ګوري، چي داسي ښه خوريی لرم.

ننګو ولاړی، ډاکټر ته ئې وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ډاکټر صاحب، خاله او د خاله لور مې پس له ډېرو کلونو د کلي څخه راغلي دي. لور ئې ناجوړه ده؛ ماښام چې د کاره خلاص سې، ډوډئ به زموږ کره سره وخورو؛ بیا به مې د خاله لور هم وګورې.

ماښام، ډاکټر راغلی؛ ډوډئ وخوړل سوه. ننګو د چایو خوړلو پر وخت ډاکټر ته وویل:

- ډاکټر صاحب، یو ځل به صدفه وګورې، بیا به چای په ارامه سره وخورو. ډاکټر چې د صدفي نوم واورېدی، ور یاده سول، چې دا هغه د سردار لور ده. ننګو ته ئې وویل:

- ننګو، زه خبر نه وم، چې صدفه ستا د خاله لور ده.

ننګو فکر یو وړئ، چې د ډاکټر د صدفي نوم څنګه زده و؟ د ډاکټره ئې پوښتنه وکړه:

- ته هغه پیژنې؟

ډاکټر وویل:

- هو، ننګو؛ دري ورځې مخکې زه سردار صاحب کلي ته ورغوښتئ وم. ما صدفه ولیده. دا چې صدفه ستا

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خاله لور ده، دا خو بیخي ښه کار وسو. اوس به ته هم زما ملګرۍ سي ما خو د صدفي مور او د هغې پلار ته وويل: چي خپلي لور ته د هغې د ناجوړۍ دوا ورکي.

ډاکټر بیا زیاته کړه:

- دوا ئې د دوی سره ده. که ما او تا په دواړو وکولای سو، چي هم د صدفي او هم ئې د مور او پلار ژوند وساتو، دا به مو ښه کار کړی وي.

ننګو حیران سو، چي ډاکټر صاحب څه وائې؟ د صدفي مور خبره سوه، چي ډاکټر صاحب راغلی دئ، د میلمنو خوني ته ورغله. د ډاکټر صاحب سره ئې پوښتنه وکړه. ډاکټر د ننګو مخ ته دا ځل د صدفي مور ته روکه (سپینه) خبره وکړه:

- خوري، ستا د لور په ناجوړي هلته هم پوه سوم، تا ته مي یو څه وویل. د صدفي ناجوړي تر دې هم زیاتیږي؛ بیا ئې جوړېدل ډېره مشکل، حتا ناممکنه کیږي؛ سر له اوسه ئې چاره وکئ. چاره ئې ته او ستا

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

میره کولای سئ. زه او نور ډاکټران هیڅ نه سو کولای؛ که د لور ژوند غواړئ، د دې په خوښه ئې واده کی.

د صدفي مور چي د ډاکټر خبري ئې مخکي هم اورېدلي وي، سر ئې نه و په خلاص سوی. دا ځل ئې وویل:

- یو، یو؛ دا څه وائې، ډاکټر صاحب؟ خدای دي مرګ را کي، دا څه خبري اورم، زه به دغه پیغور څنګه وړم او څنګه به ئې خپل سړی ته یادوم، چي لورمي میړه غواړي. زموږ په غم لړلي کورنی کي چي نجلۍ ۳۰ کلنه سوې نه وي، ترهغو ئې نه ودوي او نه تر دا اوسه څوک واده سوې دي. دا خو تر اوسه شلو کلو ته نه ده رسیدلې. تر دې مشراني نجوني لړو هغوی ناستي دي. او بیا چي ودوي ئې هم، پردو ته خو خپله ښځه نه ورکوي، وای خدایه، اوس څه وکم؟

ډاکټر د صدفي مور ته وویل:

- خوری، تا خوځه مکتب لوستی دئ، په خبره دي سر خلاصیږي؛ ته ورسه، خپله د صدفي سره خبري وکه،

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیچا تـه تر مور نژدې بل دوست نسته. تـه د خپلـي لـور څخه پوښتنه وکه، د لور باور پر ځان پیدا که چي دا خپل درد در سره شریک کي.

- وروره، زه پوهیږم، ما هم مکتب ویلی و، پلار د څو خشمړو روپو پـه خـاطر د دوو بنـو پـر سر و سـردار تـه ورکړم. یوازي دوه کاله زما تر ودولو وروسته، سر دار څلرم واده وکړ؛ یعني څلور بني په کور کي یو. خدای دي زما د سر دښمن زموږ د حاله وساتي.

د صـدفي مـور د خـوني ووتلـه او صـدفي تـه ورغلـه. هغې صدفي ته وویل:

- زویه، ډاکتر راغلی دئ. ما خو ویل، تـا بـه وګوري، دوا به درکي، خدای به دي روغه کیـي لیکن ډاکټر وائـې: ستا لـور پـه دوا او ډاکټر نـه جوړیږي. هغـه وائـې چـي ستا لـور پـه ورکولـو او واده کولـو جـوړیږی. ایـا دا ډاکټر ربښتیا وائي زویه؟

صدفی مور ته په جرات وویل:

- مور جانې، هغه ډاکټر دئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

صدفی ته مور وويل:

- زويه، ولي دي دا خبره ما ته نه کول؟

صدفي وويل:

- موري، ما خو ډاکټر ته هم نه دي ويلي. موري، رښتيا در ته وايم: هيڅ مي واده او ميره په فکر کي هم نه و، په هغه ورځ چي بنګ زموږ کور ته راغلی و، او تا را ته وويل، ورسه؛ دروازه ور وښيه. دروازه مي ور وښول، بنګ خپل کار کاوه؛ پورته ئې نه کتل. ما د ده ځوانی، کار او غريبی ته کتل. په فکر کي ورته ډوبه تللي وم. يو ځل بنګ غريب متوجه سو، چي زه ده ته ګورم. هغه و، چي هغه خپل د لاس ګوتی ووهلې کله چي ئې تر ګوتو وينی جاري سوې، بيا ئې ما ته په عاجزانه توګه سترګی را واړولې؛ د ده کتو زه ليونی کړم.

صدفي له لږ سکوت وروسته بيا وويل:

- موري، پر ما د بنګ اخيري کتلو دونه تاثير وکئ، چي نور په ځان نه پوهيږم، تر اوسه مي د بنګ سترګي او ويني په فکر کي را ګرځي. دا چي بنګ به زما په باب

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه فکر کړئ وي، پدې هم نه پوهېږم. اوس نو چي ته، پلار او نور دوستان څه فکر کوئ، دا ستاسي خوښه ده، او څه را سره کوي، بیا هم ستاسي خوښه ده. خدای ښه پوهیږي، زما په زړه کي بدي نسته. ستاسي او د خپلي کورنۍ عزت را باندي ګران دئ، دا مي په واک نه ده.

صدفه بیا یو څه غلې سوه او وروسته يي په غلي اواز وویل:

- زه تاسي ته نه وایم چي ما بنګ ته ورکی او نه ما د بنګ سره خبري کړي دي. زه تر مرګ ستاسي نوم ساتم، تر څو چي مړه کيږم، در سره ناسته به یم؛ اما په خپل زړه مي زور نه رسيږي.

د صدفي مور چي د لور د ډک زړه خبري واورېدې، بیرته راغله، ډاکټر ته ئي وویل:

- ډاکټر صاحب؛ ګوره، دا خوریی ننګو مي هم ناست دئ، خدای به کوي او ته به کوي، زما سره مرسته وکه، دا لور مي ډېره را باندي ګرانه ده؛ بیا هر امر چي را باندي کوي منم یی.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډاکټر وويل:

- خوري، زه نوره مرسته نـه سم کـولای، دا ستاسـي کورنۍ مساله ده. زه نـه پکښـي ځـاييږم، زمـا کومـک دغـه و، چي ناحق دواوي مي درباندي خرڅـي نـه کړې، پيسـې مي درڅه وا نه خيستي، ته مي د لور د نـاجوړۍ پـه سبب پو هه کړې.

د صدفي مور وويل:

- کور دي ودان ډاکټر صـاحب، دا مرسـته هم را سره وکه، سبا شپه د صدفي پلار را رسيږي؛ دا خبري به هغه ته هم وکې.

ډاکټر وويل:

- زه خو به ورته ووايم، فکر نه کوم، چي زمـا خبـري دي پر هغه اغيزه ولري. ستا په روی بـه ورتـه ووايم. خو بيربېږم، د کلونو کلونو اشنای مي دئ، د دې خبري پـه ور يادولو راڅخه خفه نه سي.

- يـه، وروره؛ زه پـوهيږم، د يـوازنـي سـړي څخـه چـي هغه نه خفه کيږي، هغه ته ئې. هغه ما ته ئې څـو ځـل ستا

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

صفتونه کړي دي. ته پوهيږې چي ميره کله ښځي ته د بل نارينه صفتونه کوي.

ډاکتر پر را درسته کړل:

- لکه ښځي چي د ميړه په مخکي د بلی ښځي صفت نه کوی.

*** *** ***

بله ورځ چي سردار پر اس سپور بازار ته راغلی، نو سيده ورغی، د شيراغا د کور په دروازه کي دخپله اسه را کښته سو. د شير اغا د کور کوچنيان پر را ټول سول؛ يو او نيم وځغستل کور ته، شير اغا ئې خبر کی، چي سردار صاحب راغی. شير اغا بړغ وکئ:

- هلکو، ژر ورسئ، د سردارصاحب څخه اس ونسئ، او دی کور ته را ولئ، زه هم در وځم.

شير اغا انډي پر انډي سو، لکړه ئې را واخيستله، د کلا د دروازی پر خوا را روان سو. د ليري ئې سترګی پر سر دار صاحب ومښتي او ورته وئي ويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- راځه، راځه؛ ولې دی پښه نیولې ده، دستر څوک خو نسته او نه دا پردی کوردئ.

روغبړونه دي چې کیږي، د شیر اغا د کور ښځې راغلې، د سردار صاحب لاسونه ټولو مچ کړل. د شیر اغا د کور د ټولو ښځو ښې الوتي دي او خپله شیر اغا هم په فکر کي سو. یو دا چې سردارصاحب هیڅ کله هم بې له مخکنۍ خبرتیا د دوی کره نه راتلی. بل دا چې دوې ورځې مخکي ئې ښځه او لور داسي بې خبره راغلې او دغسي په تلوار بیرته د دوی د کوره ولاړې.

دستي چای راغلې، د ډوډۍ وخت سو، د لاسو اوبه را وړل سوې، سردار په فکر کي سو، چې ښځه او لور ئې ولي نه معلومیږي، پوښتنه هم نه کوي؛ خو فکر ئې بند سو. بیا ئې فکر کوي چې ډاکټر ته به تللي وي، را وبه رسیږي. اما دا چې شیر اغا او د هغه د کور ښځې هیڅ د هغوی نوم نه یادوي، ډوډۍ ئې هم د هغو را تلو ته و نه ځنډوله، نو اشتباهي سو، چې حتمي څه پیښه ده.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه چي د سردار تشويش ډېرېږی، بڼه ئې هم تغيير خوري، خبري هم يو ډول بل ډول ځيني سي. هلته د شير اغا او ښځو هم فکرونه ګډوډېږی.

څو شير اغا وسردار ته ورياده کړه:

- بي بي او صدفه په خير کور ته در ورسيدل؟ هغوی راغلل او يوه شپه ئې تيره کړه بيرته داسي په عجله ولاړل؛ زه هيڅ پوهه نه سوم.

د سردار نور هم فکر خراب سو، و شير اغا ته ئې داسي سم جواب ور نه کړی.

*** *** ***

د خپل خوريي دکوره څخه د صدفي مور تاجو واستاوه، چي د شير اغا کور ته ورسي، وګوري، چي سردار را رسيدلی دئ که نه. که را رسيدلی وي، خبر ئې کي چي موږ د ننګو په کور کي يوو.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاجو چې د شیر اغا کور ته را نږدې سو، اول د چوبند خوا ته ورغلی، چې وګوري که سردار راغلی وي، نو حتمي به ئې اس په چوبند کې تړلی وي. تاجو چې د سردار صاحب اس ولیدئ، نو راغی، د سرای په د روازه کې ئې نفر ته وویل: چې سردار صاحب خبر کې، تاجو راغلی دئ، وائې:

د سر دار صاحب سره مې کار دئ.

د تاجو په راتګ شیراغا او د هغه د کورنۍ ټولې ښځې حیرانې سوې. اوس ئې نوعقیده پخه سوه، چې حتمي څه پیښه سوې ده. خپله سردار داسې وانګیرل چې ښځې ئې لکه چې نه غوښتل، خپل د لور په ناجوړی دوی خبر کړي، نو د دې کوره تللې ده.

شیر اغا خپله زړه نه کاوه، چې د سردار صاحب څخه پوښتنه وکې، چې څنګه ئې دوې ورځې مخکې ښځه او لور راغلل. څنګه بیا ته دا سې په عاجله پسې راغلې، چوپ ناست دئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شیر اغا مشره ښځه د ده (سردار صاحب) سکه د اکا لور ده. هغې دا جرات وکړ، د سردار صاحب څخه ئې وپوښتل:

- سردار اغا، خدای دې ئې خیر کې، څه خو به پیښه نه وي، چې هغه ورځ صدفه او مور ئې راغلې او داسې ژړ ولاړې، او نن ته پسې راغلې؛ فکر دې هم سم نه رامعلومېږي،اوس بیا تاجو درپسې راغئ. موږ او شیراغا هم خبر کړئ، خو دا دې هم ورور دئ. موږ او تاسې خو یو کور یو. زموږ داسې مو ګروم سو.

- نه شا ببو، داسې څه خبره نسته؛ بیا ژمی راتلی، صدفه او مور ئې راغلل، څه سودا به ئې په کار وه، او زما هم د سرکار سره لږ کار و، بیا په ژمي نه سوای راتلای؛ راغلم، دلاري را وګرځیدم ما ویل، ښه دئ لالا،تاسې اوټول به هم ووینم.

- ځه، شکر چې څه نسته.

سردار تاجو ځان ته را وغوښتئ؛ تاجو راغی، سردار ته ئې وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- مور د صدفي د مور د خوريی ننګو په کور کې يو؛ صدفي ته مو ډاکټر صاحب د ننګو کور ته راوغوښتی او صدفه ئې وليدله. د صدفي مور ويل، که ته خپله هم يو وار د ډاکټر سره ووينې، ښه به وي.

تاجو زياته کړه:

- د ډاکترسره ستاسې تر ليدو وروسته به د خيره سره خپل کور ته ځو. ځکه ډاکټر دا هم و ويل، صدفه کور ته بوځئ؛ نوره دوا ورته په کار نه ده.

سر دار تاجو ته وويل:

- ښه، مازېګر درځم، ډاکټر به وګورم، اوس ستړي يم.

تاجو رخصت سو،مازېګر چې سردار د ډاکټر وليدو ته ورغلی، ډاکټر هغه خبري چې د صدفي مورته ئې کړي وي، سردار ته هم وکړې. سردار ډېر وغوربېدی، په قهر سو، تر خوله يې چټيات ووتل. بيا يې وويل:

- زه به ور سره ګورم، دې (صدفي) ځنګه دا خبره کړې ده.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډاکټر ورته وویل:

- سردار صاحب، هغي دا خبره نه ده کړي؛ زه یو ډاکټر یم، زه دا خبره درته کوم.

سردار وویل:

- که مي د ډېر وخت اشنای نه وای، تا هم والله که د ژوند څکه راڅخه کړې وای.

بیا ئي په قهر تاجو ته وویل:

- دوی در رهي که.

تاجو وویل:

- صاحب، اوس شپه ده، سهار وختي به حرکت وکوو.

په هر ډول چي و، بلـه ورځ کـور تـه تـول ولاړل. سردار هم لنـډ پـه دوی پسـي ور رسـیدئ.لاهغسـي غوریږي. لور ئي چي د ده په نسبت هوښیاره او ارامه نجلۍ وه، اوس نو پوهه هم سوه، چي مور ئې پر خوا ده. په کراره ئي خپل پلار ته وویل:

- پلاره، زه نـاجوړه یـم. مـا دا خبـره چـي واده غواړم،هیچا ته نه ده کړې. دا چي ډاکټر د خپلو تجربو د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخي څه وايی، زما ګناه څه ده؟ زه ستاسي څخه هيڅ نه غواړم؛ يوازي دونه وکي چي خپلي ناجوړۍ ته پرېږدئ.پلار که ډېر راباندي په قهرئي په خونه کي مي قفل که، چي هيڅ راونه وځم. دا چي ستا نوم په ما بدېږی، ما مړه که چي نوم دي ښه سي.

د صدفي تر دې خبرو وروسته د صدفي پلار او مور څه نرم سول بيا ئې نو د څه وخت دپاره کوښښ کاوه، چي کور ته ښځينه ميلمنی راولی، ښه ډوډۍ ګاني پخې کړې. يا به د صدفي مور صدفه د خپلوانو او نورو شناخته ګانو کورونو ته بيوله، که ئې په دې کړوسره د لور فکر څه سم سي.

د صدفي مور او پلار په ګډه هر څه کوښښونه چي وکړل، ګټه ئې نه کوله. لور ئې ورځ تر بلی کمزورې کيدله، ډوډۍ به ئې نه خوړله، د چا سره ئې مجلس نه کاوه؛ هلته به ليري د ښځو څخه داسي په چورت کي ډوبه ناسته او يا پرته وه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېر وخت تیر نه سو، چي صدفي ته ټوخی هم پیدا سو.ټوله ورځ به ئي ټوخل او کله توده او کله به ئي سړه تبه کیدله. پلار ئي بیا ډاکټر ورته راوغوښتی. دا ځل چي ډاکټر راغلی، د صدفي پلار ته ئي وویل:

ـ لور دي په لوی لاس سل (توبرکلوز) کړه. ما خو درته وویل، چي دوا ګټه نه ورته کوي؛نورئي د قبر او هډېري غم وخوره.

په دې ډول، ډاکټر یوازي خپل نظر ورته وو‌ایه او بیرته ولاړ.

سردار چي د ډاکټر خبره واورېدله، حیرانی واخیستی، چي اوس څه وکړ؟ د ښځي سره ئي خبري وکړی. ښځي ئي ورته وویل:

ـ ما خو درته وویل، چي داسي ناروغي بل علاج نه لري. زما خبره دي نه منله، د خپلي سرداری او سرداري کورنۍ په نشه مست وي. اوس يي نو خدای ته پرېږده.

سردار خپلي ښځي ته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- دا یو کار بـه لا وکم؛ هغـه دا چـي خبـر سـوم، سلیم د خپلو زامنو سره یو ځای ښار ته تللي دئ. د هغي ورځي څخه ورک دئ. دا مانا چي دی هم په دي خبره خبر سوی دئ، چي د کلي تللی دئ. زه به ښار ته په بنګ پسی ولاړ سم؛ مجبور یم چا ته څه پیسې ورکم، چي بنګ مړ کي کله چي د بنګ پـه مرګ صدفه خبره سـي، زړه بـه ئـې ځینـي پرې او صبر سې. وروسته به ئې وخپل وراره تـه ورکـم او ژر به ئې ور واده کړم. ستا سره مي سلا کوله.

ښځی ئې ورته وویل:

- سړیه! دسلیم اکا د زوی بنګ بیچاره پـه دې کـي څـه ګنـاه ده، چـي وژنـی ئـې؟ دغـه دلاس ګـوتي خـوږ سـوې، ناجوړه سو پلار بیوزلـه ئـې ښـارته بـوتی، او کـه پـه بنـګ پوهه سوې وي،هغه دئ کلـي ئـې پرېښـوئ.تـه کـه د لـور ژوند غواړی، زما خو خوښه ده، چي بنګ پیدا کـه، صـدفه ورکړه؛ لور به دي جوړه سـي د بنـګ د قتـل د ګنـاه بـه هـم خلاص سې.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سردار خپلي ښځي ته و خښمیدئ، بیا یي په قهر وویل:

- دا یوازي زما خبره نه ده؛ دلته د ټولي سرداري کورنۍ دعزت خبره ده، تا ته خوځکه زموږ د کورنۍ نوم څه اهمیت نه لري.چي په ختړه زموږ نه ئي،ته دپردې ټبره را واده سوې ئې.زه څنګه یوه خوار، غریب هلک ته لور ورکړم، چي بیا به زما تر مرګ وروسته حق غواړي. د سرداري کورنۍ په جایداد به شریکیږي. لور راباندې ګرانه ده، خو نه دونه چي په مځکو او میراث کي مي پردي را ګډ سي.

بیا یي زیاته کړه:

- ته وا، موږ چي دا جایدادونه په مفته ساتلي دي. دغریب مرګ څه دئ اوغم ئي څه؟؟؟ یو څو پیسي به مي مصرف سي، بلا په پیسو، ولاړي دي سي.

*** *** ***

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سردار پر خپله خبره ټینګ و درېدئ. بلـه ورځ د کلـي څخـه ښـار تـه ولاړئ. اوس نـو سـردار ښـار تـه د سـلیم د زوی بنګ په وژلـو پسـې د کلـي راغلـی دئ. پـه ښـار کـې ئې د خپلو باوری خپلوانو او پخوانیو اړیکو په مرسته ژر د پیسو په زور، دوه سړی وژونکی را پیدا کړل.

د سړو سره ئې د بنګ د وژلو بیه هم خلاصه کړه او نیمایی قیمت ئې وژونکو ته هم ورکی. تر هغه وروسته، د سلیم اکـا د زوی عطـا محمد د دکـان پـه پیدا کولـو پسـې سو. دوی ورځې لا تیري نه وي، چې د عطـا محمـد دکـان ئـې هـم پیـدا کـی. د سـلیم اکـا مشـر زوی عطـا محمـد د نجاری دکان په بازار کې و.

سـردار بلــه ورځ هغــه د بنــګ د وژلــو دپــاره ســړی وژونکـی د ځانـه سـره رهـي کـړل؛ ځکـه د دوی تـر منـځ قرارداد داسې و، چې سردار به نیمـی پیسـې مخکـې ورتـه سپاري او پاته د بنګ تر وژلو وروسته ورکول کیږی. بـل شرط دا و، چې سردار به بنګ دوی تـه ورښئی چې ویـې پیژنې.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی چې درې سره د عطا محمد دکان ته نژدې سول، سردار هغوی ته وویل:

- تاسي لږ لري ودریږی؛ زه دکان ته ورځم. تاسي راته ګورئ، زه بنګ درښیم. نور تاسي پوه سه او کار مو، چي څنګه ئې وژنی.

سردار دکان ته ورغي، ګوري چي سليم اکا هلته په دکان کي يوازي کار کوي. سردار د عطا محمد د دکان په خوله کي ودرېدئ؛ سلام يي ور واچوئ. سليم اکا سردار پر ږغ وپيژندئ؛ خپل د کار د ځايه ورته را ولاړ سو، د سردار ئې ډېرعزت وکئ او د ناستي بلنه ئې ورکړه.

سردار چي مقصد ئې د بنګ ليدل او خلګو ته ورښول و، او اوس په دکان کي هغه نسته، نو د سليم اکا غوښتنه ئې ومنله او کښينستی.

سليم اکا ژر چای ورته راوغوښتلې. په اول کي سليم اکا فکر کوی، سردار صاحب به نو حتمي دلته په دي راغلې وي، چي دروازه يا کم (کوم) بل شی به ئې په

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کار وي. هغه بیوزله ژر ژر د کلیوالو او خپلو ملګرو په باب پوښتني ځیني کولې. مګر، سردار داسي نا ارامه و.

سلیم اکا اشتباهي سو. بیا هم څه نه وائې، هغه لکه خوب چي ویني. د سردار راتلل، بیا ځنګه د ده سره کښېنستی او چای خوري. دا بیخي عجایب او نابلده خبره وه. هر څه ئې هیر سول. په دې وخت کي عطا محمد هم دکان ته راغئ.

د عطا محمد چي سترګي پر سردار ومښتې، فکر یووړئ، چي سردار ځنګه زموږ غریبانو دکان ته راغلی دئ؟؟؟ په هرصورت، سلام ئې واچوئ. د سردار سره ئې روغبړ وکي، هلته ګوښه په خپل کار بوخت سو. غوږ ئې نیولی دئ، چي سردار به ئې پلار ته څه وائې؟

سردار د سلیم اکا څخه وپوښتل:

- ډېر وخت دي دلته په ښار کي تیر کی. ما ته داسي ښکاری چي کلي ته دي د راتلو نیت نسته. که زما خبره منې، ستا دپاره خو به په ښار کي ژوند ښه وي؛ مګر، د هلکانو دپاره ښار ښه ځای نه دئ. دلته په ښار کي هلکان

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژر سپين سترګي کيږي. اول بد کار ئې دا دئ چي د مور او پلار په خبره نه وي.

وروسته ئې وويل:

- بنګ او کولی چيري دي، نه معلوميږي، درځخه تللي خو به نه وي؟

سليم اکا وويل:

- ښه سو، چي را په ياد دي کړل؛ زماهم په بنګ تشويش و، ستا سره په خبرو اخته سوم، هغه مي هير سو.

سليم اکا ور پسې زياته کړه:

- د بنګ پوښتنه دي وکړه، ته وده؛ سهارعطا محمد د بنګ سره تللي و.

هغه ته ئې ور بږغ کړل؛ عطا محمد ورته را نږدې سو:

- زويه، د بنګ کار څنګه سو؟

عطا محمد وويل:

- بابا، د شکر ځای دئ، بنګ په خيرسره ولاړئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې عطا محمد وویل، بنګ په خیر ولاړی، ناڅاپه د سردار د لاسه د چایو پیاله ولوېدله او بې اختیاره یې تر خوله راووتل، چیری؟

عطا محمد پر را درسته کړل:

- بنګ سرکار کابل ته بوتی، چې هلته سبق ووایی.

سردار خو د اوله سره څخه هم داسې امانت ناست و؛ کله چې ئې د بنګ د تلو او بیا دا چې هغه سرکار بیولی دئ، واورېدل؛ ژر د ځایه ولاړ سو، او بې له خدای په امانې څخه روان سو. سلیم اکا او عطا محمد لکه څنګ چې د سردار په راتلو سره په فکر کې و، اوس په بې پر وائې ولاړیدلو شکمن کړل.

زوی او پلار څو څو ځله دا خبره سره کوله: څنګه راغی او څنګه ولاړی؟ د را تلومطلب ئې څه و، او د ولاړیدو سبب ئې څه و؟ دواړه نه پوهیدل.

سردار چې د عطا محمد د دکانه څخه څه لیري سو، ورسره هغو سړو ته چې ده پیسې ورکړي وي او غوښتل ئې چې هغوی به بنګ ورته وژني؛ اوس چې بنګ نسته،

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سردار د دوی څخه د خپلو پیسو بیرته د ورکولو مطالبه لرله، او سړو نه دا چي هغه پیسې نه ورکولې، د پاته پیسو غوښتنه کوله.

سړي هم د سردار په اصلي مطلب نه دي خبر. هغوی سردار ته وویل:

ښه، چي بنګ نسته، پلار به ئې در ته ووژنو، یا به ئې دا بل زوی درته مړ کړو، پر تا ئې بیا څه فرق دئ؟ مطلب زموږ پاته پیسې به راکوې.

د سردار ټینګار زیات سو؛ خبره تهدید او بدو ویلو ته سره ورسیدله. سردار هغوی ته وویل:

- د حکومت په زور خپلي پیسې در څخه اخلم، بندیان کولای مو سم.

ربښتیا هم د سردار خبره حکومت اورېدله. د بنګ د قتل دپاره کرایه کړو جنایتکارانو فکر وکئ، چي سردار حتمي دوی ته مشکلات جوړوي او پیسې هم را څخه اخلي. نودوی دا ښه لاره وګڼله،پر موږ ئې څه فرق دئ راځه چي خپله سردار مړکو. هغوی همداسې وکړل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سردار ئې پر سر په هغو ګولیو وویشتئ، چې سردار دوی ته د بنګ د وژلو دپاره ورکړي وې.

سمدستي په ټول ښار کي اوازه خپره سوه، چې د لوی کلي سردار نن په ښار کي دنامعلوم سړو لخوا وژل سوی دئ. ټولو حکومتي سړیو، یوی خوا او بلی خوا ته سره ځغستل. مازیګر چي کولی د مکتبه دکان ته راغی، پلار ته ئې دا خبره وکړه، چې نن هغه زموږ د کلي سردار په ښار کي چا وژلی دئ.

سلیم اکا او عطا محمد دواړه حیران سول، یو بل ته ئې وکتل. سلیم اکا و کولی ته وویل:

- زویه، هلته مي څه غوښي راوړي دي، هغه واخله، کور ته ځه؛ موږ هم پسي درځو.

کله چي کولی د دکانه ووتی، سلیم اکا عطا محمد ته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- زويه، پر خوله لاس نيسه، هيڅا ته دي تر خوله ونه وځي، چي سردار زموږ دکان ته راغلی و، او يا موږ وليدئ.

*** *** ***

سبا ته حکومت د سردار د وژل کيدو په تور ډېر بې گناه خلک ونيول او په خورا درنو مراسمو ئې د سردار مړی تر کلي ورساوه.

کله چي د سردار جنازه کلي ته وړل کيده، سليم اکاعطا محمد ته وويل:

- زويه، زه به د سردار د مړي سره کلي ته ولاړ سم؛ يوې خوا ته به مي په جنازه کي برخه اخيستې وي، بلی خوا ته به هغه کليوال ووينم، ښه يي لا دا چي د هغې خوا به خپل کالي او سامان د يو چا په موټر کي واچوم او را به ئي وړم.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عطا محمد هم دا خبره خوښه سوه. سليم اکا په جنازه پسې د خلګو سره يوه موټر ته پورته سو. جنازه کلي ته ورسيدل، سردار ئې خاورته وسپاره.

کليوالو د سليم اکا سره ډېر په مينه روغبړونه کول.

معلم مرجان سليم اکا خپل کور ته بوتئ د سليم اکا تلوار و، چې د ښاره د راغلو خلګو سره بيرته د هغوی په موټرونو کې ځان او خپل لږ کالي او سامان ورسوي. خو کليوالو سليم اکا پرې نه ښود، چې په هغه ورځ دي بيرته ولاړسي.

هلته د سردار په کور کې صدفه او د صدفي مور خبري سوې، چې سليم اکا هم هدېری ته راغلی دئ. دواړی دونه خوشحاله سوی، چې د سردار مرګ ئې هير سو. تاجو ته ئې وويل:

- سيلم اکا پيدا که، د نورو خلګو پټ ورته ووايه، چې د صدفي د مور په کار يی.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـاجو راغـی، سلیم اکـا د معلـم مرجـان پـه کـور کـي و. خپله خبره ئې سليم اکا ته په کراره وکړه. سليم اکا په چورت کي سو؛ د ځانه سره ئې وويل:

- يا خدايه،ته فضل وکي!

سليم اکـا نـه پـوهيږي، چـي د سـردار ښـځه بـه ده تـه د ويلو څه لري. هغه تاجو ته وويل:

- ښه، اوس خو شپه ده، سهار به ئې سلام تـه ورسم، فاتحه به هم ورکړم.

سليم اکـا ټولـه شـپه خـوب و نـه کـی. ډول ډول فکرونـه ورته پيدا کيدل. سهار يي معلم صاحب مرجان ته وويل:

- زه به يو ځل د سردارصاحب کور ته ورسم؛ ښـه دي دا ښځو ته به ئې فاتحـه ورکړم؛ ډېر کلونـه مو سره تير کړي دي. بيا به نو زه د خيره رخصت واخلم، او ځم به.

معلم صاحب سليم اکا ته وويل:

نن شپه لا تيره که، ډېر خلک د ښـاره څخـه سبا فـاتحي تـه راځـي؛ سـبا سـهار بـه دي د هغـو سـره پـه مـوټر کـي واستوم. سامان به دي هم درسره ورسوي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سليم اکا وويل:

- ياره معلم صاحب، تا دي خداى ژوندى لري، هر وخت دي زما خدمت کړى دئ؛ زما سره خو څه نسته، په هر لمانځه کي دعاوى درته کوم؛ سمه خبره ده، زه به پاته سم.

*** *** ***

سبا ته کله چي سليم اکا د سردار کور ته ور ننوتى، د سردار ټول کهول پر را تاو سو. سليم اکا يوه دعا وکړه، او وئې ويل:

- سردار صاحب ښه سړى و، خداى دي ئې وبخښي؛ تاسي دى خداى د نورو غمونو څخه په امان لري.

د صدفي مور د سليم اکا څخه پوښتنه وکړه:

- سليم اکا ښار ته ګډه کيږى؟

سليم اکا جواب ورکى:

- هو، بې بى. هلته هلکان عطا محمد مکتب ته واچول، ښنګ خو سرکار د نور زيات سبق ويلو دپاره

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل ته بوتی، ما او کولی ته دلته یوازي ژوند سخت و، هلته د عطا محمد سره اوسیږم.

د صدفي مور وپوښتې:

- بنګ جوړ و؟

سلیم اکا وویل:

- هو، شکر دئ جوړ و. هغه ګوتي چي ئې خوږ سوي وې، څو ورځي داسي ورسره زهیر و؛ مګر، د خدای فضل و، ښه سو، چي حکومت کابل ته واستاوه؛ ان شا الله هلته به نور هم ښه سي ،درې څلور کاله وروسته به په حکومت کي یوه ښه وظیفه پیدا کي.

د صدفي مور د سلیم اکا څخه د عطا محمد د دکان پته واخیستله، او سلیم اکا ته یي وویل:

- زه څو ورځي وروسته ښار ته درځم، بیا څه خبري درسره لرم.

د سلیم اکا نژدې و، چي تر خوله ووځی، چي سردار صاحب هم د مرګ په ورځ دکان ته یوځل راغلی و. هغه د صدفي مورته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- خدای دي هرکله راوله.

نور سلیم اکا د سردار د کورنۍ څخه رخصت واخیستئ.

بله ورځ سلیم اکا د معلم صاحب، بډي اکا او یتیم محمد اکبر په مرسته خپل پاته کالي او لږ سامان د ښاره راغلیو سړیو په موټر کي سره واچول. هغه د ټولو کلیوالو څخه رخصت را واخستئ او د خپل کور پر خوا را روان سو. مگر، بیا هم ډېر نا ارامه و. ټوله لاره ئې په سوچونو او چرتونو تیره کړه. یوه ورځ د عطا محمد د دکان مخ ته یوموټر ودرېدئ.

سلیم اکا ځیني راکښته سو. عطا محمد او کولی ورته راغلل. سامان ئې د موټره کښته کی. هغوی خوشحاله سول، چي پاته کالي او سامان ئې پلار را ورسول.

سلیم اکا د خپل مشر زوی سره دا خبره شریکه کړه، چي د خدای بخښلي سردار ښځي را ته وویل:

- زه ښار ته درځم، هلته څه خبري درسره کوم. زویه، خدای دی ئې خیر کی، چي څه به راته وائي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

عطا محمد پلار ته وويل:

- فکر کوم چې د سردار د وژل کيدو په باب به کم چا څه ورته ويلې وي، يا به سردار چې زمونږ دکان ته راغلی و، چا ليدلې وې؛ دغی ښځي ته به چا ويلي وئ.

سليم اکا او عطا محمد هره ورځ جلا جلا فکرونه کول.

په دې منځ کې ښه ډېر وختونه تير سول. دا دئ يوه ورځ ډاګی د عطا محمد دکان ته يو خط راوړی. کولی چې خط وليدی، پر پلار او ورور ئې زېری وکئ، چې شکر دی د لالا(بنګ) مي خط راغئ.

سليم اکا او عطا محمد کښينستل؛ کولی د بنګ خط خلاص کړ، سربيره پر خط بنګ خپل يو عکس هم ورته راستولې و. اول د بنګ عکس ټولو وکوت، سليم اکا وويل:

- ماشا الله دا خودا دئ ښايسته ضابط څيني جوړ سوی دئ. څکه عکس په نظامی يونيفورم کي اخيستل سوی و. وروسته کولی د خط په لوستلو پيل وکئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنګ په ښه او واضح خط سره تر ټولو مخکې خپل پلار ته لیکلی و:

- پلار جانه، لاسونه دې در مچوم؛ ستا سیوری دې زما د سره څخه پاک خدای نه لیرې کوي ....

بیا ئې په ترتیب: عطا محمد، ورېنداری، کولی او ورېرو هریوته د محبته ډکی جملې لیکلې وې. په خاصه ئې د کولی څخه غوښتي و، چې ډېرېر خپلو سبقو زور واچوي.

د بنګ په روغتیا، خط او هوښیارو خبرو ټول خوشحاله سول؛ بیا ئې عکس هر یو جلا جلا وکتی، خو سلیم اکا تر ټولو زیات. هغه عطا محمد ته ویل:

- ولچی (والله چې) په دې اول کال کې دا مکتب او مسافرۍ مې زوی را هوښیار کړی دئ. زړه مې را ژوندی سو، خدای دې ئې د بدې ورځې راوساتي. څونه پخې خبرې ئې کښلې وې. دا عکس او خط ئې نو نور ما ته را کی، زه ئې ساتم، ستاسې څخه ورک نه سي. سلیم اکا د بنګ عکس او خط په خپل جیب کې وساتل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

*** *** ***

دا دی یوه ورځ دکان ته دوی ښځي په چادریو کي ورننوتې. سلیم اکا او عطا محمد ته ئې سلام واچوی. یوې ښځي خپل مخ لڅ کی. سلیم اکا ولیدل، چي د صدفي مورده. ښه روغبړ ئې ورسره وکئ. ښځي ورته وویل:

- کور مو چیري دئ؟ شپه در سره تیروو!

سلیم اکا ورسره د دکانه راووتی. ښځي ئې خپل کور ته بوتلي. د سلیم اکا مړور(اینګور) د ښځو هر کلي وکئ. عطا محمد او کولی هم کور ته ورپه سي راغلل. د شپې غریبانه ډوډۍ ئې سره وخوړل. وروسته، د سردار ښځي او د صدفي مور خپل د ورتللو سبب سلیم اکا او عطا محمد ته داسي بیان کی:

- زه پدې راغلې چي دا نن ټوله کیسه تاسي ته وکړم، چي څنګه صدفه په بنګ پسي ناجوړه سوه.سردار ښار ته په څه پسي راغلی و؟

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوخدای څه ور پېښه کړل............کله چي د صدفي د مور خبري خلاصي سوې. سليم اکا او عطا محمد څه چي د هغې خپله لور صدفه هم داسي په چورتو کي ډوبه ولاړل. ځکه صدفه هم د خپل پلار پدې نيت نه وه خبره، چي هغه د بنګ د وژلو پلان لاره.

د صدفي مور بيا وويل:

- د دې ټولوخبرو څخه مي مطلب دا دئ، چي غواړم خپله لور ستا زوی بنګ ته ورکړم.

سليم اکا او عطا محمد هکی اريان سول. چي دوی څه ووايي،تر څه فکر کولو وروسته ورته سليم اکا په کراره ورته وويل:

- خوری، ستا ئي کور ودان؛ خو ته دا زموږ بې کوری او غريبی ته و ګوره؛ تاسي خو شکر الحمدالله د مځکو، باغو او پيسو خاوندان ياست. دا چي ته وائي صدفه بې له بنګ ژوند نه سي کولای، نو ما ته هم لږ وخت راکه؛ د بنګ د رخصتي ورځي را نږدې دي. هغه به په خير په رخصتي کور ته راسي، يوه پوښتنه بـه ده

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه به هم وپوښتو.دغه دئ تازه ئې خط راغلی دئ او عکس ئې هم راستولی دئ.

د صدفي مور د سليم اکا څخه د بنګ خط واخيسته، وئې لوستی، بيا ئې د بنک عکس وکوت. ژر ئې صدفي ته ور ږغ کړل؛ د بنګ عکس او خط ئې هغې ته ورکړل. صدفي هم د بنګ خط ولوستی او عکس خوئې د ځان سره واخيستی.صدفه په زړه کي خوشحاله سوه، ځکه بنګ نور هم ښايسته سوی و.

صدفی او د صدفي مور په هغه شپه خطونه وليکل او د بنګ په ادرس ئې هغه ته ور واستول.

سليم اکا د صدفي د مور سره وعده وکړه، کله چي بنګ په رخصتي د خيره سره کور ته راسي، د هغه په خوښه به دغه کار کوو.

سهار چي د صدفي مور او صدفه د سليم اکا د کوره په خوشحالی ووتلې، تر وتلو مخکي ئې کولی ته څه پيسې ورکړې، چي د مکتب دپاره شيان په واخله. هغې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سليم اکا مړوور او د عطا محمد ټولو اولادو ته يو څه پيسې اېښی وې. دصدفي مور د تللو په وخت کي وويل:

- موږ د خيره سره ژر راځو.

صدفه د بنګ په خط او د هغه د عکس په ليدو ډېره خوشحاله وه. هغي د بنګ عکس هر ځل کوت.

د صدفي مور څو شپې د خپلو نورو دوستانو په کورونو کي تيري کړې، او د سردار هغه کور چي په ښار کي و، او څوک په کرايه پکښي اوسيدل، د هغه د ورخالي کيدو خبره ئې هم وکړل. بيا نو مور او لور دواړه کلي ته ولاړل.

کله چي دوی کلي ته ورسيدل، اول د سردار د کورنۍ ښځي او بيا کليوالو چي صدفه وليدله، ټول حيران سول، چي صدفه په ښار کي څنګه ښه جوړه سوې ده. هر چا به د صدفي د موره پوښتل، چي کم ډاکټر ته دي ور وستله؟ کم ښه پير ته دي وروستله؟ چي دا سی ښه سم ئې جوړه کړه.

د صدفي مور حال نه وايه. هغي به دا يوه خبره کوله:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- په ښار کې ئې د دوستانو په لیدو سره فکر سم سو، شکر جوړه سوه.

*** *** ***

دلته د سردار په کور کې د سردار نازولي په سر پک زوی مشر سو، چې نه په کورنۍ ژوند پوهه و، او نه د کلیوالو سره په تیر او بیر پوهیدئ.

د صدفي او مور ئې هم په دغه دبنو ډک کور کې گوذاره ورځ تر بلې سختیدله، نو ئې د بن زی او بنو څخه د خپل حق د جلاوالي خبره را پورته کړه. دبني زی ئې خپله پلرگنۍ ټوله را وغوښتل. د خپلې میری او میری زی خور غوښتنه ئې د دوی په منځ کې واچول.

د سردار ورونیو د سردار پک زوی ته مشوره ورکړه، چې د صدفي مور خا مخا حق غواړي او درڅخه جلا کیږي، دا غلطي دي پلار کړې ده، چې له پردو (بل قوم) څخه ئې ځان ته ښځه وکړه. اوس مور ته را پیښه ده؛

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوم د نامه نه پرې کيږي، حق به ئې ورکړو. خو په جايداد، مځکو او باغونو او اوبو کې ئې نه سو را سره شريکولای، چې دا او يا د دې خپلوان به زموږ د مځکو په منځ کې تناب کش کړي.

د هري ورځې تر زوکليدو، او هميشني غم څخه ښه دا ده چې لاس ئې د غاړې وباسو. د هري خوا چې ئې کوو، په نغدو به ئې غاړه وبا سو. موږ پوهيږو، بې له هغه هم دا زموږ سره نه کښيني، ښار ته ځي، او که خپلې پلرګنۍ ته ځان نږدې کوي. بس همدا مو فيصله ده. د شير اغا خبره ټولو ومنله. د صدفي او مور د حق حساب ئې وکئ.

کله چې ئې د دوی دوو د مځکو او باغونو قيمت په خپل زړه وټاکئ، بيا هم ډېري پيسې کيدلې. د سردار يک زوی وويل:

- اول خو زه دا دونه پيسې نه لرم؛ دوهم دونه پيسې نه ورکوم.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

صدفی او مور ئې په خبرو او مجلس کي برخه نه لرله.

بیا شیر اغا وویل:

- خیر دی، نیم قیمت به ئې ورکړو.

وروسته د سردار زوی د شیراغا خبره ومنله، او پر زیاته یي کړه، چي نیمی پیسي اوس او نیمی نوري پر کال چي حاصل واخلم.

پک ،غوښتل چي یوه بله لانجه جوړه کي هغه وویل:

- د صدفي مور ته به خپل حق ورکړو، اما صدفه نه پرېږدم، چي حق واخلی. هغه خو زموږ وینه ده. هغه به دلې دشیر اغا زوی ته ورکوو. دشیر اغاخو داخبره د اوله سره خوښه وه.وئې ویل دا خو ډېره ښه خبره ده ښه دئ چي زما په ژوندونی په خپل لاس خپله وریره را واده کم.

د صدفي میری زی ورور وویل:

- شیراغا! ته ښه وایی، خو زه فکر نه کوم، چي صدفه دي د موره را جلا سی. هغه هم خپلي مور ته

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوې ده. که زما خبره منې، هیڅ خپل د خولې خوند مه بده وه، مه ئې ور یادوه. که دي وریا ده کړه او وئې نه منله، خلګ را خبر سول، بیا به ئې نو یا ودوو یا به ئې وژنو.

د ټولي کورنۍ ئې پر دی سلا سول، چې میری او خور ته د حق په نوم څه ورکړي. صدفي او مور ئې هم قناعت وکړ. هغو د خپل حق د نیمو پیسو د اخیستلو پر وخت د ښار د کور غوښتلو خبره وکړه.

د ښار پر سرای باندي ئې بن زی څه ټینګار وکئ؛ خو شیر اغا فیصله وکړه، چې کور به درکړو، خو د پیسو برخه دی څه کموم. د صدفي مور د شیر اغا خبره ومنله.

*** *** ***

صدفه او مور ئې ښار ته راغلي. څو شپې ئې د خپلي پلرګنی سره تیري کړې، چې کور ئې ورته خالي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سو. پدې شپو کې بنګ هم د کابله په رخصتي کورته راغلی.

سلیم اکا بنګ ته د صدفي د ورغوښتلو خبره وریاده کړه.

بنګ ته خو هر څه روښانه و. ځکه صدفي او د هغې مور څو خطونه وراستولي وو. بیا ئې هم پلار ته وویل:

- هرډول چې بابا جانه ستا او د لالا (عطا محمد) خوښه وي.

سلیم اکا د خپل زوی بنګ پدې مودبانه جواب زیات خوشحاله سو.

*** *** ***

سبا، په ډاډه زړه باندي سلیم اکا، عطا محمد او څو سړی سره را ټول او د صدفي دوی کور ته ورغلل. د صدفي مور هم د خپلو دوستانو رضایت حاصل کړئ و. هغه ئي را غوښتی وو. خو د صدفي میره زی ورور او نور سرداران خوښ نه وو. ځکه د صدفي د شیرینی د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکړې پـه مراسمو کـي ئـې برخـه وانـه خيستل دوي دا ځـان اوخپلـي کـورنۍ تـه يـو تـوهين وبالـه،چي څنگـه ديـوه سـرداري کـورنۍ نجلـۍ ديـوه غريـب او(اُپـره) سـره واده کوي..

په هر ډول چي و، د صـدفي د مـور لـه خـوا دوسـتانو، وسليم کاکو او ورسره راغلو خلگو تـه د صـدفي شـيرينۍ ورکړه.

د صدفي مور او صدفه پوهيدل، چي بنگ او پـلار ئـې خپل کور نه لري. نو له پخوا څخه ئې فيصله دا وه، چي په ښار کي به د خپل غټ کور يوه برخـه د صـدفي پـه نـوم کوي، چي بنگ، پلار او ورونه ئې پکښي ژوند وکړي.

د صدفي د شيرينۍ د ورکړې سره سم، د صـدفي مـور د سليم کاکو څخه غوښتنه وکړه، چي د خيـره سـره تيـاري ونيسۍ، دغه زموږ کور ته به را کډه سی. ښـه دئ لـور او زوم بـه مـي پـه څنـگ کـي اوسيږي. زه بـل داسـي تيرونـۍ دوست بي لـه دغه لـور څخـه نـه لرم، او تـه بـه هم د خپـل زوی او مږور څخه ليري به نه ئې.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلیم اکا پـه خبـرو کـي داسـي پېښـه ونیولـه، فکر ئـې وکړی، چي د صدفي مور غواړي، یوازي زه او بنګ د دوی کور ته را کډه سو. هغه وویل:

- خوري، زه عطا محمد، اولادونه او کولی زوی مي یوازي نه سم پرېښولای.

د صدفي مور بخښنه وغوښتله، او بیا ئـې خپل خبره پوره کړه:

-زما مطلب داسي نـه و، چي یوازي تـه او بنګ بـه دلته اوسیږی، بلکي تاسي ټول بـه دلتـه یو ځـای را سره اوسیږئ. زمـا او صـدفي دواړو هیلـه دا ده چـي صـدفه د خپل خُسر او لیورو سره یو ځای وي، ځکه ښځه پـه خپلـه خُسرګنۍ کي ښـه وي. ان شا الله چي تاسي را کډه سئ، ژر بـه د بنګ او صـدفي د واده سربـښته وکړو. غریبي دې ځان وخوری. سلیم اکا د صدفي مور ته وویل:

- خوري، خبري بـه لڅی کوو. ستاسي ئـې کور اباد، چي خپله لور مو زما زوی ته مفته بې لـه ولـوره راکړه. د واده کولو دپاره څه وخت را کړه، چي زه او عطـا محمد

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یـو څـو پیسـې سـره برابـري کـړو. واده خـو څـه لګښـت غواړی.

د صـدفي مـور سـلیم کـاکو تـه اطمنـان ورکـړئ، چـې صدفه غواړي، د خپل واده ټول لګښت پـه خپلـه وکړي؛ هر څه ئې را نیولی دي؛ ته بیغمه اوسه.

سلیم اکـا او عطـا محمـد ډېر خوشـحاله سـول؛ رخصـت ئې واخیستی او خپل کور ته راغلل.دظلمه پـه امـان ژونـد ولری.

پای

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ضمنی خبرتیا:

انجمن د وستي افغانستان

محبت ؛ ګاهنامه"

"mahabbat
Anoneperiodical
newsletter

published by ADS

(Afghan Dosty Society) UK

www.ketabton.com

شماره یکم سال هجدهم جولاي ۱۰۱۵م

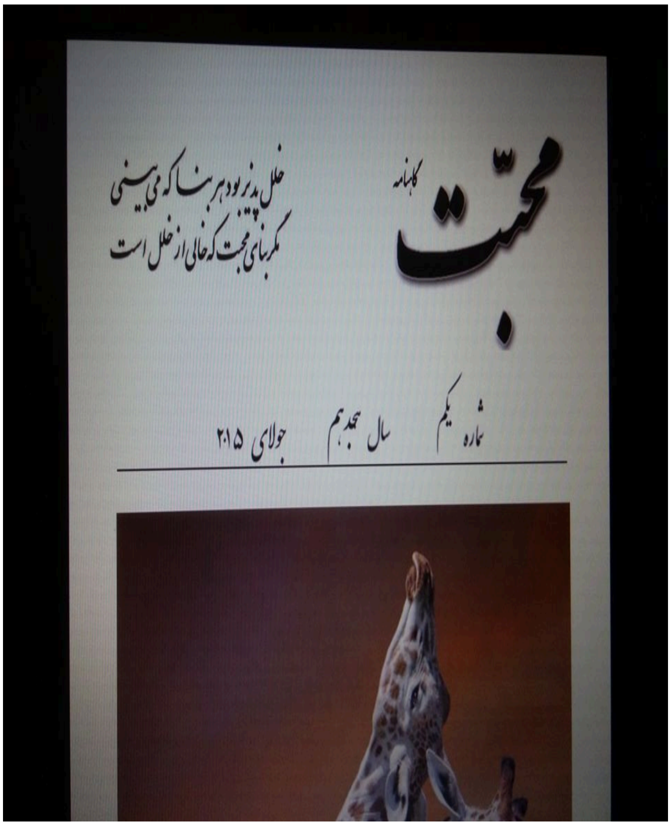

www.ketabton.com
(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

"محبت,ګاهنامه" دهغي نوم وتي افغاني مجلې نوم دئ چي د ليکوال،سياستوال ښاغلي محمدهمايون "تاج"په سر پرستۍ نژدې شل کاله په انګليستان کي په پښتو او درى ژبو باندي نشرات لري. يوه غيري وابسط،مجله ده، افغاني پاخه ليکوال، اديبان، شاعران، کيسه ليکونکي او دهر پند ماهيرين هلته خپل مضامين د نشر لپاره ورکوي.د هغي مجلي په (۶۰ او ۶۱)صفحو کي تردي سرليک لاندي "ديوه نوي کتاب معرفي اوخبرتيا " د ښاغلي "انځورګر" صاحب په قلم ليکنه نشر سوې ده.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاخِ سخن
Kache Sochan
شماره (۳۴/۳۳)، سال دوازدهم، تابستان و خزان ۱۳۹۴ خورشیدی، (نوامبر ۲۰۱۵)م
درین شماره میخوانیم
داستان
مقالات ادبی
استاد
م.نسیم اسیر
شاعران
شناخته شده:

همـــــــــــدا ډول د ښـــــــــــاغلي "انځورګر"صاحب ليکنه "

ديونـــوي کتـــاب معرفـــي او خبرتيـــا" دکندهارغښتلي يـا ناميـان. پـه جرمنـي کـي د (کـاخ سـخن)kakhe sokhan ارګــانِ

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نشراتی کانونِ فرهنگی افغانانِ مقیم ایالت بایون. یا"دباین دولایت دافغانانودکولتوري اوفرهنګـي مرکز"لخـوا پـه خپـل نشـراتي ارګـان (مجلـې): درشـماره (۳۳/۳۴)،سـال دوازدهـــم تابســـتان وخـــزان ۱۳۹۴ خورشـــیدی،(نوامبر ۲۰۱۵)م پـــــه ۲۹/۳۰صفحه کې نشر کړې ده.

زه د ښاغلي انځورګرصاحب د محبت د مجلې د محترم مسول همایون "تاج" اوهمکارانو اوپه جرمني کې د"کاخ سـخن" د مسـول مـدیر، وویراسـتار: دوسـتدار او دټـولنې دټولوغړوڅخه یو جهان مننه کوم.اود انځور ګر صـاحب لیکنـه د لتـه ستاسـې د لوستو دپاره کټ مټ رانقل کوم.

کوم چې زما پر کتاب د " کندهار غښتلي" باندې یې لیکلې ده.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیوه نوې کتاب معرفي او خبر تیا!

انځورګر: 60 صفحه.

دکندهار غښتلي"نامیان "پدې وروستیوکي یو نوی کتاب «دکندهار غښتلي "نامیان" » په نامه. په بڼکلي صحافت د چاپه راوتلی دئ. د کتاب لیکوال ښاغلي عبدالقیوم دئ. دغه اثرچي په "۱۲۱" مخونو کي کښل سوی د ئ. د لیکوال د کلتوري زیارونو،تولنیزو د ردونو،احساساتو او هیلو یو نوی ابتکاري او د اهمیت وړ څیړنه ګڼل کیدای شي. په د ې لیکنه کي ډېري خبري شته. خو تر هر څه وړاندي. د دغه څیړني ټول محتویات او مطالب،د سیمي د نامیانو، ټینګانو، میرنیو،غښتلو پیژندګلوی ته وقف دی. لیکوال د دغو غښتلو. با استعداده او انرژي لرونکي ځوان قشر، چي د استبدا د او ظلم په وړاندي د مقاومت کولو په ګناه او یا دا چي پر دوی باندي د کوم تپل شوي جرم په مقابل کي په پټه خوله په کلکه د ربډلي دي او ظالم او توطیه کونکي ئې د ماتي سره مخامخ کړي دي،نو دوی ئې بیا و زندانونو ته ټیل

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وهلي دي. او هلته بیا د د سیسو او توطیو قربانیان شوي دي، پرده پورته کوي.

همدارنګه. لیکوال بیا د دغو ټینګانو ټولنیز، اخلاقي خویونه او د ټینګوالي د علتونو ځانګړتیاوي د بیلابیلو شخصیتونو په وجود کي په ژوندی توګه بیانوي. مینه وال کوالي شي پورتنی خبري د کتاب په متن کي ولولي. لیکوال د کتاب د سیریزي په لومړي مخ کي لیکي: ځیني لیکوال. لیکني د تفسیر لپاره کوي اوځوک ئې بیا د تغیر لپاره لیکي. خو زه ئې د تغیر او تفسیر د واړو لپاره لیکم". د تفسیرڅخه مي مطلب دا دئ چي تر وسه د مسلي ښه وضاحت وسي. خلګ آګاه او خبر کړم. د تغیر څخه مي مطلب د هغه منفي ذهنیت سمون دی چي د کندهار د غښتلو "پاي لوچو" په باب سرکاري سړو،پردو او پردوپرستو د کلونو کلونو را په ایسته د دوی د منفي تبلیغ په وجه،زموږ د یو شمیر وطنداړانو، په خاصه د ښاري روشنفکرو په فکرونوکي ئې منفي ځاي نیولي د ی"

دغه څیړنه، په لومړی سر کي ځکه د پام لرني وړده،چي لیکوال، له یوې خوا شخصاً په حوادثو او پیښو کي حضور لري اوله بلي خوا. لیکوال په کلک هوډ سره د اولس په موضع کي ولاړ دی. د لیکوال دغه ټولنیز د ریځ د کتاب اهمیت او کیفیت ته ئې نوي په زړه پوري او د منلو وړ ګرځولی دئ.

په دې اساس که لیکوال له یوې خوا خلګ په پیښو او حوادثو خبروي او له بلي خوا وائی: "دا پرځان باندي د غښتلو حق بولم چي زه د دوی پیژندګلوې د خپل شناخت

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په پیمانه وخلګو ته په ربښتني توګه وکړم او هم مسؤلیت لرم هغه څه ولیکم چي لیدلي مي دي. " باید څرګنده شي چي د ښاغلي عبدالقیوم د دغه حاضر کتاب څخه وړاندي نورو لیکوالو اوپوهانو هم کار کړی دئ او اثارئي لیکلي دي او پخپله لیکونکي هم د یو شمیر نورو لیکوالو نومونه په خپل دغه اثر کي ذکر کړي دي.

همدارنګه ښاغلي نوزادي هم په تقریظ کي د یو شمیر پوهانو اولیکوالانو نومونه ئي یادکړي دي. خو اصلي خبره په دې کي ده چي یادشوي پوهان اولیکوالان چي په د ي اړوند ئې هرڅه لیکلي دي. د بیلا بیلو منا بعو،نقل قولونو،خاطراتو، روایاتو او په کتابونوکي ئې مندلي دي. خو پدي اړوند ښاغلي عبدالقیوم ځکه مستحق دی چي د ی پخپله شخصاً د ذکر سوو شخصیتونوسره یوځاي،په وارو وارو سره د زندان په سلولونو کي، په کلي والي ژوند کي،په نورو ولاړو او ناستو کي په بیخ او ریښه کي حضور او شناخت لري او خبري ئې د سند پر بنا ربښتني، معتبره او د منلو دي.

ښاغلي عبدالقیوم د کتاب په شلم مخ کي ودغي موضوع ته د اسي ایشاره کوي: " د تیرو پنځو سو کلونو په جریان کي،هغه د خپل وخت غښتلي چي ما لیدلي وه او ما ورسره ناسته لرل او بیا مي تر اوسه هغه څه چي زموږ د وستانو د غښتلو "پاي لوچو"په هکله لیکلي دي او لوستي مي دي،د غښتلو د کړونو،عاداتو او صفاتو سره مځکه تر آسمانه تفاوت لري.

د ټولو تیرو تاریخ لیکونکو او لیکوالو د معلوماتو منبع یا ماخذ یو دی چي نورو نقل کړی دئ. " د کتاب

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بل اهمیت په دې کې دی چې لیکوال،ښاغلي عبدالقیوم د یو ټولنیز شخصیت په حیث د ټولني په منځ او موضع کې ولاړ دی. د ده په باور د ولسونو د تاریخ د څرخ حرکت د طبقاتي مبارزې پر بنا ټاکل کیږي. نه د نورو لاپو. شاپو او کاغذ بازیو پربنا !لیکوال وایی: که ولسونه مو نا لوستي نه وای او په خپل رسالت پوهه وای او خپل سیاسي،اقتصادي او ټولنیز تشکیلات ئې لرلای بیا نو حاکمیتونو د دوی پر برخلیک باندي لوبي نشوای کولای.

دکتاب بل د یادولو وړ اهمیت په دې کې دی چې لیکوال په دې اړوند ډېر ټولنیز مسائل مطرح کوي او هدف ئې دا دئ چې لوستونکي ته د مسؤلیت احساس ور کړي اولاربښونه کوي چې خپل د ژوند وچارو او تاریخ ته له سره نوې کتنه وکړي. لیکوال وائي: دا ځکه زموږ تاریخ یا زموږ د ولس تیر ژوند هغو کسانو لیکلی دی چې د وی د حاکمیتونو او جبارانو د فشار او استبدا د په وجه کولای نشو چې حقائق او تاریخي پیښي بې طرفانه وڅیړي او منفي خواوي ئې د جزئیاتو او علتونوسره روښانه کړي.

دمثال په ډول. لیکوال د کتاب په ۱۱ مخ کي لیکي: په خفګان سره د اسي یادونه کوي چي ډېره زیاته برخه د تاریخ مو همداسي جوړسو ...په پاي کي د خبرو لنډیز او نتیجه دا ده. چي دغه کتاب د هغو محقیقینو او څیړونکو لپاره چي غواړي په خاصه د دغه قشر "نامیانو" میرني، ټینګان یا غښتلي وپیژني او د دوی په د ردونو،محرومیتونو،په علتونو پوه شي او په دې اړوند په سیمه کې د کورني ژوند څخه نیولي بیا تر

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مکتب،بازار،محبس،ماموريت،باغونو.،سماوارونو او د کوڅو بندارونو او لوبځايونو او کلتوري ژوند باندي،څيړنه وکړي يوغني او د لومړي لاس د ماخذ په توګه پوره ګټه تري اخيستلای شي.

پاته دي نه وي چي ليکوال د کتاب په وروستی مخ کي خپل غوښتن ليک د اسي وړاندي کوي " :يو غوښتنه ! راځی د خپلو غښتلو نوم ژوندی وساتو.د د وستانو او لوستونکو څخه هيله لرم چي د د غو څو جملو تر لوستلو وروسته. د دې ليکني د غنيتوب او بشپړ توب د پاره خپل انتقادات او معلومات راسره شريک کړی. ځکه د کندهار غښتلي زموږ او ستاسي غښتلي دي. ستاسي په مرسته به په د وهم ځل چاپ کي کمبودی پوره او ستاسي معلومات ستاسي په نوم پکښي زيات کړو .که چيري د پخوانيو يا اوسنيو غښتلو کيسې،خاطري او عکسونه ولري راته را ايمل کړي انشا الله په امانت د اری به ئې چاپ کړم. ډېر د وستان به تر ما زيات او د قيق شناخت ولري. د غښتلو سره به خپلوۍ او د وستۍ لري. که هر د وست خپل معلومات را سره شريک کول غواړي. ايمل : Aqayum7@gmail.com

www.ketabton.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library